

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statsbudget för 2007

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	21
2	Lagförslag.....	25
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100).....	25
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning	38
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100).....	39
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	41
3.1	Omfattning.....	41
3.2	Utgiftsutveckling	41
4	Utbildningspolitik.....	43
4.1	Omfattning.....	43
4.2	Utgiftsutveckling.....	48
4.3	Mål	51
4.4	Insatser	51
4.4.1	Styrmedel och insatser inom politikområdet	51
4.4.2	Insatser utanför politikområdet.....	55
4.5	Resultatredovisning	55
4.5.1	Svensk utbildning i internationell jämförelse.....	55
4.6	Revisionens iakttagelser.....	59
4.7	Politikens inriktning	59
5	Barn- och ungdomsutbildning.....	61
5.1	Insatser	61
5.1.1	Uppföljning och utveckling	61
5.1.2	Höjd kvalitet i förskola och skola.....	65
5.1.3	Trygghet, respekt och ansvar	69
5.1.4	Personal	72
5.1.5	Baskunskaper.....	73
5.1.6	Skola – arbetsliv.....	75
5.1.7	Goda matvanor, hälsa och motion	76
5.1.8	Kultur.....	76
5.1.9	Internationellt samarbete	77
5.1.10	Internationella skolor	78

5.2	Resultatredovisning.....	86
5.2.1	Förskoleverksamhet	86
5.2.2	Skolbarnsomsorg	87
5.2.3	Förskoleklass	87
5.2.4	Den obligatoriska skolan.....	87
5.2.5	Gymnasieskolan.....	88
5.3	Politikens inriktning.....	91
5.1.1	Förskoleverksamheten och förskoleklassen	98
5.3.2	Grundskolan	99
5.3.3	Gymnasieskolan.....	101
5.3.4	Specialskolan	103
5.3.5	Särskolan	104
5.3.6	Fritidshem.....	104
6	Vuxenutbildning.....	105
6.1	Omfattning och former	105
6.2	Insatser	106
6.2.1	Infrastruktur	106
6.2.2	Kommunal och statlig vuxenutbildning.....	106
6.2.3	Vuxenutbildning för utvecklingsstörda	108
6.2.4	Svenskundervisning för invandrare	108
6.2.5	Folkbildning.....	108
6.2.6	Kvalificerad yrkesutbildning	109
6.2.7	Kompletterande utbildningar.....	110
6.2.8	Övriga insatser.....	111
6.3	Resultat.....	112
6.3.1	Infrastruktur	112
6.3.2	Kommunal och statlig vuxenutbildning.....	113
6.3.3	Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox)	115
6.3.4	Svenskundervisning för invandrare (sfi)	115
6.3.5	Folkbildning.....	116
6.3.6	Kvalificerad yrkesutbildning (KY)	117
6.3.7	Kompletterande utbildningar.....	119
6.3.8	Övriga resultat	119
6.4	Politikens inriktning.....	120
7	Universitet och högskolor.....	125
7.1	Insatser	125
7.1.1	Kvalitetsförstärkning.....	125
7.1.2	Resurstilldelningssystemet.....	126
7.1.3	Behörighetskrav	126
7.1.4	Internationalisering och en ny utbildnings- och examensstruktur ..	127
7.1.5	Självständiga lärosäten med ansvar för kvaliteten i utbildning och forskning	127
7.1.6	Läraryrket skall kvalitetssäkras	128
7.1.7	Befattningsstruktur vid universitet och högskolor	130
7.1.8	Höjda anslag till forskning och forskarutbildning	131
7.1.9	Förordningsändringar om utbildning på forskarnivå.....	131
7.1.10	Internationellt samarbete för forskarrörlighet	132
7.1.11	Dimensionering av högre utbildning.....	132
7.1.12	Prov efter läkares allmäntjänstgöring.....	133

7.1.13	Integrationsfrämjande insatser.....	133
7.1.14	Uppbyggnad av vissa minoritetsspråk	134
7.1.15	Holdingbolag.....	134
7.1.16	Vissa uppdrag till Högskoleverket.....	134
7.1.17	Satsning för att förstärka informationsservice vid jordskalv m.m. ...	135
7.1.18	Pensionsvillkor för läkare med kombinerad anställning som lärare	135
7.1.19	Institutet för psykosocial medicin	136
7.2	Resultatbedömning.....	136
7.2.1	Övergripande resultat	136
7.2.2	Rekrytering och tillträde till högre utbildning.....	143
7.2.3	Kvalitetsgranskning	147
7.2.4	Samverkan med det omgivande samhället	148
7.2.5	Jämställdhet	149
7.2.6	Möjlighet att kombinera elitidrott och högskolestudier	150
7.2.7	Uppdrag angående förkortad utbildningstid inom sjuksköterske- och lärarutbildningarna.....	151
7.2.8	Studieavgifter.....	152
7.2.9	Kompetensförsörjning.....	152
7.2.10	Finskt språk- och kulturcentrum.....	153
7.2.11	Barnkonventionen.....	153
7.2.12	Forskning och forskarutbildning.....	154
7.2.13	Tillgänglighet för funktionshindrade.....	154
7.3	Särskilda frågor.....	155
7.3.1	Anslagsberäkningar	155
7.4	Politikens inriktning	158
8	Studiestödsverksamhet.....	159
8.1	Omfattning.....	159
8.2	Insatser	159
8.2.1	Studiehjälp	159
8.2.2	Studiemedel	160
8.2.3	Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande.....	161
8.2.4	Korttidsstöd	161
8.2.5	Bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (TUFF-ersättning)	162
8.2.6	Studielitteratur till vissa högskolestuderande	162
8.2.7	Bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (RG- bidrag).....	162
8.2.8	Studielån	162
8.2.9	Studiestödsadministration	162
8.2.10	Internationella frågor.....	163
8.3	Resultatbedömning.....	164
8.3.1	Resultat	164
8.3.2	Politikens inriktning	174
9	Budgetförslag.....	177
9.1	Anslag	177
9.1.1	25:1 Statens skolverk	177
9.1.2	25:2 Myndigheten för skolutveckling.....	178
9.1.3	25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.....	179

9.1.4	25:4 Specialpedagogiska institutet	180
9.1.5	25:5 Specialskolemyndigheten	182
9.1.6	25:6 Särskilda insatser på skolområdet	183
9.1.7	25:7 Sameskolstyrelsen.....	184
9.1.8	25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.....	185
9.1.9	25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	186
9.1.10	25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	187
9.1.11	25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	188
9.1.12	25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	189
9.1.13	25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	190
9.1.14	25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	191
9.1.15	25:15 Valideringsdelegationen	192
9.1.16	25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	193
9.1.17	25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning	193
9.1.18	25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	195
9.1.19	25:19 Lunds universitet: Grundutbildning	196
9.1.20	25:20 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	197
9.1.21	25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning	199
9.1.22	25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	200
9.1.23	25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning	201
9.1.24	25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning.....	203
9.1.25	25:25 Umeå universitet: Grundutbildning.....	204
9.1.26	25:26 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	205
9.1.27	25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning.....	206
9.1.28	25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning.....	208
9.1.29	25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning	209
9.1.30	25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning.....	210
9.1.31	25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning.....	211
9.1.32	25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	212
9.1.33	25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning.....	213
9.1.34	25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning.....	215
9.1.35	25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning	216
9.1.36	25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	217
9.1.37	25:37 Växjö universitet: Grundutbildning.....	218
9.1.38	25:38 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning.....	220
9.1.39	25:39 Örebro universitet: Grundutbildning	221
9.1.40	25:40 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	222
9.1.41	25:41 Mittuniversitetet: Grundutbildning	223
9.1.42	25:42 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	225
9.1.43	25:43 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	226
9.1.44	25:44 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	227
9.1.45	25:45 Malmö högskola: Grundutbildning.....	228
9.1.46	25:46 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	230
9.1.47	25:47 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	231
9.1.48	25:48 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning.....	232
9.1.49	25:49 Mälardalens högskola: Grundutbildning.....	233
9.1.50	25:50 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	234
9.1.51	25:51 Danshögskolan: Grundutbildning.....	235

9.1.52	25:52 Dramatiska institutet: Grundutbildning	236
9.1.53	25:53 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	237
9.1.54	25:54 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	238
9.1.55	25:55 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	240
9.1.56	25:56 Högskolan på Gotland: Grundutbildning.....	241
9.1.57	25:57 Högskolan i Gävle: Grundutbildning.....	242
9.1.58	25:58 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	243
9.1.59	25:59 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	245
9.1.60	25:60 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	246
9.1.61	25:61 Högskolan Väst: Grundutbildning.....	247
9.1.62	25:62 Konstfack: Grundutbildning.....	249
9.1.63	25:63 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	250
9.1.64	25:64 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	250
9.1.65	25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	252
9.1.66	25:66 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	253
9.1.67	25:67 Södertörns högskola: Grundutbildning.....	254
9.1.68	25:68 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	255
9.1.69	25:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	256
9.1.70	25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	261
9.1.71	25:71 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.....	265
9.1.72	25:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	266
9.1.73	25:73 Högskoleverket.....	267
9.1.74	25:74 Verket för högskoleservice.....	268
9.1.75	25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.	269
9.1.76	25:76 Överklagandenämnden för studiestöd	270
9.1.77	25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	271
9.1.78	25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	272
9.1.79	25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	273
9.1.80	25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	274
10	Forskningspolitik	277
10.1	Omfattning.....	277
10.2	Utgiftsutveckling	277
10.3	Mål	278
10.4	Insatser inom politikområdet.....	278
10.4.1	Forskning och utveckling.....	278
10.4.2	Forskningens infrastruktur	282
10.4.3	Insatser utanför politikområdet.....	283
10.5	Resultatredovisning	285
10.5.1	Övergripande forskningspolitik.....	285
10.5.2	Forskning och utveckling.....	287
10.5.3	Forskningens infrastruktur	292
10.6	Analys och slutsatser	293
10.6.1	Forskning och utveckling.....	293
10.6.2	Forskningens infrastruktur	295
10.7	Revisionens iakttagelser.....	296
10.8	Politikens inriktning	296
10.9	Budgetförslag	299

10.9.1	26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	299
10.9.2	26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	300
10.9.3	26:3 Rymdforskning.....	301
10.9.4	26:4 Institutet för rymdfysik	302
10.9.5	26:5 Kungl. biblioteket.....	302
10.9.6	26:6 Polarforskningssekretariatet	303
10.9.7	26:7 Sunet.....	304
10.9.8	26:8 Centrala etikprövningsnämnden	304
10.9.9	26:9 Regionala etikprövningsnämnder	305
10.9.10	26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	306

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	22
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet	41
3.2 Härledning av ramnivån 2007–2009. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	42
3.3 Ramnivå 2007 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	42
4.1 Antal barn och studerande 2000–2005, 1 000-tal ¹	46
4.2 Offentliga kostnader budgetår 2000–2005, Mdr SEK ¹	46
4.3 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2000–2005 ¹ , 1 000-tal...	47
4.5 Utgiftsutveckling inom politikområdet	48
4.1 Könsskillnader i antalet poäng i matematik, naturkunskap och läsförståelse i PISA 2003. Negativa värden indikerar skillnader till flickors fördel.....	58
6.1 Antal studerande i den gymnasiala vuxenutbildningen läsåren 2002/03—2004/05	114
6.2 Antal studerande vid svenskundervisning för invandrare under 2001—2005	115
6.3 Studiecirkelnas ämnesinriktning, 2005	116
7.2 Grundläggande högskoleutbildning 2003–2005	138
7.3 Forskarutbildning 2003–2005	138
7.4 Anställda vid universitet och högskolor 2003–2005.....	139
7.5 Mål för antalet examina i grundläggande högskoleutbildning	139
7.6 Examinerade lärare 2005 med inriktning mot tidigare år	140
7.7 Mål och utfall för antalet forskarexamina	140
7.8 Antal helårsstudenter per lärosäte 2003, 2004 och 2005	141
7.9 Tilldelat takbelopp 2005 samt utfall	142
7.10 Förändring 2007 av anslagen till grundutbildning.....	156
7.11 Förändring av anslagen till forskning och forskarutbildning	157
7.12 Planeringsförutsättningar 2008.....	157
7.13 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer	158
8.1 Antal studiestödstagare och utbetalda belopp, 2003–2005 ¹	164
8.2 Andel studiemedelstagare med det högre bidraget på grundskole- och gymnasienivå, 2003–2005.....	165
8.3 Antal studerande med korttidsstöd, 2003–2005.....	167
8.4 Ärendeutveckling över antal beslut om rätt till studiestöd enligt EG-rätten	170
8.5 CSN:s genomsnittliga handläggningstider, 2003–2005 ¹	172
8.6 Nyckeltal för CSN:s service och information, 2003–2005	173
9.25:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk	177
9.25:1 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	178
9.25:2 Anslagsutveckling för Myndigheten för skolutveckling.....	178
9.25:2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	179
9.25:3 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	179
9.25:3 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	180

9.25:4 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska institutet	180
9.25:4 Offentligrättslig verksamhet	180
9.25:4 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	181
9.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	182
9.25:5 Anslagsutveckling för Specialskolemyndigheten	182
9.5 Offentligrättslig verksamhet	182
9.25:5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	183
9.25:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser på skolområdet	183
9.25:6 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	184
9.25:7 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen.....	184
9.25:7 Offentligrättslig verksamhet	184
9.25:7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	185
9.25:8 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarns- omsorg m.m.....	185
9.25:8 Härledning av anslagsnivån 2006–2008.....	186
9.25:9 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola.....	186
9.25:9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	187
9.25:10 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet	187
9.25:10 Härledning av anslagsnivån 2006–2008.....	188
9.25:11 Anslagsutveckling för Nationellt centrum för flexibelt lärande	188
9.25:11 Uppdragsverksamhet	188
9.25:11 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	189
9.25:12 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning ...	189
9.25:12 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	190
9.25:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	190
9.25:13 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	190
9.25:14 Anslagsutveckling för Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	191
9.25:14 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	191
9.25:14 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	192
9.25:15 Anslagsutveckling för Valideringsdelegationen.....	192
9.25:15 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	192
9.25:16 Anslagsutveckling för Utveckling av påbyggnadsutbildningar	193
9.25:16 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	193
9.25:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet.....	193
9.25:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	194
9.25:17 Uppdragsverksamhet	194
9.25:17 Mål för antalet examina i grundutbildningen	194
9.25:17 Resursfördelning för grundutbildningen.....	194
9.25:17 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	195
9.25:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet	195
9.25:18 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	195
9.25:18 Resultat för forskarutbildningen.....	195
9.25:18 Nya professorer.....	195
9.25:18 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	196
9.25:18 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	196
9.25:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet.....	196
9.25:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	196
9.25:19 Uppdragsverksamhet	196
9.25:19 Mål för antalet examina i grundutbildningen	197

9.25:19 Resursfördelning för grundutbildningen	197
9.25:19 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	197
9.25:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet	197
9.25:20 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	198
9.25:20 Resultat för forskarutbildningen	198
9.25:20 Nya professorer	198
9.25:20 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	198
9.25:20 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	198
9.25:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet.....	199
9.25:21 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	199
9.25:21 Uppdragsverksamhet.....	199
9.25:21 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	199
9.25:21 Resursfördelning för grundutbildningen	200
9.25:21 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	200
9.25:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet	200
9.25:22 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	200
9.25:22 Resultat för forskarutbildningen	201
9.25:22 Nya professorer	201
9.25:22 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	201
9.25:22 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	201
9.25:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet.....	201
9.25:23 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	202
9.25:23 Uppdragsverksamhet.....	202
9.25:23 Resursfördelning för grundutbildningen	202
9.25:23 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	202
9.25:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet	203
9.25:24 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	203
9.25:24 Resultat för forskarutbildningen	203
9.25:24 Nya professorer	203
9.25:24 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	203
9.25:24 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	204
9.25:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet	204
9.25:25 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	204
9.25:25 Uppdragsverksamhet.....	204
9.25:25 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	204
9.25:25 Resursfördelning för grundutbildningen	205
9.25:25 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	205
9.25:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet	205
9.25:26 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	205
9.25:26 Resultat för forskarutbildningen	206
9.25:26 Nya professorer	206
9.25:26 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	206
9.25:26 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	206
9.25:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet.....	206
9.25:27 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	207
9.25:27 Uppdragsverksamhet.....	207
9.25:27 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	207

9.25:27 Resursfördelning för grundutbildningen.....	207
9.25:27 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	208
9.25:28 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet	208
9.25:28 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	208
9.25:28 Resultat för forskarutbildningen.....	208
9.25:28 Nya professorer.....	208
9.25:28 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	209
9.25:28 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	209
9.25:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet	209
9.25:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	209
9.25:29 Uppdragsverksamhet	209
9.25:29 Mål för antalet examina i grundutbildningen	210
9.25:29 Resursfördelning för grundutbildningen.....	210
9.25:29 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	210
9.25:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet	210
9.25:30 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	210
9.25:30 Resultat för forskarutbildningen.....	211
9.25:30 Nya professorer.....	211
9.25:30 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	211
9.25:30 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	211
9.25:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan.....	211
9.25:31 Uppdragsverksamhet	212
9.25:31 Mål för antalet examina i grundutbildningen	212
9.25:31 Resursfördelning för grundutbildningen.....	212
9.25:31 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	212
9.25:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan.....	212
9.25:32 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	213
9.25:32 Resultat för forskarutbildningen.....	213
9.25:32 Nya professorer.....	213
9.25:32 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	213
9.25:32 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	213
9.25:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet	213
9.25:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	214
9.25:33 Uppdragsverksamhet	214
9.25:33 Mål för antalet examina i grundutbildningen	214
9.25:33 Resursfördelning för grundutbildningen.....	215
9.25:33 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	215
9.25:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet	215
9.25:34 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	215
9.25:34 Resultat för forskarutbildningen.....	215
9.25:34 Nya professorer.....	215
9.25:34 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	216
9.25:34 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	216
9.25:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet.....	216
9.25:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	216
9.25:35 Uppdragsverksamhet	216
9.25:35 Mål för antalet examina i grundutbildningen	217

9.25:35 Resursfördelning för grundutbildningen	217
9.25:35 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	217
9.25:36 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet	217
9.25:36 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	218
9.25:36 Resultat för forskarutbildningen	218
9.25:36 Nya professorer	218
9.25:36 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	218
9.25:36 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	218
9.25:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Växjö universitet.....	218
9.25:37 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	219
9.25:37 Uppdragsverksamhet.....	219
9.25:37 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	219
9.25:37 Resursfördelning för grundutbildningen	219
9.25:37 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	220
9.25:38 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Växjö universitet	220
9.25:38 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	220
9.25:38 Resultat för forskarutbildningen	220
9.25:38 Nya professorer	220
9.25:38 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	220
9.25:38 Härledning av anslagsnivån 2007-2009.....	221
9.25:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet	221
9.25:39 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	221
9.25:39 Uppdragsverksamhet.....	221
9.25:39 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	221
9.25:39 Resursfördelning för grundutbildningen	222
9.25:39 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	222
9.25:40 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet	222
9.25:40 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	222
9.25:40 Resultat för forskarutbildningen	223
9.25:40 Nya professorer	223
9.25:40 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	223
9.25:40 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	223
9.25:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet	223
9.25:41 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	223
9.25:41 Uppdragsverksamhet.....	224
9.25:41 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	224
9.25:41 Resursfördelning för grundutbildningen	224
9.25:41 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	224
9.25:42 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet.....	225
9.25:42 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	225
9.25:42 Resultat för forskarutbildningen	225
9.25:42 Nya professorer	225
9.25:42 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	225
9.25:42 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	226
9.25:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola....	226
9.25:43 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	226
9.25:43 Uppdragsverksamhet.....	226

9.25:43 Mål för antalet examina i grundutbildningen	226
9.25:43 Resursfördelning för grundutbildningen.....	227
9.25:43 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	227
9.25:44 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola.....	227
9.25:44 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	227
9.25:44 Resultat för forskarutbildningen.....	227
9.25:44 Nya professorer.....	228
9.25:44 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	228
9.25:44 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	228
9.25:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola	228
9.25:45 Offentligrättslig verksamhet: Patientavgifter.....	228
9.25:45 Uppdragsverksamhet	229
9.25:45 Mål för antalet examina i grundutbildningen	229
9.25:45 Resursfördelning för grundutbildningen.....	229
9.25:45 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	229
9.25:46 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola.....	230
9.25:46 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	230
9.25:46 Resultat för forskarutbildningen.....	230
9.25:46 Nya professorer.....	230
9.25:46 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	230
9.25:46 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	231
9.25:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Kalmar	231
9.25:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	231
9.25:47 Uppdragsverksamhet	231
9.25:47 Mål för antalet examina i grundutbildningen	231
9.25:47 Resursfördelning för grundutbildningen.....	232
9.25:47 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	232
9.25:48 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Kalmar.....	232
9.25:48 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	232
9.25:48 Resultat för forskarutbildningen.....	232
9.25:48 Nya professorer.....	233
9.25:48 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	233
9.25:48 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	233
9.25:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola.....	233
9.25:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	233
9.25:49 Uppdragsverksamhet	233
9.25:49 Mål för antalet examina i grundutbildningen	234
9.25:49 Resursfördelning för grundutbildningen.....	234
9.25:49 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	234
9.25:50 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola.....	234
9.25:50 Mål för antalet examina i forskarutbildningen	235
9.25:50 Resultat för forskarutbildningen.....	235
9.25:50 Nya professorer.....	235
9.25:50 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	235
9.25:50 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	235
9.25:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Danshögskolan	235
9.25:51 Uppdragsverksamhet	236

9.25:51 Resursfördelning för grundutbildningen	236
9.25:51 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	236
9.25:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dramatiska institutet.....	236
9.25:52 Uppdragsverksamhet.....	237
9.25:52 Resursfördelning för grundutbildningen	237
9.25:52 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	237
9.25:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan.....	237
9.25:53 Uppdragsverksamhet.....	238
9.25:53 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	238
9.25:53 Resursfördelning för grundutbildningen	238
9.25:53 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	238
9.25:54 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås	238
9.25:54 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	239
9.25:54 Uppdragsverksamhet.....	239
9.25:54 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	239
9.25:54 Resursfördelning för grundutbildningen	239
9.25:54 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	239
9.25:55 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna.....	240
9.25:55 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	240
9.25:55 Uppdragsverksamhet.....	240
9.25:55 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	240
9.25:55 Resursfördelning för grundutbildningen	241
9.25:55 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	241
9.25:56 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland	241
9.25:56 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	241
9.25:56 Uppdragsverksamhet.....	241
9.25:56 Resursfördelning för grundutbildningen	242
9.25:56 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	242
9.25:57 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle	242
9.25:57 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	242
9.25:57 Uppdragsverksamhet.....	242
9.25:57 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	243
9.25:57 Resursfördelning för grundutbildningen	243
9.25:57 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	243
9.25:58 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad	243
9.25:58 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	244
9.25:58 Uppdragsverksamhet.....	244
9.25:58 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	244
9.25:58 Resursfördelning för grundutbildningen	244
9.25:58 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	245
9.25:59 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad.....	245
9.25:59 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	245
9.25:59 Uppdragsverksamhet.....	245
9.25:59 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	245
9.25:59 Resursfördelning för grundutbildningen	246
9.25:59 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	246
9.25:60 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde.....	246
9.25:60 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	246
9.25:60 Uppdragsverksamhet.....	246
9.25:60 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	247

9.25:60 Resursfördelning för grundutbildningen.....	247
9.25:60 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	247
9.25:61 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst.....	247
9.25:61 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	247
9.25:61 Uppdragsverksamhet.....	248
9.25:61 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	248
9.25:61 Resursfördelning för grundutbildningen.....	248
9.25:61 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	248
9.25:62 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack.....	249
9.25:62 Uppdragsverksamhet.....	249
9.25:62 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	249
9.25:62 Resursfördelning för grundutbildningen.....	249
9.25:62 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	249
9.25:63 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan.....	250
9.25:63 Resursfördelning för grundutbildningen.....	250
9.25:63 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	250
9.25:64 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.....	250
9.25:64 Uppdragsverksamhet.....	251
9.25:64 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	251
9.25:64 Resursfördelning för grundutbildningen.....	251
9.25:64 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	252
9.25:65 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lärarhögskolan i Stockholm.....	252
9.25:65 Uppdragsverksamhet.....	252
9.25:65 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	252
9.25:65 Resursfördelning för grundutbildningen.....	253
9.25:65 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	253
9.25:66 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm.....	253
9.25:66 Resursfördelning för grundutbildningen.....	253
9.25:66 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	254
9.25:67 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola.....	254
9.25:67 Uppdragsverksamhet.....	254
9.25:67 Mål för antalet examina i grundutbildningen.....	254
9.25:67 Resursfördelning för grundutbildningen.....	255
9.25:67 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	255
9.25:68 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Teaterhögskolan i Stockholm.....	255
9.25:68 Uppdragsverksamhet.....	255
9.25:68 Resursfördelning för grundutbildningen.....	255
9.25:68 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	256
9.25:69 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.....	256
9.25:69 Fördelning på anslagposter.....	256
9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Chalmers tekniska högskola AB.....	257
9.25:69 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	257
9.25:69 Resultat för forskarutbildningen.....	257
9.25:69 Nya professorer.....	257
9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping.....	258
9.25:69 Mål för antalet examina i forskarutbildningen.....	258
9.25:69 Resultat för forskarutbildningen.....	258

9.25:69 Nya professorer	258
9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Ersta Sköndal högskola ..	260
9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Röda Korsets Högskola..	260
9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Sophiahemmet Högskola.....	260
9.25:69 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	261
9.25:70 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.....	261
9.25:70 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	262
9.25:70 Fördelning på anslagsposter.....	262
9.25:70 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	265
9.25:71 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	265
9.25:71 Fördelning på anslagsposter.....	265
9.25:71 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	266
9.25:72 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning.....	266
9.25:72 Medicinsk utbildning och forskning	266
9.25:72 Odontologisk utbildning och forskning	266
9.25:72 Dimensionering av läkarutbildningen	266
9.25:72 Dimensionering av tandläkarutbildningen.....	266
9.25:72 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	267
9.25:73 Anslagsutveckling för Högskoleverket	267
9.25:73 Uppdragsverksamhet.....	267
9.25:73 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	268
9.25:74 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice	268
9.25:74 Uppdragsverksamhet.....	268
9.25:74 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	269
9.25:75 Anslagsutveckling för Centrala studiestödsnämnden m.m.	269
9.25:75 Offentligrättslig verksamhet.....	270
9.25:75 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	270
9.25:76 Anslagsutveckling för Överklagandenämnden för studiestöd	270
9.25:76 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	270
9.25:77 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet	271
9.25:77 Härledning av anslagsnivån 2007–2009.....	271
9.25:78 Anslagsutveckling för Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning.....	272
9.25:78 Beställningsbemyndigande.....	272
9.25:78 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	273
9.25:79 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	273
9.25:79 Härledning av anslagsnivån 2007-2009.....	274
9.25:80 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	274
9.25 80 Härledning av anslagsnivån 2007–2009	275
10.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet	277
10.1 Forskningsstiftelsernas finansiering av forskning	284
10.26.1 Anslagsutveckling Forskning och forskningsinformation.....	299
Tabell. 10.26.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	299
10.26.1 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	300

10.26.2 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	300
10.26.2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:2 Vetenskapsrådet:	
Förvaltning	300
10.26.3 Anslagsutveckling Rymdforskning	301
10.26.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	301
10.26.3 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:3 Rymdforskning	302
10.26.4 Anslagsutveckling Institutet för rymdfysik	302
10.26.4 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:4 Institutet för rymdfysik ..	302
10.26.5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket	302
10.26.5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:5 Kungl. biblioteket	303
10.26.6 Anslagsutveckling Polarforskningssekretariatet	303
10.26.6 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:6 Polarforsknings-	
sekretariatet	303
10.26.7 Anslagsutveckling Sunet	304
10.26.7 Uppdragsverksamhet Sunet	304
10.26.7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:7 Sunet	304
10.26.8 Anslagsutveckling Centrala etikprövningsnämnden.....	304
10.26.8 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:8 Centrala	
etikprövningsnämnden	305
10.26.9 Anslagsutveckling Regionala etikprövningsnämnder	305
10.26.9 Avgiftsfinansierad verksamhet för de Regionala etikprövningsnämnderna .	305
10.26.9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:9 Regionala	
etikprövningsnämnder	305
10.26.10 Anslagsutveckling Särskilda utgifter för forskningsändamål	306
10.26.10 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:10 Särskilda utgifter för	
forskningsändamål	306

Diagramförteckning

4.1 Offentliga utgifter för utbildning i procent av BNP, 1995 och 2003.....	56
4.2 Totala (offentliga och privata) utbildnings-kostnader per elev som andel av BNP per kapita, 2003	56
4.3 Andelen kvinnor och män i åldern 25–34 år med eftergymnasial utbildning, 2004.....	57
4.4 Studiedeltagande bland olika åldersgrupper.....	57
5.1 Andel elever som ej nått målen i ett eller flera ämnen.....	88
5.2 Andel behöriga elever till gymnasieskolan	88
5.4 Fullföljd utbildning inom 4 år för nybörjare i år 1, 1998-2000 - andel med avgångsbetyg eller slutbetyg inom 4 år	89
5.5 Andel elever i år 3 som slutfört gymnasieskolan	89
5.6 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor	89
5.7 Andel elever med utökat eller reducerat program	89
5.8 Övergång från grundskolans åk 9 till gymnasieskolans individuella program - andel kvinnor och män.....	90
5.9 Antal elever med individuella program.....	90
5.10 Elever med individuella program - fördelade på bakgrund	90
5.11 Elevökning IV och gymnasieskolan totalt	90
5.12 Andel elever som påbörjat IV och fått slutbetyg inom fyra respektive fem år...	91
5.13 Lärartäthet per huvudman.....	91
5.14 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning - per huvudman	91
6.1 Utbildningsbakgrund bland studerande i kommunal och statlig vuxenutbildning läsåret 2004/05.....	113
6.2 Antal studerande i vuxenutbildning för utvecklingsstörda läsåret 2005/06	115
6.3 Antal studerande som avslutat, avbrutit eller fortsatt utbildningen läsåret 2004/05.....	115
6.4 Deltagare i studiecirkelar fördelat per kön, 2005	116
6.5 Anordnare av kvalificerad yrkesutbildning 2005	117
6.6 Antal kvinnor och män i kvalificerad yrkesutbildning, 2003—2005	118
8.1 Antal studerande med rekryteringsbidrag, 2003–2005.....	166
8.2 Andel studerande per målgrupp med rekryteringsbidrag, 2005	166
8.3 Antal studerande på eftergymnasial nivå i Sverige med studiemedel, 2003–2005	167
8.4 Antal studerande på eftergymnasial nivå i Sverige med studielån, 2003–2005 ...	168
8.5 Antal studerande med tilläggs lån, eftergymnasial nivå, 2003–2005.....	168
8.6 Antal studerande med merkostnads lån, eftergymnasial nivå, 2003–2005.....	168
8.7 Antal studerande utomlands med studiemedel, gymnasial och eftergymnasial nivå, 2003–2005	169
9.1 Antal årsstudieplatser och genomsnittlig utbildningskostnad, utfall 2005 och prognos 2006–2009	191
10.1 Offentliga anslag till FoU 1995/96-2006, miljarder kronor.....	286

10.2 Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare 2001 och 1997	286
10.3 Antal citeringar per miljon invånare 2003, 1997 och 1992	286
10.4 Antal citeringar per vetenskaplig artikel	287

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) (avsnitt 2.1, 5.1.2 och 5.1.10),
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning (avsnitt 2.2 och 6.2.6),
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100) (avsnitt 2.3 och 5.1.1),
4. godkänner vad regeringen föreslår om ämnesbetyg och gymnasieexamen för vuxna (avsnitt 6.2.2),
5. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:4 *Specialpedagogiska institutet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 000 000 kronor under 2008 och högst 6 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 9.1.4),
6. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 238 837 000 kronor under 2008 och högst 561 163 000 kronor under perioden 2009–2012 (avsnitt 9.1.14),
7. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 9.1.70),
8. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:78 *Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kronor efter 2007 (avsnitt 9.1.78),
9. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 010 000 000 kronor under 2008, högst 1 905 000 000 kronor under 2009, högst 1 060 000 000 kronor under 2010, högst 255 000 000 kronor under 2011 och högst 70 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 10.9.1),
10. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:3 *Rymdforskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 130 000 000 kronor under 2008, högst 130 000 000 kronor under 2009, högst 100 000 000 kronor under 2010, högst 100 000 000 kronor under 2011 och högst 40 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 10.9.3),

11. för 2007 anvisar anslagen under utgifts-
område 16 *Utbildning och universitets-*

forskning enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
25:1 Statens skolverk	Ramanslag	356 926
25:2 Myndigheten för skolutveckling	Ramanslag	97 536
25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	Ramanslag	1 138 511
25:4 Specialpedagogiska institutet	Ramanslag	367 117
25:5 Specialskolemyndigheten	Ramanslag	256 683
25:6 Särskilda insatser på skolområdet	Ramanslag	301 739
25:7 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	26 026
25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	Ramanslag	3 660 000
25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	Ramanslag	142 459
25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	97 587
25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	Ramanslag	100 917
25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	Ramanslag	309 763
25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	Ramanslag	25 927
25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	Ramanslag	1 139 596
25:15 Valideringsdelegationen	Ramanslag	18 499
25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	Ramanslag	107 151
25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 223 989
25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 286 995
25:19 Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 628 680
25:20 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 279 376
25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 601 874
25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 044 536
25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 047 039
25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 057 435
25:25 Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 107 722
25:26 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	737 738
25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 211 993
25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	514 008
25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	615 565
25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	830 128
25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	959 886
25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	698 772
25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	612 389
25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	267 453
25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	520 642
25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	167 656
25:37 Växjö universitet: Grundutbildning	Ramanslag	447 053
25:38 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	154 327
25:39 Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	596 928

25:40	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	175 697
25:41	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	510 968
25:42	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	170 796
25:43	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	222 419
25:44	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	72 992
25:45	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	789 666
25:46	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	85 284
25:47	Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	Ramanslag	446 708
25:48	Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	73 952
25:49	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	568 791
25:50	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	50 868
25:51	Danshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	47 625
25:52	Dramatiska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	78 717
25:53	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	48 230
25:54	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	382 981
25:55	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	360 362
25:56	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	117 073
25:57	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	386 638
25:58	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	302 210
25:59	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	321 217
25:60	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	295 013
25:61	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	289 305
25:62	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	122 863
25:63	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	56 196
25:64	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	128 407
25:65	Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	441 802
25:66	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	17 320
25:67	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	317 084
25:68	Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	27 887
25:69	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 170 994
25:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	417 635
25:71	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	Ramanslag	390 089
25:72	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 014 568
25:73	Högskoleverket	Ramanslag	165 087
25:74	Verket för högskoleservice	Ramanslag	16 923
25:75	Centrala studiestödsnämnden m.m.	Ramanslag	396 466
25:76	Överklagandenämnden för studiestöd	Ramanslag	12 266
25:77	Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Ramanslag	45 360
25:78	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högskoleutbildning	Ramanslag	63 855
25:79	Kostnader för Sveriges medlemskap i Uneesco m.m.	Ramanslag	32 225
25:80	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	11 736
26:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	3 022 040
26:2	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	107 621
26:3	Rymdforskning	Ramanslag	168 308
26:4	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	45 310
26:5	Kungl. biblioteket	Ramanslag	241 403

26:6	Polarforskningssekretariatet	Ramanslag	25 766
26:7	Sunet	Ramanslag	40 151
26:8	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	4 239
26:9	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	41 466
26:10	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	112 671
Summa			44 213 871

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)

dels att 2 a kap. 17 §, 2 b kap. 10 och 10 b §§ samt 9 kap. 5, 6, 6 a, 8 a, 8 c, 11, 13, 14 och 17 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya bestämmelser, 2 a kap. 17 a § samt 9 kap. 7 a, 7 b, 8 d och 8 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

17 §¹

Kommunen skall lämna bidrag till sådan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som

1. fått tillstånd enligt 14 §, och
2. är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentliga verksamhet enligt 6, 6 a, 6 b och 9 §§, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär.

Kommunen skall lämna bidrag till sådan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som

1. fått tillstånd enligt 14 §, och
2. är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentliga verksamhet enligt 6–6 b, 8 a och 9 §§, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär.

---

¹ Senaste lydelse 2006:392.

Kommunen är inte skyldig att lämna bidrag om verksamheten innebär påtagliga negativa följder för motsvarande verksamhet i kommunen eller om den enskilda verksamheten tar ut avgifter som är oskäligt höga.

Bidraget skall lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet. Om ett barn har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Kommunen kan lämna bidrag till annan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg än som omfattas av första stycket, om verksamheten uppfyller de krav som anges i 3 § och avgifterna inte är oskäligt höga. Sådant bidrag bör lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet.

17 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i 17 § tredje eller fjärde stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för ett barn som har tagits emot i enskild förskoleverksamhet eller enskild skolbarnsomsorg.

2 b kap.

10 §²

Kommunen kan lämna bidrag till utbildning som avses i 6 § och som inte bedrivs av en godkänd fristående skola, om avgifterna inte är oskäligt höga. Bidraget bör lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande utbildning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i första stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för ett barn som har tagits emot i sådan utbildning som avses i första stycket.

10 b §³

Hemkommunen skall till en fristående skola som motsvarar grundskolan eller särskolan lämna bidrag för varje elev som deltar i utbildningen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna förskoleklassen.

Kommunen är dock inte skyldig att lämna bidrag för den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året

² Senaste lydelse 1999:321.

³ Senaste lydelse 2002:159.

eller för elev som tas emot före höstterminen det år eleven fyller sex år. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i första stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i första stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

9 kap.

5 §⁴

Den som endast för en kortare tid är bosatt i *landet* eller den som har andra skäl att få utbildning i en internationell skola får fullgöra sin skolplikt i en sådan skola, om skolan är godkänd för ändamålet av Statens skolverk. Detta gäller dock inte sådana barn som avses i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena.

Med internationell skola avses en fristående skola som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan. För godkännande krävs att skolans utbildning som helhet betraktad är likvärdig med grundskolans. Skolan skall förmedla kunskaper och färdigheter som underlättar fortsatt skolgång utomlands. Undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden skall meddelas i den omfattning som de i *landet* för kortare tid bosatta eleverna behöver.

Regeringen får *medge* att en internationell skola *tar* emot andra barn än sådana som avses i första stycket för att de skall fullgöra skolplikten vid skolan.

Den som endast för en kortare tid är bosatt i *Sverige* eller den som har andra skäl att få utbildning i en internationell skola *på grundskolenivå* får fullgöra sin skolplikt i en sådan skola, om skolan är godkänd för ändamålet av Statens skolverk. Detta gäller dock inte sådana barn som avses i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena.

Med internationell skola *på grundskolenivå* avses en fristående skola som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan. För godkännande krävs att skolans utbildning som helhet betraktad är likvärdig med grundskolans. Skolan skall förmedla kunskaper och färdigheter som underlättar fortsatt skolgång utomlands. Undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden skall meddelas i den omfattning som de i *Sverige* för kortare tid bosatta eleverna behöver.

Regeringen får *besluta* att en internationell skola *på grundskolenivå får ta* emot andra barn än sådana som avses i första stycket för att de skall fullgöra skolplikten vid skolan.

⁴Senaste lydelse 1996:1044.

6 §⁵

En godkänd fristående skola som motsvarar grundskolan skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i tredje stycket. Förklaring skall dock inte lämnas, om skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller skolan tar ut avgifter i strid med 7 §.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag gäller att skolan har ansökt om att bli godkänd före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Motsvarande gäller, om en skola har godkänts för utbildning för vissa årskurser och ansöker om att bli godkänd för ytterligare årskurser.

För varje elev som genomgår utbildning motsvarande den som ges i grundskolan lämnas bidrag av hemkommunen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Vad som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka regeringen har beslutat om statsbidrag genom särskilda föreskrifter eller andra särskilda beslut och inte heller skolor, för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstilldelning. Kommunens skyldighet enligt tredje stycket gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i tredje stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.*

Det som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka regeringen har beslutat om statsbidrag genom särskilda föreskrifter eller andra särskilda beslut och inte heller skolor, för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstilldelning. Kommunens skyldighet enligt tredje stycket gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i tredje stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.*

6 a §⁶

En godkänd fristående skola som motsvarar särskolan skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i tredje stycket. Förklaring skall dock inte lämnas, om skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller skolan tar ut elevavgifter i strid med 7 §.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag gäller att skolan har ansökt om att bli godkänd före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Motsvarande gäller, om en skola har godkänts för utbildning för vissa årskurser och ansöker om att bli godkänd för ytterligare årskurser.

⁵ Senaste lydelse 2001:799.

⁶ Senaste lydelse 2002:159.

För varje elev som genomgår utbildning motsvarande den som ges i särskolan lämnas bidrag av hemkommunen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna särskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Vad som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstildelning. Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i tredje stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Det som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstildelning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i tredje stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

7 a §

En godkänd internationell skola på grundskolenivå skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i 7 b § om

1. utbildningen följer ett annat lands läroplan och kursplaner eller en internationell läroplan och internationella kursplaner, med anpassning till svenska förhållanden i den utsträckning som är rimlig,

2. utbildningens allmänna mål och värdegrund inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det svenska offentliga skolväsendet,

3. elever som har svårigheter i skolarbetet erbjuds särskilt stöd,

4. eleverna erbjuds sådan skolhälsovård som skall erbjudas inom grundskolan,

5. elevavgiften är skälig med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt,

6. skolan är öppen för alla elever som avses i 7 b § första stycket, med undantag för sådana elever som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för skolan,

7. urvalet, om det inte finns platser till alla behöriga sökande, görs på

grunder som Statens skolverk godkänner,

8. vårdnadshavare och elever ges tydlig information om den internationella skolans innehåll och inriktning mot fortsatta studier utomlands samt om vad utbildning vid en internationell skola kan innebära vid fortsatt skolgång i det svenska skolväsendet, samt

9. skolan följer övriga bestämmelser i denna lag och i andra föreskrifter som avser internationella skolor på grundskolenivå.

Skolverket skall i beslutet om rätt till bidrag ange det högsta antal elever som är folkbokförda i Sverige och som omfattas av skolans bidragsrätt.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag skall skolan ha ansökt om att bli bidragsberättigad före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

7 b §

Elevens hemkommun skall lämna bidrag till den internationella skolan för en elev som genomgår sådan utbildning som avses i 7 a § från och med höstterminen det år eleven fyller 6 år om

1. eleven är folkbokförd i Sverige eller kommunen får särskilt statsbidrag för eleven, och

2. eleven

a) för en kortare tid är bosatt i Sverige,

b) har andra skäl att få utbildning i en internationell skola på grundskolenivå, eller

c) har mottagits med stöd av regeringens beslut enligt 5 § tredje stycket.

Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte

skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en internationell skola på grundskolenivå.

Om inte kommunen och skolan har kommit överens om annat, skall bidraget beräknas för ett bidragsår i sänder. Varje bidragsår börjar den 1 januari.

8 a §⁷

För varje elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 § lämnas bidrag av hemkommunen. Kommunens skyldighet gäller endast utbildning för sådana elever som hemkommunen var skyldig att erbjuda gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.

Om utbildningen i bidragshänseende har hänförts till ett sådant nationellt program som elevens hemkommun anordnar, skall bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

I andra fall än som avses i andra stycket, skall elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit. För en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd skall kommunen därutöver lämna ett extra bidrag. Kommunen är dock inte skyldig att lämna extra bidrag, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

För en elev som genomgår utbildning på ett individuellt program skall elevens hemkommun betala det belopp som överenskommit med skolan. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov.

Kommunens skyldighet att lämna bidrag till skolan gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall*

Kommunens skyldighet att lämna bidrag till skolan gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag*

⁷ Senaste lydelse 2006:391.

kommunen i stället för vad som anges i andra och tredje styckena betala det belopp som regeringen har föreskrivit särskilt.

skall bestämmas i stället för det som anges i andra–fjärde styckena, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

8 c §⁸

För varje elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 b § lämnas bidrag av hemkommunen. Kommunens skyldighet gäller endast utbildning för sådana elever som hemkommunen var skyldig att erbjuda utbildning i gymnasiesärskolan vid den tidpunkt då utbildningen började.

Om den fristående skolan inte kommer överens om annat med elevernas hemkommuner, skall dessa betala det belopp som regeringen beslutat.

Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i andra stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

8 d §

Om en internationell skola erbjuder gymnasial utbildning som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i gymnasieskolan eller vid en fristående skola som motsvarar gymnasieskolan eller om skolan anordnar utbildning som leder fram till International Baccalaureate (en internationell skola på gymnasienivå), skall Statens skolverk förklara skolan berättigad till sådant bidrag som avses i 8 e § om

1. utbildningen följer ett annat lands läroplan och kursplaner eller en internationell läroplan och internationella kursplaner, med anpassning till svenska förhållanden i den utsträckning som är rimlig,

2. utbildningen som helhet är likvärdig med utbildningen i gymnasieskolan,

3. utbildningens allmänna mål och värdegrund inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det svenska offentliga skolväsendet,

⁸ Senaste lydelse 2001:799.

4. utbildningen förmedlar kunskaper som underlättar fortsatta studier utomlands,

5. undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden ges i den omfattning som behövs för de elever som under kortare tid är bosatta i Sverige,

6. elever som avses i 8 e § första stycket som har svårigheter i skolarbetet erbjuds särskilt stöd,

7. elever som avses i 8 e § första stycket erbjuds sådan skolhälsovård som skall erbjudas elever i gymnasieskolan,

8. elevavgiften för elever som avses i 8 e § första stycket är skälig med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt,

9. skolan är öppen för alla elever som avses i 8 e § första stycket, med undantag för sådana elever som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för skolan,

10. urvalet, om det inte finns platser till alla behöriga sökande, görs på grunder som Statens skolverk godkänner,

11. sådana elever som avses i 8 e § första stycket och deras vårdnads-havare ges tydlig information om skolans innehåll och inriktning mot fortsatta studier utomlands samt om vad utbildning vid en internationell skola på gymnasienivå kan innebära vid fortsatt utbildning i Sverige, samt

12. skolan följer övriga bestämmelser i denna lag och i andra föreskrifter som avser internationella skolor på gymnasienivå.

Statens skolverk skall, för annan utbildning än sådan som leder fram till International Baccalaureate, i beslutet om rätt till bidrag ange vilket nationellt program utbildningen skall jämföras med i bidragshänseende. I beslutet skall Skolverket även ange det högsta antal elever som är folkbokförda i Sverige och som omfattas av skolans bidragsrätt.

För att en nystartad skola skall ha

rätt till bidrag skall skolan ha ansökt om att bli förklarad som bidragsberättigad före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

8 e §

Elevens hemkommun skall lämna bidrag till den internationella skolan för en elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 d § om

1. eleven är folkbokförd i Sverige eller kommunen får särskilt statsbidrag för eleven,

2. eleven antingen för en kortare tid är bosatt i Sverige eller har andra skäl att få utbildning i en internationell skola på gymnasienivå, och

3. hemkommunen var skyldig att erbjuda eleven gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.

Bidraget enligt första stycket skall uppgå till det belopp som hemkommunen och den internationella skolan kommer överens om. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilket belopp som elevernas hemkommuner skall betala enligt första stycket om dessa och huvudmannen för den internationella skolan inte kommer överens om beloppet.

För en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd skall kommunen, utöver vad som följer av andra stycket, lämna ett extra bidrag. Bidraget skall motsvara huvudmannens kostnader för det extra stödet under förutsättning att motsvarande kostnader skulle ha uppkommit om eleven gått i en av kommunen erbjuden gymnasieutbildning. Kommunen behöver dock inte lämna extra bidrag, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur

kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra och tredje styckena, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en internationell skola på gymnasienivå.

Om inte kommunen och huvudmannen har kommit överens om annat, skall bidraget beräknas för ett bidragsår i sänder. Varje bidragsår börjar den 1 januari.

11 §⁹

Fristående skolor som avses i 1 och 5 §§ skall i fråga om sin utbildning för skolpliktiga elever stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket. Skolverkets tillsyn skall också omfatta kontroll av att huvudmannen iakttar sina skyldigheter enligt lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 6 eller 6 a § skall den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i verksamheten. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

Fristående skolor som avses i 1 § är vidare skyldiga att delta i riksomfattande prov i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skolorna är också skyldiga att informera eleverna och deras vårdnadshavare om elevens resultat vid sådana prov.

13 §¹⁰

Fristående skolor som får bidrag för viss utbildning enligt 8 eller 8 b § skall, i fråga om den utbildningen,

Fristående skolor som får bidrag för viss utbildning enligt 8, 8 b eller 8 d § skall, i fråga om den

⁹ Senaste lydelse 2000:875.

¹⁰ Senaste lydelse 1996:1044.

stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 8 *eller* 8 b § skall, i fråga om den utbildningen, den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i skolans verksamhet. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

Fristående skolor som avses i 8 § är vidare skyldiga att delta i riksomfattande prov i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

utbildningen, stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 8, 8 b *eller* 8 d § skall, i fråga om den utbildningen, den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i skolans verksamhet. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

14 §¹¹

Om en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 8 *eller* 8 b § inte längre uppfyller kraven för att få bidrag och bristerna inte avhjälpas efter påpekande för huvudmannen, skall förklaringen om rätt till bidrag återkallas. Detsamma gäller om en fristående skola trots påpekande inte iakttar sin skyldighet enligt 13 § att delta i den uppföljning och utvärdering som genomförs av Statens skolverk.

Om verksamheten vid en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 8 *eller* 8 b § förändras i sådan utsträckning att det innebär påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller i närliggande kommuner, skall Statens skolverk återkalla rätten till bidrag. Rätten till bidrag skall också återkallas, om skolan tar ut avgifter i strid med 10 §.

Om en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 7 a, 8, 8 b *eller* 8 d § inte längre uppfyller kraven för att få bidrag och bristerna inte avhjälpas efter påpekande för huvudmannen, skall förklaringen om rätt till bidrag återkallas. Detsamma gäller om en fristående skola trots påpekande inte iakttar sin skyldighet enligt 13 § att delta i den uppföljning och utvärdering som genomförs av Statens skolverk.

17 §¹²

Beslut av Statens skolverk i ärenden *om*

- godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1, 5 eller 12 §,
- fortsatt godkännande enligt 16 c §,
- rätt till bidrag eller återkallande

Beslut av Statens skolverk i *följande* ärenden får överklagas hos *allmän förvaltningsdomstol*:

- godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1, 5 eller 12 §,
- fortsatt godkännande enligt 16 c §,

¹¹ Senaste lydelse 2002:159.

¹² Senaste lydelse 2002:159.

av sådan rätt enligt 6, 6 a, 8, 8 b, 12 eller 14 §, eller

– förklaring om fortsatt rätt till bidrag enligt 16 c § *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.*

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden *om*

– godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1 § tredje stycket eller 12 §, eller

– fortsatt godkännande enligt 16 c § *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden som avses i 3, 4 och 16 §§ får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Beslut som avses i 3 § får överklagas endast av barnets vårdnadshavare. Beslut som avses i 16 § får överklagas endast av eleven eller företrädare för denne.

– rätt till bidrag eller återkallande av sådan rätt enligt 6, 6 a, 7 a, 8, 8 b, 8 d, 12 eller 14 §, eller

– förklaring om fortsatt rätt till bidrag enligt 16 c §.

Beslut av styrelsen för utbildningen i *följande* ärenden *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:*

– godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1 § tredje stycket eller 12 §, eller

– fortsatt godkännande enligt 16 c §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden som avses i 3, 4 och 16 §§ får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Beslut som avses i 3 § får överklagas endast av barnets vårdnadshavare. Beslut som avses i 16 § får överklagas endast av eleven eller företrädare för denne.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Bestämmelserna i 9 kap. 7 a, 7 b, 8 d, 8 e, 11, 13, 14 och 17 §§ tillämpas i fråga om utbildning och bidrag som avser den 1 juli 2007 och senare.

2. En förklaring om rätt till statsbidrag för en internationell skola skall, om förklaringen gäller vid utgången av juni 2007, anses som en förklaring om rätt till bidrag enligt denna lag.

3. För de internationella skolor som avses i 2 skall Statens skolverk i särskilda beslut ange dels det högsta antal i Sverige folkbokförda elever på grundskolenivå respektive gymnasienivå som varje skolas bidragsrätt omfattar, dels – för annan utbildning på gymnasienivå än sådan som leder fram till *International Baccalaureate* – vilket nationellt program utbildningen skall jämföras med i bidragshänseende.

4. Vid tillämpningen av 9 kap. 7 b och 8 e §§ för bidragsåret 2007 skall bidragsåret anses börja den 1 juli 2007.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Utbildningen skall anordnas med statsbidrag eller särskilda medel efter ansökan av utbildningsanordnaren. Bidragen eller medlen skall fördelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

En utbildningsanordnare, som beviljats sådan finansiering som avses i första stycket, får efter anmälan till regeringen eller en myndighet bedriva uppdragsutbildning mot annan ersättning. Regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet en sådan anmälan skall göras.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare som avses i andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

---

¹ Senaste lydelse 2006:530.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100)

dels att 5 kap. 4 c, 11, 24, 24 a och 33 §§, bilaga 2 samt punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall utgå,

dels att punkt 1 och 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 5 kap. 9 och 14 §§ den 1 januari 2005 och i övrigt den 1 januari 2007.

3. Beslut med stöd av 5 kap. 9 och 14 §§ som har fattats före den 1 januari 2005 och som inte innehåller någon tidsbegränsning skall upphöra att gälla den 1 januari 2007.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 5 kap. 9 och 14 §§ den 1 januari 2005.

3. Beslut med stöd av 5 kap. 9 och 14 §§ skall upphöra att gälla den 1 januari 2010. Regeringen får besluta att sådana beslut skall upphöra vid en tidigare tidpunkt.

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Det budgetförslag för 2007 som nu lämnas till riksdagen har utformats under den korta tid som enligt riksdagsordningen står till en ny regerings förfogande. Det har inneburit att en fullständig omarbetning av samtliga delar av budgeten i enlighet med regeringens politik inte har varit möjlig. Regeringen kan därför på tilläggsbudget behöva återkomma till riksdagen med ytterligare förslag som påverkar budgetåret 2007.

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Storstadspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Utgiftsområdet avser förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola, vuxenutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildningsområdet.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

Milljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Politikområde Forskningspolitik	3 263	3 554	3 499	3 809	4 432	4 528
Politikområde Storstadspolitik	65	0	11	0	0	0
Politikområde Utbildningspolitik	40 367	43 636	43 130	40 405	42 049	43 410
Totalt för utgiftsområde 16	43 695	47 191	46 639	44 214	46 481	47 938

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2007–2009.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	47 123	47 123	47 123
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	350	1 117	2 057
Beslut	-2 406	-955	-499
Övriga makroekonomiska förutsättningar	26	73	131
Volym			
Överföring till/från andra utgiftsområden	-879	-877	-874
Övrigt	0	0	0
Ny ramnivå	44 214	46 481	47 938

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10).
Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2007 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2007
Transfereringar	9 018
Verksamhetskostnader	34 643
Investeringar	550
Summa ramnivå	44 211

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2005 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

4 Utbildningspolitik

4.1 Omfattning

Politikområdet Utbildningspolitik har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt:

- **Barn- och ungdomsutbildning**
 förskoleverksamhet
 förskoleklass
 skolbarnsomsorg
 grundskola
 gymnasieskola
 specialskola
 särskola
 sameskola
 svensk skola i utlandet
- **Vuxenutbildning**
 kommunal vuxenutbildning (komvux)
 statlig vuxenutbildning
 vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux)
 svenskundervisning för invandrare (sfi)
 kvalificerad yrkesutbildning (KY)
 folkbildning
 vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
 universitet och högskolor (grundutbildning, forskarutbildning och forskning)
 inkl. Sveriges lantbruksuniversitet enskilda utbildningsanordnare inom högre utbildning
- **Studiestödsverksamhet**

I politikområdet ingår även myndigheter inom skol-, studiestöds- och högskoleområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska unescorådet.

De samlade kostnaderna inom politikområdet uppgår till knappt 239 miljarder, inklusive medel från kommuner och landsting. Av detta täcker anslagen under politikområdet ungefär 28 procent vilket hänger samman med att huvudmannskapet för den verksamhet som ingår i politikområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

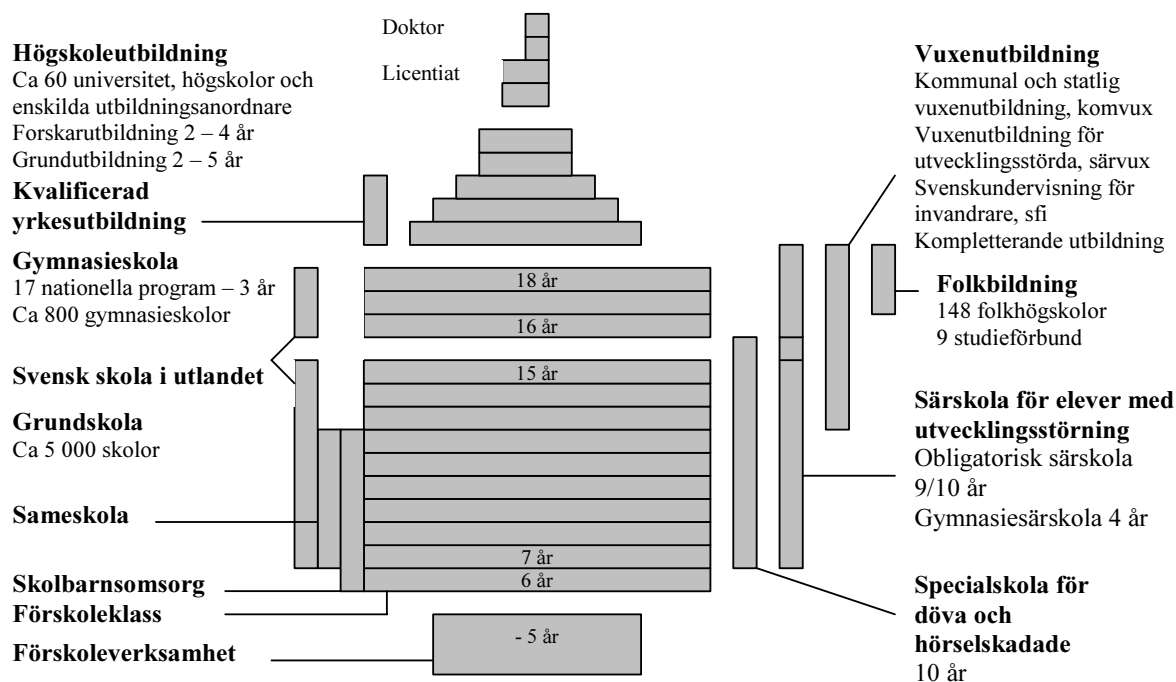
Kommunerna är huvudmän för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola, särskola och viss vuxenutbildning (komvux, särsvux och sfi). Antalet fristående skolor fortsätter att öka inom skolväsendet. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Inom folkbildningen (folkhögskolor och studieförbund) är den enskilda verksamheten dominerande. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.

Anslagen inom politikområdet finansierar studiestödet, huvudsakligen grundutbildningen vid universitet och högskolor samt till två tredjedelar de kvalificerade yrkesutbildningarna. Den statliga finansieringsandelen är lägre när det gäller förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och viss vuxenutbildning finansieras främst med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade statsbidrag, t.ex. för maxtaxa i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Avgifter svarar för en del av finansieringen när det gäller studiecirkel inom folkbildningen, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt vissa myndigheter, men har i övrigt en högst begränsad andel. Forskning och forskarutbildning vid universitet

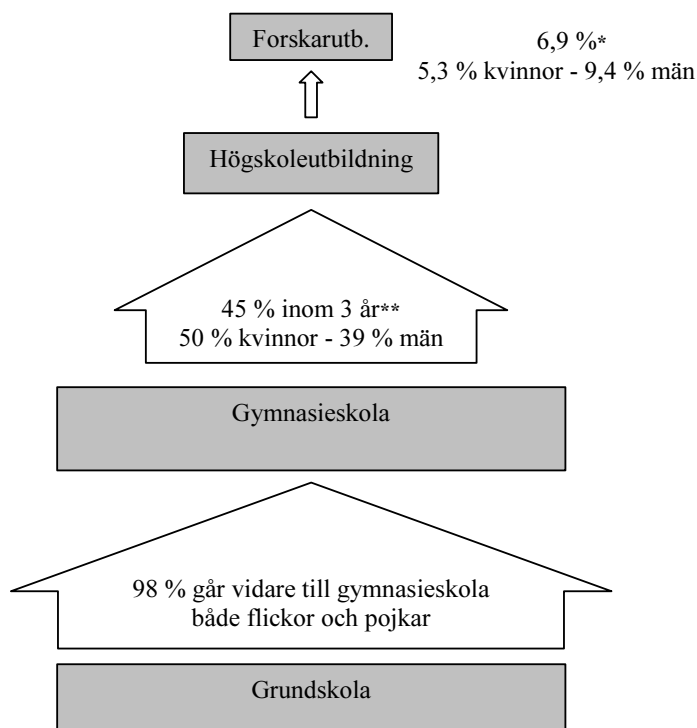
och högskolor finansieras av anslagsmedel och externa medel såsom medel från forskningsråd och forskningsstiftelser samt EU-medel och medel från andra externa finansiärer.

Nedanstående figur ger en översikt över politikområdet.

SVERIGES UTBILDNINGSSYSTEM 2006

Övergångar mellan utbildningsformer 2005

* Siffrorna omfattar de som examinerades mellan 1996/97 och 2000/01 och som påbörjat forskarstudier tom 2004/05.

** Siffrorna omfattar de som avslutade sina gymnasiestudier 2002/03.

Tabell 4.1 Antal barn och studerande 2000–2005, 1 000-tal¹

	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Barnomsorg ²	705	701	730	734	726	736
Förskoleklass	112	108	100	94	90	89
Grundskola	1035	1052	1059	1057	1046	1024
Gymnasieskola	306	305	311	322	334	348
Utländsskola	1,2	1,2	1,3	1,4	1,2	1,2
Särskola ³	17	19	20	21	22	22
Specialskola	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
Sameskola ⁴	0,19	0,18	0,18	0,17	0,18	0,16
Sfi	34	37	40	44	48	48
Särvux	4,2	4,3	4,4	4,5	4,7	4,8
Kommunal vuxenutbildning	202	195	192	155	146	144
CFL ⁵	10,4	10,6	8,6	6,8	5,8	4,5
KY ⁵	14,2	15,1	15,5	17,5	20,8	27,5
Grundläggande högskoleutbildning ⁶	257	268	287	300	303	295
Forskarstuderande ⁷	18,9	18,7	19,0	19,4	20,1	19,9

¹ Merparten av uppgifterna avser läsår. Heltidsekvivalenter om inte annat anges.

² Inkluderar förskola, familjedaghem, fritidshem och öppna verksamheter. Hel- och deltidsskrivna barn.

³ Omfattar obligatorisk särskola och gymnasiesärskola.

⁴ Inkluderat förskoleklass.

⁵ Ej helårsstuderande.

⁶ Helårsstudenter i grundutbildning exklusive uppdragsutbildning.

⁷ Aktiva under höstterminen.

Tabell 4.2 Offentliga kostnader budgetår 2000–2005, Mdr SEK¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Barnomsorg ²	39,8	40,9	44,0	46,5	48,1	51,2
Förskoleklass	3,7	3,9	3,7	3,9	3,8	4,0
Grundskola	59,7	64,4	68,3	70,4	72,0	73,7
Gymnasieskola ³	22,4	23,9	25,5	26,9	28,3	29,9
Utländsskola	0,13	0,14	0,18	0,16	0,16	0,15
Särskola	3,8	4,3	4,8	5,1	5,5	5,8
Specialskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Vuxenutbildning ⁴	7,3	7,2	6,9	5,7	5,6	5,5
Studieförbund ⁵	3,7	3,8	3,4	3,5	3,4	3,4
KY	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8
Universitet och högskolor ⁶	36,5	38,2	41,5	43,7	44,7	44,6
Studiestöd ⁷	19,8	19,2	20,6	19,8	20,9	19,7
Summa	198	207	220	227	234	239

¹ Kostnader exklusive studiestöd. Studiestöd särredovisas. Redovisningen omfattar inte offentliga respektive privata kostnader för personalutbildning och inte offentligt finansierad arbetsmarknadsutbildning.

² Inkluderar förskola, familjedaghem, fritidshem och öppna verksamheter. Nettokostnad exklusive avgifter.

³ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁴ Inkluderar sfi, särvux, kommunal vuxenutbildning och CFL.

⁵ Kvaliteten avseende kostnadsdata för folkhögskolorna är bristfällig varför siffran enbart omfattar studieförbunden.

⁶ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁷ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och pensionsavgifter.

Tabell 4.3 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2000–2005¹, 1 000-tal

	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Lärare och personal						
Barnomsorgs- personal ²						
Totalt	106	106	111	113 ³	113	117
Förskoleklass						
Totalt	9,0	8,4	8,1	7,5	7,0	6,6
Kvinnor	8,5	8,0	7,7	7,1	6,7	6,3
Män	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Grundskolan						
Totalt	78,4	80,2	82,3	83,4	83,8	82,3
Kvinnor	57,7	58,7	60,2	61,0	61,4	60,7
Män	20,7	21,5	22,1	22,4	22,4	21,6
Särskolan						
Totalt	2,6	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2
Kvinnor	2,3	2,5	2,6	2,7	2,7	2,8
Män	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Gymnasiesärskolan						
Totalt	1,1	1,2	1,3	1,4	1,6	1,7
Kvinnor	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1
Män	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Specialskolan						
Totalt	0,31	0,30	0,31	0,31	0,31	0,26
Kvinnor	0,24	0,23	0,24	0,24	0,24	0,21
Män	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06
Gymnasieskolan						
Totalt	24	24	25	26	27	28
Kvinnor	11	11	12	12	13	13
Män	13	13	13	14	15	15
Vuxenutbildning						
Totalt ⁴	9,5	8,5	8,2	7,5	6,7	6,2
Kvinnor	5,9	5,4	5,2	4,9	4,6	4,3
Män	3,6	3,1	2,9	2,6	2,1	1,9
Högskolan						
Totalt	15,8	16,8	17,5	18,2	18,3	17,9
Kvinnor	5,5	6,1	6,4	6,9	7,0	6,9
Män	10,3	10,7	11,1	11,3	11,3	11,0
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	2,98	3,27	3,50	3,66	3,84	3,93
Kvinnor	0,39	0,46	0,50	0,55	0,63	0,66
Män	2,59	2,81	3,00	3,11	3,21	3,27

	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Studerande						
KY						
Totalt	14,2	15,1	15,5	17,5	20,8	27,5
Kvinnor	...	...	...	8,2	10,4	14,3
Män	...	...	...	9,3	10,4	13,2
Sfi						
Totalt	34	37	40	44	48	48
Kvinnor	20	22	24	25	28	29
Män	14	15	16	18	19	19
Särvux						
Totalt	4,2	4,3	4,4	4,5	4,7	4,8
Kvinnor	2,0	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3
Män	2,1	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5
Kommunal vuxenutbildning ⁵						
Totalt	332	317	288	244	227	229
Kvinnor	218	208	187	160	148	150
Män	115	109	101	85	79	79
CFL						
Totalt	10,4	10,6	8,6	6,8	5,8	4,5
Kvinnor	6,5	6,6	5,0	3,9	3,4	2,6
Män	3,9	4,1	3,5	2,8	2,5	1,9
Grundläggande högskoleutbildning ⁶						
Totalt	257	268	287	300	303	295
Kvinnor	148	157	168	176	178	173
Män	108	111	119	124	125	122
Forskarstuderande ⁷						
Totalt	18,9	18,7	19,0	19,4	20,1	19,9
Kvinnor	8,1	8,2	8,5	8,9	9,4	9,4
Män	10,8	10,5	10,5	10,5	10,7	10,5
Folkbildning						
Totalt	28,9	29,1	27,9	26,5	27,1	27,5
Kvinnor	18,6	18,8	18,0	17,2	17,6	17,6
Män	10,3	10,3	9,9	9,3	9,5	9,8

"..." = Uppgift saknas.

¹ Lärare/personal omräknat till heltidsekvivalenter.

² Barnomsorgspersonal omfattar anställda som arbetar med barn inom förskola, fritidshem, öppen förskola samt annan verksamhet.

³ Avser antalet anställda som arbetar med barn. Tidigare år redovisas antalet årsarbetare.

⁴ Inkluderar sfi, särvux, kommunal vuxenutbildning och CFL.

⁵ Antal inom komvux avser antalet elever, inte att förväxla med heltidsstudenter i tabell 4.1.

⁶ Helårsstudenter i grundutbildning exklusive uppdragsutbildning.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.5 Utgiftsutveckling inom politikområdet
Milljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
<i>Anslag inom utgiftsområde 15</i>						
25:1 Studiehjälp m.m.	3 304,0	3 741,6	3 619,1	3 881,3	4 000,4	4 053,7
25:2 Studiemedel m.m.	9 186,9	11 724,3	10 190,9	11 678,3	11 758,3	11 949,6
25:3 Studiemedelsröntor m.m.	5 711,3	5 272,5	5 182,0	4 832,8	4 978,5	5 774,3
25:4 Rekryteringsbidrag	1 435,6	1 689,8	1 455,4	166,7	0,0	0,0
25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	47,0	61,2	50,1	61,2	61,2	61,2
25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	31,2	39,1	35,3	30,8	29,5	29,5
25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.	63,4	63,4	62,3	63,4	63,4	63,4
2003 15 25:5 Vuxenstudiestöd m.m.	0,0	-	0,0	-	-	-
Totalt för utgiftsområde 15	19 779,4	22 591,7	20 595,1	20 714,5	20 891,3	21 931,5
<i>Anslag inom utgiftsområde 16</i>						
25:1 Statens skolverk	304,8	305,2	308,4	356,9	512,9	523,8
25:2 Myndigheten för skolutveckling	96,4	95,7	96,3	97,5	99,2	101,3
25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	265,5	445,9	454,4	1 138,5	1 498,8	1 684,1
25:4 Specialpedagogiska institutet	327,5	364,9	367,4	367,1	373,2	381,1
25:5 Specialskolemyndigheten	243,9	254,4	251,5	256,7	260,9	266,5
25:6 Särskilda insatser på skolområdet	278,9	295,4	291,2	301,7	312,6	324,1
25:7 Sameskolstyrelsen	32,2	33,2	36,5	26,0	26,5	27,0
25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 659,5	3 660,0	3 660,0	3 660,0	3 660,0	3 660,0
25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	134,4	139,5	137,6	142,5	146,4	150,4
25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	79,2	95,5	89,1	97,6	99,7	101,8
25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	89,8	100,2	100,7	100,9	102,7	105,0
25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	154,0	154,9	155,1	309,8	317,1	324,5
25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	17,9	22,2	22,3	25,9	23,3	23,8
25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	783,1	1 118,4	1 015,9	1 139,6	1 126,2	1 154,6
25:15 Valideringsdelegationen	14,6	18,4	18,0	18,5	0,0	0,0
25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	109,5	109,1	107,2	107,2	107,2	107,2
25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 177,4	1 200,7	1 179,4	1 224,0	1 246,5	1 274,7
25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 178,8	1 208,7	1 208,7	1 287,0	1 341,1	1 371,4
25:19 Lunds universitet: Grundutbildning	1 477,2	1 601,2	1 572,8	1 628,7	1 658,6	1 696,2
25:20 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 197,0	1 227,0	1 227,0	1 279,4	1 334,3	1 364,5
25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 439,7	1 568,7	1 540,9	1 601,9	1 631,3	1 668,2
25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	975,1	997,0	997,0	1 044,5	1 090,5	1 115,2
25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning	916,7	1 028,8	1 010,5	1 047,0	1 066,3	1 090,4
25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	997,3	1 024,2	1 024,2	1 057,4	1 103,1	1 128,1
25:25 Umeå universitet: Grundutbildning	1 047,1	1 086,0	1 057,4	1 107,7	1 128,1	1 153,6

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
25:26 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	683,3	701,4	701,4	737,7	777,5	795,1
25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 116,5	1 186,0	1 165,0	1 212,0	1 234,3	1 262,2
25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	475,2	489,0	489,0	514,0	549,7	562,1
25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning	557,5	586,3	575,9	615,6	626,9	641,1
25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	763,9	783,7	783,7	830,1	867,3	886,9
25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	883,0	941,9	911,8	959,9	977,5	999,7
25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	655,7	673,2	673,2	698,8	731,8	748,4
25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	565,3	619,1	551,4	612,4	623,6	637,8
25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	250,6	259,1	259,1	267,5	278,8	285,1
25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning	451,9	520,1	453,9	520,6	530,2	542,2
25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	151,3	154,7	154,7	167,7	175,1	179,1
25:37 Växjö universitet: Grundutbildning	386,4	440,1	432,3	447,1	455,3	465,6
25:38 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	142,4	145,7	145,7	154,3	164,3	168,0
25:39 Örebro universitet: Grundutbildning	531,0	588,1	577,7	596,9	607,9	621,7
25:40 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	158,6	162,3	162,3	175,7	181,9	186,0
25:41 Mittuniversitetet: Grundutbildning	479,8	521,1	466,5	511,0	520,4	532,1
25:42 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	162,4	165,5	165,5	170,8	173,9	177,9
25:43 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	200,4	208,8	220,8	222,4	226,5	231,6
25:44 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	63,6	67,2	67,2	73,0	75,8	77,6
25:45 Malmö högskola: Grundutbildning	681,0	771,4	746,1	789,7	804,2	822,4
25:46 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	74,5	78,4	78,4	85,3	86,9	88,8
25:47 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	383,1	439,6	431,8	446,7	454,9	465,2
25:48 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	64,5	68,1	68,1	74,0	76,8	78,6
25:49 Mälardalens högskola: Grundutbildning	525,8	560,2	525,7	568,8	579,2	592,4
25:50 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	45,8	49,0	49,0	50,9	61,5	62,9
25:51 Danshögskolan: Grundutbildning	35,1	47,2	46,4	47,6	48,5	49,6
25:52 Dramatiska institutet: Grundutbildning	76,5	78,1	76,7	78,7	80,2	82,0
25:53 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	44,8	45,7	44,9	48,2	49,1	50,2
25:54 Högskolan i Borås: Grundutbildning	334,1	377,7	371,0	383,0	390,0	398,8
25:55 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	299,9	357,7	332,1	360,4	367,0	375,3
25:56 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	97,1	115,0	112,6	117,1	119,2	121,9
25:57 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	334,6	376,5	369,8	386,6	393,7	402,7
25:58 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	261,0	297,1	291,8	302,2	307,8	314,7
25:59 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	291,2	316,7	304,2	321,2	327,1	334,5
25:60 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	247,3	290,2	285,1	295,0	300,4	307,2
25:61 Högskolan Väst: Grundutbildning	246,7	285,0	254,8	289,3	294,6	301,3

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
25:62 Konstfack: Grundutbildning	119,4	121,9	119,7	122,9	125,1	128,0
25:63 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	54,6	55,7	54,8	56,2	57,2	58,5
25:64 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	124,9	127,4	125,1	128,4	130,8	133,7
25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	401,5	428,8	421,1	441,8	449,9	460,1
25:66 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	16,8	17,2	16,9	17,3	17,6	18,0
25:67 Södertörns högskola: Grundutbildning	251,4	311,4	291,8	317,1	322,9	330,2
25:68 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	27,1	27,7	27,2	27,9	28,4	29,0
25:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	1 892,4	2 133,5	2 062,7	2 171,0	2 225,7	2 279,2
25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	263,6	559,0	551,0	417,6	675,8	1 024,6
25:71 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	353,6	371,2	364,7	390,1	420,5	430,0
25:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	1 934,7	1 986,1	1 986,1	2 014,6	2 051,6	2 098,0
25:73 Högskoleverket	184,3	157,8	157,2	165,1	168,0	171,6
25:74 Verket för högskoleservice	14,1	15,8	14,5	16,9	17,2	17,6
25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.	368,3	397,0	398,0	396,5	403,6	412,2
25:76 Överklagandenämnden för studiestöd	9,9	12,2	12,0	12,3	12,5	12,7
25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	46,5	43,9	42,5	45,4	46,4	47,6
25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	31,6	73,3	71,7	63,9	65,1	66,5
25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	25,3	31,9	27,6	32,2	32,9	33,7
25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	9,0	11,6	10,6	11,7	11,9	12,2
2006 16 25:9 Bidrag till personalförstärkningar i förskola	664,8	2 000,0	2 335,2	-	-	-
2006 16 25:10 Bidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem	1 438,5	1 000,0	945,0	-	-	-
2006 16 25:13 Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet	47,9	49,7	48,8	-	-	-
2006 16 25:16 Statligt stöd för utbildning av vuxna	2 349,4	1 781,3	1 770,3	-	-	-
2005 16 25:5 Skolutveckling och produktion av läromedel för elever med funktionshinder	18,1	-	0,7	-	-	-
2002 16 25:4 Program för IT i skolan	-	-	-	-	-	-
Totalt för utgiftsområde 16	40 367,3	43 636,5	43 129,8	40 404,9	42 049,4	43 409,7
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
25:1 Bidrag till folkbildningen	2 636,7	2 688,6	2 640,9	3 079,4	3 150,3	3 219,6
25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	75,6	79,4	77,5	78,8	81,7	83,6
25:3 Bidrag till kontaktutbildning	14,1	14,5	14,3	16,7	16,0	16,4
Totalt för utgiftsområde 17	2 726,4	2 782,6	2 732,7	3 174,9	3 248,0	3 319,6
<i>Anslag inom utgiftsområde 23</i>						
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet	1 348,1	1 382,0	1 357,5	1 401,4	1 444,5	1 475,3
Totalt för utgiftsområde 23	1 348,1	1 382,0	1 357,5	1 401,4	1 444,5	1 475,3
Totalt för politikområde Utbildningspolitik	64 221,1	70 392,8	67 815,0	65 695,6	67 633,2	70 136,1

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FIU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna propositionen.

4.3 Mål

Målet är att Sverige skall vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa.

Ovanstående mål är beslutade av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till dessa mål. I den mån regeringen bedömer att indelning i politikområden eller mål för dessa bör ändras återkommer regeringen vid ett senare tillfälle.

4.4 Insatser

4.4.1 Styrmedel och insatser inom politikområdet

Huvudmannaskap och finansieringsformer som statliga insatser varierar mellan olika verksamheter inom politikområdet. Styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Totalt uppgår den direkta statliga finansieringen inom politikområdet till ca 28 procent av driftskostnaderna, vilket innebär att detta inte är den dominerande finansieringskällan. Anslagen avser studiestöd, statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagen till grundläggande högskoleutbildning är huvudsakligen prestationsrelaterade. Anslag utgår inte bara till löpande verksamhet utan används också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla, förnya och komplettera den befintliga verksamheten.
- *Reglering och uppställande av mål.* För hela politikområdet, utom för folkbildningen, fastställs mål och regler i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten endast syften för statsbidraget, medan mål och regler fastställs inom folkbildningsverksamheten. För förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och kommunernas vuxenutbildning gäller skollagen (1985:1100), olika skolforms-

förordningar och läroplaner. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt för studie-stödsområdet främst studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655). Dessa lagar, förordningar och läroplaner är också i stor utsträckning giltiga för den enskilda verksamheten på respektive område. På högskoleområdet finns en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina och för Sveriges lantbruksuniversitet förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet.

- *Uppföljning.* De centrala myndigheterna Statens skolverk, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Högskoleverket och Centrala studiestödsnämnden har uppföljnings- och statistikansvar på sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för gemensam utbildningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda centrala myndigheterna har samtliga ett utvärderingsansvar på sina respektive områden och genomför omfattande utvärderingsprogram. Arbetet med kvalitetssäkring, kvalitetsredovisning och kvalitetsutveckling pågår inom kommuner, skolor och högskolor. Skolor, förskolor, fritidshem och kommuner skall årligen upprätta kvalitetsredovisningar. Statens skolverk genomför regelbundet inspektion av varje kommun avseende förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Regeringen anser att inspektionen och granskningen av skolväsendet skall skärpas. Folkbildningsrådet svarar för kontinuerlig utvärdering av folkbildningen och staten har 1994 och 2001 tagit initiativ till statliga utvärderingar av denna verksamhet. Universitet och högskolors kvalitetsarbete är ett åliggande enligt högskolelagen. Arbetet följs upp av Högskoleverket som löpande granskar ämnen och program vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examenstillstånd inom grundläggande

- högskoleutbildning för den statliga högskolan. Dessutom genomför verket nationella utvärderingar som kan vara inriktade på särskilda aspekter.
- *Tillsyn.* Tillsynen inom politikområdet utövas av de centrala myndigheterna. Kommunerna utövar även kontroll över sin egen verksamhet samt tillsyn över enskilda förskolor och skolbarnsomsorg.
  - *Utvecklingsinsatser.* I syfte att uppnå ökad måloppfyllelse och likvärdig utbildning skall staten stimulera och driva på utvecklingen i förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, förskoleklassen, skolan och av vuxnas lärande. Beträffande högre utbildning och forskning bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete vid universiteten och högskolorna. Därutöver vidgades uppgifterna för Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning fr.o.m. den 1 januari 2006 till att omfatta även stöd till breddad rekrytering och pedagogisk utveckling.
  - *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet på det utbildningspolitiska området är en viktig del av de statliga insatserna.

Statliga insatser beskrivs närmare under respektive avsnitt för barn- och ungdomsutbildning, vuxnas lärande, högskoleverksamhet samt studiestödsverksamhet.

Internationellt samarbete

I likhet med hela samhället genomgår utbildningssystemen en snabb internationalisering. Antalet skolor och lärosäten som deltar i internationellt arbete ökar varje år. Den internationella dimensionen i utbildningen är av stor vikt för utvecklingen av det svenska utbildningssystemet. Det internationella samarbetet syftar till att stärka kvaliteten i utbildningen samt att främja möjligheter till studier och arbete på olika platser i världen. Därigenom förvärvas kunskap om och förståelse för andra länder och kulturer samtidigt som det ger möjligheter att skapa kontakter som på längre sikt kan komma både individ och samhälle till godo. Ökad rörlighet och internationellt utbyte och samarbete för alla

som är aktiva inom utbildningssystemet är därför viktigt.

Det svenska studiemedelssystemet, förbättrade möjligheter till erkännande av studier utomlands samt vårt deltagande i EU:s och andra aktörers utbildnings- och utbytesprogram har vidgat möjligheterna för den enskilde att studera utomlands. Många skolor och lärosäten har etablerat internationella kontakter och antalet utländska studenter i Sverige har ökat. Lärosätena måste klara den globala konkurrensen när det gäller att attrahera utländska studenter och har som målsättning att erbjuda internationellt attraktiva utbildningar. Det är viktigt att erfarenheter, goda exempel och innovativa lösningar kan tas tillvara inom utbildningssystemet. Detta är också frågor för det Globaliseringsråd som regeringen avser tillsätta.

EU

I juli 2004 antog den europeiska kommissionen ett förslag om att EU:s interna utbildnings-samarbete för perioden 2007–2013 förs samman till ett utbildningsprogram för livslångt lärande. Rådets gemensamma ståndpunkt beträffande programmet antogs i juli 2006. Programmet förväntas starta i januari 2007 och innebär en ökad finansiering för utbildningsrelaterad verksamhet inom EU.

I september 2006 antog den europeiska kommissionen ett förslag till inrättande av en europeisk referensram för kvalifikationer, EQF. Syftet med EQF är att underlätta överföring och erkännande av kvalifikationer genom att länka samman kvalifikationssystem för olika formella och informella utbildningar och lärande i medlemsländerna. EQF anses därmed kunna bli ett viktigt instrument för att främja rörligheten på utbildningsområdet och på arbetsmarknaden.

I samband med att Europeiska kommissionen lanserade resultatet av halvtidsutvärderingen av Lissabonstrategin bestämdes att medlemsländerna skulle utarbeta nationella reformprogram som beskriver arbetet på området. På utbildningsområdet har utbildningsministrarna inom ramen för Lissabonstrategin enats om särskilda mål och arbetet med dessa går under benämningen "Utbildning 2010". Arbetet med de gemensamma framtidsmålen för utbildningssystemen har intensifierats och utvecklats. I mars 2006 lämnade ministerrådet och kommissionen en gemensam rapport till Europeiska rådet om genomförandet av arbetsprogrammet.

Under hösten 2005 genomfördes informationsinsatser i Sverige om Utbildning 2010, bl.a. genom ett antal regionala konferenser runt om i landet.

Även den europeiska ungdomspakten, som antogs av Europeiska rådet i mars 2005, har bäring på utbildningsområdet. Pakten innebär att EU-länderna har enats om att lägga större fokus på unga i arbetet med Lissabonstrategin. De frågor som har lyfts fram som särskilt viktiga i ungdomspakten är ungas möjligheter att få en bra utbildning och jobb, möjligheter att studera, praktisera och arbeta utomlands, ungas delaktighet i samhället samt hur det kan bli lättare att kombinera yrkes- och familjeliv.

EU:s riktmärken för 2010

För uppföljningen av de gemensamma EU-målen finns bland annat riktmärken och indikatorer. Redovisningen nedan begränsar sig till riktmärkena; EU-mål och svenskt utfall enligt senaste europeisk statistik.

Det första riktmärket är att *andelen 15-åringar med svag läsförmåga* inom unionen till 2010 skall ha minskat med minst 20 procent jämfört med år 2000. EU-snittet vad gäller andelen med svag läsförmåga var 19,8 procent 2003 vilket inte utgjorde någon förbättring jämfört med mätåret 2000. Inte heller för Sveriges del uppnåddes en förbättring mellan dessa två mätningar. Andelen svenska elever med svag läsförmåga i mätningen 2003 var 13,3 procent. Nästa mätning avser 2006 men resultatet publiceras först i slutet av 2007.

Det andra riktmärket rör avslutade gymnasiala studier. Till 2010 skall minst 85 procent av *22-åringarna ha en avslutad gymnasieutbildning*. Inom EU ligger genomsnittet 2005 på 77,3 procent, en viss förbättring jämfört med år 2000. Den för Sverige rapporterade andelen låg på 87,8 procent, även det en viss förbättring.

Det tredje riktmärket siktar in sig på fler *högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik*. Till 2010 ska detta antal öka med minst 15 procent jämfört med år 2000 samtidigt som könsfördelningen ska bli mindre ojämn. Här har en tydlig positiv utveckling skett inom unionen så att riktmärket nåddes redan 2003, genom en årlig ökning på drygt 5 procent. Även i Sverige har det skett en ökning under perioden. En viss förbättring har också skett av könsbalansen, såväl inom EU25 (från 30,4 till 31,1%) som i Sverige (från 32,1 till 34,2%) mellan 2000 och 2003.

Det fjärde riktmärket handlar om det *livslånga lärandet*. Målet är att till 2010 hos vuxna i åldern 25–64 år öka deltagandet i livslångt lärande till 12,5 procent. Måttet utgörs av den andel som de senaste veckorna före undersökningstillfället deltagit i någon form av utbildning/kompetensutveckling. För 2005 noteras ett EU-snitt på närmare 11 procent. För Sveriges del ligger motsvarande andel på ca 35 procent.

Det femte riktmärket siktar till att reducera den andel som *lämnar skolsystemen i förtid*. Målet för EU är att denna andel år 2010 inte skall överstiga 10 procent. Även här har en positiv utveckling skett inom unionen; andelen har sjunkit från 17,7 till 14,9 procent mellan 2000 och 2005. Andelen ligger för svensk del på en lägre nivå, men en viss försämring – från 7,7 till 8,6 procent – har skett under perioden.

Sammantaget bedömer EU-kommissionen att det finnas områden där takten i förbättringarna inom unionen måste bli högre om målen för 2010 skall nås. Inom flertalet områden kan dock noteras en positiv utveckling.

Inom andra delar av EU-samarbetet finns också mål antagna som rör utbildning. Ett riktmärke har satts upp om att minst 90 procent av alla barn mellan 3 år och den obligatoriska skolåldern och minst en tredjedel av alla barn under 3 år skall erbjudas barnomsorg senast 2010. För Sveriges del var år 2005 84 procent av alla barn mellan 1 och 5 år inskrivna i förskola eller familjedaghem – 75,3 procent av alla barn mellan 1 och 3 år och 96,4 procent av alla barn mellan 4 och 5 år.

Nordiska ministerrådet

Det övergripande målet för det nordiska samarbetet är att göra Norden till en föregångsregion för utveckling av mänskliga resurser. Detta skall ske genom erfarenhetsutbyte och utvecklingssamarbete samt genom koncentrerat samarbete till områden som stärker nationell utveckling och är nyttigt ur ett resursperspektiv. Samarbetet skall utvecklas genom sektoriella handlingsplaner, nordiska avtal, mobilitetsprogram och tidsbegränsade projekt. Det nordiska samarbetet skall även tjäna som bas för samråd och erfarenhetsutbyte inför ländernas deltagande i annat internationellt samarbete.

Under 2006 ägnades arbetet inom det nordiska utbildnings- och forskningssamarbetet bl.a. till att etablera ett närmare samarbete mellan Nordiska ministerrådet och de tre baltiska stat-

erna. Det arbetet fortsätter genom att nästa generations nordiska mobilitetsprogram öppnas för deltagande för de baltiska länderna när den nya programperioden inleds 2008. Vidare har en nordisk språkdeklaration antagits av de nordiska utbildnings- och forskningsministrarna.

OECD

OECD (organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) är en global organisation som huvudsakligen arbetar med handel och ekonomisk utveckling men som också har ett omfattande samarbete på utbildningsområdet. OECD spelar en viktig roll när det gäller analys och diskussion av utbildningspolitik. Jämförande indikatorer och tematiska översyner av utbildningen i medlemsländerna utgör kärnan i arbetet på utbildningsområdet. OECD:s rapporter och analyser får ofta starkt genomslag i den nationella diskussionen rörande utbildningsfrågor. Så har t.ex. PISA (Programme for International Study Assessment), som vart tredje år mäter 15-åringars kunskaper i matematik, naturkunskap och läsning, rönt stor uppmärksamhet i medlemsländerna. De svenska resultaten från bl.a. PISA redovisas i avsnitt 4.5.1.

OECD genomför också tematiska översyner och Sverige har medverkat i en översyn av likvärdigheten i den svenska skolan. En expertgrupp från OECD har på grundval av tillgängliga fakta och ett tvåveckorsbesök i Sverige sammanställt en rapport. I rapporten ges Sverige högt betyg när det gäller likvärdigheten i skolsystemet men rapportförfattarna pekar också på vissa kvalitetsbrister t.ex. när det gäller svenska som andraspråk och gymnasieskolans individuella program. OECD förväntas under hösten 2006 sammanställa en sammanfattande rapport, som inkluderar samtliga i den tematiska länderöversynen.

Sverige medverkar f.n. i ytterligare tre tematiska granskningar, en översyn av skolledarnas roll, erkännande av lärande som sker utanför det formella utbildningssystemet samt en tematisk studie av eftergymnasial utbildning.

Sverige har även medverkat i en uppmärksam studier av förskoleverksamheten i ett tjugotal länder (*Early childhood education and care policy*) som har pågått sedan 1998 och avslutats i år och resulterat i två rapporter Starting Strong 1 och 2. OECD har studerat och jämfört frågor som rör tillgänglighet, kvalitet, finansiering mm. Sverige framstår som en före-

bild i samtliga dessa avseenden. Avsikten är att projektet ska fortsätta i form av ett OECD-nätverk för utbyte av information och erfarenheter mellan länderna om aktuellt utvecklingsarbete inom förskoleområdet.

Inom högskoleområdet deltar Sverige aktivt i ett samarbete mellan OECD och Unesco där gemensamma riktlinjer för kvalitetsarbete har utvecklats. Implementeringen av riktlinjerna förbereds för närvarande. Sverige är sedan 1990 ordförande i ett av OECD:s nätverk som utvecklar statistiska indikatorer om sociala-, ekonomiska- och arbetsmässiga effekter av utbildning, inom ramen för INES-programmet (Indicators of Education Systems).

Europarådet

Europarådet bildades 1949 och är Europas äldsta politiska organisation. Antalet medlemsländer är idag 46, vilket innebär samtliga Europas stater med undantag för Vitryssland. Basen i verksamheten består i att värna de mänskliga rättigheterna enligt Europakonventionen, med Europadomstolen som främsta institution.

I takt med att allt fler länder söker och får medlemskap i EU har Europarådet sett ett behov av att precisera sitt uppdrag. Med hänvisning till begränsade budgetmedel bör prioritering och koncentration göras till Europarådets kärnverksamhet dvs. kopplat till värnandet av de mänskliga rättigheterna. Detta har understrukits även i utbildningskommittén. Inom högre utbildning fokuseras arbetet framför allt på ömsesidigt erkännande av högre utbildning och samarbetet inom Bolognaprocessen. Vid toppmötet 2005 beslutades om en fortsatt prioritering av ungdomsfrågorna.

Unesco

FN:s organ för Utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation har ett normgivande uppdrag i FN-organisationen och har, sedan 2005, det samordnande ansvaret för FN:s dekad för utbildning för hållbar utveckling.

I oktober 2005 genomfördes Unescos 33:e generalkonferens. Generalkonferensen äger rum vartannat år. Under denna fattar medlemsländerna beslut om program och budget för kommande tvåårsperiod.

För Svenska unescorådet är arbetet med utbildning för hållbar utveckling centralt och under generalkonferensen påtalade Sverige behovet av en sammanhängande plan för hur arbetet under årtiondet skall genomföras.

Sverige drev framgångsrikt frågan om reformering av Unesco under generalkonferensen, ett arbete som fortgår och som fått allt större gehör i andra medlemsländer.

Generalkonferensen 2005 fattade beslut om en konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar, en konvention mot dopning inom sport samt en deklaration om bioetik inom vetenskap, till vilka Sverige gav sitt stöd. Under 2006 och 2007 kommer arbetet med implementeringen av dessa konventioner att fortsätta.

Arbetet med Unescos program och budget för 2008 och 2009, som skall beslutas vid generalkonferensen 2007, påbörjades våren 2006. Vart sjätte år tas också en sexårsstrategi fram, som i övergripande form anger organisationens mer långsiktiga prioriteringar och mål. Arbetet med en sådan strategi för 2008–2013 påbörjades 2006 för beslut under generalkonferensen 2007.

Utbildning för hållbar utveckling

Utbildning är en nyckelfaktor för hållbar utveckling. FN:s generalförsamling förklarade i december 2002 perioden 2005–2014 som årtiondet för utbildning för hållbar utveckling. Beslutet om ett årtionde för utbildning för hållbar utveckling uttrycker det internationella samfundets förväntningar på FN:s medlemsstater att ta frågan om utbildning för hållbar utveckling på största allvar. Ansvaret att leda arbetet med årtiondet har ålagts Unesco, som har utarbetat rekommendationer till medlemsländernas regeringar. I dessa finns sammanställt hur hållbar utveckling skall kunna integreras i utbildningspolitiken och få genomslag på alla utbildningsnivåer.

På internationell nivå har Sverige verkat inom UNECE, EU, Baltic 21 och Östersjöstaternas råd (CBSS).

Inom ramen för det svenska ordförandeskapet i CBSS har informationsmaterial på temat ohållbara trender i Östersjöregionen tagits fram. Materialet riktas till allmänheten och syftar till att dels lyfta fram vissa ohållbara trender i vårt närområde och dels att peka på betydelsen av utbildning för att ställa om mot ett hållbart samhälle. Informationsmaterialet kommer att distribueras i såväl Sverige som övriga medlemmar av CBSS.

Under EU-toppmötet den 8 juni 2006 beslutades om en strategi för hållbar utveckling. Strategin är en revidering av den som antogs i

Göteborg 2001 under det svenska ordförandeskapet i EU. I den reviderade strategin lyfts utbildningens betydelse för att nå en hållbar utveckling fram ytterligare.

4.4.2 Insatser utanför politikområdet

Politikområdet Utbildningspolitik har ett nära samband med andra politikområden. Den största delen av verksamheterna inom politikområdet Utbildningspolitik bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna.

Forskningsverksamheten inom universitet och högskolor finansieras utöver medel från politikområdet Utbildningspolitik också med medel från politikområdet Forskningspolitik och medel från andra forskningsfinansiärer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom politikområdet Arbetsmarknad.

4.5 Resultatredovisning

4.5.1 Svensk utbildning i internationell jämförelse

Målet för svensk utbildningspolitik är att Sverige skall vara en ledande kunskapsnation. Internationella jämförelser är betydelsefulla för att följa upp denna målsättning. OECD publicerar årligen rapporten Education at a Glance, EAG, som innehåller indikatorer på utbildningsområdet.

Baserat bl.a. på de senaste EAG-indikatorerna belyses i det följande svensk utbildning ur ett internationellt jämförande perspektiv.

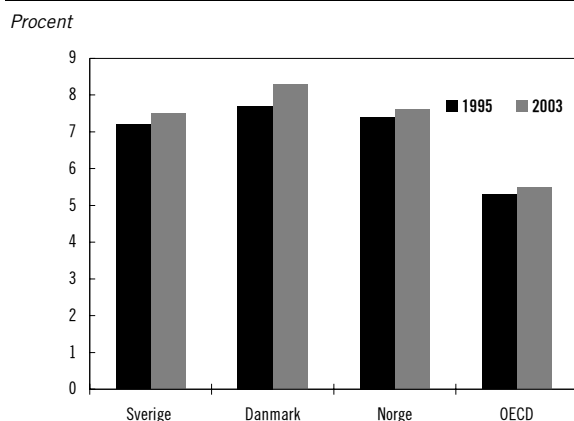
Investeringar i utbildning

Utbildning och kunskap har stor betydelse för ett lands ekonomiska och övriga utveckling samt har en positiv inverkan på individens hälsa och livsinkomster. Tillgången till utbildning av hög kvalitet och på lika villkor är dessutom ett viktigt medel för individens möjligheter till försörjning och till inflytande i samhället. I ett internationellt perspektiv tillhör Sverige de länder som

satsar mest resurser på utbildning. Rätten till och tillgången på utbildning har bl.a. medverkat till att kvinnor i Sverige i jämförelsevis hög grad etablerat sig på arbetsmarknaden.

De sammanlagda offentliga utgifterna för utbildning inklusive studiestöd och andra utbildningsstöd uppgick i Sverige liksom i Norge till 7,5 procent av BNP 2003, vilket för Sveriges del innebar en ökning med 0,3 procentenheter sedan 1995. Endast Danmark hade en större andel, med över 8 procent. Genomsnittet för OECD-länderna låg 2003 på 5,5 procent av BNP.

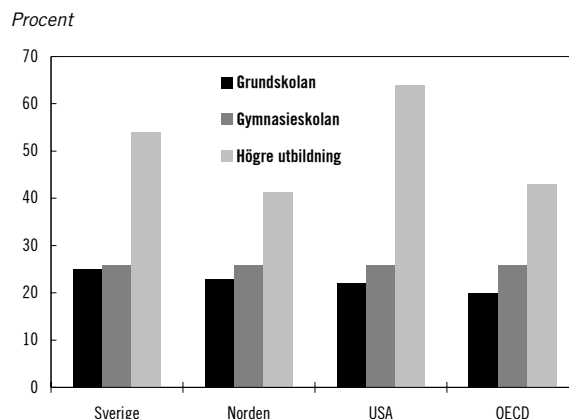
Diagram 4.1 Offentliga utgifter för utbildning i procent av BNP, 1995 och 2003

Utbildningsinstitutionerna i Sverige finansierades 2003 till 97 procent av offentliga medel. Inom OECD var denna andel igenomsnitt endast 88 procent. I flera OECD-länder finns en tendens till en allt större privat finansiering beroende bl.a. på ett ökat bruk av avgifter för utländska studenter från länder utanför Europa.

Utbildningskostnader per studerande i relation till BNP speglar olika länders ekonomiska förutsättningar och ger en indikation på i vilken utsträckning utbildning prioriteras. Utbildningskostnader per studerande bestäms i stor utsträckning av lärarlöner, lokalkostnader, kostnader för undervisningsmaterial samt av organisatoriska faktorer såsom regleringar av klassstorlek och lärartäthet. Sverige investerar i detta avseende mer än OECD-genomsnittet för grundskolan och för högre utbildning samt i nivå med OECD-snittet för gymnasieskolan. För högre utbildning satsar Sverige mer resurser per student i förhållande till BNP än de övriga nordiska länderna, men mindre än USA där den högre utbildningen till stor del finansieras med privata medel.

Diagram 4.2 Totala (offentliga och privata) utbildningskostnader per elev som andel av BNP per capita, 2003

Näst efter Norge, Danmark och Nya Zeeland avsätter Sverige mest offentliga medel för studielån och studiebidrag bland OECD-länderna. I Sverige gick 0,61 procent av BNP till studiemedel och andra subventioner till högskolestudenter 2003.

Det livslånga lärandet

Det är viktigt både för individ och samhälle att fortlöpande skapa förutsättningar för ett livslångt lärande av hög kvalitet för alla. Ett perspektiv av lärande över hela livsrytmen stöder idén om lärande både i den grundläggande livsfasen, vilket i huvudsak är ett offentligt åtagande, samt lärande som sker utanför det formella utbildningssystemet. Det finns skäl för ett offentligt åtagande vad gäller lärande även i senare faser i livet. Det svenska utbildningssystemet innehåller få återvändsgränder och många fortsätter att studera i vuxen ålder, i folkhögskolor, kommunal vuxenutbildning och kvalificerad yrkesutbildning, m.m. Utbildning för vuxna skall ge alla möjlighet att förbättra sina kunskaper.

Befolkningens utbildningsnivå

Andelen bland vuxna i åldern 25–64 år med högst grundskoleutbildning har minskat påtagligt i Sverige och fortsatte att minska 2004 till 15 procent för kvinnor och 19 procent för män. För befolkningen som helhet var denna andel 17 procent 2004.

Bland vuxna i åldersgruppen 25–34 år hade 2004 91 procent minst en gymnasieutbildning. Av OECD-länderna var det Norge, Slovakien, Tjeckien, Japan och Korea som hade en större motsvarande andel vuxna än Sverige. Det ska

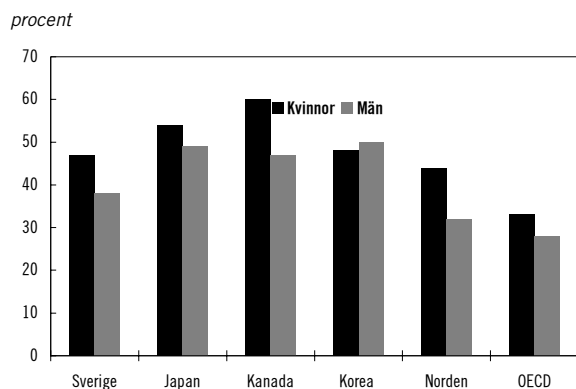

noteras att det för svenska data med gällande definitioner inte finns någon koppling mellan ”slutförd gymnasieutbildning” och kvaliteten på studieresultatet.

För Sveriges del kan noteras en relativt jämn könsfördelning när det gäller uppnådd gymnasieutbildning i åldersgruppen 25–34 år; totalt 91 procent av männen och 93 procent av kvinnorna 2004. Korea, Japan och Norge var de länder som hade högre andelar bland kvinnorna.

Ifråga om personer med olika former av eftergymnasial utbildning så hade Sverige en andel på 42 procent i åldrarna 25–34 år 2004, att jämföra med ett OECD-genomsnittet för denna åldersgrupp på 31 procent. Om man däremot ser till andelen med en minst treårig högskoleutbildning så var Sveriges andel i samma åldersgrupp - 26 procent – endast strax över OECD-genomsnittet (24 procent).

Diagram 4.3 Andelen kvinnor och män i åldern 25–34 år med eftergymnasial utbildning, 2004

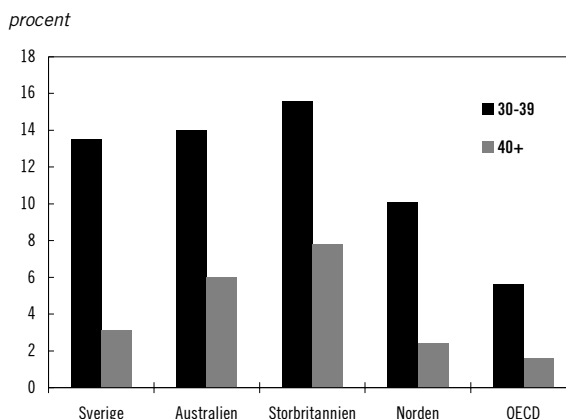

Befolkningens studiedeltagande

Den förväntade sammanlagda studietiden har ökat kraftigt senare år och Sverige har den högsta ökningen av förväntad studietid bland OECD-länderna. För en femåring, inklusive förväntade studier i vuxen ålder, beräknas den förväntade sammanlagda studietiden bli 18,8 år för en pojke och 21,8 år för en flicka.

Vuxenutbildning i olika former är omfattande i Sverige. I åldersgruppen över 30 år hörde Sverige tillsammans med Storbritannien och Australien till de OECD-länder som hade högst studiedeltagande 2004.

Diagram 4.4 Studiedeltagande bland olika åldersgrupper

Elevernas kunskaper i grundskolan

OECD genomför vart tredje år kunskapsmätningar av 15-åringars förmågor i matematik, läsförståelse och naturvetenskap genom de s.k. PISA-undersökningarna¹³. Dessa mätningar utgör i viss mån ett mått på utbildningens kvalitet i grundskolan. Den senaste mätningen som finns redovisad gjordes 2003. Sveriges resultat förändrades inte märkbart jämfört med 2000 men det fanns en tendens till en relativt sett mer negativ bild. Bl.a. var resultatspridningen större och elever med utländsk bakgrund hade ett sämre resultat, jämfört med mätningen 2000. De svenska eleverna visade i 2003 års mätning en läsförmåga klart över OECD-snittet men endast strax över detta snitt i matematik, naturvetenskap och problemlösning. De finska eleverna hade genomgående ett betydligt bättre resultat jämfört med de svenska på samtliga mätområden. Detta kan jämföras med resultaten av IEA-mätningen av kunskaper i matematik och naturorientering, TIMSS 2003¹⁴. I matematik uppmättes en betydande försämring i jämförelse med motsvarande studie 1995. Eleverna i skolår 8 hade testvärden 2003 som var lägre än vad eleverna i skolår 7 hade 1995. I naturorientering var inte försämringen lika markant, men resultaten tyder på att eleverna i skolår 8 under 2003 uppvisade motsvarande kunskaper som eleverna i skolår 7 hade 1995. TIMSS 2003 visar

¹³ 2003 ingick även ett prov i problemlösning.

¹⁴ IEA: International Association for the Evaluation of Educational Achievement

också att de svenska eleverna enligt rektorers bedömningar hör till dem som ofta kommer sent och stör på lektionerna och oftare än i jämförbara länder har ogiltig frånvaro.

Skillnaden i elevresultat mellan olika skolor är relativt sett liten i Sverige liksom i de övriga nordiska länderna och resultaten påverkas här i något mindre omfattning av elevernas sociala bakgrund, än vad som är fallet i de flesta andra länder. Detta innebär bl.a. att de med sämst förutsättningar i de nordiska länderna lyckas relativt sett bättre. Spridningen mellan elever när det gäller matematik är minst i Finland och på Island.

Könsskillnader

Den största skillnaden mellan pojkar och flickor i OECD-länderna finns inom läsförståelse där flickor genomgående presterar bättre än pojkar. I de nordiska länderna, förutom Danmark, är denna skillnad större än OECD-genomsnittet. När det gäller matematik presterar pojkar bättre än flickor i de flesta länder. I Sverige, Norge och Finland är dock skillnaden mellan könen den minsta bland OECD-länderna. Island utgör ett undantag bland såväl de nordiska länderna som OECD-länderna där flickor klarar sig klart bättre än pojkarna inom samtliga områden som PISA-undersökningen täcker.

Tabell 4.1 Könsskillnader i antalet poäng i matematik, naturkunskap och läsförståelse i PISA 2003. Negativa värden indikerar skillnader till flickors fördel.

	Matematik	Naturvetenskap	Läsförståelse
Sverige	7	5	-37
Danmark	17	17	-25
Finland	7	-6	-44
Island	-15	-10	-58
Norge	6	2	-49
OECD-snitt	11	6	-34

Källa: OECD, PISA 2003

Skillnader mellan elever med inhemsk respektive utländsk bakgrund

PISA 2003 visar att prestationsskillnaderna är relativt stora mellan elever med inhemsk respektive utländsk bakgrund i många OECD-länder. Bilden av det svenska resultatet utgör inget undantag. Elever som var födda utomlands hade ett sämre resultat än motsvarande OECD-snitt i samtliga fyra undersökta områden. Inom

tre av områdena; matematik, naturvetenskap och problemlösning, låg dessa resultat klart under OECD-snittet. För elever som har utländsk bakgrund men är födda i Sverige är skillnaden i resultat mot elever med svensk bakgrund något mindre än i OECD-genomsnittet.

I Australien och USA fanns inga mätbara skillnader i matematikprestationer mellan elever med inhemsk respektive utländsk bakgrund om hänsyn också tas till deras socioekonomiska bakgrund. För det genomsnittliga OECD-landet och för Sverige fanns däremot en tydlig sådan skillnad.

Lärarsituationen i skolan

Välutbildade och erfarna lärare är en nyckelfaktor för ett framgångsrikt skolväsende. En hög andel lärare med behörighet och med utbildning för den undervisning de har är av avgörande vikt för resultaten. Att skolväsendet kan försörjas med kompetenta lärare är därmed en av de viktigaste framtidsfrågorna.

Sverige tillhör de länder inom OECD som har den äldsta lärarkåren. Drygt 43 procent av lärarna är 50 år eller äldre inom grundskolans år 7–9 och på gymnasienivån. Endast i Italien, Tyskland och Norge var denna andel högre. Även om en förnyring skett i Sverige under senare år, är det fortfarande så att genomsnittsåldern är hög i internationell jämförelse. En jämnare åldersfördelning i lärarkåren är önskvärd av flera skäl - både från personalförsörjnings-synpunkt men också för att eleverna skall få möjlighet att möta vuxna med olika livserfarenheter.

Generellt sett har Sverige en större andel kvinnor bland lärarna än i flertalet övriga OECD-länder. Om lärarna i högskolan räknas in är denna andel 71 procent i Sverige. Fem OECD-länder (Polen, Ungern, Slovakien, Italien och Island) har en högre andel kvinnor bland lärarna. Sverige har relativt sett höga andelar inom förskoleområdet och årskurs 1–6.

Lärarna i Sverige har, liksom i tidigare mätningar av OECD, lägre lön än i många andra länder. Endast det mått som anger begynnelselönen bland lärare på primärstadiet (grundskolans år 1–6) är högre än genomsnittet inom OECD; på övriga nivåer i skolan har svenska lärare lägre lön. Detta gäller såväl ingångslön som högsta uppnådda lön och lön efter 15 års erfarenhet i yrket.

OECD:s redovisning saknar emellertid uppgifter om lärarlönerna i relation till övriga professionella gruppers löner i de olika länderna, vilket försvårar tolkningen.

4.6 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen granskar varje år myndigheternas årsredovisningar och delårsrapporter. Inom politikområdet har Högskolan på Gotland, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm och Myndigheten för Sveriges nätuniversitet (numera Myndigheten för nätverk och samarbete inom högskoleutbildning) och fått invändningar i sina revisionsrapporter avseende räkenskapsåret 2005. Regeringen behandlar invändningar för berörda myndigheter under respektive anslag. Därutöver har Riksrevisionen lämnat en rapport rörande kvalificerad yrkesutbildning. Regeringen behandlar nämnda effektivitetsrapport under avsnitt 6 Vuxenutbildning. Vidare har Riksrevisionen redovisat rapport avseende rekryteringsbidraget (RiR 2005:25), rätt utbildning för undervisningen – statens insatser för lärarkompetens (RiR 2005:19). Därutöver har Riksrevisionen redovisat skrivelsen Elever med funktionshinder – statens ansvar och insatser (U2006/4820/S).

4.7 Politikens inriktning

Få verksamheter berör alla i ett land på samma sätt som utbildning. Att utbildning och forskning håller hög kvalitet är avgörande för ett lands välfärd. Det gäller den spetsforskning som behövs för att nå ekonomisk framgång, men lika viktigt är att grundläggande utbildning är så bra att alla medborgare får möjligheter att ta del av information och samtal i vardagen. Bara så kan en levande demokrati uppstå och leva vidare.

Varje samhälle har skyldighet att ge alla barn och ungdomar en utbildning som förbereder dem för ett liv som vuxna. I Sverige har vi en lång tradition av bred folklig utbildning. Det har länge varit självklart att en persons utbildning inte skall vara beroende av social bakgrund eller ekonomiska resurser. Alla skall ha samma rätt till en god utbildning.

Utbildning spelar en viktig roll för Sveriges framtid. Regeringen vill stärka det pedagogiska uppdraget i förskolan i takt med barnens utveckling, för att ta till vara den naturliga nyfikenheten och lusten att lära också hos små barn. Lekfull inlärning i förskolan kan lägga grunden för att fler barn lyckas bättre i grundskolan. Skolan spelar en avgörande roll för varje barns möjligheter i livet. Varje barn har rätt att lära sig läsa, skriva och räkna och ges de verktyg och värderingar som behövs för att utforska sin omvärld och möta samhällets krav. För att skolan skall kunna sätta in stöd tidigt måste elevernas kunskaper utvärderas redan från de första årskurserna. Skolans arbetsmiljö skall präglas av ordning och arbetsro. Utbildningen skall utformas så att varje elevs förutsättningar kan tillgodoses och ju äldre eleverna blir desto mer skall eleverna få fördjupa sig mot sina intresseområden. Folkbildningen har historiskt spelat stor roll för Sverige.

Skolan skall ge eleverna och föräldrarna stora möjligheter att välja en utbildning som passar elevens behov och önskemål. Varje skola skall ha möjlighet att skapa en egen profil och tillämpa ett eget arbetssätt. Fristående skolor är en självklar del av det svenska skolväsendet. Villkoren för de kommunala och fristående skolorna skall vara lika och alla barn och föräldrar skall ha möjlighet att välja mellan olika skolhuvudmän och pedagogiska inriktningar. Tätare och förbättrade statliga utvärderingar skall genomföras av varje skolas kvalitet.

Regeringen anser att vuxenutbildningen utgör en viktig möjlighet för vuxna att läsa in behörighet till högskoleutbildningar eller att byta inriktning på sin utbildning.

Sverige behöver välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och skapa ekonomisk tillväxt och ökat välstånd. En högre utbildning med internationellt konkurrenskraftig kvalitet är en förutsättning för att åstadkomma detta. Den utgör också grunden för framtida forskning och utveckling. Klarar Sverige inte av detta åtagande, finns inte de långsiktiga förutsättningarna för tillväxt och ökat välstånd.

Den enskilde studentens nyfikenhet och kunskapssökande skall stå i centrum för den högre utbildningens inriktning och dimensionering. En politik för kunskapsbyggande skall utgå från den enskildes personliga drömmar, önskemål och krav. Därigenom ökar motivationen, som är en

förutsättning för goda studieresultat. Den högre utbildningen skall bidra till studenternas personliga utveckling, samhällsengagemang, kritiska tänkande och bildning. Kunskap har ett värde i sig.

Regeringen ser positivt på högskolans samverkan med det omgivande samhället. Lärosätena bör i högre grad än tidigare vara aktiva medspelare i den regionala utvecklingen. I ett nära samspel med näringsliv och offentlig sektor blir lärosätena viktiga för att stärka regionens konkurrenskraft i en alltmer globaliserad ekonomi.

Den vetenskapliga verksamheten vid lärosätena behöver ha etiska ramar, som läggs fast

utifrån en levande etisk diskussion. Den högre utbildningen måste liksom utbildningsväsendet i övrigt genomsyras av de grundläggande värderingar som samhället byggts upp utifrån. Dessa värderingar är en förutsättning för ett demokratiskt, tolerant och öppet klimat med mångfald i kunskapsutvecklingen. Dessa gemensamma värden har alla som arbetar i den högre utbildningen ett ansvar för att förmedla och förankra.

Politikens inriktning redovisas närmare under respektive verksamhetsområde.

5 Barn- och ungdomsutbildning

Barn- och ungdomsutbildning består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet. Vidare omfattar utbildningen förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Utöver detta bedrivs utbildning i sameskolan och i specialskolan.

Nedan presenteras en lägesbedömning (avsnitt 5.1) rörande de viktigaste statliga insatserna som beslutats av riksdag och regering. I avsnittet lämnas även förslag till tre ändringar i skollagen avseende bidrag till enskild förskola, internationella skolor och återkallande av gymnasiereformen. I avsnitt 5.2 finns en redovisning av resultat. Avsnitt 5.3 Politikens inriktning är regeringens beskrivning av de centrala inslagen i en ny politik samt aviseringar av ett antal satsningar inom området. Avsnittet inleds med en beskrivning av hur regeringen vill förändra och vidareutveckla de insatser som redan aviserats för riksdagen.

5.1 Insatser

I detta kapitel presenteras de viktigaste statliga insatserna som genomförts i syfte att bidra till måluppfyllelsen inom politikområdet.

5.1.1 Uppföljning och utveckling

Kvalitet i förskoleverksamhet

Regeringen anser att det är viktigt med en mångfald av förskoleverksamhet av hög kvalitet. Etableringsfrihet för enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg är ett sätt att öka kvaliteten, förutsatt att verksamheten uppfyller de kvalitetskrav som anges i lag.

Som ett led i att öka mångfalden och valfriheten beslutade riksdagen i maj 2006 om ändringar i skollagens bestämmelser om tillstånd och bidrag för förskolor och fritidshem i enskild regi (bet. 2005/06:UbU13 punkt 9 res 6, rskr. 2005/06:240). De nya bestämmelserna började gälla från den 1 juli 2006.

Utveckling av den öppna förskolan

Den öppna förskolan är en kompletterande förskoleverksamhet som är viktig för barn och föräldrar som är hemma på dagarna, till exempel under föräldraledigheten eller i väntan på ordinarie plats i förskolan.

Statens skolverk redovisade i december 2005 ett regeringsuppdrag om den öppna förskolans utveckling (Skolverkets rapport 269). I rapporten slår myndigheten fast att den öppna förskolan är samhällsekonomiskt lönsam och att den kan medverka till att problem upptäcks och åtgärdas tidigt. Vidare visar rapporten ett trendbrott eftersom flera kommuner fattat beslut att starta nya öppna förskolor.

Myndigheten för skolutveckling har i december 2005, redovisat ett regeringsuppdrag där

myndigheten lyft fram lärande exempel om den öppna förskolan (myndighetens dnr. 2005:97).

Förskoleklassen och dess utveckling

Mötet mellan förskola och skola, där förskoleklassen spelar en betydande roll, skall bidra till utveckling och förnyelse i alla pedagogiska verksamheter för barn och ungdomar.

Det förekommer på många håll ett intensivt utvecklingsarbete. För att stödja det omfattande utvecklingsarbete som pågår fick Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att utforma ett stödmaterial med lärande exempel som skall stödja, stärka och utveckla förskoleklassens pedagogiska innehåll och arbetssätt i syfte att öka måluppfyllelsen. Stödmaterialen som redovisades i maj 2006 är utformat så att det även kan användas för kompetensutveckling av personal i förskola, förskoleklass, fritidshem och skola. Föräldrar och intresserad allmänhet har i en särskild version av stödmaterialen möjlighet att få lättillgänglig information om förskoleklassens uppdrag och arbetssätt.

Kvalitetsutveckling av förskolor, skolor och fritidshem

Kvalitetsredovisningar på grundval av skolornas och de lokala skolmyndigheternas egna utvärderingar har varit obligatoriska för kommuner, skolor och kommunala vuxenutbildningar sedan 1997. Enligt en ändring i förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. är kommunerna även skyldiga att i sin kvalitetsredovisning redogöra för sin förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg (d.v.s. förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet och familjedaghem). Krav på att upprätta en kvalitetsredovisning gäller också för förskolor och fritidshem med kommunal huvudman. Ändringen trädde i kraft den 15 augusti 2005.

Den tidigare regeringen uppdrog under 2006 till Statens skolverk att utarbeta allmänna råd om kvalitetsredovisning samt till Myndigheten för skolutveckling att stödja implementeringen av förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. Skolverket har redovisat sitt uppdrag i juni 2006 och givit ut allmänna råd med kommentarer kring kvalitetsredovisning

inom skolväsendet med mera. Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag att mot denna bakgrund verka för att kvalitetsarbetet utvecklas på såväl verksamhetsnivå som huvudmannanivå.

Kvalitetsutmärkelse

En kvalitetsutmärkelse inom förskola och skola har inrättats med syfte att stödja utvecklingen av kvalitetsarbetet på verksamhetsnivå. Det skall ske dels genom att lyfta fram goda förebilder när det gäller ett strukturerat kvalitetsarbete, dels genom att ge de sökande verksamheterna underlag för sitt fortsatta utvecklingsarbete. Den tidigare regeringen har uppdragit åt Myndigheten för skolutveckling att träffa avtal med en extern organisation för att utveckla och genomföra arbetet med en sådan kvalitetsutmärkelse.

Förbättrad information om och planering av elevens studieutveckling

Från och med vårterminen 2006 skall alla elever i den obligatoriska skolan vid utvecklingssamtalet få en framåtsyftande individuell utvecklingsplan som skriftligt skall sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen. Statens skolverk har publicerat allmänna råd om individuella utvecklingsplaner. Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag att stödja och inspirera kommuner och skolor i utvecklingsarbetet med individuella utvecklingsplaner. Skolverket har därutöver fått i uppdrag att senast den 1 juni 2007 redovisa en uppföljning och utvärdering av tillämpningen av bestämmelserna.

Vidareutveckling av det nationella provsystemet

Skolverkets system med nationella prov, diagnostiska verktyg samt kommentarmaterial är ett viktigt stöd för skolorna i deras arbete med att följa upp elevernas studieresultat. Skolverket fick i slutet av 2004 i uppdrag att vidareutveckla det nationella provsystemet. Målet är förbättrade studieresultat som bedöms på ett likvärdigt och för eleverna rättssäkert sätt. Systemet skall också bidra till att öka kunskapen om skolans resultat på nationell nivå, i kommunen och den egna skolan.

År 2005 fick Skolverket i uppdrag (U2005/8381/G) att intensifiera utvecklingen av diagnostiska stödmaterial för de tidiga åldrarna i

grundskolan, särskilt vad gäller läsutveckling och matematik. Vidare skall Skolverket i samverkan med Myndigheten för skolutveckling se över de nationella ämnesproven och de diagnostiska materialen för grundskolan samt de nationella kursproven för gymnasieskolan och anvisningarna för dessa, så att de inte missgynnar elever utifrån aspekter som kön, etnicitet och social bakgrund. De skall vidare se över de nationella kursproven för gymnasieskolan så att de i högre grad anknyter till målen för de yrkesinriktade programmen. Dessutom skall Skolverket i samverkan med Specialpedagogiska institutet och Specialskolemyndigheten, se över de nationella proven för grund- och gymnasieskolan så att de anpassas för elever med funktionshinder. Förutom att proven anpassas tekniskt skall verket utreda möjligheterna att införa ett nationellt prov i ämnet teckenspråk för elever med dövhet eller hörselskada.

Skolverket har i mars 2006 redovisat hur myndigheten avser att genomföra uppdragets olika delar samt en tidplan för detta (dnr 2005:03212).

Grundskolans mål- och uppföljningssystem

I februari 2006 tillsatte den tidigare regeringen en särskild utredare för att göra en översyn av grundskolans mål- och uppföljningssystem m.m. (dir. 2006:19). Utredaren har fått i uppdrag att se över hur mål- och uppföljningssystemen för grundskolan och motsvarande skolformer kan stärkas och utvecklas för att kvaliteten i utbildningen skall förbättras och härigenom bidra till ökad måluppfyllelse. Uppdraget skall, enligt hittills gällande direktiv, redovisas senast den 1 maj 2007.

Gymnasireformen 2007 återkallas

Regeringens förslag: Genom en lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100) återkallas de förändringar i den nämnda ändringslagen som ännu inte har trätt i kraft. Det gäller införandet av ämnesbetyg, gymnasieexamen, gymnasiearbete, historia som kärnämne samt den ökade möjligheten till andrahandsmottagning av sökande, vilken har kallats frisökning. Tidigare beslut om riksrekryterande utbildningar får gälla till den 1 januari 2010. Regeringen får dock bestämma att beslut som fatt-

ats om riksrekrytering skall upphöra att gälla vid en tidigare tidpunkt.

Ärendet och dess beredning: Genom lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100) beslutade riksdagen (prop. 2003/04:140, bet. 2003/04:UbU13, rskr. 2004/05:4) betydande förändringar för gymnasieskolan, vilka skulle ha trätt i kraft den 1 januari 2007.

Statens skolverk, som har yttrat sig över förslaget, har framhållit att då regeringen aviserat en ny större strukturförändring av gymnasieskolan, är det viktigt för lärare, rektorer och skolhuvudmän att få goda förutsättningar för att planera och genomföra reformen. Vidare är det väsentligt för elever att förändringarna blir tydliga i god tid före valet av studieväg. Med hänsyn till detta anser verket att det inte är lämpligt att genomföra de förändringar som enligt tidigare riksdagsbeslut skulle genomföras hösten 2007.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagens beslut innebar att ämnesbetyg ersätter kursbetyg, att en gymnasieexamen, historia som kärnämne och ett gymnasiearbete införs samt ökade möjligheter till andrahandsmottagning. Tidigare beslut om riksrekrytering som inte innehåller någon tidsbegränsning skulle upphöra att gälla den 1 januari 2007.

Den tidigare regeringen har även beslutat om ändringar i gymnasieförordningen (1992:394), vilka också skulle tillämpas för elever som påbörjar sin gymnasieutbildning efter den 1 juli 2007. Lokalt samråd skulle bli obligatoriskt mellan kommunen och arbetsmarknadens parter i frågor som rör alla yrkesinriktade utbildningar. Alla elever skulle ges möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande (APL). Enbart sådana kurser vars innehåll prövats och fastställts av Skolverket skulle få förekomma i gymnasieskolan.

Regeringen anser att dessa åtgärder inte löser de problem som gymnasieskolan har. Hur regeringen ser på gymnasieskolans utveckling framöver beskrivs närmare i avsnittet 5.3.3 om gymnasieskolan i politikens inriktning.

Den stora utslagningen av elever från gymnasieskolan är mycket allvarlig. Lika viktigt som det är att komma in på en utbildning är det att avsluta den. Framtidens arbetsmarknad kräver hög kompetens. De ungdomar som överhuvudtaget inte fullföljer en gymnasieutbildning riskerar att få allt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden.

Fler ungdomar än vad som hittills varit fallet skall inte bara påbörja en utbildning, utan måste också få möjlighet att avsluta den. Olika intressen och olika fallenhet måste tas till vara i teoretisk gymnasieutbildning, yrkesutbildning eller lärlingsutbildning. Genom att skapa nya gymnasiala yrkes- och lärlingsutbildningar av hög kvalitet kan utslagningen från gymnasieskolan minska dramatiskt.

Gymnasieskolan är den skolf orm som genomgått de största strukturförändringarna under de senaste tio åren. Genom en rad reformer har program- och inriktningsstrukturen, kurslängden och även betygssystemet förändrats. Gymnasieskolans utbildningar har blivit alltmer homogena. Skillnaderna mellan de olika programmen har minskat och de teoretiska kraven har ökat på de yrkesinriktade programmen. Alla elever läser samma kärnämneskurser oberoende av vilka mål, talanger och intressen den enskilde eleven har. I praktiken har kraven sänkts på de studieförberedande programmen för att alla skall kunna klara samma kurser och resultatet har blivit att gymnasieskolan varken lyckas förbereda för yrkeslivet eller för fortsatta studier.

Regeringen avser att låta utreda vilka förändringar i skollag och andra författningar som är nödvändiga för att åstadkomma en höjd kvalitet i gymnasieskolan. Därför anser regeringen att det skulle leda till alltför stora olägenheter med täta genomgripande förändringar om gymnasieskolan först skulle ändras 2007 och sedan efter ytterligare några år. Skolan behöver arbetsro. Därför föreslår regeringen nu att de beslutade förändringar av gymnasieskolan vilka inte har trätt i kraft och som är avsedda att tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2007 återkallas.

Detta sker genom en lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen. Sådana följdändringar som redan har gjorts i gymnasieförordningen (1992:394) och i andra författningar måste därmed anpassas till det nya förslaget. Det innebär bl.a. att förändringar såsom frisökning, ämnesbetyg, större kurser, nya program mål, nya nationella inriktningar, nya kursplaner, gymnasieexamen, gymnasiearbete, historia som ny kärnämneskurs och lärlingsutbildning inte kommer att genomföras för de elever som påbörjar sin utbildning efter den 1 juli 2007. Vidare är det viktigt att tillträdesreglerna till högre utbildning harmonierar med det nya förslaget om en förändrad gymnasieskola. Förändringen av

omfattningen av individuella program som trätt i kraft den 1 juli 2006 efter förslag i budgetpropositionen för 2005 kvarstår. Tidigare beslut om riksrekryterande utbildningar föreslås upphöra att gälla den 1 januari 2010. Detta innebär att alla riksrekryterande utbildningar som i dag har beslut om riksrekrytering får fortsätta att ta emot sökande från hela landet fram till och med intagningen till läsåret 2009/10. Eftersom förutsättningarna förändras vad gäller vilka studievägar som kommer att kunna anordnas, om övriga förslag i detta avsnitt godtas, föreslås att regeringen skall ges möjlighet att besluta att sådana beslut skall upphöra att gälla tidigare. När det gäller frågan om kvalitetssäkring av lokala kurser kommer regeringen att överväga behovet av en uppstramning av det mycket varierande kursutbudet.

Regeringen är medveten om att flera kommuner har inlett en intensifierad samverkan kring gymnasieskolan samt andra förberedelser för att möta kommande förändringar. Regeringen bedömer dock att detta arbete kommer att vara till gagn för kommunerna, även om de aviserade förändringarna inte träder i kraft som tidigare angetts. Regeringen bedömer inte att några kostnader kommer att uppstå för kommunerna.

Förslag till lagtext finns i avsnitt 2.3.

Fristående skolor ges rätt att anordna individuella program

Riksdagen har genom tidigare beslut, vilka redan har trätt ikraft, infört regler om vilken omfattning ett individuellt program skall ha. Riksdagen beslutade i maj 2006 att även fristående skolor skall ges rätt att anordna individuella program (bet. 2005/06:UbU13, rskr. 2005/06:240) med anledning av att allianspartierna och Miljöpartiet föreslagit att en sådan rätt skulle införas den 1 juli 2006. Skollagen (1985:1100) har följaktligen ändrats för att öppna för denna möjlighet. Syftet är att uppnå mer likvärdiga villkor och förbättrade möjligheter för elever att få en individuell studiegång av hög kvalitet.

Yrkesinriktad utbildning inom gymnasieskolan

Gymnasial lärlingsutbildning

Skolverket fick i uppdrag att närmare utreda och föreslå utformning och regelverk för en lärlingsutbildning som en frivillig alternativ studieväg på alla yrkesinriktade gymnasieprogram. Skolverket redovisade sitt förslag i februari 2006. Den tidigare regeringen har beslutat om förändringar i gymnasieförordningen (1992:394) som innebär en möjlighet för kommuner att anordna gymnasial lärlingsutbildning.

Regeringen anser att den föreslagna utformningen av den gymnasiala lärlingsutbildningen inte svarar mot de verkliga behoven. I avsnitt 5.3.3 redovisar regeringen sin syn på hur yrkesutbildningen i gymnasieskolan bör utvecklas med bl.a. en mer flexibel och modern lärlingsutbildning.

S.k. idéskolor har tilldelats medel för att utveckla och pröva lärlingsliknande arbetsformer inom gymnasial yrkesutbildning. Sex modellskolor kommer redan under läsåret 2006/07 att arbeta med att utveckla lärlingsliknande undervisningsformer för att vinna och sprida erfarenheter till andra skolor. Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts för utvecklingsinsatser inom yrkesutbildningen 2007 samt beräknar att 20 miljoner avsätts åren 2008 och 2009.

Yrkesutbildningsdelegationen

Den tidigare regeringen tillsatte hösten 2004 en delegation med representanter för näringsliv, offentlig verksamhet, fackliga organisationer och skola för att i ökad utsträckning förverkliga samhällets intentioner för samverkan mellan skola och arbetsliv i gymnasieskolans yrkesinriktade utbildning. Delegationen utgjorde även ett rådgivande organ till den tidigare regeringen i yrkesutbildningsfrågor på gymnasienivå.

Yrkesutbildningsdelegationen (U2004:07) har ett brett uppdrag att lyfta fram den gymnasiala yrkesutbildningens betydelse för utvecklingen, att bidra till att höja kvaliteten i gymnasieskolans yrkesutbildningar och verka för en ökad rekrytering till dessa utbildningar. För att fullgöra sitt uppdrag har delegationen organiserat sin verksamhet i ett tiotal specifika projekt.

Delegationen genomför sina projekt i samverkan med andra intressenter, skolor, myndigheter och organisationer. Särskilt prioriterade arbetsuppgifter har under 2006 varit att fortsätta ta initiativ till och stödja regional samverkan

inom gymnasial yrkesutbildning samt ge stöd till skolor som utvecklar och prövar lärlingsliknande arbetsformer inom gymnasial yrkesutbildning. Enligt nu gällande direktiv avslutas Yrkesutbildningsdelegationens arbete den 31 december 2006.

Regional samverkan

Lissabonstrategins mål för Europa och den s.k. Köpenhamnsprocessen ger uttryck för utbildningssystemens, särskilt yrkesutbildningens, roll för tillväxt och utveckling. Även om Sverige ligger långt framme generellt inom utbildningsområdet finns behov och möjligheter att stärka kvaliteten i vår yrkesutbildning.

För att utveckla nya modeller för regional samverkan kring planering och genomförande av gymnasial yrkesutbildning har Yrkesutbildningsdelegationen givit stöd till pilotprojekt inom teknikområdet i Mälardalen och Trollhätteområdet. Vidare har regionerna Östergötland och Värmland fått stöd för att utveckla regional samverkan av gymnasial yrkesutbildning bl.a. inom vård- och omsorgssektorn. Projekten syftar till att utveckla det regionala samarbetet mellan kommunerna i regionen, men också med länsstyrelser, parterna på arbetsmarknaden och berörda branschorganisationer. Projekten skall vidare leda till en ökad rekrytering till och utbud av de yrkesutbildningar som fordrar ett regionalt samarbete i regionen.

Pilotprojektet i Mälardalen startar ett första regionalt teknikcentrum i Örebro län hösten 2006. Samarbetet inom Trollhätteregeionen pågår med målet att kunna starta yrkesutbildningscentrum inom flera teknikområden hösten 2007. Inom flera andra regioner har inledande samverkansdiskussioner påbörjats. Regeringen föreslår i enlighet med vad som aviserades i 2006 års ekonomiska vårproposition att 5 miljoner kronor avsätts 2007 för fortsatt utveckling av regionala yrkesutbildningscentrum samt beräknar att samma belopp skall avsättas 2008 och 2009.

5.1.2 Höjd kvalitet i förskola och skola

Maxtaxa i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Genom utbyggnaden av förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen under 1990-talet fick allt fler barn del av dessa verksamheter. I slutet av

decenniet uppmärksammades dock stora skillnader mellan kommunerna i tillgänglighet, kommunernas avgifter och avgiftssystem.

År 2002 infördes en maxtaxa i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Maxtaxan är frivillig för kommunerna och staten kompenserar kommunerna med sammanlagt 3 160 miljoner kronor per år för minskade avgiftsintäkter. Sedan 2003 deltar alla kommuner i maxtaxan och får del av den ekonomiska compensationen. Utöver compensationen för de minskade avgiftsintäkterna får också kommunerna använda 500 miljoner kronor per år till kvalitetssäkrande åtgärder.

Den mångkulturella förskolan

Sverige är i dag ett mångkulturellt land med många olika etniska, religiösa eller språkliga grupper som har band till sitt ursprung och sin kultur. Närmare 50 000 barn, 14 procent, i förskolan har annat modersmål än svenska. Att kunna stödja kulturell mångfald och bejaka flerkulturella identiteter är därför en viktig uppgift för förskolan.

Forskning och erfarenhet visar att tidiga insatser ger resultat och minskar skolmisslyckanden längre fram i grundskolan. Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) har ändrats så att ett nytt mål att sträva mot infördes för förskolan för barn med annat modersmål än svenska. Förskolan skall ge stöd i deras identitetsutveckling samt i deras förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål. Myndigheten för skolutveckling fick i regleringsbrevet för 2006 i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit inom arbetet att implementera förändringen i förskolans läroplan.

Inom ramen för Myndigheten för skolutvecklings uppdrag att stödja kommunernas arbete med att förbättra utbildningsvillkoren i områden präglade av mångfald och social utsatthet, har ett antal förskolor valts ut som idéförskolor för mångfald. De utvalda skall fungera som idéförskolor under två år. Under den tiden åtar de sig att i olika sammanhang sprida sina erfarenheter och kunskaper, bl.a. genom att ta emot studiebesök, svara på frågor och presentera sin verksamhet på myndighetens webbplats.

Den mångkulturella skolan

I skolan liksom i andra samhällssektorer finns människor med olika etnisk och kulturell bakgrund. Alla elever i skolan måste oavsett bakgrund ges möjlighet att nå utbildningens mål. Alla elever i behov av särskilt stöd skall ha rätt till det stöd de behöver för att kunna nå målen för utbildningen. Elever med utländsk bakgrund har som grupp sämre resultat i skolan än elever med svensk bakgrund. Inom gruppen finns dock stora variationer. Många elever med utländsk bakgrund klarar sig minst lika bra i skolan som de som har svensk bakgrund.

Satsningar på segregerade områden

I maj 2003 beslutade den tidigare regeringen att ge Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att arbeta för en förbättrad förskole- och skolsituation i segregerade områden. För att ytterligare förstärka satsningarna på skolor i segregerade områden aviserades i budgetpropositionen för 2005 att det under 2006 och 2007 skall avsättas 70 respektive 155 miljoner kronor för förstärkta satsningar för detta ändamål. I mars 2005 gavs Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att ta fram en planering för hur medlen skulle fördelas. I uppdraget angavs ett antal utgångspunkter för myndighetens arbete. Myndigheten redovisade uppdraget i november 2005 i form av en handlingsplan för åren 2006-2007. Handlingsplanen innehåller en rad förslag på insatser för skolor i de mest utsatta områdena som bygger på bl.a. kommunernas behov, erfarenheter från myndighetens tidigare arbete samt aktuell forskning. Goda språkkunskaper är nyckeln till allt lärande och tyngdpunkten i myndighetens insatser ligger därför på att på olika sätt stärka språkutvecklingen.

Den tidigare regeringen beslutade i februari innevarande år att myndigheten under 2006 skall få använda 70 miljoner kronor för att genomföra handlingsplanen.

Strategi för nyanlända barn och ungdomar

I 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) framfördes att en särskild nationell strategi för utbildning av nyanlända barn och ungdomar skall tas fram. Strategin skall innehålla de utvecklingsinsatser som behövs för att alla barn och ungdomar skall få tillgång till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. I juli 2006 fick Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att arbeta fram en sådan strategi (U2006/5104/S).

Myndigheten skall i sitt arbete bl.a. utgå från de pågående utvecklingsinsatserna inom myndighetens mångfaldsarbete. Enligt uppdraget skall en delredovisning ske i maj 2007 och slutredovisning senast i maj 2008.

Som ett led i arbetet med den nationella strategin fick Skolverket i juli 2006 i uppdrag att utarbeta förslag på nationella mål och riktlinjer för utbildningen av nyanlända barn och ungdomar. Enligt uppdraget skall återrapportering till regeringen ske senast i maj 2007.

1 000 lärare

I 2006 års ekonomiska vårproposition föreslogs att det skall anställas 1 000 resurspersoner på skolor i segregerade områden och i skolor med låg måluppfyllelse i syfte att förbättra elevernas resultat i skolan. Resurspersonerna bör, enligt den tidigare regeringens förslag i första hand vara pedagoger som har kunskaper i elevernas modersmål men även annan personal skall kunna anställas. De skall fungera som stöd i undervisningen och därigenom bidra till att fler barn och ungdomar kan gå ut skolan med fullständiga betyg. Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag att under våren 2006 börja teckna överenskommelser med kommuner om anställning av resurspersoner. Under 2006 satsas 50 miljoner kronor på detta.

I 2006 års ekonomiska vårproposition aviserades att satsningen skall fortsätta i utökad omfattning även åren 2007 och 2008 med 150 miljoner kronor per år. Regeringen avser att för dessa år revidera satsningens inriktning så att kommunerna främst anställer lärare.

Stöd till sommarskolor

För att en elev skall vara behörig att söka till gymnasieskolans nationella och specialutformade program krävs lägst betyget Godkänd (G) i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Myndigheten för skolutveckling fick i april 2006 i uppdrag att, inom ramen för sitt arbete med utvecklingsdialoger, erbjuda kommuner och fristående skolor bidrag för anordnande av sommarskolor.

Sommarskolorna skall vända sig till elever i åldrarna 14-18 år som har svårigheter att nå målen för utbildningen. För 2006 fick myndigheten använda högst 15 miljoner kronor till uppdraget vilket tillsammans med kommunernas medfinansiering gjorde det möjligt för fler än 3 000 ungdomar att få ta del av en sommarkurs.

I 2006 års ekonomiska vårproposition aviserades att satsningen skall fortsätta även under 2007 i samma omfattning, dvs. 15 miljoner kronor.

Utbildningssituationen för de nationella minoriteterna

Grunden för minoritetspolitiken finns i den tidigare regeringens proposition (prop. 1998/99:143) Nationella minoriteter i Sverige. Sveriges nationella minoriteter är samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar. Minoritetsspråken är samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch.

Sverige har anslutit sig till europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk samt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Enligt konventionerna har personer som tillhör en nationell minoritet rätt att lära sig sitt minoritetsspråk och staterna skall säkerställa möjligheterna till undervisning i eller på minoritetsspråket. Sverige har av Europarådet bl.a. rekommenderats att vidta åtgärder för att förstärka tillgången på utbildning på landsdels- eller minoritetsspråk, utveckla läromedel samt att förbättra lärarutbildningen på alla utbildningsnivåer.

Skolverket redovisade i oktober 2005 ett uppdrag att kartlägga utbildningssituationen för de nationella minoriteterna. En viktig del av minoritetspolitiken är att ge stöd till minoritetsspråken så att de hålls levande. En stor del av Skolverkets studie behandlade därför elevernas möjligheter att läsa de nationella minoritetsspråken i skolan. Skolverket konstaterade att det finns brister i utbildningssituationen för de nationella minoriteterna.

Skolverket föreslår en tydligare harmonisering av svensk lagstiftning med intentionerna i de nämnda konventionerna.

Som en komplettering till Skolverkets nämnda kartläggning har den tidigare regeringen i december 2005 uppdragit åt Skolverket att genomföra en fördjupad studie av situationen för romer i den svenska skolan. Enligt uppdraget skall redovisning ske senast den 1 februari 2007. Syftet är att få en bild av hur romers rätt till utbildning på lika villkor uppfylls.

Myndigheten för skolutveckling ger stöd till utbildningen för de nationella minoriteterna framför allt genom webbplatsen Tema Modersmål. Hittills har 10 miljoner kronor satsats på uppbyggnad och utveckling av webbplatsen.

Elever med funktionshinder

Det statliga läromedelsåtagandet

Inom Specialpedagogiska institutet finns ett läromedelsråd som skall ansvara för att tillgången till och tillgängligheten av läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder främjas, se 12 a § förordningen (2001:286) med instruktion för Specialpedagogiska institutet.

Läromedelsrådet förutsätts arbeta på ett flexibelt sätt i nära samverkan med andra aktörer på området liksom den kommersiella marknaden. Rådet skall se till att behovsanalyser görs, utvecklingsarbete bedrivs, teknikutvecklingen bevakas och att ny teknik tas till vara i utvecklingen av läromedel för funktionshindrade, att forsknings- och utvecklingsarbete bevakas samt att institutet ger råd till läromedelsproducenterna i fråga om läromedel för funktionshindrade

Teckenspråk och teckenspråkiga

En särskild utredare har haft i uppdrag att göra en översyn av rätten och möjligheterna för personer att använda teckenspråket, liksom av dövas och hörselskadades tillgång till samhällets utbud av kultur och medier (dir. 2003: 169). I uppdraget ingick bl.a. att kartlägga förutsättningarna för likvärdig utbildning på teckenspråk för döva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade barn, ungdomar och vuxna. Genom tilläggsdirektiv fick utredaren i uppdrag att i sitt arbete även inkludera barn och vuxna som är hörande men som inte kan tillgodogöra sig det talade eller skrivna språket och som därför är beroende av dövas teckenspråk för sin kommunikation (dir. 2005: 100). I betänkandet Teckenspråk och teckenspråkiga Översyn av teckenspråkets ställning (SOU 2006:54) redovisar utredaren sina förslag och ställningstaganden.

I betänkandet föreslås bl.a. att all driftsrelaterad statlig verksamhet för teckenspråkiga barns och ungdomars utbildning förs till en myndighet – Specialskolemyndigheten. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

RGD/RGH och rh-gymnasierna

Utbildningen på riksgymnasierna för döva och hörselskadade elever (RGD/RGH) är organiserad vid fyra av Örebro kommuns skolenheter. Elevantalet har under läsåret 2005/06 varit 419.

För elever med svåra rörelsehinder anordnas rh-anpassad gymnasieutbildning enligt 5 kap. 7 §

skollagen i Göteborgs, Kristianstads, Stockholms och Umeå kommuner. Lsåret 2005/06 omfattade verksamheten 171 elever.

Skolverket redovisade 2004 ett regeringsuppdrag att följa och analysera utvecklingen av den rh-anpassade gymnasieutbildningen för den grupp elever som i liten eller obefintlig utsträckning följer kurser på gymnasienivå. Även om uppföljningen inte syftade till att jämföra kvaliteten på de fyra riksgymnasierna noterade Skolverket kvalitetsskillnader mellan skolorna. För de ungdomar som tillhör målgruppen för rh-anpassad utbildning är det givetvis av särskilt stor vikt att de får en utbildning av hög kvalitet som ger bästa möjliga förutsättningar för vidare studier eller arbete.

Särskolan

Särskolan som skolform omfattar den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan. Utbildningen i särskolan syftar till att ge barn och ungdomar med utvecklingsstörning en till varje elevs förutsättningar anpassad utbildning som så långt möjligt motsvarar den som ges i grundskolan och gymnasieskolan.

Den tidigare regeringen lämnade i mars 2006 skrivelsen Kvalitet i samverkan – om utbildning för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning till riksdagen (skr. 2005/06:151). Skrivelsen baserar sig i huvudsak på Carlbeck-kommitténs betänkande, För oss tillsammans - Om utbildning och utvecklingsstörning (SOU 2004:98).

Enskilda förskolor och fristående skolor

Etableringsfrihet för enskilda förskolor och fritidshem

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen (1985:1100) som medför etableringsfrihet för enskilda förskolor och fritidshem (bet. 2005/06:UbU13, rskr. 2005/06:240). Beslutet innebar att en gemensam reservation av fem partier i utbildningsutskottet (m, fp, kd, c, mp) bifölls av riksdagen. Lagändringen innebär att kommunerna skall vara skyldiga att lämna tillstånd för enskilda förskolor och fritidshem som uppfyller vissa kvalitetskrav. Kommunerna skall också, om tillstånd finns och verksamheten är öppen för alla barn, lämna bidrag till verksamheten. Ändringen i skollagen gäller fr.o.m. den 1 juli 2006.

Bidrag till enskild förskola

Regeringens förslag: 2 a kap. 17 § första stycket 2 skollagen (1985:1100) ändras på sådant sätt att förutsättningarna för kommunala bidrag till enskild som bedriver allmän förskola enligt 2 a kap. 8 a § skollagen blir desamma som för bidrag till annan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som regleras där.

Ärendet och dess beredning: *Statens skolverk* har i yttrande anfört att verket inte har något att erinra mot lagförslaget.

Skälen för regeringens förslag: Som framgår ovan har riksdagen beslutat om ändringar i 2 a kap. skollagen avseende bestämmelserna om tillstånd och bidrag till enskild förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg (bet. 2005/06:UbU13, rskr. 2005/06:240).

I den nya lydelsen av 2 a kap. 17 § skollagen anges vissa förutsättningar för att kommunen skall lämna bidrag till den enskilda verksamheten. En av dessa förutsättningar regleras i 2 a kap. 17 § första stycket 2. Där sägs att verksamheten skall vara öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentlig verksamhet enligt 2 a kap. 6, 6 a, 6 b och 9 §§ skollagen, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär.

Som framgår saknas i 2 a kap. 17 § första stycket 2 en hänvisning till 2 a kap. 8 a § skollagen (allmän förskola). För att lagregleringen om bidrag skall bli fullständig bör en sådan hänvisning införas. Regeringen lämnar därför ett sådant förslag här.

Regeringen bedömer att lagförslaget inte innehåller sådan reglering som kräver Lagrådets hörande.

Förslag till lagtext finns i avsnitt 2.1.

Rätten till offentliga bidrag för fristående skolor

Den tidigare regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag till reglering av rätten till offentliga bidrag för fristående skolor (dir. 2006:3). Regeringen anser att frågan om användningen av eventuella vinster som kan uppkomma i verksamheten inte är något som närmare behöver regleras.

Regeringen avser därför att lägga ned utredningen.

Flexibel skolstart

Riksdagen har tillkännagivit (2005/06 UbU:14 punkt 59 reservation 61, rskr 2005/06:241) att det skall finnas möjlighet för skolor att införa flexibel skolstart. Det innebär att elever skall kunna börja årskurs ett i grundskolan på höstterminen eller vårterminen det år barnet fyller sex eller sju år, beroende på föräldrarnas beslut. Skolmognadsprov skall erbjudas föräldrarna som ett underlag för beslutet. Förskolans och förskoleklassens verksamhet skall samordnas med grundskolan så att övergången sker på ett sätt som gagnar elevens intressen.

5.1.3 Trygghet, respekt och ansvar

Varje individ i förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan, kommunernas vuxenutbildning och motsvarande skall bemötas med värdighet och respekt oavsett könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Barn, ungdomar och vuxna har rätt att bli behandlade som individer på lika villkor.

Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Förekomsten av diskriminering och andra former av kränkningar är mycket allvarligt. Den principiella utgångspunkten är att skyddet mot diskriminering i grunden är en fråga om mänskliga rättigheter.

Riksdagen fattade i februari 2006 beslut om en ny lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever som trädde i kraft den 1 april 2006. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder samt annan kränkande behandling. Lagen innebär att barn och elever nu fått skydd även mot annan kränkande behandling som

mobbing. Lagen skall tillämpas på såväl kommunalt som enskilt bedriven verksamhet. Lagen omfattar förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, förskoleklassen, grund- och gymnasieskolan, specialskolan, sameskolan, fristående skolor samt kommunernas vuxenutbildning. All verksamhet som omfattas av skollagen (1985:1100) ingår i lagens tillämpningsområde.

Krav på likabehandlingsplan

För varje separat verksamhet skall det finnas en likabehandlingsplan som utgår från verksamhetens eget behov. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Den skall ses över och följas upp årligen för att hållas aktuell.

Likabehandlingsplanen ersätter läroplanernas (Lpo 94 och Lpf 94) bestämmelser om handlingsprogram för att förebygga och motverka kränkande behandling. Krav på likabehandlingsplan gäller även förskolan. Läroplanernas terminologi har anpassats till lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Ändringarna i läroplanerna trädde i kraft den 15 oktober 2006.

Barns och elevers delaktighet i det förebyggande arbetet

Delaktighet och engagemang i arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling är av stor betydelse. En verksamhet med bristande delaktighet för barn och elever löper större risk att utlösa kränkande beteenden än den verksamhet som präglas av ömsesidig respekt och möjligheter till inflytande. Av den anledningen beslutade den tidigare regeringen i augusti 2006 om en ny förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan. Den trädde i kraft den 15 oktober 2006.

Barn- och elevombud för likabehandling

Den tidigare regeringen utsåg i mars 2006 ett särskilt barn- och elevombud för likabehandling. Detta utgör en särskild funktion inom Statens skolverk för tillsyn enligt lagen (2006:67). Barn- och elevombudet skall tillsammans med Jämställdhetsombudsmannen (JämO), Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) och Handikappombudsmannen (HO) se till att lagen följs inom sina respektive ansvarsområden. I barn- och elevombudets uppgift ingår vidare att ge råd beträffande lagens tillämpning samt att konkret hjälpa ett barn eller en elev tillrätta i ärenden som

gäller trakasserier och annan kränkande behandling. Ombudsmännen och barn- och elevombudet har enligt lagen rätt att som ombud föra ett barns och en elevs talan i domstol i en skadeståndstvist.

Kunskap om förekomsten av diskriminering

I propositionen (prop. 2005/06:38) konstaterades att behovet av kunskap har ökat om förekomsten av olika former av kränkningar i skolan. Det gäller inte minst förekomsten av trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier.

På uppdrag av den tidigare regeringen analyserar Skolverket ett urval av grund- och gymnasieskolans läroböcker för att ta reda på om de avviker från läroplanernas värdegrund (Lpo 94 och Lpf 94) utifrån homosexuellas, bis sexuellas och transpersoners perspektiv (HBT). Uppdraget, som skall redovisas senast den 1 december 2006, utgör en del i arbetet med att kartlägga förekomsten av diskriminering i grund- och gymnasieskolornas verksamhet.

Skolverket har vidare fått i uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering i form av trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder i förskolan, grund- och gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. I uppdraget, som gavs den 31 augusti 2006, ingår även att följa upp hur lagen tillämpas i dessa verksamheter. Dessutom skall Skolverket inventera den fysiska tillgängligheten till lokaler för elever med funktionshinder i grund- och gymnasieskolan. Den delen av uppdraget skall redovisas senast den 1 oktober 2008 till regeringen. Kartläggningen av förekomsten av diskriminering i form av trakasserier samt uppföljningen av tillämpningen av lagen skall redovisas den 1 mars 2009.

Värdegrund och mänskliga rättigheter

Sverige har anslutit sig till flera internationella överenskommelser om grundläggande fri- och rättigheter som har betydelse för förskoleverksamhetens, skolbarnsomsorgens, förskoleklassens, skolans och vuxenutbildningens verksamhet. Verksamheternas värdegrund bygger på principer om de mänskliga rättigheterna och

vilar på grundläggande demokratiska värderingar.

Statens skolverk har utarbetat allmänna råd (SKOLFS 2004:19) för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling. Inom Skolverket pågår arbetet med att anpassa de allmänna råden till lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Delegationen för jämställdhet i förskolan

Den tidigare regeringen beslutade om en jämställdhetsdelegation för förskolan i augusti 2003. Delegationen för jämställdhet i förskolan (U2003:12) har haft i uppdrag, från och med den 1 december 2004 till den 2 oktober 2006, att lyfta fram, förstärka och utveckla jämställdhetsarbetet i förskolan samt föreslå lämpliga insatser för hur ett långsiktigt jämställdhetsarbete för förskolan skall utvecklas och stärkas. I delegationens uppgift ingick även att fördela medel till jämställdhetsprojekt. Sammanlagt har 34 projekt, spridda över landet och av varierande omfattning och verksamhetsinriktning, fått tillsammans 5 miljoner kronor för att arbeta praktiskt och pedagogiskt med jämställdhet.

Delegationen har överlämnat två betänkanden till den tidigare regeringen med förslag till åtgärder. Delbetänkandet Den könade förskolan – om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete (SOU 2004:115) överlämnades i december 2004 och i juli 2006 överlämnades slutbetänkandet Jämställd förskola – om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete (SOU 2006:75).

Jämställdhetsfokus på pojkar

Flertalet jämställdhetsinsatser i skolan har varit riktade främst till flickor och kvinnor. Fortfarande är flickors och pojkars studieval i hög grad könsbundna. Flickor når dessutom kunskapsmålen i högre utsträckning än pojkar i stort sett i alla ämnen.

Den tidigare regeringen aviserade i 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) en satsning under fyra år med 10 miljoner kronor per år på att fördjupa kunskaperna om de olikheter som finns mellan flickors och pojkars resultat i grund- och gymnasieskolan. Satsningen

fortsätter men inriktningen kan komma att revideras.

Arbetsmiljö i förskola, skola och fritidshem

Elever omfattas av arbetsmiljölagen (1977:1160) från den första dagen i skolan. Elevernas delaktighet och medverkan i skolans arbetsmiljöarbete är både en viktig arbetsmiljöfråga och en demokratifråga. Arbetsmiljölagen är utformad för att reglera samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det har medfört vissa svårigheter att tillämpa den för elever i skolan. För att förbättra elevskyddsombudens möjligheter att delta i skolans arbetsmiljöarbete har Skolverket på uppdrag av regeringen utfärdat föreskrifter om elevmedverkan i skolans arbetsmiljöarbete genom elevskyddsombud (SKOLFS 2004:13).

Utredningen om arbetsmiljölagen (dir. 2004:91) påbörjade sitt arbete 2004. I uppdraget ingick bl.a. att se över elevrepresentanternas befogenheter och pröva om det är möjligt att stärka bevakningen av elevernas arbetsmiljö samt att utreda om arbetsmiljölagen även bör omfatta barn i förskola och fritidshem. Utredningen har lämnat ett delbetänkande Bättre arbetsmiljöregler i, samverkan, utbildning, avtal m.m. (SOU 2006:44). Utredningen anser inte att den rätta vägen att angripa bristerna i förskolans och fritidshemmens arbetsmiljö är att utvidga arbetsmiljölagen. Något sådant förslag lämnades därför inte. För elever i förskoleklassen, grundskolan, specialskolan samt gymnasieskolan lämnar utredningen förslag som ger eleverna och elevskyddsombuden ökade befogenheter. Betänkandet har sänts ut på remiss under sommaren och hösten 2006.

Hälsa och trygghet i skolan

Skolan har en viktig uppgift att fylla både genom att förebygga ohälsa bland alla barn och ungdomar och genom att stödja enskilda elever i behov av särskilt stöd. I propositionen Hälsa, lärande och trygghet (prop. 2001/02:14) gör den tidigare regeringen bedömningen att elevhälsa bör införas som ett eget verksamhetsområde i skolan.

I 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) aviserade den tidigare regeringen

ökade resurser för samverkan för att stärka det förebyggande arbetet med hälsa och trygghet i skolan. Samverkan mellan skolan och myndigheter inom det sociala och det polisiära området i ärenden som rör barn i behov av särskilt stöd är betydelsefull. Tidiga, adekvata och samordnade insatser bör bidra till en förbättring av elevers lärande, hälsa och trygghet samt förebygga mer kostsamma insatser i ett senare skede. Den tidigare regeringen har gett Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att fördela medel till projekt inom grund- och gymnasieskolan för att få till stånd en utökad samverkan mellan skola, polis, socialtjänst samt barn- och ungdomspsykiatri.

5.1.4 Personal

Läraryrsförsörjning

En kompetent och utbildad lärarkår är avgörande för verksamheternas kvalitet och för elevernas möjligheter att prestera goda resultat. Sedan mitten av 1990-talet har andelen lärare utan behörighet ökat kraftigt. Skolverket har i sin senaste rapport om behov av och tillgång på pedagogisk personal under perioden 2005-2019 (juni 2006) pekat på fortsatt stort rekryteringsbehov av lärare till i första hand förskolan, men även lärare i praktiskt-estetiska ämnen i grund- och gymnasieskolan samt yrkeslärare i gymnasieskolan.

I regleringsbrev för de lärosäten som bedriver lärarutbildning finns examinationsmål för utbildning av bl.a. lärare med inriktning mot tidiga år. För perioden 2005-2008 har delmål angivits för lärarexamina med inriktning mot förskola/förskoleklass för varje lärosäte.

Vissa lärosäten har utarbetat modeller för förkortade utbildningar till bl.a. lärarexamen med inriktning mot tidigare år och förskola. Målgruppen är framför allt personer som varit eller är yrkesverksamma inom förskolan eller personer som har annan utbildning eller erfarenhet som är av intresse för verksamheten, se kapitel 7.2.7 Universitet och högskolor.

Under åren 2002-2006 genomfördes en s.k. SÄL-utbildning, vilket har givit ca 5 000 obehöriga lärare möjlighet att komplettera sin utbildning för att uppnå behörighet.

Utredning om obehöriga lärare

Riksrevisionen uttrycker i sin rapport Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärarkompetens (RiR 2005:19) farhågor för att en stor del av undervisningen bedrivs av obehöriga lärare och understryker lärarkompetensens betydelse som en av de viktigaste faktorerna för måluppfyllelse och kvalitet i skolan. Riksrevisionen gör bedömningen att det saknas tillräcklig kunskap om kompetensläget i skolan.

Statskontoret har fått i uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av och orsakerna till att personer utan föreskriven lärarutbildning anställs i det offentliga skolväsendet och i fristående skolor. I kartläggningen och analysen bör hänsyn tas till bl.a. regionala skillnader samt skillnader mellan skolformer, huvudmän, ämnen och kön. Utredningen skall vidare ge en bild av vilken utbildning och erfarenhet som obehöriga lärare med visstidsanställning har. I uppdraget ingår även att belysa i vilken utsträckning det förekommer ett aktivt arbete med att rekrytera lärare som i dag inte är verksamma i skolan. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 31 augusti 2007.

Satsningar på ökad personaltäthet

Personalförstärkningssatsning i förskolan

År 2005 infördes på den tidigare regeringens förslag (prop. 2004/05:11, bet. 2004/05:UbU 3, rskr. 2004/05:126) ett riktat statsbidrag som skall användas till att öka personaltätheten i förskolan. Under 2005 omfattade statsbidraget en miljard kronor. För 2006 omfattar statsbidraget 2 miljarder kronor. Det skall möjliggöra för kommunerna att öka antalet anställda i förskolan med 6 000 personer. Regeringen föreslår inom utgiftsområde 25 att bidraget överförs till anslag 48:1 Kommunalekonomisk utjämning den 1 januari 2007. Skolverket följer upp de hittills utbetalda medlen.

Personalförstärkningssatsning i skola och fritidshem

I och med riksdagens beslut om budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:1) infördes ett särskilt statsbidrag riktat till skolsektorn för att öka personaltätheten. Bidraget avsåg att förbättra förutsättningarna för att höja skolornas resultat i förhållande till mål uttryckta

i läroplaner och kursplaner genom att tillföra mer personal till skola och fritidshem. Resurserna kommer från och med den 1 januari 2007 att överföras till anslag 48:1 Kommunal-ekonomisk utjämning inom utgiftsområde 25. Det innebär en sammanlagd nivåhöjning i utjämningsystemet om 5 miljarder kronor som genomförts i tre etapper, 3 miljarder kronor från januari 2005, 1 miljard 2006 och ytterligare 1 miljard från 2007. Resultatet av satsningen beskrivs i avsnitt 5.2.4.

Lärarkrets utveckling

Lärarkrets förändrade innehåll och utveckling har varit föremål för uppmärksamhet i många sammanhang, bl.a. i samband med reformeringen av lärutbildningen och utvärderingen av densamma. Flera rapporter med anknytning till lärarkrets och lärutbildning presenterades under det gångna året. Gemensamt för rapporterna är krav på att lärarprofessionen behöver förstärkas. En av dessa rapporter är OECD-studien *Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers* (2005), som Sverige medverkade i. De rekommendationer som OECD lämnade till de deltagande länderna syftade bl.a. till att professionalisera lärarkrets och till att höja dess status.

Den tidigare regeringen beslutade i mars 2006 att tillkalla en utredare med uppdrag att analysera och bedöma om det finns behov av att införa ett system med auktorisation av lärare i syfte att främja förskolans, förskoleklassens, fritidshemmets, skolans och vuxenutbildningens utveckling (dir. 2006:31). Utredaren har i uppdrag att redovisa både de fördelar och nackdelar som kan finnas med lärarauktioner samt olika modeller för hur auktorisation skulle kunna organiseras, genomföras och följas upp.

Verksamhetsförlagd utbildning

I betänkandet För oss tillsammans - om utbildning och utvecklingsstörning (SOU 2004:98) lyfter Carlbeck-kommittén fram att särskolan ofta undantas från verksamhetsförlagd utbildning (VFU). I Högskoleverkets utvärdering av den nya lärutbildningen vid universitet och högskolor (Rapport 2005:17 R) framhölls vidare att regeringen bör klargöra lärosätenas och kommunernas ömsesidiga ansvar för VFU och hur denna används för kompetensutveckling och

rekrytering av personal. Mot denna bakgrund beslutade den tidigare regeringen den 31 augusti 2006 att ge Skolverket i uppdrag att, i samverkan med Högskoleverket, följa upp hur VFU förläggs till olika verksamhetsformer och skälen för detta. I uppdraget ingår även att utreda hur VFU bidrar till kompetensutveckling av skolans personal och främjar rekrytering av personal. Enligt uppdraget skall redovisning ske senast den 1 oktober 2007.

Ledning i förskola, skola och fritidshem

Staten anordnar sedan många år en statlig rektorsutbildning för i första hand nyutnämnda rektorer och andra pedagogiska ledare med verksamhetsansvar för läroplansstyrda verksamheter. Den tidigare regeringen gav 2004 Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att utveckla innehåll och form i rektorsutbildningen i syfte att öka rektorsutbildningens effektivitet, bl.a. för att öka genomströmningen. I uppdraget ingick även att se över innehållet så att den bättre kan stärka rektorernas ansvar för övergripande mål, ge dem en fördjupad kunskap om skolans uppdrag samt att stärka rektorerna i deras roll som chefer. I uppdraget ingick vidare att utreda hur rektorsutbildningen kan beakta rektors ansvar för att motverka och förhindra kränkande behandling, bedömning och betygssättning av elever, andra frågor om elevernas rättigheter samt att driva jämställdhetsarbete i skolan.

I mars 2006 redovisade Myndigheten för skolutveckling sitt förslag till ny rektorsutbildning. Den föreslagna utbildningen innehåller både frivilliga och obligatoriska delar. Förslaget till ny rektorsutbildning har remitterats och bereds för närvarande inom departementet.

5.1.5 Baskunskaper

Det är allvarligt att det har skett försämringar i elevernas resultat när det gäller läsförmåga, matematik och naturvetenskap som både Skolverkets nationella utvärdering, NU 03, och PISA och TIMSS har kunnat påvisa. PISA (Programme for International Study Assessment) är en undersökning som OECD genomför vart tredje år och som mäter 15-åringars förmågor i matematik, läsförståelse och naturvetenskap. TIMSS (Trends in International Mathematics

ansScience) mäter kunskaperna hos elever i årskurs 8 i matematik och naturvetenskap.

Språk-, läs- och skrivutveckling

Ett medvetet arbete med barns språkutveckling i förskolan har en avgörande betydelse för elevernas fortsatta språk-, läs- och skrivutveckling i grund- och gymnasieskolan. Insatser för språk-, läs- och skrivutveckling är av yttersta vikt för förbättrade resultat på alla nivåer i utbildningssystemet.

Lärarnas kompetens är avgörande för barns och ungdomars resultat i skolan. För att kunna sätta in rätt åtgärder krävs att lärarna har både specialpedagogiska kunskaper, kunskaper om hur man lär barn läsa och skriva och hur man vidareutvecklar redan förvärvade kunskaper.

Examensordningen i högskoleförordningen (1993:100) har därför kompletterats med att examinerade lärare skall ha kunskap om betydelsen av läs- och skrivutveckling för elevers kunskapsutveckling.

För att ytterligare stärka skolornas förutsättningar att öka elevernas måluppfyllelse när det gäller språk-, läs- och skrivutveckling har Myndigheten för skolutveckling fått i uppdrag att genomföra en satsning för att erbjuda lärare kompetensutveckling (U2005/9476/S). När det gäller läs- och skrivsvårigheter/dyslexi skall myndigheten samverka med Specialpedagogiska institutet. Enligt uppdraget skall slutredovisning ske senast den 15 november 2010.

Myndigheten för skolutveckling har dessutom enligt uppdrag (U2005/9475/S) byggt upp ett nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling. Syftet med centret är att främja barns och ungdomars läsförmåga samt att höja kvaliteten i undervisningen. Enligt uppdraget skall slutredovisning ske i februari 2008.

Specialpedagogiska institutet har därutöver fått i uppdrag att erbjuda ekonomiskt stöd för att utveckla och producera läromedel, kurslitteratur och skönlitteratur i DAISY-format (Digital Audiobased Information System) särskilt anpassade för elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi (U2005/9478/S). Enligt uppdraget skall slutredovisning ske senast den 31 oktober 2006.

Skolklassiker och skolbibliotek

Myndigheten för skolutveckling har under flera år haft i uppdrag att stödja språkutvecklingen med inriktning på att förbättra läs- och skrivmiljöerna samt att stärka och utveckla skolbib-

liotekens pedagogiska roll. Inom myndigheten pågår också ett utvecklingsarbete om lärande, lek och språk i förskola och bibliotek, om språkutveckling, om det vidgade språkbegreppet och barns rätt till alla sina språk. Syftet är att stärka, stimulera och utveckla förskolornas pedagogiska arbete med språkutveckling tillsammans med barnbibliotekarier och lärarutbildningar. Under 2001-2004 involverade arbetet tre universitet och 26 kommuner. Under 2005-2007 involveras fyra universitet och högskolor samt ett flertal kommuner. Ett stödmaterial om erfarenheterna från utvecklingsarbetet har tagits fram, *LekaSpråkaLära – lärande lek om språk i förskola och bibliotek*.

I propositionen Bästa språket - En samlad språkpolitik (2005/06:2) gör den tidigare regeringen bedömningen att en nyutgivning av serien Alla Tidens Klassiker med litteratur som också kommer från olika språkområden och världsdelar avsevärt skulle främja läsning bland unga och ge lärare god hjälp i undervisningen. Statens kulturråd har fått i uppdrag att initiera en nyutgivning i serien med litteratur som uppfyller dessa kriterier. Under en femårsperiod med början 2006 är ambitionen att cirka 50 klassiker skall ges ut. Utgivningen kan även inkludera yngre litteratur än vad som vanligen definieras som klassiker. De litterära verken och dess författare kräver en introduktion för skolor och lärare samt ett stödmaterial för hur verken kan användas i skolans arbete med att skapa läslust, främja elevernas språkutveckling och litteraturkunskaper. Den tidigare regeringen har uppdragit åt Myndigheten för skolutveckling att i samarbete med Statens kulturråd sprida kunskap och information om nyutgivningen av moderna skolklassiker samt tidigare utgivning i serien Alla Tidens Klassiker.

Matematik

Matematikämnets betydelse för forskning och utveckling inom naturvetenskap, teknik och ekonomi är obestridlig.

Våren 2003 tillsattes en matematikdelegation (dir. 2003:8) för att utarbeta en handlingsplan med förslag till åtgärder för att förändra attityder till och öka intresset för matematikämnet samt för att utveckla matematikundervisningen. Delegationen lämnade sitt betänkande Att lyfta matematiken – intresse, lärande, kompetens (SOU

2004:97) hösten 2004. Betänkandet har remissbehandlats och fått ett positivt gensvar av remissinstanserna.

Den tidigare regeringen beslutade att ändra examensbeskrivningen för lärarexamen för att tydliggöra vikten av att examinerade lärare har relevanta kunskaper i såväl läs- och skrivinläring som matematikinläring. Vidare tilldelades universitet och högskolor 30 miljoner kronor under en treårsperiod för att ge studenter extra stöd i matematik i början av högskolestudierna. Medlen skulle också användas till att stimulera kontakter mellan gymnasieskolor och högskolor.

Myndigheten för skolutveckling fick i februari 2006 i uppdrag att initiera och genomföra utvecklingsinsatser för att höja kvaliteten i matematikundervisningen för att nå ökad målfyllelse inom förskola, skola och vuxenutbildning samt motsvarande skolformer. Insatserna omfattar kompetensutveckling av redan verksamma lärare med hjälp av lokala stödpersoner, framtagande av stödmaterial samt utvecklingsarbete som syftar till ökad samverkan med högskolan respektive arbetslivet. För ändamålet disponerar myndigheten 30 miljoner kronor under 2006. Myndigheten skall i tillämpliga delar samverka med nationellt centrum för matematikutbildning (NCM).

För att ytterligare öka möjligheten att utnyttja arbetslivet som lärmiljö och synliggöra matematikens användning i arbetslivet tillsattes en kommitté under våren 2006 med uppgift att i samverkan med Myndigheten för skolutveckling öka samverkan mellan skola och arbetsliv generellt men med ett särskilt fokus på matematikämnet.

Naturvetenskap och teknik

Naturvetenskaplig och teknisk utveckling är avgörande för ett konkurrenskraftigt kunskapsamhälle.

Myndigheten för skolutveckling fick i december 2004 i uppdrag att utarbeta en handlingsplan för myndighetens arbete med hur barns, elevers och vuxnas intresse för naturvetenskap och teknik bättre kan tas till vara och utvecklas. Myndigheten redovisade uppdraget under 2005 och fick sedan i uppdrag att i enlighet med den redovisade handlingsplanen initiera och genomföra kompetens- och utvecklingsin-

satser inom det naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdet.

Myndigheten för skolutveckling skall årsvis redovisa hur arbetet med att initiera kompetensutveckling och andra utvecklingsinsatser inom naturvetenskap och teknik fortskrider.

5.1.6 Skola – arbetsliv

Studie- och yrkesvägledning

Skolverket utvärderade 2005 hur studie- och yrkesvägledningen i det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna genomförs och organiseras i kommunerna. Enligt Skolverket är studie- och yrkesvägledningen en ojämn verksamhet som tycks ha stagnerat både på kommunal nivå och i skolorna. Skolverket menar att det förefaller råda en stor diskrepans mellan dagens studie- och yrkesvägledning och de bestämmelser som finns å ena sidan och de förväntningar och krav som de som skall vägledas har å den andra. Skolverket skall redovisa vilka insatser myndigheten vidtagit med anledning av de resultat som framkom i uppföljningen.

Skolverket har i uppdrag att, i samverkan med Arbetsmarknadsstyrelsen, utveckla informationen till elever i grundskolan om arbetsmarknaden och förutsättningarna att få ett arbete inom olika yrken och samhällssektorer. Syftet är att öka elevernas kunskaper om arbetsmarknaden inför deras val till gymnasieskolan. Informationen skall nå de elever som påbörjar sin gymnasieutbildning under 2007. Myndigheterna skall även utarbeta en långsiktig strategi för hur sådan information kontinuerligt kan ges till eleverna. Uppdraget skall redovisas i februari 2007.

Vidare har Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att ge stöd till ett urval kommuner och skolor för att utveckla kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen. Erfarenheterna från dessa pilotprojekt skall användas för att utveckla verksamheten i andra kommuner och skolor. I arbetet skall samverkan med det omgivande samhället lyftas fram. Personer med funktionshinder har ofta svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Ett av pilotprojekten skall därför avse särskolan och särsvux. Uppdraget skall redovisas i mars 2009.

Arbetslivet som lärmiljö

Behovet av en närmare samverkan mellan skola och arbetsliv har i olika sammanhang uppmärksamats. Den tidigare regeringen tillsatte våren 2006 kommittén Arbetslivet som lärmiljö (dir. 2006:34) som skall initiera och stimulera en ökad samverkan mellan näringsliv och skola på nationell, regional och lokal nivå för att bättre tillvarata arbetslivet som lärmiljö och resurs för lärande. Kommittén skall utveckla samverkansformer mellan arbetsliv och skola som skall syfta till att elever i både grundskola och gymnasieskola får grundläggande kunskaper om arbetslivets villkor och olika yrkens arbetsinnehåll samt till att levandegöra olika ämnens tillämpning i arbetslivet. Kommittén skall särskilt verka för att synliggöra matematiken som företeelse och verktyg i arbetslivet. Enligt nu gällande direktiv skall kommittén arbeta till den 31 januari 2007. Regeringen avser därför att istället bereda dessa frågor inom regeringskansliet.

Entreprenörskap

Entreprenörskap kan bidra till förnyelse i samhället, ökad ekonomisk tillväxt och en fortsatt god välfärdsutveckling. Skolan bör bidra till att eleverna utvecklar de kunskaper och förmågor som kännetecknar entreprenörskap i vid mening, såsom initiativförmåga, kreativitet och problemlösning som förberedelse för ett aktivt samhälls- och arbetsliv.

Myndigheten för näringslivsutveckling (NUTEK) har i uppdrag att genomföra ett treårigt nationellt entreprenörskapsprogram. Programmet skall bland annat öka intresset för och kunskaperna om entreprenörskap i grund- och gymnasieskolan. Under 2005 inkom 220 projektansökningar till NUTEK, varav 70 projekt beviljades medel. Av dessa pågår 40 projekt inom grund- och gymnasieskolan. Se vidare under utgiftsområdet 24 Näringsliv.

5.1.7 Goda matvanor, hälsa och motion

Nationellt centrum för främjande av god hälsa

Den tidigare regeringen inrättade år 2003 ett nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdomar (Nationellt centrum för främjande av fysisk aktivitet) vid Örebro universitet. Centrumet fick till sin främsta uppgift att stödja skolor i arbetet med ökad

fysisk aktivitet. I mars 2006 utökades centrumets uppdrag till att även avse skolans arbete med god kosthållning.

Myndigheten för skolutveckling har i uppdrag att stärka förskolans arbete med goda matvanor. I sitt arbete skall myndigheten ta hänsyn till Livsmedelsverkets arbete med att ta fram råd för måltider i förskolan m.m. och samverka med såväl Livsmedelsverket som Nationellt centrum för främjande av god hälsa.

För att främja och utveckla dans i skolan har den tidigare regeringen gett ett uppdrag åt centrumet. Uppdraget skall utföras i ett samarbete grundat på en gemensam överenskommelse för dans i skolan med Myndigheten för skolutveckling, Statens kulturråd och Elevorganisationen i Sverige. Enligt uppdraget skall slutredovisning ske i mars 2008.

Översyn av målen för simundervisningen

Under 2006 har Statens skolverk haft i uppdrag att se över målen i kursplanen för simundervisningen. Bakgrunden till uppdraget är en tillsynsrapport från Statens skolverk (dnr 2003:127) som visar att skolhuvudmännens tolkning av kursplanens mål för simundervisningen varierar kraftigt vilket också påverkar barnens förmåga att lära sig simma. Vidare framgår det av barndelegationens slutbetänkande Från barnolycksfall till barns rätt till säkerhet och utveckling (SOU 2003:127) att simkunnighet och ökad vattensäkerhet hos barn är viktiga faktorer för att förhindra drunkningsolyckor. I slutrapporten över uppdraget betonar Statens skolverk ett säkerhetstänkande samt föreslår ett förtydligande av målen i kursplanen för idrott och hälsa för årskurs 5.

5.1.8 Kultur

Aktionsgruppen för barnkultur tillsattes i september 2004. Huvuduppgiften var att lämna förslag på hur barnkulturens ställning kan stärkas samt att kartlägga barnkulturen i Sverige. Aktionsgruppen har lämnat sitt betänkande *Tänka framåt men göra nu* (SOU 2006:45). De föreslår en förstärkning av barnkulturen genom "Ett handslag med kulturen" som föreslås pågå under tre år. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Myndigheten för skolutveckling har tidigare haft i uppdrag att genomföra insatser bl.a. med

utgångspunkt i erfarenheterna från satsningen Kultur i skolan för att tillvarata estetikens och kreativitetens möjlighet att bidra till utvecklingen av förskola och skola.

Myndigheten för skolutveckling har fått ett uppdrag att genomföra insatser under det av den tidigare regeringen utlysta temaåret Ungkultur 07. Temaåret kommer inte att genomföras. Uppdraget är dock inte beroende av temaåret eftersom inriktningen är att utveckla kultur och estetiska läroprocesser i undervisningen i alla ämnen från förskolan till och med gymnasieskolan. Insatserna skall bidra till ökad målfyllelse och utgå från myndighetens arbete med de i regleringsbrevet för år 2006 prioriterade områdena. För insatserna har 3 miljoner kronor avsatts.

5.1.9 Internationellt samarbete

Köpenhamnsprocessen – yrkesutbildningens bidrag i Lissabonstrategin

I Lissabon år 2000 antog EU-ländernas stats- och regeringschefer ett långsiktigt mål: Europa skall år 2010 vara världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, den s.k. Lissabonstrategin. Viktiga inslag för att nå målen är satsningar på sysselsättning och utbildning, inte minst yrkesutbildning. Köpenhamnsprocessen utgör yrkesutbildningens bidrag till att nå målen i Lissabonstrategin. Genom frivilligt samarbete över nationsgränserna görs insatser såväl nationellt som på EU-nivå för att öka kvaliteten, tydlighet och jämförbarhet mellan utbildningssystemen. Syftet är bl.a. att underlätta erkännandet av individers studiemeriter och kompetenser vid rörlighet över gränserna. Kommissionens stöd till Köpenhamnsprocessen utgörs bl.a. av utformningen av en europeisk referensram för kvalifikationer (EQF). Med denna referensram skall kvalifikationer lättare kunna värderas i olika utbildningssystem. Referensramen skall fungera som en översättningsnyckel. Förslaget har undergått en bred konsultationsprocess och ett beslut i Europeiska rådet och parlamentet väntas under 2007. För närvarande pågår ett analysarbete inom Regeringskansliet av hur Sverige skall förhålla sig till och agera med anledning av det föreslagna EQF-instrumentet.

Ett komplement till EQF är ett europeiskt meritöverföringssystem, ECVET, för yrkesutbildningsområdet i likhet med det som utarbetats för den högre utbildningen (ECTS). Syftet är att främja rörlighet över gränserna inom utbildningsområdet genom att skapa ett system som underlättar att utbildningsdelar genomförda i annat land skall kunna tillgodoräknas i den utbildning som genomförs i hemlandet. Ett förslag till utformning av ett sådant system kommer att sändas ut från kommissionen för en bred konsultationsprocess i Europa under andra halvåret 2006.

En rapport om hur arbetet med Köpenhamnsprocessen fortskrider i Europa kommer att publiceras i samband med det finska ordförandeskapets ministermöte i Helsingfors i december 2006.

Kunskaper i främmande språk

Språkkunskaper är avgörande för rörligheten i Europa och andra delar av världen, såväl för arbete och studier som för turism och handel. Därför har Sverige också ställt sig bakom det gemensamma utbildningsmålet inom EU att ge alla barn och ungdomar möjligheter att lära sig två främmande språk utöver det egna modersmålet.

Vid rådsmötet i Barcelona 2002 noterade stats- och regeringscheferna i EU bristen på uppgifter om medborgarnas faktiska språkkunskaper och uppmanade till inrättandet av en europeisk indikator för språkkunskaper. Ministermötet våren 2005 inbjöd kommissionen att ta fram förslag för att utveckla nya indikatorer bl.a. för språkkompetens. Vid utbildningsministrarnas möte våren 2006 uppmanades kommissionen att snarast inrätta en rådgivande kommitté bestående av representanter från medlemsländerna. Gruppen kommer bl.a. att definiera urvalsgrupper, testmetod och organisation av genomförandet av testerna. Därefter kommer definitivt beslut att fattas om införandet av en språkindikator. Sverige har deltagit aktivt i den EU-arbetsgrupp som diskuterat språkfrågor och kommer att vara representerat i den rådgivande kommittén.

Erkännande av yrkeskvalifikationer i Norden

I juni 2004 antog de nordiska utbildningsministrarna en rapport innehållande fem förslag som syftade till förbättrat erkännande av yrkeskvalifikationer mellan de nordiska länderna. Rapporten togs fram av en nordisk tjänstemannaarbetsgrupp som tillsattes av ledningsgruppen för nordiskt skolsamarbete (NSS). En ny arbetsgrupp har nu tillsatts med uppgift att följa upp och genomföra de fem förslagen, bl.a. arrangerades under hösten 2005 ett nordiskt-baltiskt-polskt seminarium om erkännandefrågor. I juni 2006 genomfördes ett seminarium med bred nationell representation om systematiskt kvalitetsarbete inom yrkesutbildningen.

EU:s utbildningsprogram

Leonardo da Vinci

Inom ramen för EU:s program för yrkesutbildning och kompetensutveckling, Leonardo da Vinci, deltar Sverige aktivt i projekt och utbyten som syftar till att utveckla den svenska yrkesutbildningen. Under 2006 har svenska projektsamordnare beviljats EU-medel motsvarande ungefär 30 miljoner kronor för olika utvecklingsprojekt. Därutöver deltar svenska skolor, företag och organisationer i ytterligare drygt 50 projekt som samordnas av organisationer i andra EU-länder.

Comenius

EU-programmet Comenius är inriktat på skol-, språk- och skolutvecklingsprojekt för att barn, elever och lärare i förskolan och skolan skall få ett internationellt perspektiv i undervisningen samt att höja ungdomars motivation att lära sig andra europeiska språk. Under 2006 har totalt 207 skolprojekt, 18 språkprojekt och 47 skolutvecklingsprojekt beviljats medel.

Youth Skills Sweden och Skol-SM

Youth Skills Sweden (YSS) är namnet på den satsning som Svenskt Näringsliv, LO och staten tillsammans driver för att svenska yrkeskunniga ungdomar skall kunna delta i den internationella yrkesolympiaden, World Skills Competition. Yrkesolympiaden är öppen för ungdomar upp

till 21 års ålder och genomförs vartannat år. Sverige har deltagit de senaste 10 åren med mycket goda resultat.

Parternas långsiktiga syfte med verksamheten är att skapa ett ökat intresse för modern yrkesutbildning, höja kvaliteten i svensk yrkesutbildning genom internationell jämförelse och på sikt öka Sveriges konkurrenskraft.

I maj 2006 genomförde YSS ett första samlat Skol-SM i yrkeskunnande i Göteborg med stöd från NUTEK:s entreprenörsprogram. Arrangemanget genomfördes i samband med Yrkes-SM för de något äldre deltagarna.

5.1.10 Internationella skolor

Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor

---

Regeringens förslag: I skollagen (1985:1100) införs bemyndiganden som innebär att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag till en internationell skola, en annan fristående skola, enskild förskoleverksamhet eller enskild skolbarnsomsorg skall bestämmas om statsbidrag för eleven utgår till kommunen.

Vidare införs i skollagen bestämmelser om bidrag till internationella skolor. Hemkommunen skall under i lagen angivna förutsättningar lämna bidrag för en elev som genomgår utbildning i en internationell skola. Statens skolverk skall förklara en internationell skola berättigad till bidrag om skolan uppfyller vissa i lagen angivna villkor. Skollagens regler om tillsyn, återkallelse av bidragsrätt, insyn, överklagande m.m. skall också gälla den bidragsberättigade utbildningen.

Ärendet och dess beredning: I december 2002 avlämnade 1999 års skollagskommitté sitt slutbetänkande *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121). Kommittén föreslog införandet av ett statsbidragssystem för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn. Kommittén lämnade även förslag till vissa bestämmelser om internationella skolor i en ny skollag.

I juli 2004 redovisades promemorian *Internationella skolor och annan internationellt inriktad utbildning i Sverige* (U2004/2874/S). Promemorian hade utarbetats av en arbetsgrupp bestående av tjänstemän inom det dåvarande Utbildningsdepartementet. I promemorian lämnades förslag till nya och ändrade bestämmelser om internationella skolor i nu gällande skollag. Förslagen avsåg förutsättningarna för att en internationell skola skulle godkännas och förklaras berättigad till bidrag. Vidare föreslogs att hemkommunen skulle lämna bidrag till en internationell skola för en folkbokförd elev och att statsbidrag skulle kunna utgå för icke folkbokförda elever i en internationell skola.

I juni 2005 redovisade Utbildnings- och kulturdepartementet ett utkast till lagrådsremiss med förslag till en ny skollag. I utkastet lämnas förslag till bestämmelser om internationella skolor i en ny skollag. Även här avsåg förslagen förutsättningarna för att en internationell skola skulle godkännas och förklaras berättigad till bidrag. Vidare föreslogs att hemkommunen skulle lämna bidrag till en internationell skola för folkbokförda elever. I utkastet föreslogs även att statsbidrag skulle utgå för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn.

Slutbetänkandet, promemorian och utkastet till lagrådsremiss har remissbehandlats.

Regeringen har för avsikt att – efter en lagrådsremiss – återkomma till riksdagen med ett förslag till en ny skollag. De frågor som behandlas här bedöms dock vara av sådan art att det är nödvändigt att föreslå ändringar redan i den nu gällande skollagen.

Regeringen bedömer att lagförslaget inte innehåller sådan reglering som kräver Lagrådets hörande.

Skollagskommitténs förslag överensstämmer till viss del med regeringens förslag. Kommittén föreslog dock endast ett fåtal lagbestämmelser.

Remissinstanserna (Skollagskommitténs förslag) har inte yttrat sig i denna del.

Förslaget i promemorian överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås att villkoren för internationella skolor på grundskolenivå knyts till godkännandet. Regeringen föreslår här att dessa villkor i stället skall knytas till bidragsrätten.

Remissinstanserna (promemorians förslag) är i huvudsak positiva till förslagen. Vissa instanser ställer sig positiva till förslaget om att kommunerna skall lämna ersättning till interna-

tionella skolor för folkbokförda elever under förutsättning att kommunerna kompenseras. *Sveriges kommuner och landsting* anser att underlaget i promemorian inte utgör en tillräcklig grund för en förändring av bidragssystemet. *Stockholm* och *Botkyrka* kommuner anser att nuvarande system bör kvarstå.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. På samma sätt som i promemorian föreslås i utkastet att villkoren för internationella skolor på grundskolenivå knyts till godkännandet. Regeringen föreslår här att dessa villkor skall knytas till bidragsrätten i stället.

Remissinstanserna (förslaget i utkastet): *Sveriges Kommuner och Landsting* är kritiska till att införa en liknande bidragsordning för internationella skolor som för fristående skolor. Förbundet är också kritiskt till förslaget att det är huvudmannen för en internationell skola som skall pröva om andra elever än de som en sådan skola i första hand är avsedd för har särskilda skäl att få utbildning vid skolan.

Umeå kommun avstyrker förslaget att elevernas hemkommun skall lämna bidrag till internationella skolor och anser att de internationella skolorna även fortsättningsvis bör finansieras av staten.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget innehåller två delar. Den ena delen avser lagförslag för att möjliggöra ett system med statsbidrag till beskickningsmedlemmars barn. Den andra delen avser lagförslag om bidrag till internationella skolor på grundskolenivå och på gymnasienivå.

Statsbidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn

Som framgår under regeringens överväganden i anslutning till anslaget 25:9 så har regeringen för avsikt att på förordningsnivå införa bestämmelser om utbildning m.m. för barn och ungdomar som är familjemedlemmar till en person som tillhör en främmande makts beskickning eller lönade konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Dessa barn och ungdomar räknas inte som bosatta i Sverige eftersom de enligt 5 § folkbokföringslagen (1991:481) inte skall folkbokföras här (med undantag för den som är svensk medborgare och

den som var bosatt i Sverige innan han eller hon kom att tillhöra beskickningen).

Familjemedlemmar till beskickningsmedlemmar som kommer från EU, ett land inom EES-området eller från Schweiz har givetvis samma rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som andra barn och ungdomar från dessa länder. Som utvecklas i anslutning till anslaget 25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola så har regeringen för avsikt att föreskriva att även barn och ungdomar till beskickningsmedlemmar från andra länder skall tas emot i det offentliga skolväsendet och där ges en rätt till utbildning som motsvarar skolplikten.

Regeringen anser att det är rimligt att kommunerna kompenseras för de utökade kostnader som regeringens förslag i dessa avseenden innebär. Regeringen föreslår därför under anslaget 25:9 en omDispositionering av statsbidragen till internationella skolor för att täcka kommunernas utökade kostnader.

Avsikten är att statsbidraget skall utgå till kommunen och att kommunen, för det fall eleven går i en utbildning med enskild huvudman, skall vidarebefordra statsbidraget till den som anordnar utbildningen.

För att möjliggöra ett sådant statsbidragssystem så behövs bemyndiganden i skollagen som innebär att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag till en internationell skola, en annan fristående skola, enskild förskoleverksamhet eller enskild skolbarnsomsorg skall bestämmas om statsbidrag för eleven utgår till kommunen.

Internationella skolor

Bidrag från hemkommunen

Sett i ett historiskt perspektiv är internationella skolor en av de få kvarvarande skolorna med enskild huvudman i Sverige som uppbär statsbidrag för utbildning av folkbokförda elever. Kommunerna är under de förutsättningar som anges i skollagen (1985:1100) skyldiga att erbjuda alla i Sverige bosatta barn och ungdomar utbildning, oavsett om det finns en internationell skola i kommunen eller inte. Med bosatt anses i lagen den som är folkbokförd i Sverige (se t.ex. prop. 1985/86:10, s.31). Dessa barn och

ungdomar ingår i beräkningsunderlaget för de generella bidrag som en kommun uppbär från staten. Det är därför rimligt dels att elevens hemkommun lämnar bidrag för en sådan elev även om eleven går i en internationell skola, dels att bidraget så långt som möjligt bestäms på samma grunder som den ersättning som lämnas till en fristående skola.

Vissa bestämmelser om bidragets bestämmande får dock en annan innebörd än som för andra fristående skolor. Som exempel kan nämnas ersättning för särskilt stöd. Ersättningen för särskilt stöd skall motsvara kostnaderna som skulle ha uppkommit om eleven gått i en av kommunen erbjuden utbildning. Sådana kostnader som är direkt hänförliga till att den internationella skolan inte följer den svenska läroplanen skall kommunen följaktligen inte vara skyldig att stå för.

När det gäller elever som inte är folkbokförda i Sverige föreslår regeringen att hemkommunen även skall lämna bidrag för en elev som kommunen får särskilt statsbidrag för. Som framgår av föregående avsnitt så har regeringen för avsikt att skapa ett statsbidragssystem för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn. Det bemyndigande som föreslås i samband med detta innebär att regeringen får möjlighet att konstruera ett statsbidragssystem som innebär att ett statsbidrag utgår till kommunen för vidarebefordran till den som anordnar utbildningen. Avsikten är alltså att kommunens bidragsskyldighet till en internationell skola för andra elever än de i Sverige folkbokförda eleverna skall täckas av det statsbidrag som utgår för eleven till kommunen.

Ytterligare förutsättningar för kommunens bidragsskyldighet som föreslås är att eleven för en kortare tid är bosatt i Sverige eller har andra skäl att få utbildning i den internationella skolan. Dessa förutsättningar är desamma som redan gäller enligt 9 kap. 5 § skollagen för att en elev skall få fullgöra sin skolplikt i en internationell skola på grundskolenivå. Enligt 9 kap. 5 § tredje stycket skollagen (som i lagförslaget har förändrats endast i redaktionellt hänseende) får regeringen medge att en internationell skola på grundskolenivå tar emot andra barn än de nämnda kategorierna. Därför föreslås en bestämmelse som innebär att kommunen skall lämna bidrag även för elever som har tagits emot i en internationell skola på grundskolenivå med stöd av ett sådant medgivande.

När det gäller internationella skolor på gymnasienivå utgör ytterligare en förutsättning för bidragsskyldighet att elevens hemkommun var skyldig att erbjuda eleven gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen i den internationella skolan påbörjades.

I likhet med vad som gäller för andra fristående skolor med rätt till bidrag från hemkommunen skall kommunen där skolan är belägen tillförsäkras en rätt till insyn i den internationella skolan. Insynen kan bland annat antas underlätta en rättvis bedömning av bidragsnivån grundat på elevernas behov. Skolan skall vidare delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen där skolan är belägen gör av sin egen verksamhet. Deltagandet skall ske i den utsträckning som kommunen bestämmer.

Förklaring om rätt till bidrag

En förutsättning för att en internationell skola skall få bidrag är att Statens skolverk har förklarat skolan berättigad till bidrag. Bestämmelser om detta har hittills funnits i förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor. Vissa av bestämmelserna i förordningen innehåller särskilda villkor för att bidrag skall utgå. Regeringens förslag om att kommunen skall lämna bidrag till en internationell skola innebär att bestämmelserna om förklaring av rätt till bidrag påverkar kommunernas skyldigheter. Av detta skäl bör bestämmelserna flyttas upp till lag.

Eftersom regeringen nu föreslår ett nytt bidragssystem är det inte möjligt att flytta upp bestämmelserna till lag utan förändringar. Vidare anser regeringen att det behövs kompletteringar av de särskilda villkoren för bidragsrätt i syfte att stärka elevernas rättssäkerhet. Den reglering som gäller för andra fristående skolor har använts som utgångspunkt för förslaget, även om en hel del av bestämmelserna är annorlunda utformade på grund av de internationella skolornas särskilda karaktär. En första förutsättning för en internationell skola på grundskolenivå är dock att skolan har godkänts enligt 9 kap. 5 § skollagen.

De särskilda villkor som regeringen föreslår framgår av förslagen till de nya 9 kap. 7 a och 8 d §§ skollagen. Vissa av villkoren kommenteras i det följande.

Med en internationell skola på grundskolenivå avses enligt 9 kap. 5 § en fristående skola som har en annan internationell inriktning än den

som får finnas i grundskolan eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan. Av förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor framgår att motsvarande bestämmelser finns för internationella skolor på gymnasienivå. Därutöver framgår att Skolverket skall godkänna skolans läroplan och kursplaner. Regeringen anser att även en internationell skola på gymnasienivå som anordnar utbildning som leder fram till International Baccalaureate (IB) skall omfattas av bestämmelserna. Eftersom skolorna skall ha en internationell inriktning bör det enligt regeringens mening tydliggöras att ett villkor för att förklara skolan bidragsberättigad är att skolan följer ett annat lands läroplan och kursplaner eller en internationell läroplan eller kursplaner.

De allmänna mål och den värdegrund som gäller inom det offentliga skolväsendet är grundläggande för all utbildning. Det är därför viktigt att utbildningen i internationella skolor där skolplikt får fullgöras och som bekostas av allmänna medel inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller inom det offentliga skolväsendet. Därför föreslår regeringen ett sådant villkor för att skolan skall förklaras berättigad till bidrag.

För att stärka elevernas rättssäkerhet föreslås som ett villkor att elever som har svårigheter i skolarbetet skall erbjudas särskilt stöd och att eleverna skall erbjudas sådan skolhälsovård som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Det är naturligt att det särskilda stödet utgår från förutsättningarna i den internationella skolans läroplan och kursplaner. Som redan nämnts skall dock kommunen inte vara skyldig att ersätta sådana kostnader som är direkt hänförliga till att den internationella skolan inte följer den svenska läroplanen om kommunen inte skulle ha haft motsvarande kostnad för stödet. Elevernas möjligheter att få stöd i skolarbetet eller att få skolhälsovård har hittills varit beroende av den enskilda skolans ställningstagande. Vid beredningen av förslaget har framkommit att samtliga skolor redan i dag erbjuder skolhälsovård och stöd till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Regeringen anser att det finns flera skäl som motiverar att skolorna även fortsättningsvis får ta ut elevavgifter. Ett sådant motiv är att skolorna har en hög elevomsättning. Många elever kan dessutom varken svenska eller det undervisningsspråk som talas i skolan, varför ny-

tillkomna elever ofta behöver extra undervisning i dessa språk. Lärarfortbildning behöver ofta ske utomlands och skolornas läromedel måste rekvideras från utlandet, vilket medför att dessa kostnader blir högre än för en motsvarande skola inom det offentliga skolväsendet. Därför föreslår regeringen att skolan även fortsättningsvis skall få ta ut elevavgifter. Som ett villkor för bidragsrätt skall dock gälla att eventuella elevavgifter skall vara skäliga med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt. Utöver de kommunala och statliga bidrag som utgår till verksamheten avses här även andra eventuella bidrag. Sådana bidrag kan t.ex. utgöras av bidrag från andra stater till bl.a. lärarlöner.

Statens skolverk har i sin tillsynsverksamhet uppmärksammat att det förekommer att elever som övergår från en internationell skola till en kommunal grundskola inte har kunskaper som är jämförbara med de kunskaper som elever i den mottagande skolan uppnått. Det är viktigt att elever och vårdnadshavare uppmärksammas på att utbildningen i en internationell skola inte syftar till att ge samma kunskaper som en utbildning i en skola inom det offentliga skolväsendet. I en internationell skola finns inte alltid alla motsvarande ämnen och undervisningen i svenska språket kan också vara begränsad. Dessutom får elever som gått i en internationell skola på grundskolenivå och som söker till gymnasieutbildning inom det offentliga skolväsendet, söka inom den s.k. fria kvoten under förutsättning att de har de kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik som krävs för att tas emot på ett nationellt program. Detta, samt hur utbildningen vid en internationell skola på gymnasienivå bedöms och meritvärderas vid antagning till högre utbildning och andra eftergymnasiala utbildningar, kan vara avgörande för elevens val av studiegång. Av det anförda framgår att det är viktigt att eleven och elevens vårdnadshavare informeras om den internationella skolans innehåll och inriktning mot fortsatta studier utomlands samt om vad utbildningen kan innebära vid fortsatt skolgång i Sverige. Därför föreslår regeringen att ett villkor för rätt till bidrag skall vara att skolan lämnar sådan information. Det är lämpligt att denna information lämnas i samband med skolans prövning av om eleven skall tas emot.

Regeringen föreslår vidare att det av Statens skolverks beslut om bidragsrätt skall framgå det

högsta antal folkbokförda elever som bidragsrätten omfattar. Utbildningen i en internationell skola riktar sig till en särskild målgrupp. Denna målgrupp har varit relativt konstant under senare år. Skolverkets beslut om antalet folkbokförda elever vid skolorna bör enligt regeringens mening grunda sig på att utbildningen vänder sig till en begränsad och relevant målgrupp. Huvudregeln är att folkbokförda elever skall gå i en skola som följer de svenska läroplanerna och andra skolförfattningar. Därför är det rimligt att begränsa högsta antal folkbokförda elever vid en internationell skola. En utgångspunkt för ett sådant beslut bör vara dagens dimensionering av i Sverige folkbokförda elever vid de internationella skolorna.

För att möjliggöra ett bidragssystem där kommunerna skall lämna bidrag föreslås att Statens skolverk, på samma sätt som för andra fristående skolor som motsvarar gymnasieskolan, skall bedöma vilket nationellt program utbildningen i bidragshänseende motsvarar och ange detta i förklaringen till bidrag.

Regeringen föreslår slutligen att bestämmelserna om tillsyn, återkallelse av bidragsrätt och överklagande av beslut om bidragsrätt och återkallande av sådan rätt i 9 kap. skollagen kompletteras så att de omfattar internationella skolor.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att de nya bestämmelserna om bidrag till internationella skolor skall tillämpas från och med den 1 juli 2007. För att nödvändiga förberedelser skall kunna vidtas bör de föreslagna lagändringarna träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att lagen skall träda i kraft den 1 januari 2007 och att bestämmelserna om internationella skolor skall tillämpas på utbildning och bidrag som avser den 1 juli 2007 och senare.

Det är rimligt att internationella skolor som vid övergången har rätt till statsbidrag även får rätt till bidrag enligt det nya systemet. Därför innehåller lagförslaget en övergångsbestämmelse med denna innebörd.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt regeringens bedömning kan kostnaderna för beskickningsmedlemmars barns rätt till utbildning i den omfattning som framgår ovan finansieras genom en omprioritering inom anslaget 25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola. Anslaget finansierar i dag bl.a. statsbidraget till internationella skolor. Förslaget innebär att statsbidrag utgår till utbildning för beskickningsmedlemmars barn (som inte är folkbokförda i Sverige) i den omfattning som angetts ovan. Däremot utgår inte längre statsbidrag för elever som är folkbokförda i Sverige eller som på annan grund deltar i utbildningen. Denna elevgrupp menar regeringen fullt ut skall vara kommunernas ansvar att finansiera. Statsbidraget riktas således *enbart* till beskickningsmedlemmarnas barn i den omfattning som sagts, oavsett vilken skola som väljs, till skillnad mot i dag, när statsbidraget går till internationella skolor.

Författningskommentar

2 a kap.

17 a §

Bestämmelsen, som är ny, innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, kan föreskriva att statsbidrag skall utgå till den kommun där barnet stadigvarande vistas, även om ett barn har tagits emot i enskild verksamhet. Om sådana föreskrifter meddelas skall dessa tillämpas i stället för huvudreglerna om hur bidraget skall bestämmas.

2 b kap.

10 §

Bestämmelsen i *andra stycket* är ny och motsvarar i sak den föreslagna 2 a kap. 17 a §.

10 b §

Ändringen i *tredje stycket* innebär att regeringens möjlighet att föreskriva om kommunens bidrag till en fristående skola utvidgas till att omfatta samtliga situationer där statsbidrag utgår till kommunen för en elev som går i en fristående skola. Vidare har införts en möjlighet för regeringen att delegera denna föreskriftsrätt till den myndighet som regeringen bestämmer. Om sådana föreskrifter meddelas skall dessa gälla i

stället för huvudregeln om hur bidraget skall bestämmas.

Möjligheten för regeringen att meddela föreskrifter om bidrag som avser en asylsökande elev eller en elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter kvarstår efter den föreslagna ändringen.

9 kap.

5 §

I paragrafen förtydligas att bestämmelserna avser en internationell skola på grundskolenivå. I övrigt har ett par redaktionella förändringar gjorts.

6 §

Ändringen i *fjärde stycket tredje meningen* är i sakens samma som i 2 b kap. 10 b §. Som framgår av bestämmelsen avser bemyndigandet endast statsbidrag som utgår till kommunen för vidarebefordran till den fristående skolan. Statsbidrag som går direkt till en fristående skola, t.ex. för en utlandssvensk elevs utbildning, omfattas inte av detta bemyndigande. Bestämmelser om sådana statsbidrag finns i samma stycke andra meningen.

6 a §

Ändringen i *fjärde stycket andra meningen* är i sakens samma som i 2 b kap. 10 b §.

7 a §

Paragrafen, som är ny, anger förutsättningarna för att en internationell skola på grundskolenivå skall förklaras berättigad till bidrag från kommunen. De krav som ställs skall givetvis fortlöpande vara uppfyllda. I annat fall kan Statens skolverk återkalla bidragsrätten enligt förslaget till ändring av 14 §.

Utgångspunkten för bidragsrätt är enligt *första stycket* att skolan är godkänd enligt 5 §.

Bestämmelsen i *första stycket 2* innebär att utbildningens allmänna mål och värdegrund inte behöver vara desamma som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen vid den internationella skolan får dock inte ha mål eller en värdegrund som strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller inom det offentliga skolväsendet.

Första stycket 5 motsvarar 15 § förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor. Bestämmelsen har dock förtydligats på så sätt att det uttryckligen framgår att även

eventuella bidrag till skolan skall beaktas då det avgörs om den uttagna elevavgiften är skälig eller ej. Såväl kommunala bidrag som statliga bidrag skall beaktas. Vidare kan det vara frågan om bidrag från andra bidragsgivare, t.ex. från andra stater till bl.a. lärarlöner. Så länge elevavgiften vid skolan är att betrakta som skälig är det upp till den internationella skolan att avgöra hur elevavgiften beräknas samt att avgöra huruvida olika elevavgifter skall tas ut av olika elever.

Bestämmelserna i *första stycket 6 och 7* motsvarar i huvudsak 20 § förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor. Med att vara öppen för alla menas att skolan i mån av plats skall ta emot alla som söker dit och som tillhör de kategorier för vilka bidragsrätt föreligger. I kravet på öppenhet ligger också att skolan vid fler sökande än det finns platser tillämpar sådana urvalsregler som inte sätter öppenhetsprincipen åt sidan. Därför har införts en bestämmelse att urvalet, om det inte finns platser till alla behöriga sökande, görs på grunder som Statens skolverk godkänner.

Sådan information som avses i *första stycket 8* kan t.ex. beröra att eleverna inte får svenska slutbetyg eller att elevernas kunskaper i något eller några ämnen inte kommer att motsvara de mål som uppställs i grundskolan.

Bestämmelsen i *andra stycket* motsvarar till viss del bestämmelserna i 7 § förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor. Enligt denna fastställs dock det högsta antalet årselevplatser som får ligga grund för beräkningen av statsbidraget. Den föreslagna bestämmelsen innebär i stället att bidragsrätten skall fastställas för ett visst högsta antal i Sverige folkbokförda elever. Bestämmelsen kommenteras ytterligare i avsnittet ovan under rubriken Förklaring om rätt till bidrag.

I *tredje stycket* finns bestämmelser om när en ansökan skall lämnas in för att skolan skall förklaras berättigad till bidrag. Ytterligare föreskrifter enligt bemyndigandet om ansökan och ansökningsförfarandet kan t.ex. innebära bestämmelser om vilka uppgifter en ansökan skall innehålla och vilka yttranden som skall inhämtas när ansökan behandlas.

7 b §

I *första stycket 1* anges som en alternativ förutsättning att ”kommunen får särskilt statsbidrag för eleven”. Med detta avses sådant statsbidrag som utgår till kommunen för vidare-

befordran till den internationella skolan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av tredje stycket.

Begreppen i *första stycket 2 a* ”för en kortare tid är bosatt i Sverige” och i *första stycket 2 b* ”andra skäl” har här samma betydelse som i 5 § första stycket. Regleringen innebär vidare enligt *första stycket 2 c* att bidragsrätt också föreligger för en elev som omfattas av ett medgivande från regeringen enligt 5 § tredje stycket. Ett sådant medgivande kan vara begränsat till ett visst antal elever (se vidare prop. 1995/96:200 s. 60).

Av *andra stycket* framgår att bidraget för de aktuella eleverna skall beräknas i princip på motsvarande sätt som för elever i en fristående skola som motsvarar grundskolan. Som framgår av författningstexten är bidraget begränsat till ”skolans åtagande”. Detta innebär att i den mån den internationella skolans åtagande är mindre än åtagandet för en grundskola får bidraget justeras av den anledningen. Att kommunen skall lämna bidrag efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning vid resurser till de egna grundskolorna innebär vidare – såvitt gäller elever i behov av särskilt stöd – att kommunen inte är skyldig att lämna mer i bidrag för dessa än vad som motsvarar de kostnader för särskilt stöd som skolan faktiskt har haft och som skulle ha uppkommit även om eleven skulle ha gått i en kommunal grundskola. Sådana kostnader som är direkt hänförliga till att den internationella skolan inte följer den svenska läroplanen är kommunen inte skyldig att ersätta.

Bestämmelsen i *tredje stycket* är i sak densamma som ändringen i 2 b kap. 10 b §. Som framgår avser bemyndigandet endast statsbidrag som utgår till kommunen för vidarebefordran till den internationella skolan.

8 a §

Ändringen i *femte stycket andra meningen* är i sak densamma som i 2 b kap. 10 b §. Som framgår avser bemyndigandet endast statsbidrag som utgår till kommunen för vidarebefordran till den fristående skolan. Statsbidrag som går direkt till en fristående skola för en utlandssvensk elevs utbildning omfattas inte av detta bemyndigande. Bestämmelser om sådana statsbidrag finns i samma stycke första meningen.

Ändringen innebär vidare att en elev som genomgår utbildning på ett individuellt program kommer att omfattas av bemyndigandet.

8 c §

Ändringen i *andra stycket* är i sak densamma som i 2 b kap. 10 b §.

8 d §

I paragrafen uppställs vissa krav för att en internationell skola på gymnasienivå skall förklaras berättigad till bidrag. Eftersom det är frågan om utbildning för ungdomar som inte är skolpliktiga behövs inte något godkännande från Statens skolverk för att bedriva verksamheten.

Kraven i *första styckets punkter* motsvarar med några avvikelser kraven för godkännande och bidragsrätt för internationella skolor på grundskolenivå.

Bestämmelsen i *första stycket 2* motsvarar vad som enligt 5 § andra stycket gäller för godkännande av en internationell skola på grundskolenivå.

När det gäller *första stycket 3* hänvisas till författningskommentaren till motsvarande bestämmelse för internationella skolor på grundskolenivå (7 a § första stycket 2).

Bestämmelserna i *första stycket 4 och 5* motsvarar vad som enligt 5 § andra stycket gäller för godkännande av en internationell skola på grundskolenivå. Dessa bestämmelser motsvarar delar av vad som gällde enligt 34 a § i 1962 års skollag. Förarbetena till de äldre bestämmelserna finns i prop. 1982/83:1 s. 75. Där anges bl.a. att omfattningen av undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden skall bedömas mot bakgrund av bl.a. vistelsens varaktighet, vilka kontakter eleven har med svenskspråkig miljö och vilka möjligheter som eleven har att inhämta nödvändiga kunskaper utanför skolan.

När det gäller *första stycket 8–11* hänvisas till författningskommentaren till motsvarande bestämmelser för internationella skolor på grundskolenivå (7 a § första stycket 5–8).

Bestämmelsen i *andra stycket*, med innebörden att det av beslutet skall framgå det högsta antalet i Sverige folkbokförda elever som bidragsrätten omfattar, motsvarar till viss del 7 § förordningen (1996:1398) om statsbidrag till internationella skolor. Enligt den bestämmelsen fastställs det högsta antalet årselevplatser som får ligga grund för beräkningen av statsbidraget. Den föreslagna bestämmelsen begränsar gruppen folkbokförda elever. Bestämmelsen kommenteras ytterligare i ovanstående avsnitt under rubriken Förklaring om rätt till bidrag.

Tredje stycket har samma innebörd som för internationella skolor på grundskolenivå. Se författningskommentaren till 7 a § tredje stycket.

8 e §

På samma sätt som för internationella skolor på grundskolenivå anges i *första stycket 1* som en alternativ förutsättning att ”kommunen får särskilt statsbidrag för eleven”. Med detta avses sådant statsbidrag som utgår till kommunen för vidarebefordran till den internationella skolan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av fjärde stycket.

Utgångspunkten för tolkningen av begreppet ”för en kortare tid bosatt i Sverige” i *första stycket 2* är samma begrepps användning när det gäller godkännande av en internationell skola på grundskolenivå. Eftersom det inte är frågan om fullgörande av skolplikten så ligger det emellertid i sakens natur att bedömningen av vad som utgör ”andra skäl” tolkas mer liberalt än motsvarande bestämmelse för godkännande av internationella skolor på grundskolenivå. Som exempel kan nämnas att det är naturligt att bidrag utgår för en elev som har fått utbildning i en internationell skola på grundskolenivå om övriga förutsättningar för bidragsrätt är uppfyllda. Ett sådant exempel kan vara en elev som på grundskolenivå omfattas av ett medgivande från regeringen enligt 5 § tredje stycket.

Av *tredje stycket* följer att kommunen inte är skyldiga att ersätta sådana extra kostnader som är direkt hänförliga till att den internationella skolan inte följer den svenska läroplanen. Det extra bidraget skall inte heller överstiga de kostnader som skolan faktiskt har haft för det särskilda stödet.

Bestämmelsen i *fjärde stycket* är densamma som ändringen i 2 b kap. 10 b §. Som framgår avser bemyndigandet endast statsbidrag som utgår till kommunen för vidarebefordran till den internationella skolan.

11, 13, 14 och 17 §§

Ändringarna utgör en följd av de föreslagna bestämmelserna om bidrag för utbildningen vid internationella skolor. I 17 § har dessutom vissa redaktionella ändringar gjorts.

5.2 Resultatredovisning

Avsnittet innehåller en redovisning av resultat i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, den obligatoriska skolan och gymnasieskolan samt en bedömning av vissa större statliga insatser.

5.2.1 Förskoleverksamhet

Andelen barn i förskoleverksamhet fortsätter att öka till att omfatta 83,4 procent av alla barn i åldern 1-5 år 2005. Personaltätheten i förskolan har ökat till 5,2 barn per årsarbetare från 5,4 år 2004 trots att antalet barn har ökat med drygt 14 000 stycken. Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal 2005, främst förskollärare, var 51,4 procent i förskolan. Motsvarande andel 1997 var högre, 54,5 procent och sjönk sedan fram till 2002 till 50,6 procent för att de senaste åren ökat något. Andelen barnskötare tillsammans med personer med annan utbildning för arbete med barn var 2005 43,4 procent. Andelen personal utan utbildning för arbete med barn ökar. 1998 var den 1,9 procent för att 2005 vara uppe i 5,2 procent.

Förskolans roll och uppdrag i samhället har utvidgats påtagligt under de senaste åren. Dels går allt fler barn i förskola, dels har förskolans uppdrag förändrats vilket inte minst förskolans läroplan är ett uttryck för.

Det totala behovet av personal i förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning ökar mellan år 2004 och 2019. Huvuddelen av behovet finns i förskolan där behovet ökar med ca 30 procent av förskollärare och barnskötare. Det förklaras huvudsakligen av ett ökat antal barn i befolkningen.

Uppföljning av maxtaxa och allmän förskola m.m.

Skolverket har regeringens uppdrag att under en femårsperiod 2002-2007 årligen följa upp reformen maxtaxa och allmän förskola m.m. Slutredovisning skall lämnas den 1 april 2007.

Skolverkets fjärde och näst sista uppföljning 2006 visar att personalens utbildningsnivå i förskolan har förbättrats, antalet barn per årsarbetare gått ned och gruppstorlekarna minskat något. Antalet inskrivna barn per årsarbetare i

fritidshem ökade dock under 2005 till 18,6 barn från 17,4 barn år 2001.

Enligt rapporten har barnens närvarotider i förskola och fritidshem inte ökat. Barn till förvärvsarbetande är lika länge i förskolan i dag som de var 1999. I fritidshem har närvarotiderna till och med minskat med 4 timmar per vecka sedan 1999.

Uppföljningen visar vidare att tillgängligheten har ökat för barn till arbetslösa och föräldralediga då dessa barn nu i högre utsträckning går i förskola än tidigare. Med andra ord har andelen barn med korta närvarotider dvs. barn till arbetslösa och föräldralediga samt fyra- och femåringar, ökat dramatiskt i förskoleverksamheten sedan år 1999. Detta har förändrat förutsättningarna för hur verksamheten planeras och bedrivs. En särskild redogörelse om detta kommer att presenteras i slutrapporten 2007.

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har givits i uppdrag att undersöka vilka effekter maxtaxan i barnomsorgen har på föräldrarnas deltagande på arbetsmarknaden. I en delrapport som presenterades i februari 2006 utvärderades maxtaxans effekter på föräldrars arbetskraftsdeltagande och på hur mycket de arbetar givet att de är sysselsatta. Rapporten visar att mödrar vars barnomsorgsavgift sänktes med 500 kronor i månaden eller mer genom maxtaxan i större utsträckning väljer att arbeta istället för att stanna hemma med barnen. Dessa kvinnors arbetskraftsdeltagande ökade med tre procentenheter. De sänkta avgifterna påverkar däremot inte i vilken mån fäder väljer att arbeta. Studien finner inte heller några effekter på hur mycket föräldrar, såväl kvinnor som män arbetar, givet att de är sysselsatta. Den slutliga rapporten, som framför allt behandlar de långsiktiga effekterna, presenteras i januari 2007.

Statsbidraget till kvalitetssäkrande åtgärder

De kommuner som tillämpar maxtaxa kan ansöka om ett statsbidrag som syftar till att säkra kvaliteten i verksamheterna. Bidraget uppgår till 500 miljoner kronor per år. Av statsbidraget har 89 procent fördelats till förskoleverksamhet och 11 procent till fritidshem. 1,5 procent av bidraget till förskoleverksamheten tilldelades den öppna förskolan som en direkt följd av ändringar i förordningen (2001:161) om statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder. På så sätt har ända-

målet kunnat utvidgas till att även omfatta anställning och kompetensutveckling av personal i den öppna förskolan.

Av det totala bidraget fördelades 86,5 procent till kommunal verksamhet och 13,5 procent till verksamhet i enskild regi. 72 miljoner kronor fördelades till kompetenshöjande åtgärder med fördelning av 62 miljoner kronor till förskoleverksamhet och 10 miljoner kronor till skolbarnsomsorgen.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till 37,6 miljarder kronor för 2005. Det innebär en ökning med 8,6 procent jämfört med året innan. Detta beror på att antalet inskrivna barn har ökat med 4,2 procent och att kostnaden per barn har ökat med 4,2 procent.

5.2.2 Skolbarnsomsorg

Andelen barn i fritidshem fortsätter att öka till att omfatta 76,4 procent av alla barn i åldern 6-9 år 2005. Samtidigt minskade antalet barn med knappt 2 700 barn. Personaltätheten i fritidshemmen minskade betydligt under hela 1990-talet. Mellan 1990 och 1998 nästan halverades personaltätheten. År 2005 var det genomsnittliga antalet barn 18,6 per vuxen.

De kommuner som infört maxtaxa kan ansöka om statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder. Statsbidraget, som är på 500 miljoner kronor, skall användas till personalförstärkningar och/eller kompetenshöjande åtgärder för förskollärare, fritidspedagoger och barnskötare. Det var dock bara 11 procent av statsbidraget som gick till skolbarnsomsorgen. Kommunerna har inte fullt ut kunnat genomföra planerade satsningar på ökad personaltäthet inom skolbarnsomsorgen. Skolverkets uppföljning av statsbidraget visar att man inom skolbarnsomsorgen anställt färre fritidspedagoger och förskollärare än man planerat och fler barnskötare och övrig personal än planerat. Detta är, enligt Skolverket, sannolikt en följd av svårigheter att rekrytera personal med önskad utbildning.

Gruppstorlekarna fortsätter att öka i fritidshemmen. Jämfört med 1990 har gruppstorleken ökat med mer än 13 barn och jämfört

med 1998 med 1,6 barn. Störst är barngrupperna i större städer med i genomsnitt 32,8 barn per avdelning och minst i glesbygdskommuner med ett snittvärde på 23,3 barn per avdelning. Skolverket har konstaterat att gruppstorleken är den viktigaste faktorn när man talar om kvaliteten i fritidshemmen.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem verksamhetsåret 2005 beräknas uppgå till 10,4 miljarder kronor vilket motsvarar en ökning med 1 procent. Antalet barn har samtidigt minskat med 2,3 procent vilket medför en ökning av kostnaden per barn med 3,4 procent till i genomsnitt 32 400 kronor.

5.2.3 Förskoleklass

Utbildningen i förskoleklassen skall stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång.

Andelen sexåringar som går i förskoleklass har ökat till 95 procent läsåret 2004/05. 7 procent av dessa går i skolor med annan huvudman än kommunal. Många av barnen som går i förskoleklass är också inskrivna i fritidshem eller familjedaghem och möter alltså två verksamheter under samma dag.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskoleklass beräknas uppgå till knappt 3,7 miljarder kronor. Det innebär en ökning med 3,3 procent jämfört med 2004. Antalet elever har minskat med 0,9 procent vilket medför en ökning av kostnaden per elev med 4,2 procent till i genomsnitt 44 800 kronor.

5.2.4 Den obligatoriska skolan

Grundskolans huvuduppdrag är att förmedla kunskap och främja flickornas och pojkarnas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Regeringens mål är att öka andelen elever som når målen med utbildningen.

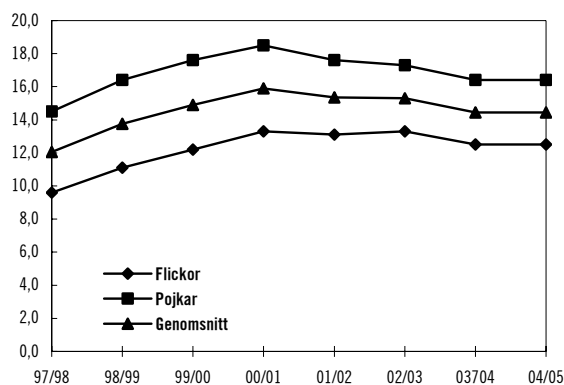
Cirka en miljon elever omfattas av grundskolan. Elevantalet har dock minskat kraftigt mellan läsåren 2003/04 och 2004/05 och kommer att fortsätta att minska de närmaste åren. Antalet elever i fristående skolor motsvarande grundskolan har mer än fördubblats de senaste tio åren och antalet skolor har fördubblats. Ökningen har dock avtagit de senaste åren. Motsvarande ca 7 procent av samtliga grundskoleelever går i en fristående skola.

Kommunerna har främst riktat statsbidraget för personalförstärkning i skola och fritidshem till grundskolan och särskolan. En utvärdering, gjord av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), visar att under perioden 1998-2003 har resursförändringarna inte haft någon signifikant effekt på den genomsnittliga elevens resultat. Däremot har ökade resurser förbättrat studieresultaten för elever med föräldrar med låg utbildningsnivå.

Andelen lärare med pedagogisk utbildning har ökat de senaste läsåren. Fortfarande saknar dock var femte lärare i grundskolan lärarexamen. Det finns också signaler om att lärare som arbetar i grundskolans tidigare årskurser inte har fått den utbildning som krävs för att kunna arbeta med elevernas tidiga läs- och skrivinlärning.

Andelen elever som inte fått betyg i alla ämnen är ungefär oförändrad för elever med utländsk bakgrund medan det för elever med svensk bakgrund har skett förbättringar.

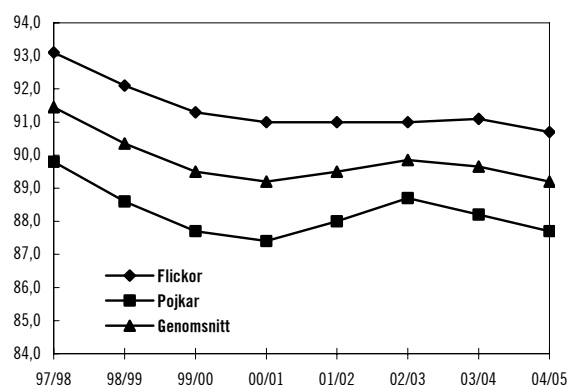
Diagram 5.1 Andel elever som ej nått målen i ett eller flera ämnen

De ämnen som har den lägsta andelen elever som ej når målen är svenska, engelska, teknik och matematik. En möjlig förklaring kan vara att skolor koncentrerar sina satsningar på de ämnen som ger behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Andelen elever som är behöriga till något av gymnasieskolans nationella program sjönk från läsåret 2003/04 till 2004/05 med 0,5 procent.

Diagram 5.2 Andel behöriga elever till gymnasieskolan

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till ca 66,4 miljarder kronor. Kostnaden ökar med 1,4 procent jämfört med 2004 och antalet elever beräknas minska med 3,3 procent. Kostnaderna per elev beräknas öka med 4,8 procent till 70 800 kronor. Det är framförallt kostnaderna för undervisning och läromedel som har ökat.

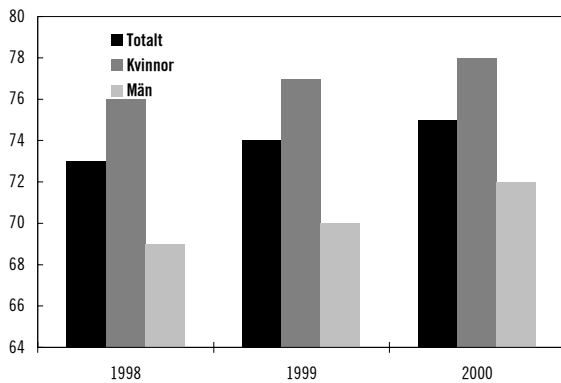
5.2.5 Gymnasieskolan

Elevantalet i gymnasieskolan ökade med 3,4 procent läsåret 2005/06 jämfört med året innan och uppgick till 359 415. Samtidigt ökade andelen elever i fristående gymnasieskolor med 16,6 procent. Läsåret 2005/06 gick drygt 13 procent av gymnasieeleverna i en fristående skola.

Av nybörjarna i gymnasieskolan år 2000 (inklusive individuella program) fullföljde 75 procent utbildningen inom fyra år. Andelen kvinnor var sex procentenheter högre än andelen män. Av eleverna med svensk bakgrund fick 76 procent av männen och 80 procent av kvinnorna slutbetyg. Motsvarande siffror för utländsk bakgrund var 60 procent män och 69 procent kvinnor.

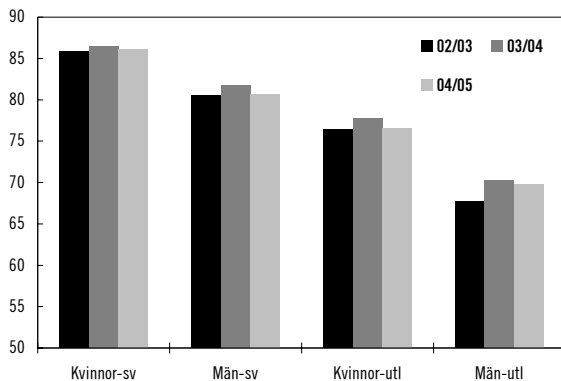
Diagram 5.4 Fullföljd utbildning inom 4 år för nybörjare i år 1, 1998-2000 - andel med avgångsbetyg eller slutbetyg inom 4 år

Av alla elever som gick i gymnasieskolans år 3 läsåret 2004/05 fick 82 procent slutbetyg eller motsvarande. En högre andel kvinnliga elever slutförde sin gymnasieutbildning inom 3 år än motsvarande grupp manliga elever.

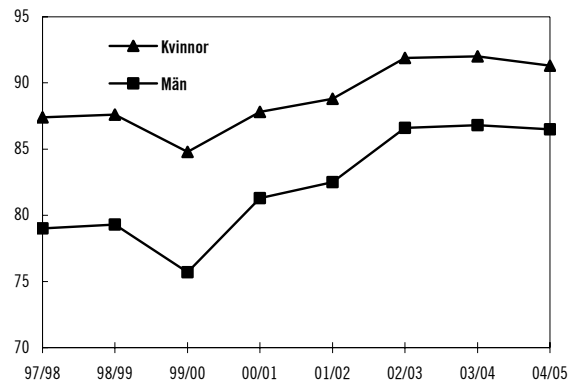
Det skall noteras att det inte finns någon tillräcklig koppling mellan slutbetyg eller fullföljd utbildning och kvaliteten på studie-resultatet.

Diagram 5.5 Andel elever i år 3 som slutfört gymnasieskolan

Av dessa uppnådde 89 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Kvinnor med svensk bakgrund och kvinnor med utländsk bakgrund slutför sin gymnasieutbildning i större utsträckning än sina manliga motsvarigheter. Andelen kvinnor som uppnådde grundläggande behörighet 2004/05 var nära 5 procentenheter högre än andelen män.

Diagram 5.6 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor

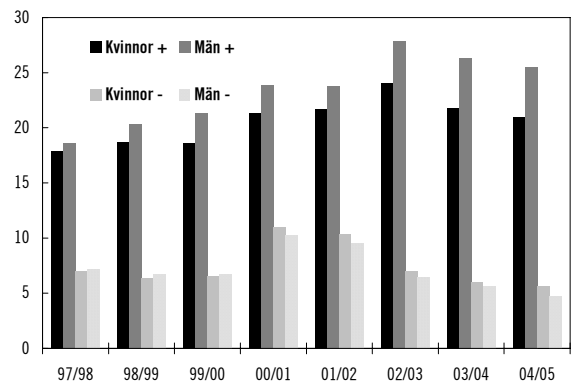
Flera nationella och internationella kunskapsmätningar visar att kvinnliga elever generellt sett når en högre måluppfyllelse i den svenska skolan än manliga elever.

De senaste tre åren har den genomsnittliga betygspoängen för elever med slutbetyg från gymnasieskolan varit oförändrat 14,7 för kvinnor och 13,4 för män.

Utökat och reducerat program

Gymnasieförordningen (1992:394) ger möjlighet för en elev att delta i frivillig undervisning i en eller flera kurser som ligger utanför elevens fullständiga program, om eleven kan antas tillgodogöra sig hela undervisningen på ett tillfredsställande sätt (utökat program). Förordningen medger även att en elev befrias från undervisning i en eller flera kurser motsvarande högst tio procent av det antal gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program, om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på annat sätt (reducerat program).

Diagram 5.7 Andel elever med utökat eller reducerat program

Avbrott studieuppehåll

En anledning till att många elever behöver fyra år eller flera på sig för att fullfölja sin gymnasieutbildning är att de gör avbrott eller uppehåll i sina studier.

Totalt gjorde drygt nio procent av eleverna i år 1 studieavbrott. Män med utländsk bakgrund hade de högsta andelarna studieavbrott.

Byte av program

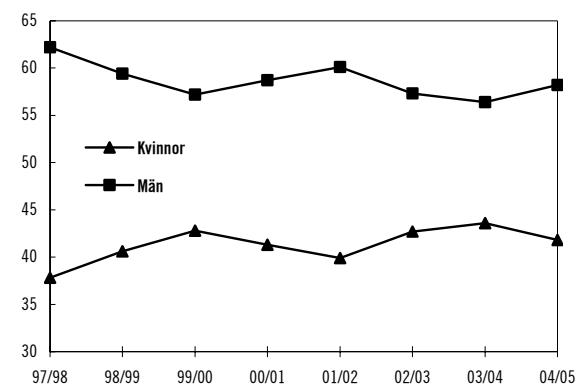
Närmare 15 procent av eleverna i årskurs 1 den 15 oktober 2004 hade bytt studieväg (program) den 15 oktober 2005.

Individuella program

Fr.o.m. antagningen till gymnasieskolan inför läsåret 1998/99 gäller särskilda behörighetskrav för att antas till utbildning på ett nationellt eller specialutformat program. Eleven skall dels ha slutfört sista årskursen i grundskolan, dels ha betyg i svenska alternativt svenska som andraspråk, engelska och matematik.

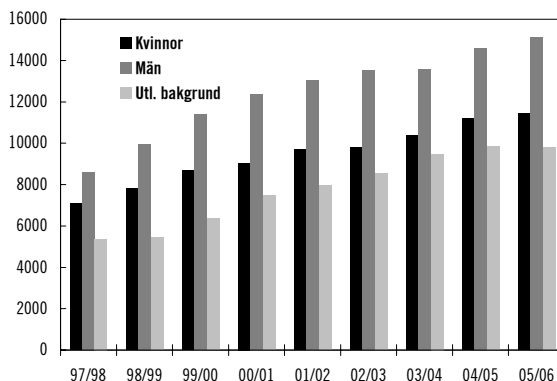
Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Ett individuellt program kan även göra det möjligt att genomföra en lärlingsutbildning eller att möta elevers speciella utbildningsbehov.

Diagram 5.8 Övergång från grundskolans åk 9 till gymnasieskolans individuella program - andel kvinnor och män

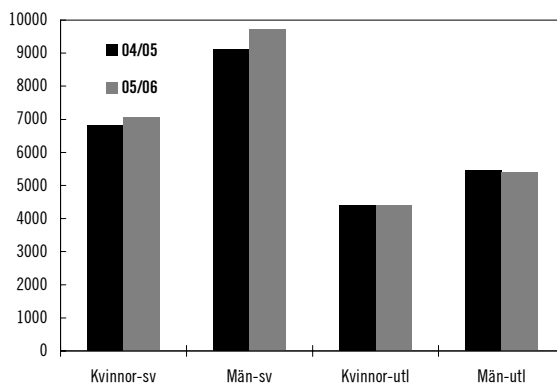
Av alla elever i år 1 i gymnasieskolan går 15 procent på ett individuellt program. Endast det samhällsvetenskapliga programmet har fler elever i den första årskursen. Hälften av eleverna som läser individuella program är elever som är behöriga men som har avbrutit studier på ett nationellt program. Läsåret 2005/06 gick 20 800 elever år 1 på individuella program, 3 500 år 2 och 2 300 år 3.

Diagram 5.9 Antal elever med individuella program

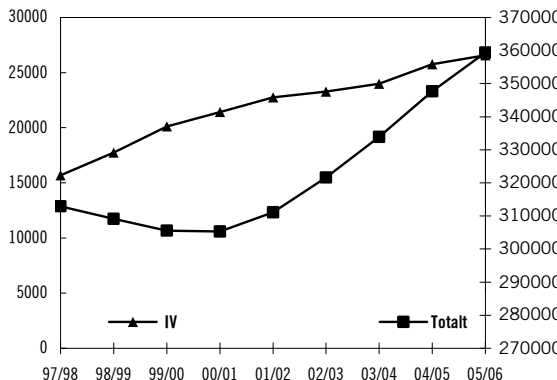
Drygt två femtedelar är kvinnor och knappt tre femtedelar män. 38 procent av eleverna som läser individuella program har utländsk bakgrund. Fördelningen framgår av följande diagram.

Diagram 5.10 Elever med individuella program - fördelade på bakgrund

Samtidigt som antalet elever med individuella program har ökat med 7 procent från läsåret 2000/01, har det totala antalet elever i gymnasieskolan ökat med 7,4 procent.

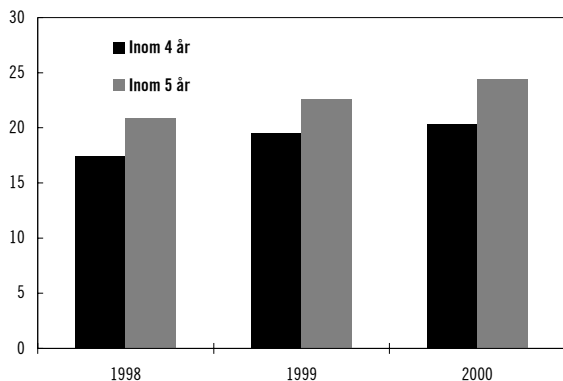
Diagram 5.11 Elevökning IV och gymnasieskolan totalt

Av de elever som påbörjade utbildning på ett individuellt program år 2000 fick 20,3 procent

slutbetyg inom fyra år och 24,4 procent inom fem år. För män med utländsk bakgrund var resultatet nästan fem procentenheter sämre.

Diagram 5.12 Andel elever som påbörjat IV och fått slutbetyg inom fyra respektive fem år

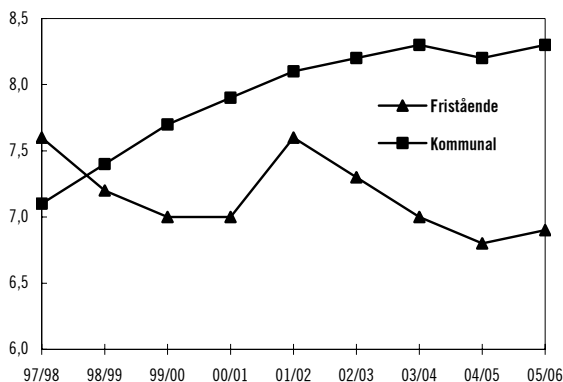

Slutbetyg ges när en elev fullföljt utbildningen enligt den individuella studieplan som lagts fast. Det skall noteras att slutbetyg från individuella program varierar både till omfattning och innehåll och att någon tillräcklig koppling mellan slutbetyg och kvaliteten på slutresultatet inte finns.

Lärare

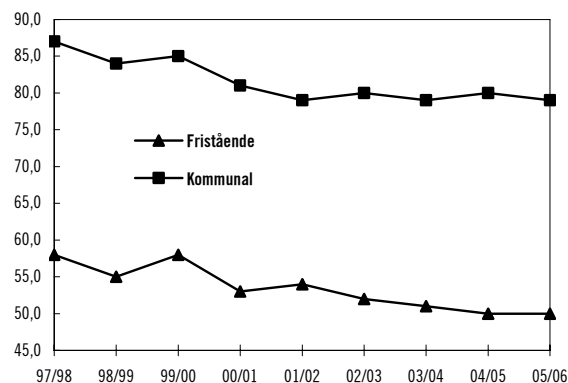
Ett mått på andelen lärare är lärartätheten, som redovisas omräknat till antal heltidstjänster per 100 elever. Lärartätheten har ökat i kommunala gymnasieskolor från 7,1 läsåret 1997/98 till 8,3 läsåret 2005/06. I fristående gymnasieskolor har lärartätheten under samma period minskat från 7,6 till 6,9.

Diagram 5.13 Lärartäthet per huvudman

Sedan 1997/98 har andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning minskat med 8 procentenheter såväl vid kommunala som fristående gymnasieskolor för att i dag uppgå till 79 respektive 50 procent.

Diagram 5.14 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning - per huvudman

Kostnader

De totala kostnaderna för gymnasieskolan med kommunal huvudman uppgick 2005 till 24,5 miljarder kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Kostnaden per elev beräknas ha ökat till 80 200 kronor. Kostnaden per elev varierar dock mycket mellan de olika programmen. Kostnaden per elev för undervisning uppskattas uppgå till 37 400 kronor vilket motsvarar en ökning med 1,5 procent jämfört med 2004. Kostnaden per elev för lokaler har minskat något och uppgick till 17 300 kronor.

5.3 Politikens inriktning

Utgångspunkten för regeringens skolpolitik är att förändra skolan så att den ger alla elever en möjlighet att tillägna sig kunskaper och utveckla de färdigheter som hon eller han behöver som en grund för att klara framtida studier och yrkesliv. Att utbildning och forskning håller hög kvalitet är avgörande för Sveriges välfärd.

Varje svensk skola skall utvecklas till en skola som lärare och elever kan känna sig stolta över. Det skall vara en skola där alla känner sig trygga och respekterade och där varje elev får möjlighet att komma till sin rätt. Skolan skall präglas av mångfald och nytänkande och ge barn och elever de nödvändiga förutsättningarna för att möta samhällets krav.

Regeringens politik är en politik där kunskapen står i centrum. Skolan måste tillåtas att anpassa utbildningen efter de lokala förhållandena och få bättre förutsättningar att lägga upp un-

dervisningen på det sätt man anser bäst lämpat för varje enskild elev. Skolan skall fördela resurser, uppföljnings- och stödinsatser till eleverna tidigt för att förebygga problem senare under skolgången.

Staten har det yttersta ansvaret för skolans kvalitet och för att ge skolan förutsättningar att klara sitt viktiga uppdrag. Skolpolitiken sätter målen, ställer krav och anger de ramar som skolan i övrigt har att följa. Genom tydliga mål, höga kvalitetskrav och genom att undvika detaljstyrning och fokusera på kvalitet och stabila spelregler skapas förutsättningar för att stärka de professionella i deras arbete. Regeringen bedömer att det behövs en tydligare mål- och resultatstyrning av skolan. Regeringen anser därför att ett antal regelbundna, obligatoriska kontrollstationer skall införas och att en översyn av skolans mål skall genomföras samt avser att utreda frågan om målrelaterade och obligatoriska betyg från årskurs 6.

Regeringen anser att tidigare satsningar som gjorts inom skolområdet i syfte att förbättra skolans kvalitet har varit otillräckliga och missriktade. Regeringens förslag i denna och kommande propositioner inriktas i första hand på att fokusera på skolans kunskapsuppdrag, höja lärarkraftens status och öka tillgången till välutbildade lärare, förbättra trygghet och studiero i skolan och att ge alla elever och föräldrar en möjlighet att välja mellan olika skolhuvudmän och pedagogiska inriktningar.

I denna proposition föreslås prioriterade insatser som inleds 2007 och som har direkt koppling till anslag på statsbudgeten. Regeringen väljer också att avisera några centrala insatser som kommer att inledas senare under mandatperioden.

I 2006 års vårproposition presenterade den tidigare regeringen ett antal satsningar på skolområdet. Det var bland annat satsningar på resurspersoner i skolor med låg måluppfyllelse, kvalificerad yrkesutbildning samt förebyggande arbete med hälsa och trygghet i skolan. Regeringen avser att genomföra dessa satsningar men med i vissa fall ändrad inriktning.

En ny skollag

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag till ny skollag. I det fortsatta skollagsarbetet vill regeringen särskilt betona

skolans kunskapsuppdrag, lärarnas professionella frihet och föräldrarnas valfrihet. Skollagens behörighetskrav för lärare skall skärpas. Skollagstiftningen skall tydligt och konkret ange de befogenheter som rektorer och lärare har för att komma till rätta med oordning och disciplinära problem bland eleverna.

Fokus på stärkt lärarkompetens och skolledarskap

Ökade drivkrafter och bättre möjligheter till kvalificerad fortbildning och forskning och forskarutbildning för lärare

När skolans huvuduppdrag är att alla elever skall nå kunskapsmålen behöver undervisningen ständigt utvecklas och förbättras, så att skolan på ett bättre sätt klarar den utmaning det innebär att undervisa elever med olika bakgrund och förutsättningar. Även i förskolan och förskoleklassen måste verksamheten kontinuerligt utvecklas så att barnen får kompetent stöd i bl.a. sin språkutveckling.

Den kvalificerade fortbildningen för lärare behöver förstärkas. Regeringen vill understryka vikten av att lärare skall få utvecklas i sitt yrke. Det är angeläget att lärares fortbildning fokuseras på områden som är viktiga för att öka verksamheternas kvalitet och för elevernas möjligheter att prestera goda resultat, exempelvis inom matematik samt läs- och skrivutveckling. Lärare ges i allt för liten utsträckning tillfälle att bidra aktivt till att bygga upp verksamhetens kunskapsbas och till att utveckla verksamheten. Regeringen vill därför öka lärares möjligheter att bedriva forskning och delta i forskarutbildning vid sidan av undervisning och annan pedagogisk verksamhet. Detta fördjupar kunskapsbasen och förbättrar utvecklingsmöjligheterna för lärare samt kan bidra till att forskningen i större utsträckning bedrivs kring frågeställningar som är relevanta för förskolans, förskoleklassens, fritidshemmets, skolans och vuxenutbildningens verksamhet.

För att stärka lärares möjligheter till kvalificerad fortbildning och fördjupning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning inleds en omfattande satsning läsåret 2007/08. Inledningsvis beräknas denna omfatta 700 miljoner kronor för att sedan öka.

Tidigt stöd till eleverna genom speciallärare

Kunskaper om barns språkutveckling, om effektiva metoder för att stimulera barns språk-, läs- och skrivförmåga tidigt och om olika former av stöd till barn med språk-, läs- och skrivsvårigheter måste prioriteras i skolan. Skolorna har därför behov av speciallärare som har möjlighet att även arbeta enskilt med elever i behov av stöd i sin språk-, läs- och skrivutveckling. Tidig upptäckt och tidiga åtgärder ökar möjligheterna att förebygga svårigheter i andra ämnen. Att i skolan prioritera de kunskaper om språkutveckling som en speciallärare har gynnar även de barn med invandrarbakgrund som har en annan språktillhörighet än svenska.

Regeringen avser därför att ge en speciallärarutbildning och specialpedagogutbildningen bättre förutsättningar för att tillgodose dessa behov i skolan.

Enligt en ändring i högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2, examensordningen har målen för lärarexamen förtydligats när det gäller språk-, läs- och skrivinläring. Det är en bra och viktig förändring. Se vidare kap. 7 Universitet och högskolor, avsnitt insatser, lärarutbildning.

Tydligare behörighetsregler och behörighetskrav vid tillsvidareanställning

Andelen obehöriga lärare i Sverige har ökat sedan mitten av 1990-talet. Statens skolverks årliga statistik visar att drygt 17 procent av alla lärare i grundskolan saknar en pedagogisk högskoleutbildning. Det finns regionala skillnader och skillnader beroende på huvudman och kön. Omkring 10 procent av alla lärare med fast anställning i grundskolan saknar pedagogisk högskoleutbildning, trots att intentionerna har varit att obehöriga lärare endast i undantagsfall skall få anställas tills vidare.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning är betydligt lägre i fristående skolor som motsvarar grundskolan. I gymnasieskolan saknar drygt 23 procent av alla lärare pedagogisk högskoleutbildning. Motsvarande uppgift för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) är 24 procent. I gymnasieskolan och inom komvux är andelen obehöriga lärare med tillsvidareanställning betydligt högre än i grundskolan, 15 respektive 23 procent. Här finns det även stora skillnader beroende på vilket ämne läraren undervisar i. I fristående skolor som motsvarar gymnasieskolan

är andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning väsentligt lägre.

Av Skolverkets statistik framgår inte om de lärare som har en pedagogisk högskoleutbildning undervisar i de ämnen eller de skolformer/årskurser som de har utbildning för. I en undersökning gjord läsåret 2002/03 framkom att så många som 30-40 procent av lärarna i årskurs 7-9 saknade både lärarutbildning och utbildning i det ämne de undervisade i (Skolverkets rapport nr 250).

Riksrevisionen uttrycker i sin rapport Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärarkompetens (RiR 2005:19) farhågor för att en stor del av undervisningen bedrivs av obehöriga lärare och understryker lärarkompetensens betydelse som en av de viktigaste faktorerna för målluppfyllelse och kvalitet i skolan.

Forskning visar att lärarnas kompetens är en viktig förutsättning för att skapa goda resultat i skolan. Det är därför enligt regeringen djupt oroande att andelen obehöriga lärare är så omfattande i skolan. På sikt riskeras kvaliteten av att allt fler lärare i skolan och vuxenutbildningen antingen saknar pedagogisk utbildning eller utbildning i ämnet. Regeringen anser därför att det behövs flera kraftfulla insatser för att komma till rätta med problemet med lärare som saknar behörighet.

De fristående skolorna har som tidigare framgått en betydligt lägre andel behöriga lärare i jämförelse med de kommunala. De fristående skolorna måste ta ett större ansvar för att anställa behörig personal och erbjuda fortbildning för anställd personal. Samma behörighetskrav som gäller för kommunala skolor bör också gälla för fristående skolor och undervisning som sker på entreprenad.

I samband med förslaget till ny skollag avser regeringen att återkomma till riksdagen med den närmare utformningen av de skärpta behörighetsreglerna för lärare.

Fler vägar till läraryrket

Fler vägar behöver öppnas till läraryrket, så att skolan får fler behöriga lärare. Det behövs bättre möjligheter att få sina kunskaper validerade för den som har ämneskunskaper, omfattande undervisningserfarenhet eller utländsk lärarutbildning. Det måste bli enklare än i dag att komplettera med den akademiska utbildning som krävs för behörighet.

För att skapa fler vägar till läraryrket föreslår regeringen att 60 miljoner kronor avsätts från och med 2007 för att underlätta för verksamma lärare att utbilda sig till behöriga lärare och för att utveckla och förstärka lärosätenas validering, se vidare kapitel Högskoleverksamhet, avsnitt insatser, lärarutbildning.

Auktorisationssystem för lärare

Förskolans och skolans förmåga att kunna rekrytera välutbildade och kunniga lärare kommer att vara avgörande för att verksamheterna skall hålla hög kvalitet. För att kunna öka kvalitetskraven på förskolan och skolan krävs att de som verkar där ges bättre villkor än i dag. Detta kräver att verksamheten premierar professionalitet och regelbunden kompetensutveckling så att läraryrkets attraktionskraft och status kan höjas.

Under 2002-2005 bedrev OECD ett projekt om möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla effektiva och kunniga lärare (Teachers Matter). OECD lämnade i slutrapporten vissa rekommendationer till deltagande länder, däribland Sverige. Rekommendationerna innebar att lärares utvecklings- och karriärmöjligheter bör öka. OECD föreslog bl.a. att det bör utvecklas s.k. kompetensprofiler och nationella kvalitetsnormer. Kompetensprofiler kan vara en del i ett system för lärarauktorisering.

I mars 2006 tillsattes en utredare med uppdrag att analysera och bedöma om det finns behov av att införa ett system med auktorisation av lärare, samt olika modeller för detta, i syfte att främja förskolans, förskoleklassens, fritidshemmets, skolans och vuxenutbildningens utveckling (dir. 2006:31). Regeringen anser dock att ett statligt sanktionerat system för lärarauktorisering skall införas i förskola, fritidshem, förskoleklass, skola och vuxenutbildning. Auktorisationen bör medverka till den utveckling och fördjupning i yrket som varje lärare bör ha tillgång till.

Det är viktigt att det blir ett väl fungerande system, anpassat till den svenska förskolans och skolans behov och organisation. För att möjliggöra detta krävs en ingående utredning.

Regeringen avser att snarast besluta om nya direktiv till auktorisationsutredningen i syfte att införa ett statligt sanktionerat auktorisationssystem för lärare. Utredningen får därmed en förändrad inriktning genom att redovisningen direkt skall omfatta ett förslag till hur ett system för auktorisation av lärare bör utformas. Redovisningen skall dessutom innehålla förslag

om hur ett sådant system skall genomföras och följas upp.

Alla rektorer får tillgång till statlig rektorsutbildning

Rektors huvuduppgift är att leda förskolans, fritidshemmets, förskoleklassens, skolans och vuxenutbildningens verksamhet så att målen i läroplaner och kursplaner nås. För att verksamheterna skall hålla hög kvalitet är rektors ledarskap av stor betydelse. Rektor har också ett ansvar för barns och elevers rättssäkerhet samt för att verksamheten i övrigt bedrivs i enlighet med författningar samt kommunala mål och riktlinjer. Rektor har därigenom ett komplext och mångfasetterat uppdrag.

Det är viktigt att varje rektor ges goda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Rektorsutbildningen spelar härvid en viktig roll. Regeringen anser att en stärkt rektorsutbildning med en högre grad av akademiskt innehåll bör tillskapas.

Det är ytterst angeläget att alla rektorer genomgår statlig rektorsutbildning. Dagens rektorsutbildning är underdimensionerad och många rektorer står i kö för att genomgå utbildningen. Detta är inte acceptabelt och regeringen föreslår därför en kraftfull satsning för att öka antalet platser i rektorsutbildningen. Från och med 2008 avses avsätta medel till rektorsutbildningen fördubblas från dagens ca 50 miljoner kronor till 100 miljoner kronor.

I likhet med vad som gäller för lärare är det viktigt att det i skollagen tydliggörs vilken kompetens en rektor bör ha. Regeringen avser att återkomma till riksdagen om behörighetsregler för rektor.

Tätare och skarpere granskningar av varje skolas kvalitet

Statens skolverk har från och med 2003 haft regeringens uppdrag att genomföra en utbildningsinspektion som skall omfatta varje kommun och alla skolor vart sjätte år. Samtliga kommunala och fristående skolor skall inspekteras. När det gäller förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen innebär uppdraget att Skolverket fokuserar på huvudmännens ansvar för dessa verksamheter. Regeringen anser dock att det behövs tätare och skarpere kvalitetsgranskningar av skolans kunskapsresultat. Det är

av yttersta vikt att tidigt uppmärksamma och påpeka brister i en skola. Regeringen ser därför ett behov av tätare och förbättrad granskning av skolors kvalitet. Mot bakgrund därav har regeringen för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att från och med 2008 genomföra utbildningsinspektioner minst vart tredje år av varje skolas kvalitet. Fokus skall ligga på skolans kunskapsuppdrag. Resultaten från utbildningsinspektionerna skall vara jämförbara och offentliga. För detta ändamål beräknar regeringen att berört anslag bör öka med 150 miljoner kronor 2008 för Skolverkets utbildningsinspektion.

Ökade möjligheter för ansvarsutkrävande

På initiativ från allianspartierna och Miljöpartiet har riksdagen tillkännagivit att Skolverkets tillsynsansvar även för offentliga huvudmän skall lagregleras samt att Skolverket skall ges rätt att förelägga en huvudman att åtgärda fel och brister samt att förena föreläggandet med vite (bet. 2005/06 UbU14, punkt 104 res. 110, rskr 2005/06:241).

Skollagskommittén gjorde i sitt betänkande Skollag för kvalitet och likvärdighet (SOU 2002:121) bedömningen att statens sanktionsmöjligheter gentemot offentliga skolhuvudmän borde öka och föreslog därför att Skolverket skulle få rätt att i vissa situationer förelägga en huvudman att fullgöra sina åligganden. Föreläggandet fick, enligt förslaget, förenas med vite. Detta styrmedel skulle ses som ett komplement till de redan befintliga och Skolverket skulle, i det enskilda fallet, välja den lämpligaste åtgärden.

Mångfald av skolor med hög kvalitet

Fristående skolor

Fristående skolor är en självklar och viktig del av det svenska skolväsendet. De bidrar till en ökad mångfald som i sin tur ökar valfriheten för alla elever. Rätten att välja skola är en demokratisk självklarhet i ett pluralistiskt samhälle och fristående skolor medverkar till att stärka den pedagogiska utvecklingen och förnyelsen i svenskt skolväsende.

Som riksdagen har tillkännagivit är det centralt att ta tillvara den positiva drivkraft för elevers valfrihet och pedagogiska utveckling som fristående skolor utgör. För att fullt ut kunna nå

dit är det viktigt att alla skolor oavsett huvudman ges möjlighet att verka under likvärdiga förutsättningar. Kommuner måste ge fristående huvudmän samma förutsättningar som den egna verksamheten och plan- och byggregler skall inte användas på ett sådant sätt att de otillbörligt skyddar den egna verksamheten och hindrar godkända enskilda verksamheter att få tag på lämpliga lokaler. (bet. 2005/06:UbU 13, rskr. 2005/06:420). Det är viktigt att en ansökan om att få starta en fristående skola prövas på objektiva grunder. Skolverket har den kompetens som är nödvändig för att göra en sådan bedömning.

För att fristående skolor skall få fullgoda förutsättningar att driva sin verksamhet behöver också kommunernas beräkningsunderlag för ersättning till fristående skolor bli mer enhetligt och transparent. Det är viktigt att momsreglerna tillämpas så att fristående skolor inte missgynnas. Riksdagen har också tillkännagivit att fristående skolor bör ges möjlighet att genom förvaltningsbesvär överklaga kommunernas beslut om ersättning (bet. 2005/06: UbU 13, rskr. 2005/06:420). Regeringen avser att återkomma i denna fråga.

En fristående skola skall i dag enligt huvudregeln ha minst 20 elever för att få bidrag. Regeringen anser att dagens möjlighet att få undantag från denna regel bör öka. Ökade dispensmöjligheter skulle framför allt få betydelse för fristående skolor för funktionshindrade elever och fristående skolor i glesbygd.

En förutsättning för att fristående skolor skall kunna ges likvärdiga förutsättningar som kommunala är också att de granskas på ett likvärdigt sätt. Sanktionerna mot skolor som inte uppfyller kraven bör därför vara desamma oavsett om skolan har kommunal eller fristående huvudman.

Ökad frihet för skolor med kommunal huvudman

Ökat lokalt självbestämmande för skolor är gynnsamt för verksamhetens kvalitet. Regeringens uppfattning är därför att det inte räcker med att fristående skolors rättigheter stärks. Även kommunala skolor skall få möjlighet till ökad självständighet.

I dag finns möjlighet att bilda s.k. kommunala friskolor genom att en kommun väljer att bilda en särskild nämnd för den aktuella skolan. En sådan skola har större möjlighet att själv bestämma hur organisation, personal och

resursfördelning skall se ut vilket kan ge positiva effekter för verksamhetens kvalitet. Denna typ av verksamhet skall uppmuntras.

Det bör även bli lättare för kommunala skolor att inrätta olika former av profilklasser.

Regeringen avser att återkomma med anledning av dessa frågor.

Trygghet och studiero

Regeringen ser mycket allvarligt på förekomsten av diskriminering och andra former av kränkande behandling. Många barn och ungdomar, flickor som pojkar, utsätts för kränkningar som mobbning och sexuella trakasserier i verksamheterna. Detta kan självfallet aldrig accepteras. Att skapa en skola för alla där alla elevers rättigheter respekteras fullt ut prioriteras högt av regeringen. Varje form av kränkande behandling är otillåten och i strid med de grundläggande värden som gäller för alla skolformer.

Det aktiva och förebyggande arbetet i verksamheterna behöver stärkas och kompletteras med skarpare verktyg för att ge alla barn och elever en säker och trygg miljö och härigenom höja skolornas kvalitet. Staten har ett viktigt ansvar tillsammans med kommunerna och andra skolhuvudmän att erbjuda all personal i skolan goda metoder och verktyg som bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

De förebyggande insatserna måste dock kombineras med tydligare befogenheter för lärare och skolledare. Skollagen skall inrymma bestämmelser som uttryckligen ställer krav på en lugn och trygg skolmiljö. Lärare och skolledningen skall ha rätt att vidta de åtgärder som krävs för att skapa trygghet. Det måste därför i skollagen tydligt anges vilka befogenheter som rektorer och lärare har för att komma till rätta med oordning och disciplinära problem bland eleverna. Regeringen anser att skolor som så önskar skall få ge skriftliga omdömen i ordning och uppförande. Lärarna bör även ha rätt att omhänderta störande föremål.

Mot bakgrund av ovanstående avser regeringen ta initiativ till en utbildningsåtgärdsprogram mot alla former av kränkande behandling, så som diskriminering i form av trakasserier och mobbning. För detta ändamål föreslår regeringen att 10 miljoner kronor per år avsätts.

Skolan har en viktig uppgift att fylla både genom att förebygga ohälsa bland alla barn och ungdomar och genom att stödja enskilda elever i behov av särskilt stöd. Samverkan mellan skolan och myndigheter inom det sociala och det polisiära området i ärenden som rör barn i behov av särskilt stöd är betydelsefull. Tidiga, adekvata och samordnade insatser bör bidra till en förbättring av elevers lärande, hälsa och trygghet samt förebygga mer kostsamma insatser i ett senare skede. Regeringen föreslår att 50 miljoner kronor avsätts 2007 och beräknar att 50 miljoner kronor avsätts för 2008.

Kraftsamling för förbättrade kunskaper i matematik och naturvetenskap

Goda kunskaper i matematik och naturvetenskap anses särskilt viktigt för ett lands tillväxt. Olika rapporter och resultaten från internationella undersökningar som PISA 2003 och TIMSS 2003 understryker att svenska elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap inte motsvarar regeringens ambitioner. TIMSS 2003 visar att svenska elevers kunskapsnivå i årskurs 8 har försämrats både i matematik och naturvetenskapliga ämnen sedan motsvarande mätning år 1995. Resultaten i matematik i årskurs 8 år 2003 är sämre än kunskaperna för årskurs 7 i TIMSS 1995.

Regeringen delar i allt väsentligt Matematikdelegationens uppfattning om att åtgärder bör vidtas för att förändra situationen, bl.a. kompetensutveckling av lärarna. Ambitionen är att svenska elevers resultat skall vara världsledande i internationell jämförelse. Fortbildningen av lärare i matematik och naturvetenskap utgör en prioriterad del av den satsning på lärarfortbildning som regeringen aviserar för de närmaste åren.

Förbättrad skolgång för funktionshindrade elever

Regeringen anser att en bra skola är det bästa sättet att skapa jämlika möjligheter i livet. För att eleverna skall nå målen för utbildningen och utvecklas till sin fulla potential krävs uppmuntran, stöd och hjälp. Den obligatoriska skolan skall ansvara för att eleverna får de grundläggande kunskaper som var och en behöver oavsett bakgrund eller bostadsort.

Regeringen har som sin utgångspunkt den enskilde eleven. Varje elev, oavsett förutsättningar, har rätt till en bra skola där eleverna kan trivas och utvecklas. Detta skall vara styrande för kommunernas och skolornas utformning av undervisningen. Elever med funktionshinder måste dessutom ha rätt till pedagogiska hjälpmedel i skolan, t.ex. inlästa böcker eller datorer.

Elever med funktionshinder skall ha rätt att vistas i en miljö där de kan växa, där de har tillgång till bästa tänkbara hjälpmedel, där de har vänner och känner sig trygga. Olika elever har olika behov. För elever med dövhet, hörselskada, dövblindhet, synskada med ytterligare funktionshinder eller grav tal- och språkstörning skall det enligt regeringen finnas möjlighet att gå i en statlig specialskola. Regeringen anser att staten även fortsättningsvis skall vara huvudman för specialskoleutbildningen och vara ansvarig för finansieringen av elevers skolgång i specialskolan. Regeringen avser därför att återetablera Ekeskolan och Hällsboskolan som statliga specialskolor. Regeringen har för avsikt att snarast återkomma till riksdagen med förslag till nödvändiga lagändringar och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder med anledning av ovanstående bedömningar.

Särskolan skall kvarstå som egen skolform för elever med utvecklingsstörning. För dessa elever har särskolan en viktig roll att fylla eftersom den kan erbjuda en gemenskap och en specialistkompetens som sällan kan erbjudas inom grund- och gymnasieskolan.

Det är viktigt att särskoleplaceringar föregås av väl underbyggda utredningar och att kommunens skyldigheter när det gäller detta förtydligas i skollagen. Felaktiga särskoleplaceringar kan få allvarliga konsekvenser och innebära ett ökat utanförskap, en undervisning som inte är ändamålsenlig och begränsade framtida utbildningsmöjligheter. Regeringen anser också att vårdnadshavarnas rätt till inflytande vid beslut om placering vid särskolas skall framgå av skollagen och inte längre vara en försöksverksamhet. Regeringen har för avsikt att föreslå åtgärder med denna innebörd.

Skolans värdegrund

Vårt demokratiska samhälle bygger på de mänskliga rättigheterna, individens frihet och

alla människors lika värde. I vårt land har denna värdegrund förvaltats av den kristna traditionen och den västerländska humanismen, vilket också speglas i skolans läroplan. De mänskliga rättigheterna, som de uttrycks i internationella överenskommelser, är universella och skall utgöra den värdegrund som skolans verksamhet skall vila på.

Skolan skall inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för de mänskliga rättigheterna liksom de grundläggande demokratiska värderingarna. Detta innebär att skolan aktivt skall bekämpa kränkande behandling i alla former såsom diskriminering och mobbning. Regeringen anser att lärare och skolledare måste ges verktyg och kunskap så att kvaliteten i skolornas arbete med värdegrunden kan stärkas och ge resultat i form av en god skolmiljö. Lärarna måste såväl i sin lärarutbildning som i kontinuerlig fortbildning ges kunskaper i frågor som rör diskriminering, mobbning, konflikt-hantering och de värderingar som skall komma till uttryck i skolan.

Samtidigt är det föräldrarna som har huvudansvaret för barnens fostran. Skolans uppgift är att stödja föräldrarna för att få eleverna att förstå och respektera de etiska och moraliska koder som gäller i samhället. Samarbetet mellan hem och skola är därför viktigt. En god förankring i den egna kulturen gör det lättare för människor att med öppet sinne möta människor från andra kulturer. Kunskap om sitt eget kulturarv ger verktyg att förstå, ifrågasätta, påverka och se på samhället ur nya perspektiv.

Jämställdhetsarbete i skolan

Skolan skall ge alla elever möjlighet att lära, utan att hämmas av traditionella könsroller och oavsett familjebakgrund eller bostadsort. Jämställdhetsarbetet måste starta tidigt. Utgångspunkten för arbetet med jämställdhet är att alla kvinnor och män är lika mycket värda. Skolan måste ta hänsyn till att elever är olika och lär på olika sätt. I en mer jämställd skola är studie- och yrkesvalen mer individuella och mindre könsbundna. Skolans uppgift är att ge möjlighet för alla elever att klara kunskapsmålen. Det förutsätter att varje elev har sund självtyllit och respekt för andra människor.

Regeringen gör bedömningen att en av de viktigaste uppgifterna för att främja jäm-

ställdheten i skolan är ett förtydligande av kunskapsuppdraget. Ingen elev, oavsett kön, familjebakgrund eller bostadsort, skall gå osedd genom skolan. Regeringen avser därför att fokusera på kunskapsuppdraget i skolan och föreslå regelbundna kontrollstationer.

Skolans arbete skall präglas av demokrati och jämställdhet. Varje skola skall bedriva ett långsiktigt och målmedvetet arbete för att öka jämställdheten. Varje form av diskriminering på grund av kön och sexuella trakasserier skall bekämpas.

Ökad samverkan mellan grund- och gymnasieskolan

Övergången mellan grund- och gymnasieskolan bör förbättras. Bland annat måste informationen bli bättre så att gymnasieskolans lärare inte behöver börja om från början med att identifiera en elevs styrkor och svagheter.

I en tid då arbets- och studiemöjligheter blir alltmer omfattande och komplexa har studie- och yrkesvägledaren en betydelsefull uppgift att lotsa eleverna rätt. En studie- och yrkesvägledare måste ha aktuell kunskap och hålla sig à jour med förändringar inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadens behov. Därför är det nödvändigt att vägledaren har en god utbildning och får kontinuerlig kompetensutveckling.

I övergången mellan grund- och gymnasieskolan spelar studie- och yrkesvägledaren en viktig roll för att hjälpa eleverna så att övergången blir smidig.

5.1.1 Förskoleverksamheten och förskoleklassen

Inom förskoleverksamheten avser regeringen föreslå förändringar för att underlätta och förbättra barnens och familjernas situation. Förskoleverksamheten skall bättre möta familjernas behov och underlätta vardagspusslet genom att ge föräldrarna ökade förutsättningar att välja den typ av verksamhet som är lämplig för just deras barn, i deras situation. Kommunernas skyldighet att erbjuda förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg kvarstår. Den nu gällande maxtaxan bibehålls. Det pedagogiska uppdraget i förskolan skall stärkas i takt med barnens utveckling.

Mångfalden skall öka i verksamheten genom en större variation av utövare. Förskolepersonalens kompetens skall uppvärderas, deras idéer, engagemang och entreprenörskap skall frigöras vilket förbättrar arbetsvillkoren och främjar verksamhetsutvecklingen.

Ökat pedagogiskt inslag

Förskolan skall ge tidig pedagogisk stimulans för barns språkliga och matematiska utveckling samt grund för en god skolstart.

Regeringen avser att återkomma vid ett senare tillfälle med förslag för hur förskolans pedagogiska uppdrag skall stärkas. Den naturliga egna nyfikenheten och lusten att lära skall tas tillvara också hos små barn. Lekfull inläring i förskolan kan lägga grunden för att fler barn lyckas bättre i grundskolan. Förskolan skall ge barnen grunder för att senare kunna läsa, räkna och skriva samt lägga grunden för goda kunskapsresultat.

Sättet att uppnå förskolans pedagogiska mål skall vara flexibelt. Det pedagogiska inslaget och likvärdigheten i pedagogisk stimulans i förskolan skall dock öka, kvaliteten skall förbättras och barnets språkliga utveckling skall gynnas. Tillgången till förskollärare i verksamheten är väsentlig.

Öppen förskola

Verksamheten i öppen förskola erbjuder barn en pedagogisk gruppverksamhet och tillgodoser vuxnas behov av kontakter med andra vuxna samt social service.

Öppen förskola är dels till för barn som inte är inskrivna i förskolan, dels ett komplement till familjedaghemmen. Det finns inga krav på inskrivning eller anmälan för att delta i verksamheten. Öppen förskola är en stor tillgång för bl.a. föräldralediga, ensamstående föräldrar, och dagbarnvårdare som får möjlighet att knyta kontakter. I verksamheten möts vuxna och barn från olika familjer vilket ger möjlighet att bygga nätverk med andra föräldrar och barn i närområdet. Barnen får dessutom viktig social träning genom att möta andra barn i en lite större grupp.

I den öppna förskolan utformar förskollärare, föräldrar och dagbarnvårdare innehållet i verksamheten tillsammans. Detta leder till

ansvar, trivsel, ökad delaktighet och engagemang.

Under 1990-talet har antalet öppna förskolor mer än halverats. Därför är det viktigt att bevara och utveckla den öppna förskolan och den betydelse den har för barn, föräldrar och familjedaghem.

Statsbidrag till personalförstärkning i förskolan

Förskolan är mål- och resultatstyrd. Regeringen anser därför att riktade statsbidrag så långt som möjligt bör tas bort och ersättas av generella statsbidrag kombinerat med tydligare mål och utvärderingar. Skolledning och huvudman kan då avgöra hur resurserna bäst kommer till användning givet de lokala förutsättningarna. Regeringen föreslår därför att bidraget till personalförstärkning i förskolan tas bort från den 1 januari 2007 och att anslag 48:1 Kommunalekonomisk utjämning inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner i stället förstärks med 2 miljarder kronor per år.

Skolverket har ännu inte avslutat arbetet med uppföljningen av 2005 års bidrag. Kommunernas uppföljningar och rekvisitioner indikerar dock att bidraget har utnyttjats av i stort sett alla kommuner. Bidraget har fördelats med barnomsorgsmodellen i det kommunala utjämningsystemet som grund. Det innebär att kommuner med stor efterfrågan på barnomsorg har fått mer bidrag per invånare än kommuner med låg efterfrågan. När bidraget förs in i det generella statsbidraget kommer nettokostnaden i barnomsorgsmodellen att höjas i motsvarande omfattning så att den enskilda kommunens intäkt inte påverkas nämnvärt. För att undvika eftersläpning kommer detta att beaktas redan i 2007 års utjämning.

5.3.2 Grundskolan

Skola för kunskap

Framgångsrika skolor präglas av gott ledarskap och välutbildade lärare, av höga och positiva förväntningar på varje elev, av tydlig fokusering på kunskapsresultat och en trygg och lugn miljö. När grundskolan är av hög kvalitet blir inte längre kön och familjebakgrund avgörande för hur väl en flicka eller pojke lyckas nå

kunskapsmålen. Grundskolan är därför av allra största betydelse för att ge alla unga människor en likvärdig chans att skapa sig en framtid – som aktiv och delaktig medborgare, i fortsatta studier, som skicklig hantverkare, entreprenör eller anställd på arbetsmarknaden.

Regeringens politik är en politik för mer kunskap. Grundskolans huvuduppgift är kunskapsuppdraget – att ge alla elever möjlighet att nå målen i alla ämnen. Alla elever, oavsett kön, familjebakgrund, bostadsort eller något annat, har rätt att få tillgodogöra sig och utveckla den kunskap de behöver för att kunna fungera som aktiva medborgare i ett demokratiskt och jämställt samhälle. Utbildningen skall också lägga den nödvändiga grunden för gymnasiestudier. Skolan kan därför inte ensam få ansvar att lösa en mängd samhällsproblem.

Skolan måste tillåtas anpassa utbildningen efter de lokala förhållandena och få bättre förutsättningar att lägga upp undervisningen på det sätt man anser bäst lämpat för varje enskild elev. Skolan skall styras mot att fördela resurser, uppföljnings- och stödinsatser till eleverna betydligt tidigare för att förebygga att elever inte får problem senare under skolgången.

Regeringen aviserar i denna budgetproposition de första nödvändiga stegen för att varje elev skall ges bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen.

Fokus på kunskap genom tydligare och färre mål samt fler kontrollstationer

Grundskolans huvuduppgift skall vara kunskapsuppdraget – att ge alla elever oavsett kön, familjebakgrund eller bostadsort – förutsättningar att nå de grundläggande målen i alla ämnen. Alla elever skall ges möjlighet att tillgodogöra sig och utveckla den kunskap de behöver för att kunna fungera som aktiva medborgare i ett demokratiskt och jämställt samhälle. Regeringen anser att en översyn av skolans mål är nödvändig. Kunskapsmålen måste förtydligas och processmålen bli färre. Målen i läroplaner och kursplaner måste också bli färre och tydligare. Regeringen anser vidare att ett antal regelbundna, obligatoriska kontrollstationer bör införas. Det skapar ökad nationell likvärdighet och ger förutsättningar att minska variationen i elevers resultat. Nationella mål samt

ett obligatoriskt nationellt prov i svenska bör införas i årskurs 3.

Obligatoriska kontrollstationer

Det skall finnas krav på att skolorna tillhandahåller en lägsta miniminivå av uppföljning i form av obligatoriska kontrollstationer i årskurs 3, 5 och 8.

I februari 2006 tillsattes en särskild utredare för att göra en översyn av grundskolans uppföljningssystem m.m. (dir. 2006:19). Utredaren skall se över hur mål- och uppföljningssystemen för grundskolan och motsvarande skolformer kan stärkas och utvecklas för att kvaliteten i utbildningen skall förbättras och därigenom bidra till ökad måluppfyllelse. Enligt uppdraget skall redovisning ske senast den 1 maj 2007.

Regeringen bedömer att de nu redovisade frågorna kring skolans mål och ett utökat antal kontrollstationer bör utredas vidare. Regeringen avser därför att revidera inriktningen på utredningen om grundskolans uppföljningssystem m.m. Direktiven kommer därför att ändras och omarbetas.

Läsa-skriva-räkna-satsning

Regeringen kommer att prioritera insatser som möjliggör att alla elever får stöd att lära sig att läsa, räkna och skriva de första skolåren.

Tidigt, individanpassat stöd för att nå målen

Skolan bör i högre grad kunna erbjuda individanpassat stöd. Varje elev har rätt till stöd så att han eller hon kan utvecklas utifrån sina förutsättningar. Det gäller såväl elever i behov av särskilt stöd för att nå de grundläggande målen, som elever i behov av stöd för att utvecklas och nå de högre kunskapsmålen. Regeringen avser därför att verka för att olika stödinsatser i syfte att stödja elever som behöver extra stöd för att uppnå målen genomförs. Skolor skall ges verktyg för att kunna erbjuda detta stöd. Det kan handla om stöd från speciallärare, sommarskola eller extra undervisningstid i ett ämne. Den extra undervisningstiden kan bestå av ett extra skolår. Varje elev måste ges förutsättningar att nå kunskapsmålen i alla ämnen.

Tillgång till kunskaper om barns språkutveckling, om effektiva metoder för att stimulera barns läs- och skrivförmåga tidigt och om olika former av stöd till barn med läs- och skrivsvårigheter i skolan är väsentligt. Skolorna behöver tillgång till kompetens för att även kunna ge ett individanpassat stöd till elever i sådant behov i sin läs- och skrivutveckling. Tidig upptäckt och tidiga åtgärder ökar möjligheterna att förebygga svårigheter i andra ämnen. Därför är det viktigt att speciallärare åter börjar utbildas och att specialpedagogutbildningen kompletteras med speciallärarutbildning.

Ungdomar som inte avslutar grundskolan hamnar ofta i långvarigt utanförskap. Därför anser regeringen att varje ansträngning måste göras för att hjälpa elever som saknar motivation, vill hoppa av skolan eller är allvarligt skoltrötta. Det kan handla om hjälp att finna motivation, hjälp att stärka sitt självförtroende eller om att forma individuellt anpassade lösningar.

Regeringen har därför för avsikt att öppna möjligheten för grundskoleelever som riskerar att hoppa av skolan att påbörja en introduktion för lärlingsutbildning redan i den senare delen av grundskolan. Eleven har på detta sätt möjlighet att gå en företagsförlagd praktisk yrkesutbildning i kombination med att eleven läser in grundskolans ämnen i sin egen takt.

Språksatsning

Regeringen anser att alla elever behöver träna sin läsning. Det handlar inte bara om att lära sig att läsa utan också om att bli en god läsare: att uppslukas av läsandets nöje. Det är därför mycket viktigt att alla elever har tillgång till ett skolbibliotek där eleverna kan få vägledning in i läsningen och i böckernas värld. Skolan bör på alla sätt stimulera elevernas eget läsande och intresse för litteratur. I detta sammanhang är det viktigt att även uppmärksamma elever med läs- och skrivsvårigheter.

Elever skall ha rätt att ta del av Sveriges och världens litteraturskatt. Förekomsten av skolbibliotek har stor betydelse för att främja elevernas intresse för läsning. I områden och på skolor där svenska språket har en svag ställning bör den språkliga infrastrukturen vara extra väl utarbetad.

Betyg och skriftliga omdömen

Lärare har ofta god information om elevernas utveckling. Det är väsentligt att elever och föräldrar får del av denna information på ett tydligt och konstruktivt sätt. Betyg och skriftliga omdömen ger bättre möjligheter att utvärdera kunskapsresultaten i förhållande till målen. De bidrar också till att utvecklingssamtalen blir mer strukturerade och givande för elever och föräldrar. Den betygsskala som nu används har alltför få steg för att ge en korrekt bild av elevernas kunskaper. Regeringen anser att betygen skall vara målrelaterade och obligatoriska från och med årskurs 6 samt att antalet betygssteg skall vara fler än i dag. Betygen skall ge en tydlig bild av kunskapsläget och likvärdigheten i betygssättningen måste säkras. Regeringen avser därför att utreda dessa frågor.

Studie- och yrkesvägledning

Allt fler ungdomar studerar allt längre. I stort sett alla ungdomar läser vidare på gymnasiet och 44 procent av dessa läser dessutom vidare på högskolan. Den bristande matchningen mellan studieinriktningen hos studenterna och efterfrågan på arbetskraft kan på sikt innebära en ökad arbetslöshet, förlängda arbetslöshetsperioder och därmed minskad produktion till följd av brist på kompetens.

Det finns i dag ett stort utbud av utbildningsvägar för ungdomar att välja mellan, både inom landet och utomlands. Regeringen anser att ungdomar skall vara fria att välja utbildning och att söktrycket också i stor utsträckning skall avgöra fördelning av utbildningsplatser. Men ungdomar som skall göra ett val inför framtiden måste också få stöd och tydlig information om såväl utbildningsvägar som möjligheterna att få ett arbete efter genomgången utbildning. Studie- och yrkesvägledarna har en nyckelroll i att ge ungdomar relevant information så att de kan göra sitt val, medvetna om konsekvenserna. Med en professionell yrkesvägledning redan i skolan minskar risken att eleverna hamnar fel redan från början av sitt yrkesliv.

För att studie- och yrkesvägledare skall kunna utföra sitt uppdrag måste de ha aktuell kunskap och hålla sig à jour med förändringar inom såväl utbildningsväsendet som yrkeslivet. Många

elever har bristande kunskaper om företagande och entreprenörskap. Där har studie- och yrkesvägledarna en viktig roll att spela. Det är också viktigt att studie- och yrkesvägledningen anpassas efter den enskilde elevens förutsättningar, t.ex. vad gäller funktionshinder.

För att möta elevers behov av studie- och yrkesvägledning anser regeringen att om skolor anställer studie- och yrkesvägledare skall dessa ha föreskriven utbildning.

Som tidigare redovisats genomför Skolverket och Myndigheten för skolutveckling olika insatser för att stärka och stödja skolors arbete med studie- och yrkesvägledning. Regeringen anser att det är ytterst angeläget att kvaliteten i skolors studie- och yrkesvägledning stärks och föreslår att 10 miljoner kronor avsätts 2007 för att utveckla studie- och yrkesvägledningen.

5.3.3 Gymnasieskolan

I avsnitt 5.1.1 har regeringen diskuterat den stora utslagningen från gymnasieskolan och flera av de problem som finns i dagens gymnasieskola. Regeringen har konstaterat att den tidigare regeringens förslag till förändring av gymnasieskolan inte är tillräckliga för att lösa gymnasieskolans problem och därför föreslagit att gymnasiereformen 2007 återkallas. Regeringen har också redovisat sin avsikt att tillsätta en ny utredning om gymnasieskolan.

Fortsatt utveckling av gymnasieskolan

Varje elev har olika talanger, intressen och förhoppningar. Gymnasieskolan är frivillig och måste innehålla utbildningsvägar av hög kvalitet såväl för elever med ambitionen att studera på högskolan som för elever som vill inrikta sig mot ett specifikt yrke eller yrkesområde och bli anställningsbara inom detta område direkt efter gymnasiet eller fortsätta med en högre yrkesutbildning.

Dagens gymnasieprogram är tänkta att förbereda samtliga elever för vidare studier på högskola och universitet. Det kan tyckas vara en hög ambition att låta alla gymnasieutbildningar ge grundläggande behörighet till högskolan. Verkligheten är snarare sådan att kraven leder till att många ungdomar tappar motivationen och inte når målen för utbildningen. Målsättningen

kan också leda till att kurskraven i realiteten sänks för att ge alla förutsättningar att nå målen. Lärare på universitet och högskolor uppger att de unga studenterna i dag är sämre förberedda än för 5-10 år sedan, trots att ett viktigt syfte med all gymnasieutbildning är förberedelse för högre studier.

Regeringen anser därför att gymnasieskolan behöver utvecklas så att eleverna erbjuds tre olika utbildningsinriktningar:

1. studieförberedande program som leder till en studieförberedande gymnasieexamen vilken ger grundläggande behörighet till högskolan,
2. yrkesförberedande program som leder till en yrkesexamen,
3. lärlingsutbildningar som leder till lärlingsexamen eller gesällbrev.

Eleverna på såväl yrkesförberedande program som lärlingsutbildningar skall garanteras möjlighet att läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskolan. Dessa kurser skall dock inte vara krav för yrkesexamen eller lärlingsexamen.

Studieförberedande program

De studieförberedande programmen skall förbereda eleverna för fortsatta högskolestudier. På utbildningarna skall fördjupning i inriktningens ämnen premieras. Eleverna skall ges ökad valfrihet att läsa kurser som är relevanta för utbildningen och kopplade till utbildningens inriktning.

Gymnasieskolans examinationskrav och högskolans tillträdesregler skall sända tydliga signaler till eleverna. Eleverna skall veta vad de behöver läsa i gymnasieskolan för att uppnå nödvändiga förkunskaper och därmed öka sina möjligheter att komma in på den utbildning de vill efter gymnasieskolan.

Yrkesförberedande program

Dagens yrkesförberedande program är inte tillräckligt anpassade efter arbetsmarknadens behov. De är inte heller tillräckligt anpassade till de praktiskt inriktade ungdomar som direkt efter grundskolan strävar efter att bli skickliga inom ett yrkesområde. Många elever avslutar inte sina gymnasiestudier med fullständigt slutbetyg för att utbildningen har blivit alltför teoretiserad på bekostnad av yrkesskickligheten inom yrkesområdet.

De yrkesförberedande programmen vänder sig till elever med ambitionen att gå direkt ut i arbetslivet eller till fortsatt yrkesutbildning efter gymnasiet. Regeringen avser att utveckla kvaliteten hos dessa program genom att låta tiden för fördjupning i karaktärsämnen öka. Yrkesprogrammen behöver inte leda till grundläggande behörighet till högskolan. Alla elever skall dock ha möjlighet att läsa de kurser som krävs för att få behörighet till högskolan, antingen i gymnasieskolan eller senare i livet inom vuxenutbildningen. Att utbilda sig inom ett yrkesförberedande program och ta ut en yrkesexamen minskar således inte möjligheten för dem som senare vill studera i högskolan.

Lärlingsutbildning

Försök med lärlingsliknande utbildningar i gymnasieskolan har inte varit särskilt framgångsrika. Villkor och regelverk har varit otydliga och det har varit svårt att få företag intresserade av att upplåta lärlingsplatser. Informationen om och marknadsföringen av verksamheten har varit otillräcklig. Kraven på samma teoretiska mål som för övrig gymnasieutbildning har medfört att lärlingsutbildningen inte varit ett reellt alternativ för många gymnasieungdomar.

Regeringen vill därför införa en modern och flexibel lärlingsutbildning, där huvuddelen av utbildningen är förlagd till en arbetsplats. Den skall leda till en lärlingsexamen eller gesällbrev. Lärlingsutbildningen skall vara kopplad till en gymnasieskola för att elever som önskar det skall ha möjlighet att läsa t.ex. behörighetsgivande kurser till högskolan.

Ny utredning

Regeringen avser att återkomma med förslag till gymnasieskolans fortsatta utformning. Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor avsätts 2007 och beräknar att 10 miljoner kronor bör avsättas även 2008 för att närmare utreda hur de förändringar av gymnasieskolan som beskrivits i föregående avsnitt skall utformas. Vidare avser regeringen att föreslå att 70 miljoner kronor avsätts per år från 2009 för en modern lärlingsutbildning.

De individuella programmen

Erfarenheterna av de individuella programmen och deras utveckling visar att de i sin nuvarande form inte fungerar som en brygga över till

nationella eller specialutformade program. Allt för stor andel av dem som påbörjar ett individuellt program lämnar gymnasieskolan utan att ha klarat av studierna. För elever som riskerar att inte nå grundskolans mål är det viktigt att ett individanpassat stöd sätts in så tidigt som möjligt.

Genom denna inriktning ges de kommunala skolhuvudmännen möjlighet till en alternativ användning av de resurser som de i dagsläget satsar på de individuella programmen. Genom att uppmuntra en tidig satsning i grundskolan och ge den ett tydligt ansvar för att eleverna når behörighet för ett nationellt eller specialutformat program bör behovet av särlösningar för elever som inte nått gymnasiebehörighet minska.

Regeringen anser att insatser i form av extra tid och stöd bör sättas in tidigt och anpassas till elevens behov.

I avvaktan på att behovet av de individuella programmen avtar ges elever utan nödvändig behörighet möjlighet att komplettera sin utbildning även på en fristående gymnasieskola. Genom denna ändring i skollagen, som gäller från den 1 juli 2006, begränsas inte längre de obehöriga eleverna av det utbud som erbjuds av hemkommunen.

Entreprenörskap i undervisningen

För att fler ungdomar skall stimuleras att starta eget företag måste skolans syn på entreprenörskap förändras och elever måste ges möjlighet att få inblick i företagandets vardag. Gymnasieskolan har en viktig uppgift i att ge kunskaper om entreprenörskap. Ofta sätts i dag likhets-tecken mellan anställning och arbete. Alltför få överväger ens tanken på att skapa sig ett arbetstillfälle genom att starta ett eget företag. Kunskaper om företagande gör att fler vågar ta steget att starta eget. Detta visas också t.ex. genom projektet "Ung företagsamhet" som drivits i många år och där gymnasieungdomar fått möjlighet att starta och driva företag under en begränsad tidsperiod. En utvärdering av projektet visar att tio år efter att projektet startades hade 20 procent av eleverna ett eget företag med i genomsnitt sex anställda. Regeringen anser därför att det är viktigt att gymnasieskolan kan erbjuda utbildning i entreprenörskap på såväl studieförberedande som yrkesförberedande program.

5.3.4 Specialskolan

Den tidigare regeringen har avvecklat specialskolorna Ekeskolan och Hällsboskolan för elever som är i behov av specialistkompetens på grund av att de har synskada och ytterligare funktionshinder eller grav språkstörning. Sedan den 1 juli 2001 respektive 2002 tillåts dessa skolor inte ta emot nya elever som är i behov av dessa skolors specialistkompetens. I stället finns en visstidsutbildning vid särskilda resurscenter. Om och hur länge en elev får tillgång till en sådan utbildning avgörs av Specialpedagogiska institutet. Detta har skapat stor osäkerhet och försämrat skolmiljön och utbildningskvaliteten för en liten, men mycket utsatt grupp elever. Dessutom är informationen till vårdnadshavare om att utbildningen finns dålig.

Till skillnad från den tidigare regeringen anser regeringen att alla elever, oavsett förutsättningar, har rätt till en bra skola där de kan trivas och utvecklas. Det är orimligt att tro att varje enskild kommun skall kunna tillhandahålla den kompetens och de resurser som krävs för att en elev med flera funktionshinder eller grava språkstörningar skall få en god utbildning anpassad just till hennes eller hans förutsättningar. Ju svårare funktionshinder eleverna har, desto sämre klarar flertalet kommuner att möta deras behov. Elever med funktionshinder skall ha rätt att vistas i en miljö där de kan växa, där de får del av bästa tänkbara pedagogik och undervisning, där de har tillgång till bästa tänkbara hjälpmedel, där de har vänner, där de känner sig trygga och där de mår bra. Elever har olika behov och därför behövs utbildningsalternativ med specialistkompetens som är anpassad just för dem. Staten har ett särskilt ansvar för skolan för elever med funktionshinder. Regeringen har därför för avsikt att återetablera Ekeskolan och Hällsboskolan som statliga specialskolor. Regeringen vill därmed slå fast att staten skall vara huvudman för specialskolan och att det också är staten som skall vara ansvarig för finansieringen av specialskolan. Regeringen återkommer om konsekvenser med anledning av ovanstående.

I dag saknar synskadade elever med ytterligare funktionshinder tillräckligt bra möjligheter att studera vidare efter grundskolan. Resultatet blir att få ungdomar går vidare till gymnasieskolan. De har rätt att kunna gå vidare i sin egen utbildning och utvecklas i sin egen takt, oavsett

ålder. Därför bör ett nytt riksgymnasium för synskadade elever med ytterligare funktionshinder inrättas. Regeringen avser att återkomma med förslag om hur detta skall genomföras.

5.3.5 Särskolan

Särskolan skall kvarstå som egen skolform för elever med utvecklingsstörning. För dessa elever har särskolan en mycket viktig roll att fylla eftersom den kan erbjuda en gemenskap och en specialistkompetens som sällan kan erbjudas inom grund- och gymnasieskolan.

Det är viktigt att särskoleplaceringar föregås av väl underbyggda utredningar och att kommunens skyldigheter när det gäller detta förtydligas i skollagen. Felaktiga särskoleplaceringar kan få allvarliga konsekvenser och innebära ett ökat utanförskap, en undervisning som inte är ändamålsenlig och begränsade framtida utbildningsmöjligheter. Regeringen anser också att vårdnadshavarnas rätt till inflytande vid beslut om placering vid särskola skall framgå av skollagen och inte längre vara en försöksverksamhet. Regeringen har för avsikt att återkomma med förslag i dessa frågor.

Tydliga kunskapskrav för eleverna i särskolan är viktigt. Det pedagogiska arbetet skall vara målmedvetet och välplanerat. Det är också angeläget att kunskaperna om elever med utvecklingsstörning och deras lärande ökar på kommunal nivå och hos skolledningarna. En

individualisering av undervisningen möjliggör för alla elever med utvecklingsstörning att utvecklas och tillgodogöra sig grundkunskaper utifrån sina förutsättningar.

5.3.6 Fritidshem

Fritidshemmet är en förutsättning för att föräldrarna skall kunna förena föräldraskap med arbete och studier. Fritidshemmet har också en central uppgift i att ge eleverna en meningsfull fritid och det är väsentligt att kvaliteten i verksamheten utvecklas och upprätthålls.

En positiv utveckling är att fritidshemmen under senare år har knutits allt närmare skolan. De båda verksamheterna har i stor omfattning samordnats organisatoriskt, de är ofta lokalintegrerade och har gemensam arbetsledning i många kommuner. Verksamheten bedrivs både inom fritidshemmets ram och integreras som fritidspedagogisk verksamhet med undervisning under schemalagd tid inom grundskolans ram. Graden av samverkan mellan fritidshemmet och skolan har utvecklats men varierar mellan och inom kommunerna och måste anpassas till de lokala förutsättningarna.

Regeringen anser att verksamheten skall vara ett stöd i elevernas utveckling och bidra till arbetet med att öka skolans måluppfyllelse. Detta gäller inte minst för elever i behov av särskilt stöd som genom fritidshemmets personal kan få stöd i skolarbetet.

6 Vuxenutbildning

6.1 Omfattning och former

En utgångspunkt för den av riksdagen beslutade utvecklingen av den samhällsstödda vuxenutbildningen är att den skall utformas i samstämmighet med utvecklingen av samhälls- och arbetsliv. Vid sidan av deltagande inom det offentliga utbildningsväsendet, det formella lärandet, har de flesta människor tillgång till lärande både i arbetsliv och i privatliv. Detta lärande utgör en väsentlig del av den enskildes kompetensutveckling och kompletterar på så sätt de formella systemen. Statens insatser skall förutom att stödja den enskildes lärande i olika sammanhang också främja utvecklingen av strukturer för ökad samverkan mellan olika delar i utbildningssystemet och mellan verksamheter tillhörande olika politikområden.

Utbildning för vuxna handlar såväl om att fylla kunskapsluckor från ungdomens skolgång som att stödja den som på grund av arbetslivets förändring behöver stärka sin kompetens eller skaffa sig en ny kompetensprofil och den som behöver ta sig in på arbetsmarknaden. Vägledning och information utgör underlag för den enskildes ställningstaganden och val samt för en god måluppfyllelse inom området och är därför av mycket stor betydelse.

Ansvar för vuxenutbildning är såväl den enskildes som statens, kommunernas och arbetsgivarnas. I detta avsnitt redovisas statens insatser, resultatet av de gemensamt finansierade verksamheterna och politiska ståndpunkter inom ett antal områden. I avsnitt 8 Studiestödsverksamhet redogörs för studiefinansiella insatser.

Utbildningsformerna inom vuxenutbildningsområdet innefattar den kommunala och

statliga vuxenutbildningen, vuxenutbildningen för utvecklingsstörda, svenskundervisningen för invandrare, den kvalificerade yrkesutbildningen, de kompletterande utbildningarna och folkbildningen. Staten styr och påverkar dessa verksamheter genom lagstiftning, förordningar, riktade bidrag, informationsinsatser, utbildningsinspektion, tillsyn, uppföljning och utvärdering samt riktat utvecklingsstöd från myndigheternas sida.

Vidare svarar staten för vissa insatser för att främja rekryteringen och deltagandet i vuxenutbildning, utvecklingen av legitimitet, kvalitet och metoder för validering av faktisk kompetens samt möjligheten till lärande för vuxna med funktionshinder.

Under 2005 uppgick utgifterna för de statliga insatserna till ca 6,3 miljarder kronor. Åtta myndigheter medverkar i genomförandet av insatserna, bl.a. genom riktat utvecklingsstöd till huvudmännen. Dessa är Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd, Statens skolverk, Myndigheten för skolutveckling, Specialpedagogiska institutet, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Stockholms universitet, Nationellt centrum för flexibelt lärande och Valideringsdelegationen. Folkbildningsrådet har ett motsvarande ansvar för genomförandet av insatserna inom folkbildningen.

Staten stödjer även utvecklingen av vuxenutbildningen genom ett nationellt kompetenscentrum för vuxnas lärande.

6.2 Insatser

6.2.1 Infrastruktur

Med infrastruktur avses i detta sammanhang alla de möjligheter som finns för att främja vuxenutbildning i alla dess former.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning är en viktig del av infrastrukturen vad gäller vuxenutbildning. EU har gjort vägledningsfrågorna till ett av de prioriterade områdena för att nå Lissabonmålen för det livslånga lärandet.

Statens skolverk fick i november 2004 i uppdrag att beskriva och utvärdera hur studie- och yrkesvägledningen för barn, ungdomar och vuxna i det offentliga skolväsendet genomförs och organiseras i kommunerna. Uppdraget redovisades i november 2005.

Skolverket har utvecklat en IT-portal, Utbildningsinfo.se, som offentliggjordes under oktober 2005.

Validering

Validering är ett viktigt redskap för att ta till vara människors kunskaper och erfarenheter. Valideringsdelegationen har utifrån sitt nuvarande uppdrag genomfört ett antal främjandeaktiviteter för att höja kvaliteten, stärka legitimiteten och öka likvärdigheten vid validering av vuxnas kompetens och kunskaper. Under 2005 har Valideringsdelegationen fördelat utvecklingsbidrag, anlitat experter och arbetat med olika uppdrag/projekt för måluppfyllelse enligt delegationens uppdrag.

6.2.2 Kommunal och statlig vuxenutbildning

I kommunal vuxenutbildning (komvux) ingår grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning.

Mål för komvux anges i skollagen (1985:1100) och i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) samt i kursplanerna. De mål och strategier som regering och riksdag fastslagit för området är utgångspunkt för bestämmelserna i för-

ordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning.

Grundläggande vuxenutbildning syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv. Den skall också syfta till att möjliggöra fortsatta studier. Kommunerna skall erbjuda grundläggande vuxenutbildning till alla vuxna som saknar sådana färdigheter som normalt uppnås i grundskolan samt aktivt verka för att nå denna målgrupp och motivera dessa personer att påbörja studier.

Syftet med gymnasial vuxenutbildning är att ge vuxna kunskaper och färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan skall ge. Vid urval bland behöriga sökande skall den som har kort tidigare utbildning ges företräde.

Påbyggnadsutbildning syftar till att ge vuxna en sådan utbildning som leder till en ny nivå inom deras yrke eller till ett nytt yrke.

Kommunerna skall informera om möjligheterna till gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning, verka för att vuxna deltar i sådan utbildning samt sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Nationellt centrum för flexibelt lärande kompletterar kommunernas utbud av främst gymnasial vuxenutbildning genom att erbjuda kommunerna s.k. ”smala” kurser i form av distansutbildning, dvs. sådana kurser som har få sökande.

I december 2004 tillsattes en arbetsgrupp för delegering av myndighetsutövning i det offentliga skolväsendet för vuxna (U 2004:I). Gruppens uppdrag var att pröva hur en delegering av rätten till myndighetsutövning avseende betygssättning och betygsutfärdande inom vuxenutbildning kan utformas. Uppdraget redovisades i en departementspromemoria (Ds 2005:35) i september 2005.

Myndigheten för skolutveckling hade för 2005 i uppdrag att bl.a. genom riktat utvecklingsstöd stödja kommunernas arbete med vuxenutbildning för att bidra till ökad måluppfyllelse och till likvärdighet i utbildningen. Nationellt prioriterade områden för myndighetens arbete med de generella utvecklingsinsatserna har varit vuxna med kort eller ofullständig utbildning och jämställdhet. Myndigheten har också under en treårsperiod genomfört behörighetsgivande kompetensutveckling inom området vuxenpedagogik och specialpedagogik.

Överföring av vissa påbyggnadsutbildningar till statliga verksamhetsformer

Regelverket för interkommunal ersättning för påbyggnadsutbildningar avvecklades 2004 genom en ändring i förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning. Avvecklingen skedde mot bakgrund av vissa förslag i budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1). Skyldigheten för en deltagares hemkommun att betala ersättning för en studieplats till en annan kommun som anordnar påbyggnadsutbildning har härigenom upphört.

I december 2004 beslutades att staten skulle ta över finansieringen av vissa påbyggnadsutbildningar. För ändamålet omfördelades 125 miljoner kronor under 2005 och 300 miljoner kronor 2006 från det under utgiftsområde 25 upptagna anslaget *Kommunalekonomisk utjämning* till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Besluten om vilka utbildningar som kan få sådan finansiering fattas enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning av Statens skolverk.

Många påbyggnadsutbildningar utvecklades under 2005 och övergick till andra verksamhetsformer. En stor andel kommunala påbyggnadsutbildningar inom de flesta branschområden överfördes till kvalificerad yrkesutbildning med statlig finansiering. Till folkhögskolorna överfördes bl.a. utbildningar inom områdena musik, teater och måleri. En utbildning överfördes till kompletterande utbildningar, en till Sveriges lantbruksuniversitet och en till Luleå tekniska universitet.

Ämnesbetyg och gymnasieexamen för vuxna

Regeringens förslag: Ämnesbetyg och gymnasieexamen skall inte införas i gymnasial vuxenutbildning.

Ärendet och dess beredning: I propositionen Vissa frågor om vuxnas lärande, m.m. (prop. 2005/06:148) föreslogs att ett nytt ämnesbetyg skall sättas inom gymnasial vuxenutbildning efter varje kurs i ett ämne. Om eleven redan har betyg på en tidigare kurs i ämnet, skall det nya betyget ersätta det tidigare betyget. Betyg skall enligt förslaget även sättas på gymnasiearbetet. Av propositionen framgick också att föreskrifter

om att vissa kurser inte skall betygssättas skulle meddelas. Vidare föreslogs att bevis om gymnasieexamen skall utfärdas i gymnasial vuxenutbildning för den som har fullföljt utbildning omfattande minst 2 350 gymnasiepoäng och som fått minst betyget Godkänt på kurser omfattande minst 2 150 gymnasiepoäng och gymnasiearbetet. Bevis om gymnasieexamen skall inte få utfärdas för den som redan har ett sådant. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall få meddela ytterligare föreskrifter om gymnasieexamen i gymnasial vuxenutbildning. Den som har fått gymnasieexamen i gymnasial vuxenutbildning skall också enligt förslaget ha grundläggande behörighet för högskoleutbildning.

Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen (bet. 2005/06:UbU22, rskr. 2005/06:313).

Statens skolverk har beretts tillfälle att yttra sig över det förslag som regeringen nu lämnar och anför att regeringen aviserar en utredning för att förbereda en större strukturförändring i gymnasieskolan. Skolverket anser därför att det inte är lämpligt att genomföra de förändringar som enligt tidigare riksdagsbeslut skulle genomföras hösten 2007.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i avsnitt 5.3.4 Gymnasieskolan anført att regeringen avser att återkomma med förslag till gymnasieskolans fortsatta utformning. Regeringen föreslår i avsnitt 5.1.1. Uppföljning och utveckling att de förändringar av gymnasieskolan som tidigare beslutats av riksdagen återkallas. Av avsnittet framgår att förändringar såsom införande av ämnesbetyg och gymnasieexamen i gymnasieskolan därmed inte kommer att genomföras för de elever som påbörjar sin utbildning efter den 1 juli 2007.

En av anledningarna till att det i den nämnda propositionen (prop. 2005/06:148) föreslogs att ämnesbetyg och gymnasieexamen för vuxna skulle införas var att det är en naturlig utgångspunkt att gymnasial vuxenutbildning skall vara likvärdig med utbildningen i gymnasieskolan. Regeringen anser av samma anledning att det med hänsyn till kommande förändringar av gymnasieskolan för närvarande inte är lämpligt att införa ämnesbetyg och gymnasieexamen i gymnasial vuxenutbildning.

I propositionen anfördes att det är lämpligt att ämnesbetyg införas i gymnasial vuxenutbildning från och med den 1 juli 2007, dvs. vid samma tidpunkt som de enligt tidigare riksdagsbeslut

skall börja tillämpas i gymnasieskolan. Ämnesbetyg bör därmed enligt propositionen kunna ingå i en gymnasieexamen i gymnasial vuxenutbildning. Ett bevis om en sådan gymnasieexamen bör enligt vad som också sades i propositionen kunna utfärdas tidigast från och med den 1 januari 2010. Regeringens förslag innebär att ämnesbetyg och gymnasieexamen i gymnasial vuxenutbildning inte kommer att införas vid dessa tidpunkter. Därmed kommer det gymnasiearbete som enligt den nämnda propositionen bör ingå i gymnasieexamen inte heller att införas.

I propositionen Kunskap och kvalitet – elva steg för utvecklingen av gymnasieskolan bedömdes att lokala kurser i gymnasial vuxenutbildning bör kvalitetssäkras genom att Skolverket prövar och fastställer dem och att beslut om lokala kurser på lokal nivå bör begränsas till att enbart gälla orienteringskurser (prop. 2003/04:140 s. 35 f.). Mot bakgrund av vad som anförts om kommande förändringar av gymnasieskolan bedömer regeringen att några bestämmelser av denna innebörd för närvarande inte bör införas. Regeringen kommer dock att liksom för gymnasieskolan överväga behovet av en uppstramning av det mycket varierande kursutbudet.

Ekonomiska konsekvenser

Regeringen bedömer att kostnader inte kommer att uppstå för kommunerna med anledning av förslaget.

6.2.3 Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux) syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning kunskaper och färdigheter motsvarande de som ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella och specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom särsvux får också yrkeskurser anordnas.

En parlamentarisk kommitté, Carlbeckkommittén, med uppdrag att göra en översyn av särskolan och särsvux, lämnade i oktober 2004 sitt slutbetänkande För oss tillsammans – Om utbildning och utvecklingsstörning (SOU 2004:98). Kommitténs förslag har remissbehandlats.

6.2.4 Svenskundervisning för invandrare

Svenskundervisning för invandrare (sfi) syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket.

Varje kommun ansvarar för att vuxna som är berättigade till sfi och som bor i kommunen erbjuds undervisning senast tre månader efter det att personen anmält att hon eller han vill delta. Varje kommun skall vidare arbeta aktivt med att rekrytera och motivera behöriga personer att delta i sfi.

I propositionen Vissa frågor om vuxnas lärande, m.m. (prop. 2005/06:148) redovisades förslag som syftar till att sfi skall vara en mer renodlad språkutbildning. Alfabetiseringen förläggs till skolformen sfi för att underlätta för analfabeter med utländsk bakgrund att lära sig att tala och skriva på svenska. Vidare föreslogs att undervisningstiden skulle vara 15 timmar i veckan i genomsnitt under en fyraveckorsperiod. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen i propositionen (bet. 2005/06:UbU22, rskr. 2005/06:313).

De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2006.

Myndigheten för skolutveckling slutredovisade i februari 2005 ett uppdrag som myndigheten fick 2002 att utveckla sfi-lärares ämneskompetens. Ett uppdrag som innebär en fortsättning på det tidigare uppdraget gavs i februari 2004. Myndigheten skall redovisa uppdraget senast den 1 december 2006.

6.2.5 Folkbildning

Statens stöd till folkbildningen skall främja verksamhet som gör det möjligt för män och kvinnor att förändra sin livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Vidare skall studiecirkel, kurser, kulturarrangemang och annan verksamhet stärka och utveckla demokratin. Statsbidraget syftar också till att bidra till ett breddat kulturintresse i samhället, till en ökad delaktighet i kulturlivet samt till att främja kvinnors och mäns möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande. Verksamhet som syftar till att höja utbildningsnivån och utjämna utbildningsklyftor i samhället liksom verksamhet som riktar sig till personer med utländsk bakgrund, deltagare med funktions-

hinder och arbetslösa skall prioriteras (prop. 1997/98:115).

I mars 2006 lämnades propositionen Lära, växa, förändra (prop. 2005/06:192). I propositionen lyfts folkbildningens stora betydelse för att bl.a. utveckla demokratin, förbättra integrationen, motverka utanförskap och främja kulturlivet fram. Samtidigt konstateras bl.a. att ett systematiskt kvalitetsarbete med inriktning på såväl administration som verksamhetsformer och innehåll behöver utvecklas på alla nivåer inom folkbildningen.

I propositionen görs uttalanden om dels en öronmärkning av resurser för vissa ändamål, dels att folkbildningen bör göra särskilda insatser och satsningar inom ramen för statsbidraget. Vidare konstateras att stödet till idrottens utbildningsverksamhet, via folkbildningen, bör ses över.

Riksdagen godkände förslagen i propositionen (bet. 2005/06:KrU14, rskr. 2005/06:322).

6.2.6 Kvalificerad yrkesutbildning

Den kvalificerade yrkesutbildningen skall enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning ge sådana fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kunna utföra kvalificerade uppgifter i ett modernt organiserat arbetsliv. Utbildningen bygger på de kunskaper som inhämtas i gymnasieskolan. Den skall präglas av en stark arbetslivsanknytning och utvecklas i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. Utbildningarna kan vara mellan ett och tre år långa vid heltidsstudier. Ungefär en tredjedel av utbildningen skall bestå av arbetsplatsförlagt lärande. Det nationella ansvaret för den kvalificerade yrkesutbildningen vilar på Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Myndigheten kan om vissa villkor är uppfyllda besluta om statligt stöd till en anordnare som ansöker om det. Myndigheten skall särskilt ta hänsyn till om en utbildning har utformats i samverkan med arbetslivet. Bedömningar och prognoser av aktuella och framtida arbetsmarknadsbehov bör enligt myndigheten göras under utbildningsanordnarens planeringsarbete för att styrka behovet av utbildningens innehåll och inriktning. Statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer kan vara anordnare av kvalificerad yrkesutbildning.

Under 2005 planerades för en verksamhet på minst 12 500 årsstudieplatser. Myndigheten disponerade drygt 790 miljoner kronor för statsbidrag till kvalificerad yrkesutbildning. I juni 2005 höjdes ramen till drygt 820 miljoner kronor i samband med beslut om 1 000 nya platser som ett led i de sysselsättningsskapande åtgärder som presenterades i 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100).

Under 2006 planeras för en verksamhet på minst 16 500 årsstudieplatser, varav engångsvis 1 000 med start hösten 2005 och engångsvis 1 000 med start 2006. Detta inkluderar även de påbyggnadsutbildningar som överfördes till kvalificerad yrkesutbildning 2005.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har utrett möjligheter och villkor för att kvalificerad yrkesutbildning skall kunna anordnas som uppdragsutbildning.

Myndigheten har under 2005 redovisat ett antal uppdrag avseende möjligheten att registrera uppgifter om betyg och examina samt utveckling av handledarutbildning och nationella likvärdiga utbildningsplaner för tandsköterskeutbildning. Myndigheten har även redovisat sitt miljöledningsarbete samt sin risk- och sårbarhetsanalys.

Propositionen Kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning (prop. 2005/06:74) ligger till grund för den lagändring som beslutades i maj 2006 (bet. 2005/06:UbU20, rskr. 2005/06:312) och som gör det möjligt att från och med augusti 2006 bedriva kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning.

Avgifter vid kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning

---

Regeringens förslag: Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en utbildningsanordnare som bedriver kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning.

Ärendet och dess beredning: Under våren 2006 har inom Utbildnings- och kulturdepartementet utarbetats promemorian Bemyndiganden att ta ut avgifter vid viss uppdragsutbildning, m.m. (U2006/4904/SV). I promemorian lämnas förslag till lagändringar som gör det möjligt för regeringen att meddela föreskrifter om att en

myndighet får besluta om avgifter för myndighetens verksamhet i vissa avseenden.

Promemorian har remissbehandlats.

Regeringen bedömer att lagförslaget är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats.

Förslag till lagtext finns i avsnitt 2.2.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Utbildningsföretagens Förening* avstyrker förslaget.

Bakgrund: I propositionen Kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning (prop. 2005/06:74) föreslogs att en utbildningsanordnare som beviljats bidrag eller särskilda medel enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning efter anmälan får bedriva sådan utbildning som uppdragsutbildning mot annan ersättning. Vidare föreslogs att regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet en anmälan skall lämnas. Bedömningen blev också att de övriga bestämmelser som bör gälla för uppdragsutbildning inom kvalificerad yrkesutbildning bör regleras i förordning, bl.a. bestämmelser om hur myndighetens kostnader för bl.a. studiedokumentation, tillsyn och uppföljning skall ersättas. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionens förslag (bet. 2005/06:UbU20, rskr. 2005/06:312).

Skälen för regeringens förslag: En utgångspunkt för reformen har varit att den myndighet till vilken anmälan om uppdragsutbildning skall lämnas skall kunna ta ut avgifter av den utbildningsanordnare som bedriver uppdragsutbildning. Eftersom det bedöms vara fråga om tvingande avgifter krävs det emellertid bemyndigande i lag för att myndigheten skall kunna ta ut avgifterna.

Förslaget till lag om ändring i lagen om kvalificerad yrkesutbildning innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av utbildningsanordnare som bedriver kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning. Den myndighet som skall kunna ta ut avgifterna bör vara den myndighet till vilken anmälan skall lämnas enligt 2 § andra stycket lagen om kvalificerad yrkesutbildning, vilket för närvarande enligt förordningen (2006:906) om kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning är Myndigheten för kvalificerad

yrkesutbildning. Myndigheten skall kunna ta ut avgifter av en utbildningsanordnare för sådana kostnader som är förknippade med uppdragsutbildningen, t.ex. kostnader för studiedokumentation, administration, tillsyn och uppföljning. Myndighetens beslut i fråga om avgift bör kunna överklagas enligt bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223).

Ikraftträdandebestämmelser

Det är angeläget att myndigheten utan längre dröjsmål ges möjlighet att ta ut avgifterna. De nya bestämmelserna bör därför träda i kraft den 1 januari 2007.

Ekonomiska konsekvenser

Det är fråga om en helt ny verksamhet för myndigheten och det gör att det är svårt att på förhand bedöma omfattningen och kostnadsutvecklingen.

Lärlingsutbildning för vuxna

Förordningen (2004:167) om statligt stöd till försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken trädde i kraft våren 2004. Utbildningen får omfatta högst 80 veckor och skall bestå av dels teoretiska studier under minst en femtedel av utbildningstiden, dels lärlingsskap hos en hantverkare i yrket. För ändamålet har 3 miljoner kronor anvisats för 2005, vilket motsvarar 25 årsstudieplatser. Stockholms Hantverksförening Förvaltnings AB har utsetts som huvudman för lärlingsutbildningen. Försöksverksamheten står under tillsyn av Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Myndigheten har i uppdrag att 2007 redovisa en utvärdering av försöksverksamheten.

6.2.7 Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar skall bl.a. öka tillgången på utbildade inom yrken som det finns ett nationellt behov av och som bidrar till bevarande av traditionella yrkeskunskaper. De skall bidra till att utveckla kunskaper och färdigheter av hög kvalitet inom specifika områden, alltifrån konstnärligt skapande till tekniska yrkesområden.

Kompletterande utbildningar är kortare yrkesutbildningar för ungdomar och vuxna och utgör ett komplement till det offentliga utbildningsväsendet. Utbildningarna kan anordnas av en enskild fysisk eller juridisk person. Statens skolverk beslutar enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar om statlig tillsyn och statligt stöd avseende utbildningarna.

Statens skolverk disponerade 133 miljoner kronor för bidrag till verksamheten under 2005.

6.2.8 Övriga insatser

Vuxenutbildningens roll i den regionala utvecklingspolitiken

I juni 2004 uppdrogs åt ett antal myndigheter att redovisa förslag till metoder som kan bidra till att stärka myndigheternas arbete med de regionala utvecklingsprogrammen. Inom det strategiska området ”långsiktiga arbetskrafts- och kompetensförsörjningsbehov” arbetade Myndigheten för skolutveckling, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Nationellt centrum för flexibelt lärande och Arbetsmarknadsstyrelsen, som var sammankallande. Uppdraget redovisades den 30 september 2005.

Särskilda insatser för vissa grupper

Den 1 juli 2004 inrättades ett läromedelsråd inom Specialpedagogiska institutet vars syfte är att främja tillgången till och tillgängligheten av läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Institutet får endast i den utsträckning behoven inte kan tillgodoses på den kommersiella marknaden på egen hand utveckla, anpassa, framställa och distribuera läromedel för denna grupp. Under 2002–2005 avsattes tre miljoner kronor årligen till institutet för främjande av ett utvidgat ansvar för läromedel till vuxenstuderande.

I sitt uppdrag att i samarbete med Specialpedagogiska institutet utveckla stöd för vuxenstuderande med teckenspråk som första språk har Nationellt centrum för flexibelt lärande utvecklat läromedel för distansutbildning anpassade till målgruppen.

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet (TÖI) fördelar statsbidrag till bl.a.

kontakttolkutbildning och teckenspråktolkutbildning.

I december 2003 tillkallades en särskild utredare som skulle göra en översyn av teckenspråkets ställning. Utredaren lämnade sitt betänkande, Teckenspråk och teckenspråkiga. Översyn av teckenspråkets ställning (SOU 2006:54) i maj 2006.

Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd fördelar statsbidrag till folkhögskolorna för t.ex. assistans, tolk samt anpassning av teknik och material.

Folkbildningsrådet fördelar en viss del av statens bidrag till folkbildningen i form av stöd till kursdeltagare med funktionshinder inom folkhögskolornas verksamhet. Folkbildningsrådet står också för kostnader för pedagogisk verksamhet, t.ex. ökad lärartäthet.

Bidrag till vissa verksamheter

Samernas utbildningscentrum är en privat utbildningsanordnare, en stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Skolan bedriver vuxenutbildning i form av kurser i språk, slöjd och kultur samt viss uppdragsutbildning.

Nordiska Scenografiskolan i Skellefteå har under den första hälften av 2005 drivits som en riksrekryterande påbyggnadsutbildning i Attributmakeri/Special effekter och TV-scenografi/Produktionsdesign. Utbildningen har varit en betydelsefull rekryteringsbas för TV- och filmbranschen. I juli 2005 övergick verksamheten till Luleå tekniska universitet och drivs vidare som en högskoleutbildning.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund är en ideell förening och har till uppgift att främja och utveckla hemslöjden i Sverige. Förbundet samordnar landets hemslöjdsföreningar.

Uppsökande verksamhet

Fackliga organisationer och vissa andra organisationer har sedan 1997 fått bidrag för att bedriva uppsökande verksamhet bland sina medlemmar.

Organisationerna är Handikappförbundens samarbetsorgan, Lantbrukarnas Riksförbund, (LRF), Tjänstemännens Centralorganisation

(TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Landsorganisationen i Sverige (LO), Företagarnas Riksorganisation (FR), Lärarna och Sveriges Fiskares Riksförbund.

För 2005 avsattes 49,7 miljoner kronor för ändamålet.

Kampanj för vuxnas lärande

I syfte att motivera och locka till studier samt att synliggöra kommunernas och folkbildningens stora utbud av utbildning för vuxna genomförde Sveriges Utbildningsradio (UR) i samarbete med Utbildnings- och kulturdepartementet även under 2005 en nationell kampanj under namnet ”1000 vägar till kunskap”.

Internationellt samarbete

Köpenhamnsprocessen

Den s.k. Köpenhamnsprocessen som beskrivs i avsnitt 5 Barn- och ungdomsutbildning omfattar även vuxenutbildning.

Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL)

NVL är ett nordiskt nätverk som på uppdrag av Nordiska ministerrådet förmedlar kompetens och erfarenheter avseende vuxnas lärande från fem nordiska länder och tre självstyrande områden. NVL:s arbete baseras på Nordiska ministerrådets strategiplan för utbildning och forskning, samt på den årliga handlingsplan som upprättas av Styrgruppen för Vuxnas Lärande och ordförandelandet i Nordiska ministerrådet. Nätverket fördjupar det nordiska kunnandet och dess effekter kan utsträckas till Nordens närområden och övriga Europa.

För närvarande pågår projekt kring bl.a. validering, kompetensutveckling, kvalitetssäkring, aktivt medborgarskap, hållbar utveckling, flexibelt lärande, vägledning och lika möjligheter.

Grundtvig

Inom ramen för EU-programmet Grundtvigs olika delprogram fördelades för svenskt deltagande drygt fem miljoner kronor som stöd till olika transnationella samarbets- och utvecklingsprojekt. Syftet med projekten är att öka det europeiska samarbetet för livslångt lärande och att förbättra vuxnas möjligheter till lärande och utbildning.

Programmet kommer från och med 2007 att ingå i det nya integrerade utbildningsprogrammet för livslångt lärande inom ramen för EU-samarbetet.

6.3 Resultat

6.3.1 Infrastruktur

Studie- och yrkesvägledning

Statens skolverk redovisade den 31 oktober 2005 en utvärdering av vägledningen inom det offentliga skolväsendet. Inom kommunal vuxenutbildning i hela landet finns 363 vägledare, varav 243 har vägledarutbildning och 291 har heltidstjänst. Jämfört med gymnasiet och grundskolan är vägledare inom kommunal vuxenutbildning oftare placerade centralt och deltar oftare i arbetslag eller elevvårdsteam. Skolverket har utvecklat en internetbaserad portal för information och vägledning som lanserades i oktober 2005.

Validering

Valideringsdelegationen redovisade den 31 oktober 2005 en rapport, Lägesbeskrivning – Valideringsdelegationens erfarenheter av utvecklingen inom validering (U2005/8250/SV). Av rapporten framgår att ca 25 000 individer årligen ges möjlighet att validera sin kompetens eller delar av den. Av dessa får ca 10 000 individer en större del av sin kompetens validerad.

Majoriteten av alla kommuner uppger att de tillhandahåller validering inom den kommunala vuxenutbildningen. Därtill finns ett flertal fristående utbildnings- och kompetensanordnare samt valideringscentrum som erbjuder liknande tjänster. Av individer som validerats inom kommunal verksamhet är drygt en tredjedel studerande, något färre än en tredjedel arbetslösa samt en tredjedel redan anställda. Inom kommunal vuxenutbildning är validering av kunskaper inom vård och omsorg mest frekvent.

Vidare konstateras i rapporten att resursåtgång och kostnad för validering varierar kraftigt och att det förekommer en mängd olika dokumentationsformer som slutresultat av genomförd validering.

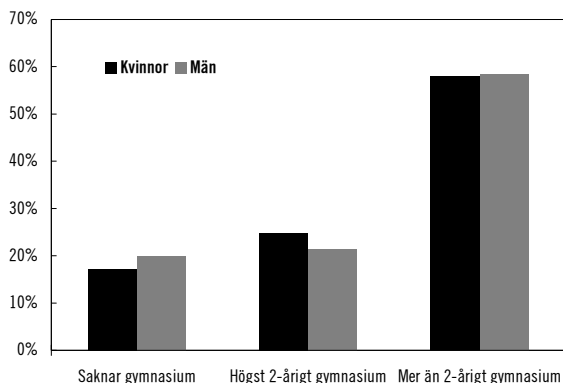

6.3.2 Kommunal och statlig vuxenutbildning

Kommunerna genomförde själva större delen av utbildningsverksamheten, ca 76 procent räknat på antalet studerande, inom kommunal vuxenutbildning (komvux) under 2005. Resterande del utfördes på entreprenad. Antalet tjänstgörande lärare har sedan läsåret 1999/00 nästan halverats och uppgick läsåret 2005/06 till ca 6 800. Andelen lärare med pedagogisk utbildning var sistnämnda läsår 76 procent vilket är en liten ökning jämfört med tidigare år.

Enligt Statens skolverks lägesbedömning 2005 är det många som är under 25 år som kompletterar matematik, svenska och engelska i komvux. Omvårdnad är det vanligaste karaktärsämnet bland kursdeltagare som är under 25 år. Av kursdeltagarna är det drygt var femte som studerar hos en extern utbildningsanordnare. Enligt rapporten är läget i komvux då det gäller studieresultaten på individuell nivå gott.

Diagram 6.1 Utbildningsbakgrund bland studerande i kommunal och statlig vuxenutbildning läsåret 2004/05

Källa: Statens skolverk

I diagram 6.1 redovisas utbildningsbakgrunden bland de studerande inom kommunal och statlig vuxenutbildning läsåret 2004/05. Det kan konstateras att ca 18 procent av de studerande i komvux saknar formell utbildning på gymnasienivå. Nära 24 procent har en formell utbildning motsvarande tvåårig gymnasieskola. Männerna utgör en litet större andel än kvinnorna, ca 16 procent respektive ca 13 procent, då det gäller gruppen med grundskola som högsta utbildning. Då det gäller högst tvåårig gymnasieskola utgör männen ca 22 procent och kvinnorna ca 25 procent.

Grundläggande vuxenutbildning

Drygt 40 600 personer, varav ca 26 100 kvinnor (62 procent) och ca 14 500 män (38 procent), deltog i grundläggande vuxenutbildning läsåret 2004/05. Totalt är det en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med föregående verksamhetsår. Medianåldern låg på 34 år. Drygt 32 300 studerande, ca 80 procent, var födda utomlands. Andelen kursdeltagare i komvux som slutför sina planerade studier inom grundläggande vuxenutbildning ligger oförändrat kvar på ca 65 procent. Svenska som andraspråk, engelska, matematik och orienteringskurser var de fyra kurskategorier som hade högsta antalet deltagare. Av deltagarna i orienteringskurser på grundläggande nivå slutförde ca 80 procent kurserna. Den totala kostnaden för grundläggande vuxenutbildning under kalenderåret 2005 uppgick till 849 miljoner kronor vilket motsvarar ca 33 300 kronor per heltidsstuderande och år. Ca 2 600 årsstudieplatser fördelades till kommunerna och den grundläggande vuxenutbildningen inom ramen för det riktade statsbidraget.

Gymnasial vuxenutbildning

Resultatredovisningen avser både verksamhet finansierad med det riktade statsbidraget och kommunalt finansierad gymnasial vuxenutbildning. Den totala kostnaden för gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning för 2005 var ca 3,6 miljarder kronor, vilket innebär en snittkostnad på 41 000 kronor per heltidsstuderande. Det statliga riktade bidraget krävde en kommunal motprestation på 82 procent mätt i antal årsstudieplatser. Riksdagen anvisade för 2005 medel motsvarande ca 46 100 årsstudieplatser i komvux. Enligt omfördelningsbeslut den 1 juni 2006 fördelade Myndigheten för skolutveckling ca 44 700 årsstudieplatser inom gymnasial vuxenutbildning

Omfattningen av den gymnasiala vuxenutbildningen under de senaste läsåren framgår av tabell 6.2. Man kan konstatera en ökning av antalet studerande läsåret 2004/05 jämfört med föregående läsår. Omfattningen i årsstudieplatser under 2006 beräknas totalt uppgå till drygt 78 300, varav ca 35 300 platser finansieras av kommunerna.

Tabell 6.1 Antal studerande i den gymnasiala vuxenutbildningen läsåren 2002/03—2004/05

Läsår	Antal studerande	Kvinnor procent	Män procent
2002/03	197 332	66,1	33,9
2003/04	182 114	65,9	34,1
2004/05	183 781	66,1	33,9

Källa: Statens skolverk

Under läsåret 2004/05 låg medianåldern i gymnasial vuxenutbildning på 29 år, en minskning med ett år jämfört med föregående läsår. Andelen studerande mellan 25 och 29 år var ca 14 procent, ca 43 procent var mellan 30 och 54 år och ca 5 procent var över 54 år. En stor andel, knappt 38 procent, var under 25 år. Denna andel ligger något högre än för föregående läsår då ca 35 procent var under 25 år. Enligt Skolverkets statistik för hösten 2005 är andelen studerande under 25 år i komvux totalt ca 33 procent. Andelen födda utomlands i gymnasial vuxenutbildning var läsåret 2004/05 ca 24 procent.

De mest frekvent anordnade kurserna under samma tidsperiod var i tur och ordning orienteringskurser, Datorkunskap, Matematik A och B samt Engelska A. Av yrkesinriktade kurser var Omvårdnad samt Arbetsmiljö och säkerhet de mest genomförda. Även andra kurser inom vårdområdet var vanligt förekommande.

Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL)

Tyngdpunkten i den verksamhet vid CFL som kompletterar den kommunala vuxenutbildningen har alltmer övergått från utbildnings- till utvecklingsinsatser. Utbildningsvolymen har minskat ytterligare under 2005. Det totala antalet kursdeltagare inom såväl anslags- som uppdragsfinansierad verksamhet var under året 3 825, vilket är en kraftig minskning jämfört med föregående år då antalet kursdeltagare var 10 248.

Av de studerande i CFL:s gymnasiala vuxenutbildning återfanns 57 procent i åldersgruppen 25–44 år och 29 procent i åldersgruppen upp till 24 år. Motsvarande siffror för 2004 var 59 respektive 30 procent.

Andelen män var 43 procent under 2005 mot 45 procent under 2004 och andelen kvinnor var 57 procent mot 55 procent under 2004 (källa CFL).

Påbyggnadsutbildning

Under läsåret 2004/05 fanns ca 4 900 studerande i kommunal påbyggnadsutbildning anordnad av

117 kommuner och landsting. Jämfört med läsåret 2002/03 har antalet studerande minskat med ca 1 800 och antalet kommuner eller landsting som anordnar påbyggnadsutbildning har minskat med elva under samma period. En förklaring är att ett antal platser överfördes till en statligt finansierad utbildningsform 2005.

Medianåldern var oförändrat 26 år. Andelen studerande födda utomlands har minskat något från 16 procent under läsåret 2003/04 till 14,4 under läsåret 2004/05. Andelen kvinnor ökade under samma tid med nästan 5 procentenheter. Av det totala antalet studerande var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Påbyggnadsutbildning med inriktning på företagsekonomi, transportteknik och barnskötare har haft flest kursdeltagare.

Utveckling av påbyggnadsutbildning

Under 2005 överfördes närmare 3 350 utbildningsplatser till andra verksamhetsformer. Av dessa avsåg ca 1 000 platser statligt finansierade påbyggnadsutbildningar som anordnas av kommunala huvudmän, bl.a. vissa kortare utbildningar med nationellt fastställda kursplaner samt ett antal övriga utbildningar inom framför allt tekniska och hantverksinriktade områden. Till de kompletterande utbildningarna överfördes en industridesignutbildning med ca 35 platser. Skolverket disponerade under 2005 sammanlagt drygt 54 miljoner kronor för statsbidrag till samtliga dessa utbildningar.

Ungefär 2 150 platser inom de flesta yrkes- och branschområden överfördes till kvalificerad yrkesutbildning. Ett stort antal påbyggnadsutbildningar utvecklades därmed från att omfatta som mest tre terminer till att bli i huvudsak tvååriga utbildningar. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning disponerade under 2005 ca 65 miljoner kronor för utbetalning av statligt stöd till dessa utbildningar. Resultatredovisningen för påbyggnadsutbildningar inom kvalificerad yrkesutbildning berörs närmare i avsnitt 6.3.6 Kvalificerad yrkesutbildning (KY).

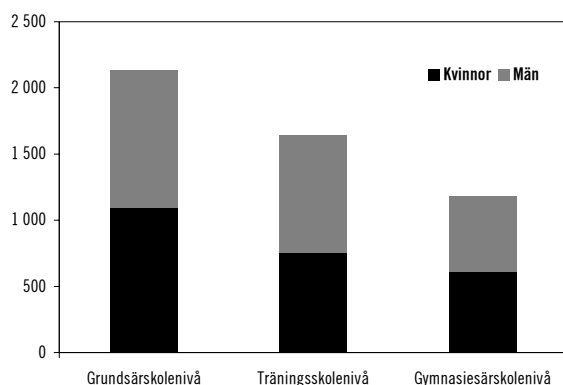
Till folkhögskolorna överfördes vidare ca 80 platser med inriktning på musik, teater och måleri samt omsorg. Folkbildningsrådet disponerade under 2005 närmare 1,9 miljoner kronor för detta ändamål. Till Sveriges lantbruksuniversitet överfördes från Uppsala kommun 16 platser avseende skogligt basår och till Luleå tekniska universitet 16 platser från den Nordiska Scenografiskolan i Skellefteå. Sammanlagt överfördes

närmare 2,3 miljoner kronor till de båda universiteten för driften av dessa utbildningar under 2005.

6.3.3 Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox)

Antalet studerande i särvox uppgick läsåret 2005/06 till drygt 4 950 personer, en ökning med 160 deltagare jämfört med föregående läsår. Av deltagarna återfinns 76 procent inom utbildning som motsvarar den obligatoriska sarskolan, varav 43 procent på grundsärskolenivå och 33 procent på träningskolenivå. Resterande 24 procent deltog i undervisning på gymnasiesärskolenivå. Av deltagarna var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Diagram 6.2 Antal studerande i vuxenutbildning för utvecklingsstörda läsåret 2005/06

Källa: Statens skolverk

Antalet deltagare per undervisningsgrupp varierar kraftigt men det genomsnittliga antalet var 2,9 vilket är en svag ökning sedan föregående läsår.

Medelåldern i särvox var under läsåret 37 år. Av deltagarna var 9 procent födda utomlands.

Antalet tjänstgörande lärare var, omräknat till heltidstjänster, 253 varav 89 procent hade pedagogisk högskoleexamen.

Den totala kommunala kostnaden för särvox 2005 var 157 miljoner kronor, vilket är en ökning med 11 miljoner kronor jämfört med 2004. Även kostnaden per elev har ökat något och uppgick 2005 till drygt 32 000 kronor.

6.3.4 Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Antalet studerande i sfi varierar beroende av flyktingströmmar och invandring till Sverige.

Läsåret 2004/05 deltog ca 48 000 personer i sfi. Av dessa var ca 29 000 kvinnor och knappt 19 000 män.

Tabell 6.2 Antal studerande vid svenskundervisning för invandrare under 2001–2005

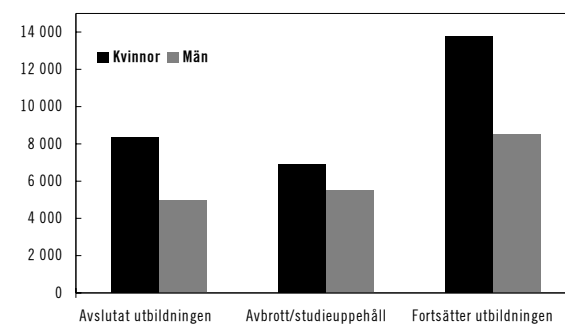
Läsåret	Antal studerande ca	Andel kvinnor ca	Andel män ca
2001/02	40 000	24 000	16 000
2002/03	44 000	25 000	18 000
2003/04	47 000	28 000	19 000
2004/05	48 000	29 000	19 000

Källa: Statens skolverk

Av samtliga studerande har ca 13 300 avslutat utbildningen under året. Av dessa var 8 400 kvinnor och knappt 5 000 män. Det motsvarar ca 28 procent av deltagarna. I de 28 procent som avslutat utbildningen ingår ca 25 procent som nått kursmålen. Av dem återfanns knappt 2 procent inom studieväg 1 (Kurs B) och drygt 5 procent inom studieväg 2 (Kurs C) och knappt 18 procent inom studieväg 3 (Kurs D) eller i utbildning enligt äldre kursplan. Vidare har knappt 3 procent inte nått målen eller lämnat landet och 0,5 procent har slutttestat direkt.

Av de studerande avbröt totalt drygt 12 400 personer, 26 procent, sina studier under läsåret eller gjorde studieuppehåll. Av dessa var 6 900 kvinnor och drygt 5 500 män. Av samtliga studerande fortsätter 22 250, eller drygt 46 procent, sina studier inom sfi.

Diagram 6.3 Antal studerande som avslutat, avbrutit eller fortsatt utbildningen läsåret 2004/05

Källa: Statens skolverk

Läsåret 2004/05 fanns, räknat på heltidstjänster, totalt 1 200 lärare inom sfi. Av dessa fanns 78 procent i kommunala skolor och 22 procent hos andra anordnare. Andelen lärare med pedagogisk utbildning uppgick till 74 procent. I kommunala skolor hade 80 procent av lärarna pedagogisk utbildning, medan motsvarande siffra hos andra anordnare var 53 procent.

Den totala kommunala kostnaden för sfi uppgick till ca 850 miljoner kronor under läsåret 2004/05.

Totalt 247 kommuner hade läsåret 2004/05 deltagare i sfi. Antalet är oförändrat sedan föregående läsår.

6.3.5 Folkbildning

Statens bidrag till folkbildningen uppgick 2005 till 2 634 miljoner kronor. Folkbildningsrådet fördelade 1 339 miljoner kronor till verksamhet inom studieförbunden och 1 278 miljoner kronor till folkhögskolorna. Kostnaden för Folkbildningsrådets verksamhet uppgick till 15 miljoner kronor.

Via utgiftsområde 17, anslaget 25:2 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen* fördelades drygt 41,7 miljoner kronor.

De kommunala bidragen till studieförbunden uppgick 2005 till 405 miljoner kronor. Utöver stödet till den folkhögskola som har kommunal huvudman är kommunernas bidrag till folkhögskolorna marginellt.

Landstingens stöd till studieförbunden och länsbildningsförbunden var 290 miljoner kronor 2005. Landstingens bidrag till folkhögskolorna var, exklusive interkommunala ersättningar, 464 miljoner kronor.

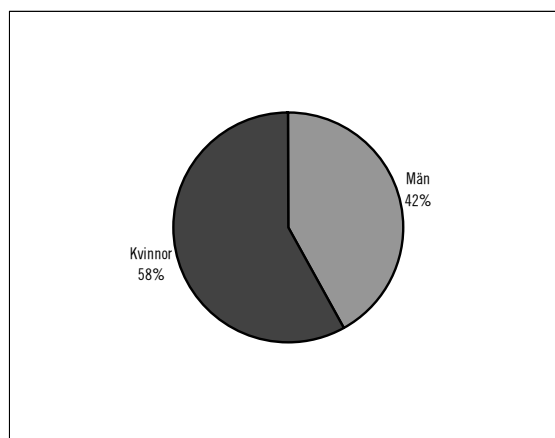
I riktlinjerna avseende 2005 för Folkbildningsrådet angavs som ett av återrapporteringskraven att redovisa hur studieförbund och folkhögskolor arbetar med frågor rörande hållbar utveckling. I samband med genomförda uppföljningsbesök har Folkbildningsrådet, genom samtal, intervjuer och en enkätundersökning, inhämtat information om utvecklingen av lärandet och utbildningen för hållbar utveckling på lokal nivå. I en särskild rapport konstateras att de olika insatser som studieförbund och folkhögskolor gör vad gäller utbildning för en hållbar utveckling är en viktig och väl integrerad del av det lokala och regionala folkbildningsarbetet. I oktober 2005 anordnade Folkbildningsrådet

också en nationell folkbildningskonferens med temat folkbildningens arbete för en nationell och global hållbar samhällsutveckling.

Studieförbund

De nio studieförbunden arrangerade under 2005 drygt 292 000 studiecirklar. Antalet deltagare uppgick till ca 2,3 miljoner varav 58 procent kvinnor och 42 procent män. Det faktiska antalet deltagare beräknas till 1,5 miljoner personer, eftersom många deltog i flera cirklar. Totalt 20 procent av deltagarna gick en studie-cirkel för första gången.

Diagram 6.4 Deltagare i studiecirklar fördelat per kön, 2005

Källa: Folkbildningsrådet

Ämnesområdet konst, musik och media svarade för över hälften av det totala antalet studietimmar medan humaniora, språk och historia respektive samhällsvetenskap vardera svarade för 12 procent av tiden.

Tabell 6.3 Studiecirkelnas ämnesinriktning, 2005

Avrundat till närmaste hela procenttal

Huvudämne	Andel av totala antalet studietimmar (%)
Konst, musik och media	54
Humaniora, språk och historia	12
Samhälls- och beteendevetenskap	12
Personliga tjänster ¹	5
Lantbruk, trädgård, skog och fiske	4
Data	2
Övriga	11
Summa	100

¹ Matlagning, turism, resor, friskvård, idrott, konsumentkunskap m.m.

Källa: Folkbildningsrådet

Knappt 18 procent av studiecirkeldeltagarna var målgruppsdeltagare (invandrare, personer med funktionshinder och arbetslösa). Andelen invandrare var 9,2 procent (110 600 kvinnor och 104 200 män), andelen deltagare med funktionshinder var 8 procent (123 300 kvinnor och 63 200 män) och andelen arbetslösa var 0,6 procent (7 900 kvinnor och 6 800 män).

Unga personer mellan 13 och 24 år var väl representerade i studiecirkelarna och utgjorde 17 procent av antalet deltagare. Av de unga deltagarna var 56 procent män och 44 procent kvinnor. Ungdomsgruppernas storlek varierade dock mellan de olika studieförbunden.

Sammantaget anordnade studieförbunden 237 600 kulturprogram (bl.a. föreläsningar) för 15,5 miljoner deltagare och drygt 1 miljon medverkande.

Folkhögskolor

På de långa kurserna (kurser på 15 dagar eller längre) samlade folkhögskolorna 2005 omkring 27 000 deltagare under vårterminen och drygt 28 000 deltagare under höstterminen. Ca 64 procent var kvinnor och 36 procent var män såväl vår som höst.

Av deltagarna i folkhögskolornas långa kurser hade 19 procent någon form av funktionsnedsättning eller språkliga funktionshinder. I de korta kurserna utgjorde andelen deltagare med funktionshinder 9 procent.

Antalet invandrare med brister i svenska språket uppgick till knappt 2 800 under såväl vår- som höstterminen 2005. Sammantaget utgjorde invandrare med brister i svenska språket 10 procent av antalet deltagare på de långa kurserna. Våren 2005 deltog 74 400 personer i de korta kurserna (upp till två veckor). Av dessa var 58 procent kvinnor och 42 procent män. Under hösten uppgick antalet deltagare till drygt 75 100, av vilka 57 procent var kvinnor och 43 procent män. Allmän kurs svarade för 26 procent av deltagarveckorna 2005. Av det totala antalet deltagarveckor 2005 utgjorde uppdragsutbildningarna 15 procent.

Folkhögskolorna arrangerade under 2005 sammantaget närmare 2 800 kulturprogram riktade till allmänheten. Antalet deltagare i denna del av verksamheten uppgick till 240 000. Föregående år var motsvarande siffra 220 000 personer.

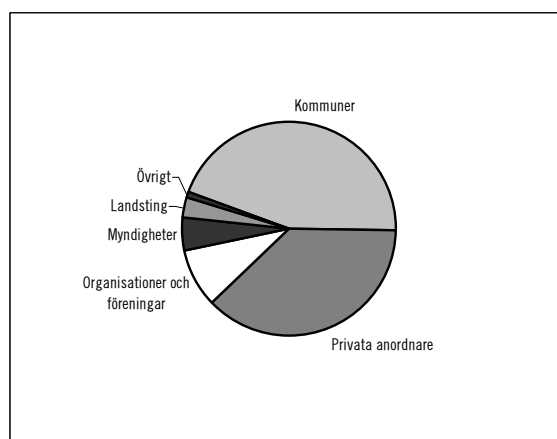
6.3.6 Kvalificerad yrkesutbildning (KY)

Verksamheten har under 2005 omfattat 15 300 årsstudieplatser inklusive de beslutade 2 200 överförda från kommunal påbyggnadsutbildning. Det är drygt 1 500 fler än föregående år samt 1 800 fler än vad Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning lägst haft att planera för. Den större delen av de 1 000 extra platser som utgjorde en engångsinsats var föremål för beslut efter årsskiftet 2005/06. Av nya sökande under året har 58 procent uppfyllt kraven och beviljats en första start.

Under året har knappt 27 500 studerande deltagit i KY vilket är en ökning med 32 procent jämfört med 2004 då knappt 20 900 personer deltog. Jämfört med 2004 har ett större antal nya utbildningar påbörjats.

Vid årsskiftet 2005/06 bedrevs 599 utbildningar av 299 olika anordnare. Statsbidragen har fördelats mellan olika kategorier anordnare. Av dessa är primärkommuner störst med 44,7 procent, privata företag och privatägda ekonomiska föreningar 37,5 procent, övriga organisationer och ideella föreningar 8,9 procent, statliga myndigheter 5 procent, landstingskommuner 3,1 procent och övriga kommunala sektorn 0,8 procent. Fördelningen framgår av diagram 6.5.

Diagram 6.5 Anordnare av kvalificerad yrkesutbildning 2005

Källa: Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Snittkostnaden per utbildningsplats var under 2005 drygt 57 600 kronor, vilket innebär en ökning med ca 365 kronor per utbildningsplats i förhållande till 2004.

KY finns i alla län med undantag av Gotlands län. Storstadslänen har flest antal utbildningar med Västra Götalands län som har flest på-

gående med 136, Skåne län som har 112 och Stockholms län som har 98. Den största förändringen har skett i Värmlands län som under flera år haft 10 pågående utbildningar. Utbildningarna har dock under 2005 ökat till 27.

Störst antal pågående utbildningar finns inom områdena (enligt svensk utbildningsnomenklatur, SUN) "Företagsekonomi, handel och administration" (147), "Teknik och teknisk industri" (105) samt "Data" (77). Andelen studerande som antagits och därefter påbörjar en KY har ökat med ca 15 procent 2005 jämfört med 2003. Sökandetrycket är störst inom utbildningsområdena "Personliga tjänster", "Journalistik och information" samt "Säkerhetstjänster" med flest sökande per antalet antagna. Det har varit lättast att bli antagen inom områdena "Teknik och teknisk industri" samt "Miljövård och miljöskydd" där varannan sökande kommit in. Myndigheten har under 2005 omkodat tidigare branschområden till SUN-områden, vilket gör det svårt att jämföra sökandetrycket med tidigare år.

Liksom tidigare har de flesta studerande en två- eller treårig yrkesförberedande studieväg bakom sig. Medelåldern på de studerande är 29 år. Av de studerande hade ca 11 procent utomnordisk bakgrund.

Diagram 6.6 nedan visar antalet kvinnor och män i KY 2003–2005. Under perioden har fördelningen mellan kvinnor och män i utbildningarna gått från en överrepresentation av män till en fördelning under 2005 på 52 procent kvinnor och 48 procent män. De studerandes fördelning över yrkes- och utbildningsområdena inom KY präglas emellertid ännu av relativt traditionellt könsbundna yrkesval.

Diagram 6.6 Antal kvinnor och män i kvalificerad yrkesutbildning, 2003–2005

Källa: Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Vid den uppföljning som Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning gör ett år efter examination från en utbildning har framgått att 70 procent av deltagarna hade anställning eller eget företag året efter utbildningen och 49 procent hade anställning eller eget företag inom den bransch de utbildat sig i. Detta är en ökning från 2004 då siffran låg på 44 procent. Ungefär 7 procent fortsatte studera. Detta är en marginell förändring sedan föregående års mätning. Under 2005 har 82 tillsynsbesök genomförts. Ledningsgruppernas arbete och funktion har särskilt stått i fokus under året. Vid 37 av tillsynsbesöken fanns inga skäl till kritik, medan 44 beslut innehöll en eller flera kritiska kommentarer. Under 2005 har 6 714 studerande avslutat sin utbildning med eller utan examen.

Påbyggnadsutbildning inom KY som överförs från kommunerna.

Under 2005 har Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning beviljat 83 av 162 ansökningar om att utbildningar som tidigare bedrivits som påbyggnadsutbildning skall få bedrivas som KY. Antalet studerande i dessa utbildningar är 2 261. Snittkostnad för en utbildningsplats 2005 var 59 897 kronor, vilket är drygt 2 000 kronor högre än snittkostnaden för reguljär KY.

Lärlingsutbildning

Huvudmannen för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken, Stockholms Hantverksförenings Förvaltnings AB, har hittills genomfört två intag med vardera 25 utbildningsplatser. Sökandetrycket har varierat mellan de sökbara yrkena. För vissa yrken har antalet sökande varit större än möjligheten att ordna utbildningsplatser och inom vissa områden har önskemål om utbildning inte kunnat uppfyllas. Totalt har 150–250 personer sökt utbildningen.

En individuell studieplan skall upprättas för varje studerande. I planen beskrivs kvalitetssäkringen av utbildningen.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har utövat tillsyn avseende det första intaget på utbildningen. Det sammantagna intrycket är att utbildningen genomförs på ett ändamålsenligt sätt.

6.3.7 Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar finns spridda över hela landet. Totalt omfattade verksamheten 235 kompletterande utbildningar under 2005. Det är en ökning från 2004. Av dessa berättigade 87 till statsbidrag och studiestöd, 59 berättigade till endast studiestöd och 10 berättigade till endast statsbidrag under hösten 2005. Övriga står enbart under statlig tillsyn. Det sammanlagda antalet studerande på utbildningarna var närmare 5 300, vilket är en minskning med 5 procent sedan hösten 2004 trots att antalet utbildningar ökat. Antalet utbildningar som berättigar till studiestöd och samtidigt berättigade till statsbidrag minskade med 2 procent. De med enbart tillsyn minskade med 17 procent, de med tillsyn och studiestöd ökade med 3 procent och de med tillsyn och statsbidrag minskade med 7 procent.

Av deltagarna i kompletterande utbildningar var 68 procent kvinnor och 32 procent män. Jämfört med 2004 har andelen kvinnor ökat med en procentenhet. Medelåldern bland deltagarna var 29 år.

Flest antal utbildningar finns inom områdena Konst (49) och Hantverk (57) samt Dans, teater och musik (48). Minst antal utbildningar finns inom Djurvård där endast tre utbildningar genomfördes. Flest deltagare återfinns inom Konst (1 066) och Hantverk (1 021). Av de utbildningar som berättigade till statsbidrag och studiestöd hade utbildningarna inom området Konst flest studerande, i genomsnitt 654. Även bland de utbildningar som endast berättigade till studiestöd svarade utbildningarna inom området Konst för det största antalet studerande, 345. Av de utbildningar som enbart står under statlig tillsyn har utbildningarna inom området Hälsa, friskvård, hudvård och miljö flest studerande, 917. Det statliga bidraget uppgick under 2005 till drygt 133 miljoner kronor.

6.3.8 Övriga resultat

Särskilda insatser för vissa grupper

Specialpedagogisk stöd

Specialpedagogiska institutet tillfördes 2002 medel för specialpedagogiskt stöd till skolhuvudmännen för det offentliga skolväsendet för vuxna. Institutet har redovisat svårigheter att få

en nära och effektiv kontakt med de pedagogiska vuxenteamen eftersom kommunerna organiserat lärandet på så olika sätt. Ca 9 procent av institutets totala uppdrag inom verksamhetsgrenen råd och stöd är riktade till verksamhetsområdet vuxnas lärande.

Stöd till studerande med funktionshinder inom folkbildningen

Folkhögskolor och studieförbund som erbjöd utbildning för funktionshindrade och invandrare med språksvårigheter erhöll 2005 extra bidrag om sammanlagt ca 350 miljoner kronor som avsatts av Folkbildningsrådet från statsbidraget.

Höstterminen 2005 kunde Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) ge stöd till drygt 10 400 deltagare med funktionshinder vid folkhögskolor genom bidraget till särskilt utbildningsstöd. Deltagare med rörelsehinder är den största gruppen deltagare med funktionshinder vid folkhögskolorna som erhåller stöd från Sisus följt av deltagare med psykiska och medicinska funktionshinder. Antalet deltagarveckor har ökat med drygt 2 procent till nära 145 600. Kostnader för tolk har prioriterats när Sisus fördelat statsbidraget. Totalt 18 folkhögskolor sökte bidrag till tolkkostnader vilket är en liten ökning sedan 2004. De belopp folkhögskolorna ansökt om de senaste åren har varit högre än vad Folkbildningsrådet och Sisus kunnat betala ut.

Teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk (TUFF)

Under 2005 deltog 697 personer i TUFF vilket var 183 färre än 2004. Antalet deltagare ökade fram till 2004 för att sedan sjunka. Av deltagarna var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Ersättning för deltagande i TUFF behandlas under avsnitt 8 Studiestödsverksamhet.

Teckenspråktolkutbildning

För 2005 avsattes 36,3 miljoner kronor för stöd till teckenspråktolkutbildning. Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet (TÖI) genomförde flera olika rekryteringsinsatser under året och antalet sökande till utbildningarna har ökat. Liksom tidigare år har sju folkhögskolor bedrivit undervisning inom detta område. Antalet årsstudieplatser har dock enligt TÖI ökat från 345 till 350. Totalt 67 tolkar för döva, dövblinda och vuxendöva slutförde sin utbildning 2005 jämfört med 38 under 2004.

Vuxendövtolkutbildningen anordnas vart tredje år vid två folkhögskolor. TÖI bedömer att behovet av vuxendövtolkar kommer att öka väsentligt. Det har dock varit svårt att rekrytera studerande och lärare till utbildningarna. Ett arbete att öka rekryteringen har därför inletts. Trots insatserna kunde ingen utbildning starta 2005 på grund av brist på sökande.

Kontakttolkutbildning

TÖI fördelar bidrag till utbildningar för tolkar i invandrar- och minoritetsspråk, s.k. kontakttolkar. Under 2005 har nio folkhögskolor och nio studieförbundsavdelningar erbjudit utbildning i ca 80 språk. Kurserna samlade drygt 2 800 deltagare under året, vilket är en minskning sedan föregående år. Det ändå höga deltagarantalet beror på att samma personer kan medräknas flera gånger om de deltagit i mer än en kurs. Totalt 48 procent av statsbidraget har lagts på kurser med någon form av juridisk inriktning.

Utredningen om kontakttolkar har i januari 2005 i en redovisning, Lägesrapport angående tillgång på och behov av rättstolkar och vissa förslag rörande kontakttolkutbildningen år 2005, lämnat förslag på hur fler kvalificerade kontakttolkar kan utbildas under 2005 inför införandet av en ny instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Stockholms universitet har fått i uppdrag att under 2005 och 2006 genomföra en särskild utbildningsinsats för att öka antalet kvalificerade kontakttolkar i enlighet med lägesrapporten. TÖI har redovisat att extrakurser har genomförts på både folkhögskolor och studieförbund. En rättstolkutbildning har genomförts som nätbaserad distansutbildning. Distanskursen resulterade i 12 nya rättstolkar. TÖI startade under hösten 2005 introduktionskurser med förkunskapskrav inför antagningen till en sammanhållen utbildning 2006 vid fyra folkhögskolor och fyra studieförbund. Denna utbildning avser även språk där auktorisation inte sker.

Bidrag till vissa verksamheter

Under 2005 genomfördes vid Samernas utbildningscentrum 2 329 elevveckor på långa linjer och 234 elevveckor på korta kurser.

Totalt 88 elever deltog i de långa linjerna som omfattar sameslöjd, samisk företagartutbildning och språkkurser.

Särskilda verksamhetsstöd har lämnats till Nordiska Scenografiskolan i Skellefteå för vårterminen 2005 omfattande 552 000 kronor. Verksamheten övergick den 1 juli 2005 till Luleå tekniska universitet och fortsätter som en högskoleutbildning i Skellefteå.

Stöd har utgått med 431 000 kronor till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds omfattande verksamhet anordnad länsvis i samverkan med de regionala hemslöjdsföreningarna. Under året har 69 kurser genomförts med ca 570 deltagare inom textila ämnen, trä och slöjd. Totalt 120 deltagare har deltagit i handledarutbildning till slöjdblubbshandledare.

Uppsökande verksamhet

Under 2005 fördelades 49,7 miljoner kronor för uppsökande verksamhet till följande åtta organisationer: Handikappförbundens samarbetsorgan, Lantbrukarnas Riksförbund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Landsorganisationen i Sverige (LO), Företagarnas Riksorganisation, Ledarna och Sveriges Fiskares Riksförbund.

Organisationerna redovisade den 1 mars 2006 till Regeringskansliet genomförd verksamhet under 2005. Av dessa redovisningar framgår bl.a. att tilldelade medel använts till uppsökande verksamhet i lokala och regionala projekt samt till utbildning av förtroendevalda i aktuella samhällsfrågor.

6.4 Politikens inriktning

Vuxenutbildning – ett kommunalt ansvar

Regeringens bedömning är att fokus i högre grad måste ligga på vilka som skall få del av samhällets insatser då det gäller vuxenutbildningen. Utgångspunkten är att resurserna skall riktas till dem som har ett stort behov av utbildning, t.ex. de som inte haft möjligheten att skaffa sig grundläggande behörighet till högskolan eller som behöver utbildningen för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Det är också

viktigt att beslut om omfattning och innehåll fattas på den kommunala nivån inom ramen för det kommunala huvudmannskapet och självbestämmandet.

Samarbete mellan kommuner i olika former, t.ex. på regional nivå och inom ramen för regionala organ, är en förutsättning för att den enskilde skall kunna ta del av formell vuxenutbildning utifrån egna behov samt för att det lokala och regionala arbetslivet skall kunna förses med arbetskraft. Arbetsmarknadsanalyser ger vid handen att det redan i dagsläget finns omedelbara behov av yrkeskunnande och kvalifikationer som återfinns på t.ex. gymnasial nivå.

Med anledning av den nationella inspektionen och tillsynen samt den nationella uppföljningen som genomförts av Statens skolverk har frågan om i vilken utsträckning kommunens resurser riktas till de prioriterade grupperna uppmärksammas. Detta är särskilt viktigt i ljuset av att många kommuner har en hög andel ungdomar som just lämnat gymnasieskolan i sin vuxenutbildning. En hög andel av de studerande i gymnasial vuxenutbildning kommer direkt från gymnasieskolan. Deras syfte är bl.a. att läsa om kurser de redan läst och därmed öka sin konkurrensförmåga vid ansökan till högskolestudier.

En utgångspunkt för verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna är att den enskilda kommunen, som ansvarig huvudman, har förutsättningar att själv utifrån gällande bestämmelser och en kommunal helhetsbild bedöma hur behovet av vuxenutbildning ser ut och att utifrån detta besluta om omfattning och innehåll grundat på behovsanalyser.

Riksdagen har anvisat medel för det riktade statsbidraget för utbildning av vuxna och ansett att bidraget skall behållas till och med 2008 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:UbU1, rskr. 2005/06:103). Regeringens bedömning är dock att det riktade statsbidraget blir alltför styrande då det gäller omfattning och innehåll. Det riktade statsbidraget skall därför avskaffas i snabbare takt. Det riktade statsbidraget skall som en besparing reduceras med 600 miljoner kronor och skall från och med 2007 tillföras anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning*, utgiftsområde 25.

Med stöd av den tidigare regeringens myndigande i februari 2006 tillkallades en särskild utredare med uppdrag att belysa hur det kommunala ansvaret för vuxenutbildningen ges bäst förutsättningar efter 2008, då det riktade

statsbidraget till kommunal vuxenutbildning skulle upphöra (dir. 2006:20). Eftersom det riktade statsbidraget skall upphöra redan nu avser regeringen att fatta beslut om att utredarens uppdrag skall upphöra.

Rätt för vuxna att delta i utbildning

Vuxenutbildning har en viktig roll att spela i samhället. Utgångspunkten för utbildningen skall vara de vuxnas individuella behov av utbildning och personlig utveckling. I dag finns en rättighet för vuxna att få en utbildning som motsvarar grundskolan. Regeringen avser att låta utreda hur en liknande rättighet skulle kunna införas på gymnasial nivå.

Det är av synnerligen stor vikt och en rättvis- och jämställdhetsfråga att vuxna med utvecklingsstörning ges samma möjligheter som ungdomar i gymnasiesärskolan. Regeringen avser att även vad gäller denna fråga låta utreda hur en rättighet till gymnasial särvux skulle kunna utformas.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i dessa frågor.

Svenskundervisning för invandrare

Svenskundervisning för invandrare (sfi) är en skolform som är till för att de vuxna invandrare som saknar grundläggande kunskaper i det svenska språket skall ges möjlighet att få det. Utbildningen har kommit att utformas på ett sådant sätt att den i första hand har riktats till ett kollektiv och inte till individen. Det är regeringens mening att utbildningen måste förändras och utformas på ett sådant sätt att det är möjligt med både individanpassning och olika utbildningsnivåer. En grupp vars behov inte har uppmärksammas i tillräckligt hög grad är de invandrade akademikernas. Det krävs ett större utbud av kurser som särskilt riktar sig till dem. Det krävs också ett ökat samarbete mellan universitet, högskolor, kommuner och andra för att uppnå detta. Regeringen avser att låta se över huruvida regelverk och finansiering behöver förändras för att ett sådant samarbete skall kunna utvecklas. Regeringen anser vidare att det är viktigt att den som går i sfi ges bättre möjligheter att kombinera sina studier med arbete eller praktik. Möjligheten att varva undervisning och praktik

kan bli större genom ett nära samarbete mellan kommun, arbetsförmedling, frivilligorganisationer och näringsliv.

En fristående vuxenutbildning

Vuxenutbildningen gynnas liksom andra skolformer av etableringsfrihet. Det är individens val som skall vara styrande. Den enskilde individen bör kunna välja den utbildningsanordnare som passar bäst för just honom eller henne. Ett sådant system förutsätter att det finns fristående skolor även på vuxenutbildningsområdet. De fristående skolorna bör inte enbart kunna erbjuda kommunal vuxenutbildning (komvux), dvs. grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning, utan även vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) samt svenskundervisning för invandrare (sfi). Dessa fristående enheter bör då också få rätt att sätta och utfärda betyg.

En fristående vuxenutbildning är viktig för att den vuxne skall omfattas av samma möjlighet som barn och ungdomar att välja en utbildning som utgår från önskemål och behov. Den vuxne får på så sätt större möjligheter att byta inriktning och att läsa in behörighet till högskoleutbildningar.

Riksdagen har under våren 2006 tillkännagett att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag till regeländringar och finansiering så att en rätt för folkhögskolor att anordna sfi kan införas (bet. 2005/06:UbU 22, rskr. 2005/06:313). Regeringen har för avsikt att återkomma till dessa frågor i särskild ordning.

Eftergymnasial yrkesutbildning

Eftergymnasial yrkesutbildning har starkt missgynnats av den starka fokuseringen på högskoleutbildning och teoretisk kunskap. Den eftergymnasiala utbildningen utanför högskolan måste förstärkas. Den skall vara ett kraftfullt alternativ till akademisk utbildning för de grupper som behöver en annan utbildning än den som erbjuds av universitet och högskolor. Utbildningen skall ge ett yrkeskunnande som kan möta både företagets krav och utvecklingsbehov samt verkliga behov i samhället.

Avgörande för yrkesutbildningens kvalitet är att den svarar mot verkliga behov i samhället och

i yrkeslivet. En del av utbildningen bör därför vara arbetsplatsförlagd. Regeringen har för avsikt att återkomma till denna fråga.

Riksrevisionen lämnade sin rapport om kvalificerad yrkesutbildning (RiR 2006:13) i slutet av maj 2006. Riksrevisionen påpekade att Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning är sårbar på grund av sin litenhet och att den som en följd av detta bl.a. har svårt att göra tillräckligt effektiva analyser. Regeringen kommer att noga analysera och överväga Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. En särskild utredare har till uppgift att göra en översyn av den eftergymnasiala yrkesutbildningen utanför högskolan (dir. 2006:33). Regeringen avser att precisera utredarens uppdrag genom tilläggsdirektiv. Regeringen har för avsikt att återkomma till riksdagen om lämpliga åtgärder inom det aktuella området.

Validering

Arbetet med validering måste bedrivas i nära samverkan mellan utbildningsväsendets företrädare och parterna på arbetsmarknaden. Det är angeläget att komma fram till gemensamma definitioner och dokumentationsformer som accepteras av alla parter. En valideringsprocess som upplevs som legitim ger fördelar för såväl utbildningsväsendet och arbetsmarknaden som den enskilde.

Regeringen avser att noga följa Valideringsdelegationens arbete.

Myndighetsstrukturen inom vuxenutbildningsområdet

Med stöd av den tidigare regeringens bemyndigande den 16 juni 2005 tillkallades en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur en central myndighet för vuxnas lärande kan bildas genom en sammanslagning av vissa myndigheter eller genom en omfördelning av uppgifter mellan dem (dir. 2005:70). Utredaren överlämnade i april 2006 betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38). Betänkandet har remissbehandlats. Remissinstanserna ställer sig delvis positiva till förslaget om en ny myndighet för vuxnas lärande, men framför samtidigt allvarlig kritik mot utredarens förslag. Bl.a. anser flera remissinstanser att förslaget inte är tillräckligt

analyserat i de delar som avser inspektion, utvärdering och utvecklingsfrämjande uppgifter. Det finns också remissinstanser som anser att t.ex. inspektionen även fortsättningsvis skall utföras av Statens skolverk.

Regeringens utgångspunkt är att kommunernas vuxenutbildning, dvs. komvux, sårvux och sfi även fortsättningsvis skall finnas inom befintliga skolmyndigheters ansvarsområde. En ny myndighet för vuxenutbildningen skall därför inte inrättas.

Uppsökande verksamhet

Regeringen anser att det är viktigt med uppsökande verksamhet för att nå dem som inte anser sig vara motiverade att studera. Regeringen anser dock att kommunen redan i dag har ett ansvar för att göra vuxenutbildningen tillgänglig för alla sina invånare och för den uppsökande verksamheten. Fackliga och andra organisationer kan också fortsättningsvis ha hand om uppsökande verksamhet, men inom ramen för sin reguljära verksamhet utan att särskilda medel utgår från staten för detta ändamål.

Folkbildning

I mars 2006 presenterades folkbildningspropositionen Lära, växa, förändra (prop. 2005/06:192). I propositionen lyfts som tidigare nämnts folkbildningens stora betydelse för att bl.a. utveckla demokratin, förbättra integrationen, motverka utanförskap och främja kulturlivet fram. Riksdagen godkände förslagen i propositionen (bet. 2005/06:KrU14, rskr. 2005/06:322). Mot denna bakgrund är det motiverat med ett fortsatt statligt stöd på området.

Svensk idrott är en folkrörelse för alla åldrar. Historiskt finns en stark koppling till folkbildningen, särskilt vad gäller utvecklingen av idrottens studie-, utbildnings- och ledarverksamhet, men också vad avser arbetet med värderingsfrågor. Den nuvarande ordningen, där idrotten erhåller statsbidrag från Folkbildningsrådet för sin folkbildningsverksamhet, har haft vissa negativa effekter. Det är bl.a. i många fall svårt att skilja mellan å ena sidan folkbildningsverksamhet och å andra sidan idrottens traditionella ledar- och utbildningsverksamhet.

Mot denna bakgrund finns anledning att ändra den nuvarande bidragsfördelningen. Regeringen anser att statens stöd till idrottens utbildningsverksamhet bör kanaliseras direkt till idrotten.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i vissa frågor rörande folkbildningen.

7 Universitet och högskolor

7.1 Insatser

7.1.1 Kvalitetsförstärkning

Regeringen anser att kvalitetsförbättringar i den högre utbildningen måste ges högsta prioritet. Kvalitetshöjande åtgärder måste prioriteras före en kvantitativ utbyggnad av den högre utbildningen. En resursförstärkning till grundläggande högskoleutbildning och forskarutbildning som gör det möjligt för lärosätena att upprätthålla kvaliteten i utbildningen behöver göras.

Kvaliteten i högskoleutbildning är också avhängig exempelvis resurstilldelningssystemet och tillträdesregler.

Regeringen föreslår en fortsatt kvalitetsförstärkning genom en höjning av ersättningsnivåerna till de två utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teologi, juridik, samt naturvetenskap, teknik och farmaci utöver den förstärkning som gjordes 2006. Regeringen föreslår att grundutbildningsanslagen ökar med totalt 136 miljoner kronor i 2007 års prisnivå (se fördelning per lärosäte, tabell 7.10 Förändring av anslag till grundutbildning).

I budgetpropositionen för 2006 föreslog den dåvarande regeringen en fortsatt utbyggnad av den grundläggande högskoleutbildningen. Av den då föreslagna utbyggnaden föreslår regeringen att endast utbyggnad avseende utbildning av läkare och tandläkare skall genomföras. Se vidare avsnittet Dimensionering av högre utbildning. Resurser motsvarande den del av utbyggnaden som inte genomförs inklusive studiestödsmedel beräknas under anslaget 16 25:70 *Särskilda*

utgifter inom universitet och högskolor m.m..

Medlen skall av regeringen användas för kvalitetssatsningar inom den grundläggande högskoleutbildningen. Regeringen kommer senare att återkomma med förslag till ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom den högre utbildningen.

Utbildningsområdet design

Ett tiotal lärosäten har i dag utbildningar som finansieras med ersättningsbeloppet för utbildningsområdet design. Förutom dessa har några lärosäten emellertid utbildningar med stora inslag av design utan att ha denna sorts ersättning. Detta gäller till exempel sådan utbildning som leder till arkitektexamen som finns vid Kungl. Tekniska högskolan. Denna utbildning finns även vid Lunds universitet och Chalmers tekniska högskola AB. Utbildningen finansieras från riksdagen med samma ersättningsbelopp som teknisk utbildning, trots att en stor del av utbildningen är konstnärlig till sin karaktär. Detta har lett till kvalitetsproblem i utbildningen, vilket också påvisats i Högskoleverkets utvärderingar av arkitektutbildningen (Arkitektutbildningen – Högskoleverkets utredning och utvärdering, 1999:8 R och Uppföljning av 1998/99 års utvärdering av svensk arkitektutbildning, HSV regnr 643-5085-02). Regeringen avser därför att öka Lunds universitets möjligheter att avräkna helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdet design med 184 helårsstudenter respektive helårsprestationer. Motsvarande möjlighet kommer att ges Kungl. Tekniska högskolan med högst 123 helårs-

studenter och helårsprestationer och Chalmers tekniska högskola AB med högst 96 helårsstudenter och helårsprestationer.

Utbildning vid Beckmans skola AB

Beckmans skola AB har sedan 1998 rätt att utfärda konstnärlig högskoleexamen i konst och design. Beckmans skola AB erhåller från budgetåret 2003 ett statsbidrag för högskoleutbildning.

För 2006 anvisades Beckmans skola AB 14 750 000 kronor för 123 helårsstudenter. Detta innebar en ersättning med 120 000 kronor per student. Detta kan jämföras med ersättningen för en student vid en statlig högskola inom designområdet som för 2006 uppgick till ca 212 000 kronor. För att ge Beckmans skola AB bättre förutsättningar att bedriva en högkvalitativ utbildning föreslår regeringen att statsbidraget höjs med ytterligare 11,2 miljoner kronor. Därmed anvisas Beckmans skola AB samma ersättning per student som statliga högskolor inom designområdet.

Konservatorutbildning

Vid Göteborgs universitet bedrivs sedan tidigare konservatorutbildning av stor betydelse för den museala verksamheten i Sverige. För att konservatorutbildning av hög internationell kvalitet skall kunna bedrivas behöver ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer kunna avräknas med ersättningsbelopp inom utbildningsområdena design och konst utöver nuvarande ersättningsnivå inom naturvetenskapligt utbildningsområde. Göteborgs universitet föreslås därför få en anslagshöjning för mellanskillnaden i ersättningsbelopp för en totalvolym om 60 helårsstudenter.

7.1.2 Resurstilldelningssystemet

Nuvarande resurstilldelningssystem till grundläggande högskoleutbildning infördes som en del av den reform som trädde i kraft den 1 juli 1993. Tilldelningen av resurser till lärosätena baseras på resultat i form av antal

helårsstudenter och helårsprestationer med ett takbelopp som utgör den högsta ersättningen som lärosätet kan erhålla. När systemet infördes var den grundläggande principen att lärosätenas utbildningsutbud förväntades anpassas till studenternas efterfrågan.

Regeringen anser att det nuvarande resurstilldelningssystemet uppvisar brister genom att det premierar kvantitet i stället för kvalitet. Ett problem med dagens system är t.ex. att högskolans anslag i alltför hög grad baseras på hur många studenter som har godkänts. Resurstilldelningen behöver även kunna premiera kvalitet.

7.1.3 Behörighetskrav

Allt fler utvärderingar visar att nybörjarstudenternas förkunskaper har sjunkit under de senaste åren. För att höja kvaliteten i den högre utbildningen behöver behörighetskraven skärpas. För att uppnå kraven för grundläggande behörighet bör det utöver dagens krav på godkänt betyg i 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program även krävas godkänt i svenska, engelska och matematik. Den som inte har godkänt i dessa ämnen bör ha möjlighet att komplettera sina betyg i vuxenutbildningen.

I dag har den som är 25 år och har arbetat i fyra år samt har kunskaper i svenska och engelska grundläggande behörighet (s.k. 25:4-regeln). Ålder och arbetslivserfarenhet bör inte per automatik ge grundläggande behörighet. Det bör i stället ske individuella bedömningar av den sökandes faktiska meriter. Regeringen överväger därför att ersätta 25:4-regeln med en bedömning av den sökandes reella kompetens.

Regeringen avser att senare återkomma till riksdagen med förslag till nya bestämmelser om grundläggande behörighet till högre utbildning. Det är viktigt att tillträdesreglerna till högre utbildning harmonierar med de förändringar av gymnasieskolan som aviseras i denna proposition.

7.1.4 Internationalisering och en ny utbildnings- och examensstruktur

Sveriges universitet och högskolor måste kunna erbjuda utbildningar som står sig väl i den internationella konkurrensen. Behovet av en internationalisering av den högre utbildningen hänger i hög grad samman med en ökad globalisering av ekonomi, arbetsmarknad, ökad internationell rörlighet bland människor samt ett ökat internationellt inslag i många yrken. Det är därför viktigt att möjligheten till rörlighet för lärare och studenter ökar. Ett viktigt medel för att åstadkomma detta är samarbetet inom den s.k. Bolognaprocessen. Bolognaprocessen är ett samarbete kring högre utbildning som i dag omfattar 45 europeiska länder. Processens mål är att öka studenternas rörlighet och anställningsbarhet samt att öka Europas konkurrenskraft som utbildningskontinent. Inom processen har de medverkande länderna kommit överens om åtgärder för att uppnå dessa mål.

Som ett led i internationaliseringen av den högre utbildningen och forskningen och arbetet inom Bolognaprocessen har en rad beslut fattats som påverkar svensk högre utbildning. Bland annat presenterade den tidigare regeringen i juni 2005 propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162). Riksdagen fattade den 23 februari 2006 beslut med anledning av propositionen (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160). Därefter har lag (2006:173) om ändring i högskolelagen (1992:1434) utfärdats den 2 mars 2006. Vidare beslutades den 21 juni 2006 förordning (2006:1053) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) som bl.a. innebär en indelning av den högre utbildningen i tre nivåer och att alla examina placeras in på någon av de tre nivåerna. I beslutet ingår också nya och reviderade examensbeskrivningar. Förordningsändringen omfattar även regler om tillträde till utbildning på de tre nivåerna. Ett nytt poängsystem för högre utbildning (högskolepoäng) införs som är förenligt med ECTS (European Credit Transfer System). Heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor skall därmed motsvara 60 högskolepoäng.

Förordningsbeslutet omfattar också ändringar till följd av riksdagens tillkänna-

givanden (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) avseende en förlängning av civilingenjörsexamen och arkitektexamen, krav på fördjupning i generella examina och antagningskrav till forskarutbildningen.

Tre examensbeskrivningar ingick inte i beslutet om förordningsändring den 21 juni. Det gäller en ny examensbeskrivning för och en förlängning av sjukhusfysikerexamen med anledning av vad riksdagen gav tillkänna (bet. 2005/06:UbU15, rskr. 2005/06:214). Det gäller även inrättandet av en civilekonomexamen som skall omfatta 240 högskolepoäng (motsvarande 160 poäng i nuvarande poängsystem), vilket följer av riksdagens tillkännagivande (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola.

Reformen innebär särskilda utmaningar för lärarutbildningen. Vad gäller lärarexamen framgick av ett av riksdagens tillkännagivanden (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) att regeringen ytterligare borde överväga lärarexamens inplacering i den nya examensstrukturen och återkomma till riksdagen i frågan.

Ändringarna i högskoleförordningen som avser en ny utbildnings- och examensstruktur och nya och reviderade examensbeskrivningar skall gälla för utbildning fr.o.m. den 1 juli 2007. Regeringen avser att under hösten 2006 besluta om motsvarande ändringar i förordning (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitetet.

7.1.5 Självständiga lärosäten med ansvar för kvaliteten i utbildning och forskning

Svenska universitet och högskolor skall vara självständiga och ha stor integritet. Därför avser regeringen att se över formerna för utseendet av ledamöter i lärosätenas styrelser, bl.a. genom att avpolitiserat styrelserna. Lärosätena skall själva ha det avgörande inflytandet över vilka som utses till ledamöter i styrelser och frågan om att rektorer skall kunna vara ordförande kommer också att tas upp i den fortsatta beredningen.

Självständigheten innebär också att lärosätena har ett långtgående ansvar för att den verksamhet som bedrivs är av högsta

kvalitet. Lärosätena måste få ökat inflytande över utbildning, forskning och rekrytering. Profilerings och ökad mångfald av utbildningar bidrar till att skapa spetsutbildningar av hög kvalitet.

Inför tillämpning av den nya utbildnings- och examensstrukturen från den 1 juli 2007 pågår nu ett intensivt arbete på universitet och högskolor. Ett nära samarbete krävs för att deras arbete med att reformera befintliga program och kurser samt att planera för nya utbildningar skall främja studenternas möjlighet till rörlighet såväl nationellt som internationellt.

7.1.6 Lärarutbildningen skall kvalitetssäkras

Lärarnas roll i skolan har förändrats och är i dag mer betydelsefull än kanske någonsin tidigare. I den målstyrda skolan skall läraren anpassa undervisningen så att varje elev ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. För att klara dessa uppgifter krävs djupa ämneskunskaper kombinerade med god pedagogisk förmåga. Behovet av djup i ämneskunskaperna ökar i de senare åren i grundskolan och i gymnasieskolan.

Lärarutbildningen måste både hålla hög akademisk kvalitet och förbereda studenterna på läraryrkets praktiska verklighet. Lärarexamen skall vara ett bevis för att den examinerade är redo för anställning i skolan. I takt med att skolan utvecklas och förändras behöver den enskilde läraren kompetensutveckla sig och återkomma till utbildning eller forskning i anslutning till lärarutbildningen.

Behovet av att kvalitetssäkra lärarutbildningen

Högskoleverket rekommenderade i sin rapport Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor (Högskoleverket 2005:17 R) regeringen och lärosätena att vidta ett antal åtgärder. Högskoleverket återkommer med en ny utvärdering av lärarutbildningen 2007.

Riksrevisionens utvärdering av lärarutbildningen, Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärar-

kompetens (RiR 2005:19) har pekat på strukturella svårigheter som lärosäten med lärarutbildning har att hantera i sitt arbete för att nå målen för antalet examinerade. I utvärderingen betonas vikten av att lärosäten i kontakten med såväl skola som studenter är väl informerade om skolans behov av lärare med olika inriktningar och dimensionerar utbildningen efter detta.

Högskoleverkets och Riksrevisionens utvärderingar är viktiga utgångspunkter för regeringens arbete för att åstadkomma en högkvalitativ lärarutbildning. Det är viktigt att Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar av lärarutbildningen återkommer.

Behovet av att förbättra den verksamhetsförlagda delen av utbildningen

I det fortsatta arbetet med att utveckla lärarutbildningen är den verksamhetsförlagda delen (VFU) ett viktigt område. Högskoleverket rekommenderade i sin utvärdering ett förtydligande från regeringen om kommunernas och lärosätenas ansvar för planering och genomförande av VFU. I utvärderingen gjordes en enkätundersökning i landets kommuner om deras samverkan med lärarutbildningen. Enkätsvaren visar att 287 kommuner samverkar med universitet och högskolor om lärarutbildning och att de flesta samverkar med fler än ett lärosäte. Uppfattningen bland kommunerna är att samverkan med lärosätena blivit bättre med den nya lärarutbildningen, men att samverkan kan förbättras.

VFU ger möjlighet till samverkan mellan skola och högskola i flera avseenden, t.ex. för skolans rekrytering och kompetensutveckling av personal. Skolverket har i uppdrag att i samverkan med Högskoleverket följa upp hur VFU förläggs till olika skolformer. I uppdraget ingår också att utreda hur VFU bidrar till rekrytering och kompetensutveckling av skolans personal.

Regeringen avser att utifrån Högskoleverkets enkät och Skolverkets kartläggning analysera de ekonomiska villkoren för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Internationalisering och Bolognaprocessen i lärarutbildningen

År 2005 utgjorde andelen nybörjarstudenter i grundutbildningens lärarprogram 9,7 procent av det totala antalet nybörjare. Bland de studenter som deltar i Erasmusprogrammets utbyten var andelen lärarstudenter endast 3,2 procent. Internationella programkontoret för utbildningsområdet har utifrån sitt uppdrag att kraftigt öka den internationella rörligheten bland de svenska lärarstudenterna 2005 startat projektet "Läraryftet", i vilket tio lärosäten med tämligen stora lärarutbildningar ingår. Även på hemmaplan finns behovet av en internationell dimension i lärarutbildningens innehåll. Detta behandlas också inom ramen för "Läraryftet". Regeringen anser det fortsatt viktigt att internationella dimensioner på olika sätt kommer till uttryck i lärarutbildningen.

Frågan om lärarexamens placering i den nya examensstrukturen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

En ny speciallärarutbildning

Högskoleverkets utvärdering av specialpedagogprogrammet (Rapport 2006:10 R) har redovisats under 2006. Högskoleverket pekade bl.a. på att de blivande specialpedagogerna inte fick lära sig tillräckligt mycket av ett elevcentrerat arbetssätt och metoder för att möta den enskilda eleven. Regeringen anser att kunskaper om barns språkutveckling, om effektiva metoder för att stimulera barns läs- och skrivförmåga tidigt och om olika former av stöd till barn med läs- och skrivsvårigheter måste prioriteras i skolan. Skolan behöver också tillgång till kompetens för att kunna ge ett individanpassat stöd till elever i behov av stöd i sin läs- och skrivutveckling. Regeringen avser därför att ge förutsättningar för speciallärar- och specialpedagogutbildning för att bättre tillgodose dessa behov i skolan. Förkunskapskrav skall vara lärarexamen.

Kompletterande utbildning och nya vägar till läraryrket

Mellan åren 2002 och 2006 pågår en satsning på särskilda lärarutbildningar (SÄL) där

obehöriga lärare som är verksamma i en skola får möjlighet att på halvtid studera till en lärarexamen. Särskilda medel, motsvarande stöd till minst 4 000 nya behöriga lärare avsattes för ändamålet. SÄL-satsningen är nu inne på sitt sista år och hittills har drygt 5 000 studenter antagits till utbildningen. Att målet överträffas beror bl.a. på att många av de antagna SÄL-studenterna behövt komplettera med färre än de maximalt 60 poängen, vilket givit utrymme för fler studenter. En slutlig redovisning av satsningen kommer att lämnas av Högskoleverket senast den 1 juli 2007 till Regeringskansliet.

Hösten 2005 startade en särskild satsning på vidareutbildning av obehöriga yrkeslärare. Den nya satsningen bygger på erfarenheterna från den pågående SÄL-utbildningen. Satsningen pågår till och med den 31 december 2009 och omfattar ca 1 000 studenter och genomförs enligt bestämmelserna i förordning (2005:568) om särskild utbildning av lärare i yrkesämnen. Totalt finns det nu ca 780 studenter registrerade till utbildnings-satsningen.

I dag finns det enligt regeringens mening allt för många lärare som saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Det krävs därför en omfattande utbildningsinsats bland lärare som saknar adekvat utbildning, men ändå har lång erfarenhet av läraryrket. Dessa personer kan ha en specialistkunskap men sakna pedagogisk utbildning alternativt bedriva undervisning i ett ämne utan att ha tillräcklig utbildning för det.

För att säkra kvaliteten i undervisningen och för att ge erfarna men obehöriga lärare möjlighet att få en tillsvidareanställning är det viktigt att dessa kompletterar sin utbildning till en examen enligt kraven uppställda i examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100).

För att underlätta och i viss mån förkorta studietiden för erfarna, men obehöriga lärare som önskar eller behöver komplettera sin utbildning för att kunna bli tillsvidareanställda kommer lärosäten med lärarutbildning att ges ökade möjligheter att erbjuda studievägledning, validering av tidigare erfarenheter och individualiserade utbildningsprogram. Det kan också finnas personer med lämpliga ämneskunskaper som önskar komplettera sin tidigare utbildning för att erhålla lärarexamen.

Även för dessa är det viktigt att lärosätena erbjuder tillgodoräknande och validering. En förutsättning är också att lärosätena erbjuder studieprogram med stor tillgänglighet och flexibilitet för att de lärare som deltar skall kunna göra det med så litet arbetstidsbortfall och så snabbt som möjligt. För ändamålet beräknas 60 miljoner kronor fr.o.m. 2007 på anslaget 16 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg*. Regeringen återkommer om den närmare utformningen av insatsen.

Fortbildning, forskarutbildning och forskning för lärare

I en skola för kunskap och kvalitet är det viktigt att lärares kompetensutveckling i form av kvalificerad fortbildning ägnas stor uppmärksamhet. Enligt avtal mellan parterna skall det inom den reglerade arbetstiden för lärare årligen avsättas 104 timmar för kompetensutveckling. Med kompetensutveckling avses insatser som syftar till att utveckla lärares förmåga att skapa goda förutsättningar för elevers lärande. Det är viktigt att denna tid används för att utveckla skolans personal och därmed kvaliteten.

Inom ramen för högskolans lärarutbildning ges stora möjligheter att erbjuda inriktningar och specialiseringar som kompetenshöjande utbildning för breddning eller fördjupning. Även kortare kurser eller moduler ur lärarprogrammet kan användas i detta syfte.

Skolans huvudmän har ett ansvar för att skapa sig en god bild av personalens behov av vidareutbildning. Det är också viktigt att lärosätena med lärarutbildning, i kontakt med sina regionala resurscentrum, inventerar behovet av kompetensutveckling bland skolans personal och anpassar ett tillgängligt och flexibelt utbildningsutbud till detta behov.

För lärarnas framtida behov av att kunna styrka sin behörighet och för deras karriärutveckling är det viktigt att de utbildningar som erbjuds är poänggivande.

I lärarutbildningsreformen (prop. 1999/2000:135, bet. 2000/01:UbU3, rskr. 2000/01:5) betonades behovet av forskning i nära anslutning till lärarutbildningen för att svara mot behov inom lärarutbildningen och den pedagogiska yrkesverksamheten. Insatser

och resultat vad avser utbildningsvetenskaplig forskning finansierad av Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté redovisas i avsnitt Forskning och utveckling – Strategi och analys av forskning och forskningspolitik. I en utvärdering av utbildningsvetenskapliga kommitténs satsningar på ämnesdidaktisk forskning framkommer att forskarskolor spelar en tydlig och positiv roll för att bygga upp kunskap inom sina områden.

Skolan måste klara utmaningen att undervisa elever med olika bakgrund och förutsättningar. Med skolans uppdrag att alla elever skall nå kunskapsmålen följer att undervisningen ständigt behöver utvecklas och förbättras.

Lärare måste därför ges tillfälle att bidra aktivt till att bygga upp skolans kunskapsbas. Som ett led i detta är det viktigt att lärare ges ökade möjligheter till forskarutbildning och att bedriva forskning som är relevant för verksamheten. Lärarna blir härigenom också involverade i utvecklingen av yrkets kunskapsbas. Detta bidrar till fördjupning och nya karriärvägar i lärarens verksamhet.

För att skolan skall kunna erbjuda sina lärare denna möjlighet är samarbete med högskolan och dess lärarutbildning mycket viktigt.

För fortbildning, forskarutbildning och forskning för lärare beräknas 350 miljoner kronor fr.o.m. 2007 på anslaget 16 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg*. Regeringen återkommer om den närmare utformningen av insatsen.

7.1.7 Befattningsstruktur vid universitet och högskolor

År 2004 arbetade motsvarande ca 24 000 heltidspersoner med forskning och undervisning vid universitet och högskolor, doktorander ej medräknade. Anställning som lärare i högskolan regleras, utöver i allmänt tillämplig lagstiftning, i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100).

Under våren 2006 tillkallades en särskild utredare med uppgift att göra en översyn av såväl befattningsstruktur som regelverk kring anställning. I utredningens direktiv (dir. 2006:48) ingår att granska rådande

anställningsstruktur samt att föreslå förbättringar för att uppnå en fungerande och sammanhållen meriterings- och karriärväg för såväl kvinnor som män vid universitet och högskolor och i relation till det omgivande samhället. Utredaren skall granska om anställningsprocessen är ändamålsenlig och effektiv och belysa de visstidsanställdas situation. Utredaren skall även utreda hur högskolelagen och högskoleförordningen förhåller sig till lagen (1982:80) om anställningsskydd. Uppdraget skall redovisas senast den 17 november 2007.

Regeringen överväger att återkomma i frågan om villkoren för högskolans lärare. Regeringen är angelägen att det skapas fler befattningar för doktorander och ny-examinerade doktorer, så att ekonomi och trygghet blir jämförbar med vad som gäller på arbetsmarknaden i övrigt.

7.1.8 Höjda anslag till forskning och forskarutbildning

För att svensk forskning skall kunna möta en ökad internationell konkurrens ställs höga krav på kvalitet inom svensk forskning och forskarutbildning.

Cirka 46 procent av de samlade intäkterna för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor kommer via direkta statsanslag, medan ungefär 54 procent utgörs av externa intäkter från såväl offentliga som privata finansörer.

De medel för forskning och forskarutbildning som anvisas direkt till lärosätena utgör grunden för verksamheten och skall ge förutsättningar för att de skall fatta egna beslut om forskningens och forskarutbildningens inriktning. De direkta statsanslagen skall också möjliggöra en långsiktig planering av verksamheten.

För att stärka kvaliteten i svensk forskning och bl.a. kunna möta en ökad internationell konkurrens inom forskning och forskarutbildning föreslår regeringen nu att universitetet tillförs ytterligare 200 miljoner kronor 2007. Regeringen avser att under mandatperioden avskaffa skyldigheten för universitet och högskolor att till staten betala in åtta procent av de externa forskningsbidrag som tas emot, den s.k. högskolemomsen.

Genom detta förstärks lärosätenas samlade intäkter för att bedriva forskningsverksamhet kraftfullt. För 2005 uppgick de medel som lärosätena betalade till staten för den s.k. högskolemomsen till 354 miljoner kronor.

2008 ökar resurserna till forskning med ytterligare 300 miljoner kronor och 2009 med 400 miljoner kronor därutöver. Dessa resurstillskott skall bidra till ökad kvalitet inom forskningen. Regeringen avser återkomma med fördelningen av de tillkommande resurserna.

7.1.9 Förordningsändringar om utbildning på forskarnivå

Öppenhet och tydlighet i antagningen till forskarutbildningen bidrar till högre kvalitet och är en viktig förutsättning för att ge likvärdiga chanser för alla sökande. De nya bestämmelser i högskoleförordningen (1993:100) som skall tillämpas vid antagning till utbildning fr.o.m. den 1 juli 2007 innebär att lärosätet inför antagning av doktorander måste informera om detta genom annonsering eller något likvärdigt förfarande. Möjlighet till undantag från denna huvudregel finns bl.a. när en doktorand skall genomgå utbildningen inom ramen för en anställning hos en annan arbetsgivare än det egna lärosätet. Vilka bedömningsgrunder som används vid urval mellan sökande skall preciseras i den allmänna studieplanen.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande i samband med behandlingen av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162, bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) har det i tillträdesbestämmelserna för utbildning på forskarnivå preciserats att enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller verksamhet tillgodoräknad inte får ge företräde framför andra sökande.

Handledningsfunktionen är central i forskarutbildningen. I den forskningspolitiska propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) framhölls med anledning av Forskarutbildningsutredningens förslag att det är önskvärt att involvera fler personer i varje doktorands utbildning och därmed göra relationen handledare–doktorand mindre sluten och sårbar, liksom att se till att alla

handledare får utveckla den kunskap och den kompetens som krävs i arbetet med att stödja och utveckla människor. Två ändringar i högskoleförordningen har beslutats som syftar till ökad rättssäkerhet och minskad utsatthet för doktoranden samt förstärkt kvalitets-säkring i utbildningen. Den ena förändringen innebär att varje doktorand skall ha mer än en handledare. Den andra förändringen innebär att minst en av handledarna skall ha genomgått handledarutbildning eller av fakultetsnämnden bedömts ha motsvarande kompetens. Sedan 2001 är alla universitet och högskolor som anordnar forskarutbildning skyldiga att erbjuda handledarutbildning.

7.1.10 Internationellt samarbete för forskarrörlighet

Europeiska rådet antog i oktober 2005 ett direktiv (2005/71/EG) om ett särskilt förfarande för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte. Syftet med detta direktiv är att stödja tredjelandsmedborgares inresa, vistelse och rörlighet i forskningssyfte under längre tid än tre månader.

En särskild utredare har givits i uppgift att föreslå hur EG-direktivet skall införlivas i svensk rätt. Uppdraget (dir. 2006:4) innefattar att se över hur ett system med forskningsorgan och mottagningsavtal skall utformas i nationell rätt samt föreslå vilken eller vilka myndigheter som är lämpliga att godkänna forskningsorgan. Utredaren skall även utreda behovet av författningsändringar eller andra åtgärder samt lägga fram förslag på de författningsändringar som bedöms nödvändiga. Slutligen skall kostnaderna för upprättandet av forskningsorgan beräknas och förslag till finansiering lämnas. Utredaren skall redovisa sitt uppdrag under hösten 2006.

7.1.11 Dimensionering av högre utbildning

Regeringen anser att studenternas val av utbildning och lärosäte skall vara en grundläggande utgångspunkt för dimensioneringen av olika utbildningar. Det skall vara möjligt att såväl omfördela som öka resurser

till ett lärosäte till vilket många studenter söker.

I förra årets budgetproposition (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:UbU1, rskr. 2005/06:103) föreslogs som en planeringsförutsättning en fortsatt utbyggnad för 2007. Av den då föreslagna utbyggnaden föreslår regeringen enbart en utökning av läkarutbildningen och tandläkarutbildningen enligt nedan.

Dimensionering av läkarutbildningen

Socialstyrelsen har i rapporter om hälso- och sjukvårdens behov av bl.a. läkare och tandläkare pekat på ett behov av utbyggd läkarutbildning. Högskoleverket har i sina analyser gjort samma bedömning. Myndigheterna redovisar en obalans på arbetsmarknaden för läkare som framför allt beror på att pensionsavgångarna inom kort kommer att överstiga antalet nyutbildade läkare. Även Sveriges Kommuner och Landsting har gjort bedömningen att grundutbildningen av läkare behöver öka för att landstingen skall kunna rekrytera det antal läkare som behövs i vården. Mot denna bakgrund har en utökning av grundutbildningen av läkare inletts. I budgetpropositionen för 2006 föreslogs en utökning med totalt 350 helårsstudenter åren 2006 och 2007. År 2006 har läkarutbildningen utökats med 165 helårsstudenter. Regeringen föreslår att antalet helårsstudenter ökar med ytterligare 185. Utökningen för 2007 föreslås ske vid Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet.

Genom avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården lämnar staten ersättning för landstingens medverkan i grundutbildningen

av läkare. I bilagan till det nya avtalet som undertecknades den 13 juni 2003 bestämdes det antal helårsstudenter som staten lämnar ersättning för per landsting. Om riksdagen beslutar om en förändrad dimensionering finns i avtalet reglerat hur denna förändring påverkar ersättningen.

Dimensionering av tandläkarutbildningen

Socialstyrelsen och Högskoleverket har också beräknat tillgång och efterfrågan på tandläkare och gjort bedömningen att även grundutbildningen av tandläkare behöver utökas. I budgetpropositionen för 2006 föreslogs därför en utökning av grundutbildningen för tandläkare med totalt 150 helårsstudenter 2006 och 2007. Under 2006 har tandläkarutbildningen utökats med 100 helårsstudenter jämnt fördelade mellan Karolinska institutet och Malmö högskola. Regeringen föreslår att antalet helårsstudenter 2007 ökar med ytterligare 25 helårsstudenter vid Karolinska institutet och 25 helårsstudenter vid Malmö högskola.

Genom avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården lämnar staten ersättning för landstingens medverkan i grundutbildningen av tandläkare. I det nya avtalet som undertecknades den 31 augusti 2004 bestämdes det antal helårsstudenter som staten lämnar ersättning för per landsting. Om riksdagen beslutar om en förändrad dimensionering finns i avtalet reglerat hur denna förändring påverkar ersättningen.

7.1.12 Provet efter läkares allmäntjänstgöring

Karolinska institutet ansvarar tillsammans med övriga universitet som examinerar läkare för ett prov efter läkares allmäntjänstgöring, det s.k. AT-provet. För att bli behörig läkare krävs att en person med läkarexamen är legitimerad. För legitimation krävs att vederbörande godkänts på AT-provet. Karolinska institutet har under anslaget för grundutbildning särskilda resurser anvisade för AT-provet. Dessa resurser har varit oförändrade under flera år. Samtidigt har dimensioneringen av läkarutbildningen ökat. Under 2006 uppgick avsatta resurser till drygt 2 miljoner kronor. Med detta som bakgrund föreslår regeringen en resursförstärkning med 2 miljoner kronor för denna verksamhet.

7.1.13 Integrationsfrämjande insatser

Av flera anledningar kan det vara svårt för invandrare att få arbete som motsvarar deras kompetens och utländska utbildning. Validering av utbildning och yrkeserfarenhet är ett viktigt steg för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Ett annat är möjligheten till komplettering av den utländska utbildningen. Därför föreslår regeringen satsningar som syftar till att invandrade akademiker med utländsk utbildning i större utsträckning skall kunna erbjudas kompletterande utbildning enligt vad som redovisas i det följande.

Regeringen anser att högre utbildning skall vara öppen för dem som har intresse och förutsättningar för sådan utbildning. När det gäller att motverka den sociala snedrekryteringen till högskolan är högre kvalitet i såväl grund- som gymnasieskolan grundläggande.

Kompletterande utbildning för jurister

Regeringen avser att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att under perioden 2007–2008 med särskild ersättning anordna juridisk kompletterande utbildning omfattande upp till motsvarande 80 poäng för personer med avslutad utländsk juristutbildning. Utbildningen riktas till 15 helårsstudenter per lärosäte.

Kompletterande utbildning för lärare

Regeringen avser att ge Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Örebro universitet, Lärarhögskolan i Stockholm och Malmö högskola i uppdrag att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärarutbildning. Utbildningen skall anordnas för motsvarande 300 helårsstudenter per år under 2007 och 2008. Lärarhögskolan i Stockholm avses få i uppdrag att samordna utbildningsinsatserna vid lärosätena. För uppdraget erhåller lärosätena särskilda resurser.

Fortsatt Högre praktisk förvaltningsutbildning

I syfte att öka andelen akademiker med utländsk bakgrund i den statliga myndighetssektorn avser regeringen att ge Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Malmö högskola i uppdrag att under ett år fortsätta att ge högre praktisk förvaltningsutbildning för sammanlagt 120 studenter.

Bedömning av gymnasiebetyg

Verket för högskoleservice (VHS) har i uppdrag att bedöma utländska gymnasiebetyg vid ansökan till högre studier. Betyg från omkring 140 länder inkommer varje år till VHS. Myndigheten bedömer även utländska gymnasiebetyg för andra syften än för ansökan till högre utbildning. Syftet kan exempelvis vara att underlätta för personer med utländsk gymnasieutbildning att beskriva sin utbildning vid ansökan om anställning. Denna typ av ansökningar ökar varje år, vilket fått till följd att handläggningstiderna ökat eftersom dessa ärenden inte har kunnat prioriteras i förhållande till övriga ansökningar. För att minska handläggningstiderna för personer med utländska gymnasiebetyg som ansöker om att få sina gymnasiebetyg bedömda för andra ändamål än att utgöra underlag för ansökan till högskolan föreslås en ökning av VHS anslag.

7.1.14 Uppbyggnad av vissa minoritetsspråk

Sverige har fem minoritetsspråk: finska, samiska, meänkieli, jiddisch och romani chib. Dessa språk har ett särskilt skydd enligt Europarådets konvention om landsdels- eller minoritetsspråk. Enligt konventionen är Sverige förpliktigt att vidta åtgärder för att dessa språk skall kunna bevaras och utvecklas i landet. Utbildningar i finska, samiska och meänkieli bedrivs i dag vid universitet och högskolor. Det saknas dock utbildning i jiddisch och romani på högskolenivå.

En högskoleutbildning i romani och jiddisch är en förutsättning för att t.ex. utbilda modersmåls lärare i dessa två språk.

Bidrag till uppbyggnad av utbildning i romani och jiddisch beräknas under anslaget 16 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

7.1.15 Holdingbolag

En ökad kommersialisering av forskningsresultaten stärker företagandet och tillväxten. Sverige brister dock i att omsätta högkvalitativ forskning och patent i nya och växande företag. Forskningen måste i högre utsträckning resultera i företagande och arbetstillfällen. Lärosätenas förmåga att bistå forskare som vill kommersialisera sina forskningsresultat bör förbättras genom att stärka de holdingbolag som har denna uppgift. Drivkraften för lärosätena att ägna sig åt kommersialisering bör öka.

I den forskningspolitiska propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) aviserades att en förhandlare skulle tillkallas med uppgift att se över lärosätenas holdingbolag och föreslå en effektivare struktur för verksamheten.

Den 12 april 2006 utsågs en förhandlare för staten med uppgift att utreda och efter samråd med berörda aktörer föreslå hur en effektivare struktur av holdingbolag kan uppnås. I uppdraget ingår också att föreslå en fördelning av de i forskningspropositionen föreslagna 60 miljoner kronor som förstärkning av holdingbolagen.

Uppdraget skall redovisas under hösten 2006.

7.1.16 Vissa uppdrag till Högskoleverket

Med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162) gav riksdagen regeringen till känna som sin mening att Högskoleverket bör ges i uppdrag att som komplettering till det generella högskoleprovet utveckla nya högskoleprov inriktade mot olika utbildningsområden (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160).

Vidare har Högskoleverket fått i uppdrag att ansvara för en databas med översättningar av examensbenämningar och en elektronisk svensk-engelsk ordbok för den högre utbildningen. Högskoleverket har också fått

vissa uppdrag med anledning av att en bilaga till examensbevis införs för examina på forskarnivå fr.o.m. den 1 juli 2007. Verket har, inför ikraftträdandet av dessa bestämmelser, påbörjat ett arbete med att revidera sina föreskrifter och allmänna råd om bilaga till examensbevis (HSVFS 2002:5). I arbetet ingår att se över var och hur information skall ges i bilagan när en examen har utfärdats efter ett genomgången utbildningsprogram som har anordnats gemensamt av flera lärosäten.

I propositionen gjordes vidare bedömningen att Höskoleverket bör få i uppdrag att utarbeta en nationell referensram för examina, s.k. ”national qualifications framework”.

För ovan nämnda uppdrag föreslår regeringen att Höskoleverkets anslag skall öka med 6 miljoner kronor för 2007.

7.1.17 Satsning för att förstärka informationservice vid jordskalv m.m.

Det finns behov av en långsiktigt stabil funktion med seismologisk kompetens som tillförlitligt kan informera om risker i samband med jordbävningar och relaterade fenomen såsom tsunamier och vulkanutbrott. Efter tsunamikatastrofen i Sydostasien har efterfrågan såväl på kvalificerad analyskompetens som på ny kunskap relaterad till mätningar, analyser, varningssystem etc. ökat inom seismologiområdet.

De senaste årens jordbävningkatastrofer och det följande informationsbehovet från myndigheter, media, företag och allmänhet har medfört ett utökat utnyttjande av kompetensen vid Uppsala universitets institution för geovetenskaper som bl.a. svarar för det svenska nationella seismiska nätet (SNSN). Vidare ställer den ökande internationella samordningen inom seismologin nya krav på att universitetet deltar aktivt i europeiska och globala sammanhang.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att totalt 3,2 miljoner kronor anvisas till Uppsala universitet för att förstärka informations-servicen vid jordskalv m.m.

7.1.18 Pensionsvillkor för läkare med kombinerad anställning som lärare

En anställning som lärare vid ett universitet kan i vissa fall vara förenad med en anställning som läkare. Dessa kombinationsanställda läkare har i anställningen som lärare vid ett universitet en statlig pensionsrätt. Om en sådan anställning vid ett universitet är förenad med kliniska uppgifter vid ett kommunalt sjukhus betalas arvode enligt kommunala bestämmelser för den del av anställningen som avser tjänstgöringen vid det kommunala sjukhuset.

Vad som får beaktas för beräkning av pensionsgrundande lön följde tidigare av förordningen (SAVFS 1993:1 B1) om pensionsberäkning för universitetslärare med tjänstgöring vid kommunalt undervisnings-sjukhus. Denna förordning var tidsbegränsad och upphörde att gälla den 1 januari 2003. Frågan regleras numera i ett 2005 slutet kollektivavtal mellan Arbetsgivarverket och dess motparter. Till följd av att den ovan nämnda förordningen hade upphört att gälla har premier inte betalats för 2003, 2004 och 2005 samt första halvåret 2006.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:UbU1, rskr. 2005/06:103) tillfördes utgiftsområde 16 resurser för att kompensera lärosäten som har läkare med kliniska läraranställningar samt lön och arvode från såväl staten som kommunala undervisningssjukhus. Kompensationen avser pensionspremier till dessa kombinations-anställda läkare.

I denna proposition fördelas 60 480 000 kronor som av riksdagen avsatts permanent till berörda universitet för att i framtiden finansiera merkostnader för de kombinationsanställdas pensioner. Utgångspunkten vid fördelningen har varit en modell som är enkel och bedöms kunna hantera variationer som kan uppkomma över tid hos universiteten. Till grund för fördelningen ligger således antalet kombinationsanställda per den 1 maj 2006. Respektive universitet erhåller ersättning i proportion till sin andel av det totala antalet kombinationsanställda. Kompensationen tillförs respektive universitets anslag för forskning och forskarutbildning.

Motsvarande beräkningsmodell som används vid fördelningen av det permanenta resurstillskottet fr.o.m. 2007 kommer att användas även i samband med fördelningen av den retroaktiva ersättningen om 261 miljoner kronor för 2003, 2004 och 2005 liksom för tilldelningen av 2006 års tillskott.

7.1.19 Institutet för psykosocial medicin

Institutet för psykosocial medicin (IPM) har till uppgift att bedriva och främja forskning i psykosocial medicin. Forskningen skall vara inriktad på praktisk tillämpning. IPM skall verka för att erfarenheter och rön från den psykosociala medicinska forskningen blir kända och nyttiggjorda.

I enlighet med intentionerna i den förra regeringens förvaltningspolitiska program om fortsatt renodling av den statliga verksamheten har Statskontoret haft i uppdrag att utreda och föreslå andra organisationsformer än myndighetens för IPM. I uppdraget ingick även att utreda framtida former för en central expertfunktion inom självmordsområdet. Statskontorets rapport, som överlämnades i december 2004, har remissbehandlats. I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 9 anslag 14:6) aviserade den förra regeringen sin avsikt att återkomma med förslag under 2006.

Regeringen anser att IPM bör avvecklas under 2007 och att verksamheten bör föras över till högskoleväsendet. Regeringen har dock i arbetet med denna proposition inte haft möjlighet att ta ställning till formen för överförandet av verksamheten och inte heller till formerna för en central expertfunktion inom självmordsområdet och hur verksamheten långsiktigt skall bedrivas. Regeringen avser att så snart som möjligt presentera sitt ställningstagande.

7.2 Resultatbedömning

7.2.1 Övergripande resultat

För 2005 tillfördes medel för viss utbyggnad av den grundläggande högskoleutbildningen. Vidare återfördes medel för en del av den

temporära minskningen av takbeloppen för grundutbildningen som genomfördes fr.o.m. 2002 vid vissa lärosäten på grund av svårigheter att då rekrytera studenter till naturvetenskapliga och tekniska utbildningar.

Antalet helårsstudenter inom grundläggande högskoleutbildning passerade 300 000-strecket 2004. Under 2005 minskade dock antalet helårsstudenter med 2 procent och uppgick då till 295 200. En viktig del av förklaringen är att lärosätena under 2004 i genomsnitt hade fler helårstudenter och helårsprestationer än vad som kunnat ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Lärosätena strävade därför efter att minska sin överproduktion för att komma närmare det för lärosätet tilldelade takbeloppet. Mellan 2004 och 2005 minskade överproduktionen från 5 procent till 2 procent över det samlade takbeloppet.

Inför läsåret 2006/07 har det skett en minskning i antalet sökande per plats till högre utbildning. Regeringen kommer att följa utvecklingen för att se om det är en tillfällig nedgång.

Under 2005 ökade antalet helårsstudenter vid universiteten medan antalet helårsstudenter minskade vid de statliga högskolorna. Förklaringen är till del att Mitt-högskolan blev universitet, Mittuniversitetet. Bortsett från denna förändring minskade antalet helårsstudenter totalt och kraftigast vid högskolorna. Även när det gäller antalet registrerade studenter och högskolenybörjare kan man konstatera att antalet minskade 2005 i förhållande till 2004.

Distansutbildningen inom högskolan fortsätter att öka kraftigt framför allt genom utbudet av kurser inom Sveriges nätuniversitet. Under läsåret 2004/05 var 20 procent av alla studenter registrerade på distanskurser, flertalet på nätuniversitetskurser. Många studenter kombinerar distansstudier med studier på campus.

Antalet examinerade i grundutbildningen fortsätter att öka – en ökning med 8 procent 2005 i förhållande till 2004. Det är såväl generella examina som yrkesexamina som ökar.

Det har inte skett några stora förändringar i förhållandet mellan andelen kvinnor och andelen män i grundläggande högskoleutbildning. Den största förändringen avser de

examinerade för vilka andelen kvinnor ökat från 63 till 65 procent och andelen män minskat från 37 till 35 procent. Andelen kvinnor av antalet registrerade studenter är högre än motsvarande andel för nybörjare, 60 procent respektive 57 procent. Skillnaden är än större om man jämför examinerade och nybörjare, 65 procent respektive 57 procent. Examensfrekvensen är högre för kvinnor än för män.

Nedgången av antalet nybörjare i forskarutbildningen som började 2003 fortsatte under 2004 och 2005. Antalet aktiva doktorander minskade från och med 2004 och antalet doktorsexamina minskade något 2005 i förhållande till 2004 efter att ha ökat varje år från och med 1994. Andelen kvinnor är lägre i forskarutbildningen än i grundutbildningen. Av de examinerade i grundutbildningen är 65 procent kvinnor medan könsfördelningen bland nybörjarna i forskarutbildningen är jämn.

Antalet anställda vid universitet och högskolor minskar nu för andra året i rad. Till skillnad från 2004 minskade 2005 även antalet lärare. Antalet professorer fortsätter dock att öka.

I tabell 7.4 Anställda vid universitet och högskolor 2003–2005 redovisas två olika uppgifter om lärare. Med det som i tabellen benämns Lärare I avses lärare i enlighet med den definition som ges i högskoleförordningen (1993:100), dvs. professorer, lektorer, adjunkter, forskarassistenter, timlärare och gästlärare. För att kunna göra en mer rättvisande jämförelse med antalet studenter i grundutbildningen har antalet lärare också beräknats som summan av antalet lektorer, adjunkter, tim- och gästlärare, och 50 procent av antalet professorer samt 10 procent av doktorandanställningarna (motsvarande deras undervisning inom grundutbildningen). Däremot har inte forskarassistenter räknats med. Antalet heltidsekvivalenter enligt denna beräkning betecknas som Lärare II. Under 2005 har antalet lärare minskat enligt båda beräkningsgrunderna. År 2005 var antalet helårsstudenter per lärare 16,5 enligt det första beräkningssättet (Lärare I) och 18,7 enligt det andra beräkningssättet (Lärare II). I båda fallen har antalet helårsstudenter per lärare ökat något sedan 2003.

Tabell 7.2 Grundläggande högskoleutbildning 2003–2005

	2003	2004	2005	FÖRÄNDRING		ANDEL KVINNOR			ANDEL MÄN		
				2003- 2004	2004- 2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Antal helårsstudenter totalt (exkl. uppdragsutbildning)	299 790	302 575	295 205	+1 %	-2 %	59	59	59	41	41	41
– universitet (inkl. Sveriges lantbruksuniversitet)	188 475	191 545	195 500 (187 265)	+2 %	+2 % (-2 %)	57	57	58	43	43	42
– högskolor ¹ (statliga)	90 090	90 015	78 840 (87 075)	-0,1 %	-12 % (-3 %)	64	65	64	36	35	36
– konstnärliga högskolor (statliga)	1 810	1 790	1 855	-1 %	+4 %	60	60	59	40	40	41
– enskilda högskolor med forskarutbildning ²	17 250	16 835	16 580	-2 %	-2 %	41	41	40	59	59	60
– övriga enskilda utbildningsanordnare	2 165	2 390	2 430	+10 %	+2 %	79	78	78	21	22	22
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per läsår	385 300 *	397 615 *	394 525 *	+3 %	-0,8 %	61	60	60	39	40	40
– distansstudenter	63 920 *	76 640 *	80 895 *	+20 %	+6 %	63	64	64	37	36	36
– härav nätuniversitetsstudenter	37 040 *	50 350 *	56 495 *	+26 %	+12 %	58	59	59	42	41	41
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	340 030	337 415	331 060	-1 %	-2 %	60	60	60	40	40	40
Antal högskolenybörjare	83 530 *	83 320 *	81 855 *	-0,2 %	-1,8 %	58	58	57	42	42	43
Antal examinerade i grundutbildningen ⁴	43 820 *	47 370 *	50 985 *	+8 %	+8 %	63	63	65	37	37	35
Antal examina i grundutbildningen ^{3,4}	48 740 *	52 900 *	57 100 *	+9 %	+8 %	64	63	65	36	37	35
– yrkesexamina	27 060 *	28 250 *	30 160 *	+4 %	+7 %	65	66	69	35	34	31
– magisterexamen med ämnesdjup	9 160 *	10 460 *	11 280 *	+14 %	+8 %	57	56	56	43	44	44
– magisterexamen med ämnesbredd	110 *	420 *	1 010 *	–	–	54	46	51	46	54	49
– kandidatexamen	11 270 *	12 610 *	13 350 *	+12 %	+6 %	66	66	67	34	34	33
– högskoleexamen	1 120 *	1 150 *	1 285 *	+2 %	+12 %	58	56	53	42	44	47

Källa: Högskoleverkets NU-databas samt SCB. Avrundade värden.

* Uppgifter under 2003, 2004 och 2005 som markerats med * avser läsåren 2002/03, 2003/04 respektive 2004/05.

¹ Exklusive konstnärliga högskolor. Inom parentes inkluderas Mittuniversitetet, tidigare Mitthögskolan.

² Avser Chalmers tekniska högskola AB, Handelshögskolan i Stockholm och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

³ Inklusive ca 10 examina per år enligt äldre studieordning.

⁴ Statistiken grundas på antalet uttagna examensbevis. En viss eftersläpning finns i den årliga rapporteringen.

Tabell 7.3 Forskarutbildning 2003–2005

	2003	2004	2005	FÖRÄNDRING		ANDEL KVINNOR			ANDEL MÄN		
				2003- 2004	2004- 2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Antal doktorandnybörjare	3 830	3 180	2 780	-17 %	-13 %	48	50	49	52	50	51
– härav licentiatnybörjare	770	720	590	-6 %	-18 %	46	45	48	54	55	52
Antal aktiva doktorander, ht	20 090	19 885	18 640	-1 %	-6 %	47	47	48	53	53	52
Antal doktorsexamina ¹	2 700	2 760	2 735	+2 %	-1 %	45	45	45	55	55	55
Antal licentiatsexamina ¹	1 045	1 105	1 135	+6 %	+3 %	37	36	38	63	64	62

Källa: SCB. Avrundade värden.

¹ Statistiken grundas på antalet uttagna examensbevis. En viss eftersläpning finns i den årliga rapporteringen.

Tabell 7.4 Anställda vid universitet och högskolor 2003–2005

	2003	2004	2005	FÖRÄNDRING		ANDEL KVINNOR			ANDEL MÄN		
				2003-2004	2004-2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Anställda (heltidsekvivalenter)	53 100	52 305	50 635	-1,5 %	-3,2 %	50	50	50	50	50	50
Professorer (heltidsekvivalenter)	3 660	3 840	3 930	+5 %	+2,3 %	15	16	17	85	84	83
Lärare I (heltidsekvivalenter)	18 240	18 325	17 875	+0,5 %	-2,5 %	38	38	38	62	62	62
Helårsstudenter per lärare I ¹	16,4	16,5	16,5	–	–	–	–	–	–	–	–
Lärare II (heltidsekvivalenter)	16 300	16 305	15 825	0 %	-3 %	41	41	41	59	59	59
Helårsstudenter per lärare II ²	18,4	18,6	18,7	–	–	–	–	–	–	–	–
Lärare (individer)	20 755	20 860	20 340	+0,5 %	-2,5 %	39	39	39	61	61	61
– härav med forskarexamen	11 595	11 910	12 090	+3 %	+1,5 %	28	29	30	72	71	70
– härav med doktorsexamen	10 300	10 625	10 795	+3 %	+1,6 %	28	29	30	72	71	70

Källa: Högskoleverkets NU-databas. Avrundade värden.

¹ Lärare enligt definition i högskoleförordningen dvs. professorer, lektorer, adjunkter, forskarassistenter, timplärare och gästlärare.

² Lärare med följande justeringar: lektorer, adjunkter timplärare och gästlärare, 50 procent av professorerna samt 10 procent av doktoranderna, inga forskarassistenter.

Tabell 7.5 Mål för antalet examina i grundläggande högskoleutbildning

EXAMEN	MÅL 2001–2004	UTFALL 2001–2004	MÅL 2005–2008	UTFALL 2005	ANDEL AV MÅL, %	PLANERING 2009–2012
Civilingenjörsexamen och arkitektexamen	16 495	16 491 (16 599)	17 890	4 780	27 %	18 320
Sjuksköterskeexamen och röntgensjuksköterskeexamen	13 400	13 639	16 125	4 664	29 %	15 975
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	12 600	13 900	14 230	4 921	35 %	19 995
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	6 925	3 367	49 %	9 695
Lärarexamen med inriktning mot senare år	14 190	13 790	14 755	3 754	25 %	(15 375)
Lärarexamen, totalt	26 790	27 690	28 985	8 675	30 %	35 370

Källa för utfall: Högskoleverkets NU-databas.

Anm.: I utfallssiffrorna för civilingenjörsexamen anges inom parentes det totala antalet examina inklusive examina vid lärosäten för vilka regeringen inte satt upp mål för antalet examina inom dessa utbildningar.

I det följande redovisas mål och planeringsförutsättningar som beslutats av den tidigare regeringen. Resultatbeskrivningen görs i förhållande till dessa mål. För viss grundläggande högskoleutbildning finns det mål för antalet examina under perioden 2005–2008. Målen för perioden och utfallet under periodens första år framgår av ovanstående tabell. Som jämförelse anges mål och utfall för närmast föregående fyraårsperiod samt planeringsförutsättningar för den kommande fyraårsperioden. Planeringsförutsättningarna för perioden 2009–2012 har tidigare angetts i regleringsbrev för berörda lärosäten.

För utbildningar med mål för ett minsta antal examina under perioden 2005–2008 indikerar utfallet det första året att resultatet kommer att nås. Som planeringsförutsättning för 2009–2012 gäller för civilingenjör- och arkitektutbild-

ningarna samt för sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeutbildningarna att nivån bör bibehållas motsvarande perioden innan. För lärarutbildningen bör antalet examina ligga betydligt högre under 2009–2012 än under 2005–2008 för att täcka skolans behov. Ökningen bör koncentreras till lärare med inriktning mot tidigare år och särskilt lärare med inriktning mot arbete i förskola och förskoleklass. För lärare med inriktning mot senare år finns ett stort behov av yrkeslärare.

Den nya lärarutbildningen innebär att de examinerade har en vidgad kompetens för anställning på olika stadier inom förskola/skola. Redan i nuvarande examensstatistik finns det många som har kompetens för flera stadier. Av de 4 921 som examinerades 2005 och hade en inriktning mot tidigare år fördelades dessa på grupper olika inriktningar enligt följande tabell:

Tabell 7.6 Examinerade lärare 2005 med inriktning mot tidigare år

Inriktning	Examinerade
Förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskolans tidigare år	2 600
Förskola, förskoleklass	420
Förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år	330
Förskola, förskoleklass, fritidshem	17
Delsumma	3 367
Grundskolans tidigare år	1 434
Fritidshem	100
Fritidshem, grundskolans tidigare år	20
Summa	4 921

Till de 3 367 examinerade med inriktning mot förskola/förskoleklass har alla examinerade med denna inriktning i sin examen tagits med. En stor del av dessa kommer sannolikt att i första hand välja en verksamhet som lärare i grundskolan. Hur den närmare fördelningen kommer att bli är också en funktion av på vilket stadium behovet av nya lärare är störst.

När det gäller behovet av lärare med inriktning mot senare år har Högskoleverket framhållit risken för överskott av examinerade. Som planeringsförutsättning gäller att drygt 35 000 lärare bör examineras under perioden 2009–2012.

För alla tre utbildningarna i grundutbildningen med mål för antalet examina är könsfördelningen sned. Bland examinerade civilingenjörer/arkitekter 2005 var andelen kvinnor 32 procent och andelen män 68 procent. Motsvarande andelar för civilingenjörer var 31 respektive 69 procent. För arkitektexamen var dock andelen kvinnor högre än andelen män, 60 procent kvinnor mot 40 procent män. För lärarexamen och sjuksköterskeexamen är andelen män låg, 19 procent respektive 13 procent.

För forskarutbildningen inom olika vetenskapsområden finns det mål för antalet examinerade under perioden 2005–2008 (Se tabell 7.7). Att döma av utfallet det första året i perioden bör detta mål kunna nås. För att väga samman forskarexamina av olika längd har doktorsexamen räknats som en examen om den inte föregåtts av licentiatexamen, medan doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen samt licentiatexamen räknas som en halv examen.

Tabell 7.7 Mål och utfall för antalet forskarexamina

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL 2001– 2004	UTFALL 2001– 2004	MÅL 2005– 2008	UTFALL 2005	%
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	2 032	2 587 (2 691)	2 555	590 (617)	23 %
Medicinskt	2 743	3 213 (3 217)	2 810	909 (915)	32 %
Naturvetenskapligt	1 558	1 701 (1 727)	1 685	395 (409)	23 %
Tekniskt	2 444	2 776 (2 812)	2 610	797 (805)	31 %
Sveriges lantbruksuniversitet	400	488	415	123	30 %
SUMMA	9 177	10 765 (10 935)	10 075	2 814 (2 869)	28 %

Källa för utfall: Högskoleverkets NU-databas.

Anm.: I utfallsiffrorna för antalet forskarexamina anges inom parentes det totala antalet examina inklusive examina vid lärosäten för vilka regeringen inte satt upp mål för antalet examina inom vetenskapsområdet. Doktorsexamen räknas som en examen om den inte föregåtts av licentiatexamen, medan doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen och licentiatexamen räknas som en halv examen.

Som planeringsförutsättning för perioden 2009–2012 gäller att antalet examinerade i forskarutbildningen bör ligga på minst samma nivå som under perioden 2005–2008.

I följande tabell redovisas antalet helårsstudenter totalt och inom naturvetenskap och teknik för vart och ett av de statliga lärosätena samt för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. För dessa högskolor gäller i princip samma regler för resurstilldelning som för de statliga universiteten och högskolorna. En lång tids ökning av antalet helårsstudenter avbröts 2005 då det totala antalet helårsstudenter minskade med 2,5 procent, från 295 000 år 2004 till 288 000. Utöver de i denna tabell redovisade helårsstudenterna finns det drygt 7 000 helårsstudenter vid Sveriges lantbruksuniversitet och vissa enskilda utbildningsanordnare.

Nuvarande resurstilldelningssystem kännetecknas av en omfattande decentralisering. Det åligger lärosätena att anpassa utbudet efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. För naturvetenskap och teknik har för 2005 och 2006 mål angivits för ett minsta antal helårsstudenter vid flertalet lärosäten. Målet nåddes endast till 97 procent under 2005, trots att nivån för målet överensstämde med utfallet 2004. För 2006 har mål fastställts som ligger 2 procent över målet för 2005. Enligt lärosätenas prognoser i augusti 2006 kommer de inte att helt nå detta mål för 2006.

Tabell 7.8 Antal helårsstudenter per lärosäte 2003, 2004 och 2005

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	ANTAL HELÅRSSTUDENTER TOTALT			VARAV NATURVETENSKAP OCH TENIK				
	UTFALL 2003	UTFALL 2004	UTFALL 2005	UTFALL 2003	UTFALL 2004	MÅL 2005	UTFALL 2005	ANDEL AV MÅL; %
Uppsala universitet	20 860	21 543	22 162	5 040	5 041	5 000	5 191	104 %
Lunds universitet	26 776	27 823	26 762	7 444	7 805	7 600	7 659	101 %
Göteborgs universitet	25 954	25 753	25 568	4 552	4 462	4 450	4 084	92 %
Stockholms universitet	23 517	23 188	22 285	3 679	3 764	3 800	3 700	97 %
Umeå universitet	16 071	16 459	16 640	3 758	3 832	4 050	3 884	96 %
Linköpings universitet	18 128	18 421	18 187	8 002	7 813	7 700	7 522	98 %
Karolinska institutet	5 309	5 904	5 665	487	600	–	580	–
Kungl. Tekniska högskolan	12 255	12 643	12 690	11 457	11 658	–	11 539	–
Luleå tekniska universitet	8 049	8 287	7 866	3 496	3 545	3 350	3 339	100 %
Karlstads universitet	8 344	8 754	8 106	2 018	2 061	2 030	1 885	93 %
Växjö universitet	8 895	8 493	7 561	1 607	1 497	1 450	1 228	85 %
Örebro universitet	9 594	9 805	9 506	2 113	2 149	2 080	2 019	97 %
Mittuniversitetet ¹	8 124	8 169	8 233	1 980	1 806	1 910	1 747	91 %
Blekinge tekniska högskola	2 846	3 130	3 330	1 623	1 800	1 890	1 945	103 %
Malmö högskola	11 432	10 989	10 521	2 410	2 196	2 420	2 206	91 %
Högskolan i Kalmar	6 477	6 464	6 069	2 452	2 407	2 260	2 226	98 %
Mälardalens högskola	8 566	8 873	8 736	2 859	2 908	2 980	2 784	93 %
Danshögskolan	111	134	117	–	–	–	–	–
Dramatiska institutet	163	153	158	–	–	–	–	–
Gymnastik- och idrotthögskolan	414	450	450	–	–	–	–	–
Högskolan i Borås	5 932	5 363	5 004	1 670	1 533	1 440	1 419	99 %
Högskolan Dalarna	5 947	5 249	5 098	1 692	1 525	1 675	1 439	86 %
Högskolan på Gotland	1 761	1 972	2 257	582	730	760	897	118 %
Högskolan i Gävle	6 310	6 322	6 126	2 052	1 979	1 900	1 926	101 %
Högskolan i Halmstad	5 311	5 433	5 432	1 650	1 581	1 515	1 544	102 %
Högskolan Kristianstad	5 363	5 640	5 258	1 154	1 101	1 020	927	91 %
Högskolan i Skövde	4 091	4 351	4 224	1 681	1 680	1 665	1 594	96 %
Högskolan Väst	4 755	4 447	4 064	1 289	1 079	1 165	1 086	93 %
Konstfack	589	618	634	–	–	–	–	–
Kungl. Konsthögskolan	217	216	218	–	–	–	–	–
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	595	586	596	–	–	–	–	–
Lärarhögskolan i Stockholm	7 230	6 969	6 747	714	652	700	597	85 %
Operahögskolan i Stockholm	38	37	40	–	–	–	–	–
Södertörns högskola	6 689	7 128	6 471	754	909	1 000	1 015	102 %
Teaterhögskolan i Stockholm	68	69	72	–	–	–	–	–
Chalmers tekniska högskola AB	8 833	8 607	8 640	8 625	8 451	–	8 502	–
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	7 275	7 175	6 798	1 935	1 902	1 950	1 898	97 %
Summa	292 889	295 619	288 290	88 775	88 464	–	86 383	–
Förändring		+0,9 %	-2,5 %		-0,4 %		-2,4 %	
Mål/utfall						67 760	65 761	97 %

Källor: Utfallsiffrorna är hämtade från universitetens och högskolornas årsredovisningar.

Anm.: Utfallet avser antalet helårsstudenter inom ramen för ordinarie uppdrag. Härtill kommer helårsstudenter inom åtaganden för vilka särskilda resurser anvisats och antalet helårsstudenter inom ramen för uppdrag av annan högskola eller inom annan uppdragsutbildning.

¹ Fr.o.m. 2005; tidigare Mitthögskolan.

I nuvarande resurstilldelningssystem fastställer regeringen ett takbelopp för varje lärosäte dvs. ett belopp mot vilket lärosätet efter årets slut har rätt att avräkna faktiskt antal helårsstudenter och helårsprestationer med ersättningsbelopp som årligen fastställs i regleringsbrev för olika utbildningsområden inom grundutbildningen. Tilldelningssystemet för grundutbildningen ger utrymme för svängningar i ett intervall mellan plus och minus 10 procent i förhållande till takbeloppet och att därvid utnyttjat takbelopp (anslagssparande) respektive helårsprestationer (överproduktion) får föras över till följande budgetår. Under en lång rad år har utfallet i förhållande till takbeloppet ökat och 2004 låg det samlade utfallet 5 procent över takbeloppet och endast tre lärosäten hade ett utfall som understeg takbeloppet. En naturlig strävan för lärosätena är att söka närma sig takbeloppet, vilket innebär att lärosätet får betalt för det man genomför. Om utfallet är högre än takbeloppet får inte lärosätet full ersättning för alla studenter och prestationer. Om utfallet är lägre än takbeloppet kan inte lärosätet utnyttja hela det belopp som står till förfogande. Minskningen av överproduktionen från 5 till 2 procent över det samlade takbeloppet är därför inte förvånande och ger också en förklaring till att antalet helårsstudenter minskat 2005 i förhållande till 2004.

Tabell 7.9 Tilldelat takbelopp 2005 samt utfall

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	TAKBELOPP 2005	UTFALL 2005	%
Uppsala universitet	1 126 013	1 172 542	104 %
Lunds universitet	1 447 764	1 497 258	103 %
Göteborgs universitet	1 436 323	1 549 256	108 %
Stockholms universitet	878 549	889 285	101 %
Umeå universitet	1 002 732	1 028 954	103 %
Linköpings universitet	1 114 900	1 128 255	101 %
Karolinska institutet	491 233	530 048	108 %
Kungl. Tekniska högskolan	892 955	883 042	99 %
Luleå tekniska universitet	539 906	540 803	100 %
Karlstads universitet	451 910	453 899	100 %
Växjö universitet	386 380	387 986	100 %
Örebro universitet	527 472	560 827	106 %
Mittuniversitetet	436 675	449 823	103 %
Blekinge tekniska högskola	202 930	200 413	99 %
Malmö högskola	637 720	613 692	96 %
Högskolan i Kalmar	370 426	371 385	100 %
Mälardalens högskola	514 148	522 316	102 %
Danshögskolan	26 967	33 254	123 %
Dramatiska institutet	74 978	72 997	97 %
Gymnastik- och idrottshögskolan	44 776	49 123	110 %
Högskolan i Borås	334 061	320 027	96 %
Högskolan Dalarna	320 824	299 868	93 %
Högskolan på Gotland	91 918	105 444	115 %
Högskolan i Gävle	334 567	333 026	100 %
Högskolan i Halmstad	261 026	270 753	104 %
Högskolan Kristianstad	291 191	293 446	101 %
Högskolan i Skövde	247 254	259 522	105 %
Högskolan Väst	244 555	236 948	97 %
Konstfack	118 281	123 043	104 %
Kungl. Konsthögskolan	53 466	56 801	106 %
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	102 429	102 553	100 %
Lärarhögskolan i Stockholm	395 696	383 526	97 %
Operahögskolan i Stockholm	15 731	17 091	109 %
Södertörns högskola	251 382	255 424	102 %
Teaterhögskolan i Stockholm	25 998	27 574	106 %
Chalmers tekniska högskola AB	664 390	650 365	98 %
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	374 725	387 762	103 %
Totalt 2005	16 732 251	17 058 331	102 %
Totalt 2004	16 287 611	17 142 977	105 %
Totalt 2003	15 953 568	16 345 178	102 %
Totalt 2002	14 641 664	14 451 571	99 %
Totalt 2001	12 203 680	11 609 426	95 %

7.2.2 Rekrytering och tillträde till högre utbildning

Universitets och högskolors arbete med breddad rekrytering under perioden 2003–2005

I regleringsbrevet för budgetåret 2005 fick universitet och högskolor i uppdrag att i samband med årsredovisningen för 2005 redovisa hur de arbetat med att främja och bredda rekryteringen till högskolan under perioden 2003–2005. Av redovisningen skulle framgå vilka åtgärder som vidtagits samt hur de mål som lärosätet ställt upp i sin handlingsplan för breddad rekrytering uppnåtts under den senaste treårsperioden.

Av redovisningarna framgår att universitet och högskolor har gjort många insatser i syfte att bredda rekryteringen till högskolan. Insatserna kan grovt delas in i två huvudkategorier: rekryteringsinsatser som syftar till att väcka intresse för högre studier, och mottagandeinsatser som syftar till att ge stöd till nyantagna studenter.

Rekryteringsinsatserna utgörs till största delen av informations- och kommunikationsarbete. Många lärosäten redovisar att utbildningskataloger, webbsidor och marknadsföringsmaterial har analyserats och målgruppsanpassats för att tilltala en bred grupp av potentiella studenter.

För i stort sett alla lärosäten har rekryteringsinsatserna också bestått av uppsökande verksamhet i form av gymnasiebesök, inbjudningar till öppet hus och medverkan vid utbildningsmässor m.m. Många lärosäten rapporterar dock mer riktade insatser, såsom nära samarbete med en eller flera grund- och gymnasieskolor i lärosätets närområde där andelen elever som går vidare till högskoleutbildning är låg. I sådana samarbeten har lärosätena ofta använt sig av s.k. studentambassadörer som besökt skolor i upptagningsområdet och berättat om högskolestudier. Ett antal lärosäten har också låtit lärare från högskolan ge föreläsningar i gymnasieskolan för att väcka intresse.

Samarbeten med Länsarbetsnämnden, gymnasial vuxenutbildning och folkhögskolor med fokus på s.k. college- eller basårsutbildningar har också varit vanligt förekommande (se vidare under rubrikerna Högskoleintroducerande utbildning och

Behörighetsgivande förutbildning). I många fall har samarbetena innehållit speciella satsningar på att nå personer med invandrarbakgrund, exempelvis i form av särskilda behörighetsgivande utbildningar med inslag av språkstöd.

Som en del i de rekryterande insatserna ingår också den utveckling av kursutbud som en stor majoritet av lärosätena rapporterar om. Lärosäten med ett stort utbud av utbildningar inom teknik har ofta satsat på att utveckla kortare utbildningar som är möjliga att bygga på, särskilt tvååriga högskoleingenjörsutbildningar, för att få fler som är tveksamma till högskolestudier att våga börja på en utbildning. Detsamma gäller inte minst för utvecklingen av utbudet av IT-stödd distansutbildning. Många lärosäten redovisar att ett stort antal nya kurser och program har tagits fram och att antalet studenter som följer sådan utbildning ökat kraftigt (se vidare under rubriken Resultatbedömning, Övergripande resultat).

Insatserna för mottagande och stöd till nya studenter har dominerats av olika slags språkstödsåtgärder, t.ex. i form av språkverkstad. Ett antal lärosäten redovisar också hur man strävat efter att skapa en välkomnande studiemiljö för icke-traditionella studenter genom utbildning av lärarna i mångfalds- och likabehandlingsfrågor.

Utöver rekryterings- och mottagandeinsatser har ett relativt stort antal lärosäten gjort satsningar på att kartlägga rekryteringssituationen, t.ex. genom att analysera den sociala sammansättningen i lärosätets närområde.

Avslutningsvis bör nämnas att ett stort antal lärosäten redovisar att bedömning av reell kompetens har använts för att nå nya grupper studenter. Trots att verksamheten ofta har haft en liten omfattning bedömer några lärosäten att utveckling av metoder för bedömning av reell kompetens i kombination med tillgodoräknande av tidigare meriter kommer att kunna ha stor betydelse för att bredda rekryteringen framöver (se vidare under rubriken Reell kompetens).

Handlingsplaner för breddad rekrytering

Universitet och högskolor ålades i regleringsbrevet för budgetåret 2002 att senast den 31 december 2002 upprätta handlingsplaner för att aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Enligt uppdrag i regleringsbrevet för

budgetåret 2005 skulle universitet och högskolor revidera dessa handlingsplaner utifrån den senaste treårsperiodens resultat och senast den 31 december 2005 redovisa nya handlingsplaner för breddad rekrytering för de kommande tre åren. Målen i handlingsplanerna skulle vara mätbara och uppföljningsbara.

Av handlingsplanerna för perioden 2006–2008 framgår att många av de rekryteringsprojekt som lärosätena initierat under perioden 2003–2005 ingår som mer permanenta inslag i lärosätenas planer för det fortsatta arbetet med breddad rekrytering. Särskilt tydligt är det i fråga om satsningarna på samarbeten med grund- och gymnasieskolor samt med kommunal vuxenutbildning och folkhögskolor.

Ett flertal lärosäten utvecklar eller avser att utveckla statistik för uppföljning av rekryteringsinsatserna. En klar majoritet av lärosätena planerar fortsatta satsningar på stödåtgärder för nya studenter med icke-akademisk bakgrund, såsom språkverkstäder och introduktionskurser.

Av handlingsplanerna framgår vidare att många lärosäten ser utvecklingen av nya kurser och program som viktiga verktyg i det fortsatta rekryteringsarbetet. I det sammanhanget lägger många lärosäten särskilt fokus på vidareutveckling av utbudet av IT-stödd distansutbildning.

Högskoleintroducerande utbildning

I syfte att underlätta övergången från gymnasieskola till högskola har universitet och högskolor sedan den 1 januari 2003 möjlighet att anordna högskoleintroducerande utbildning, s.k. collegeutbildning, i samarbete med kommunal vuxenutbildning. Collegeutbildningen består av en gymnasial del om högst 20 veckor som syftar till att ge de studerande grundläggande behörighet och en högskoledel om högst 20 högskolepoäng som skall förbereda de studerande för fortsatt högskoleutbildning. Collegeutbildningen vänder sig främst till personer som kommer från studieovana miljöer och som känner osäkerhet inför att ta steget in i högskolan.

Högskoleverket har haft i uppdrag att följa collegeutbildningen sedan 2003 samt lämna en sammanfattande bedömning av utbildningen under 2006. I rapporten Försöket med

collegeutbildningar 2002–2004 Omfattning och övergång till högskolan (Högskoleverket 2006:22 R) framhåller Högskoleverket att collegeutbildningen rekryterar relativt få studenter till den svenska högskolan. Cirka 600 studenter per år har deltagit i någon collegeutbildning. Utbildningsanordnarna har lyckats nå de rätta målgrupperna genom sina rekryteringsinsatser, men endast tre av nitton utbildningsanordnare tycker att det har varit enkelt att fylla platserna på collegeutbildningen.

Åttio procent av utbildningsanordnarna har varvat den gymnasiala delen och högskoledelen under hela utbildningstiden. Några av skälen till detta är att snabbt få in deltagarna i ”högskolemiljön” för att därigenom öka motivationen och underlätta anpassningen. Ett fåtal lärosäten har bedrivit collegeutbildning på distans. Erfarenheterna från dessa lärosäten visar att distansstudier inte lämpar sig för collegeutbildningen utan att utbildningen kräver lärarledd och lärarsedd undervisning.

Många deltagare påbörjar enligt rapporten inte högskoledelen av collegeutbildningen utan går i stället direkt till någon av högskolans övriga utbildningar när de är klara med den gymnasiala delen i komvux. Detta har bl.a. resulterat i att delar av lärosätenas ersättning för helårsprestationer fallit bort, samtidigt som collegeutbildningens pedagogiska ansats har inneburit merkostnader för lärosätena i form av individuellt stöd till studenterna.

När det gäller genomströmningen visar rapporten att ca 45 procent av dem som registrerades på utbildningen också slutförde den. Sammantaget har dock 60 procent av deltagarna som påbörjat collegeutbildningen också tagit högskolepoäng på något utbildningsprogram inom högskolan inom en period av fem terminer efter utbildningen.

Högskoleverket föreslår vissa förändringar i collegeutbildningen utifrån de resultat som framkommit. En tänkbar förändring, enligt Högskoleverket, är att omfattningen på högskoledelen tillåts variera och löpa parallellt med den gymnasiala delen.

Behörighetsgivande förutbildning

Behörighetsgivande förutbildning, s.k. basår, får anordnas av statliga universitet och högskolor i rekryteringsfrämjande syfte. Utbildningen

anordnas i anslutning till alla högskoleprogram där det finns brist på behöriga sökande och där det finns ett arbetsmarknadsbehov av högskoleutbildade.

Basårsutbildningen får omfatta högst ett år. Antagning till basåret och den därtill knutna högskoleutbildningen sker samtidigt. Syftet är att ge den studerande den särskilda behörighet som krävs för aktuell utbildning.

Enligt rapporten Redovisning av basårsutbildningen våren 2006 (Högskoleverket 2006:20 R) ökade antalet basårsstudenter något läsåret 2004/05 jämfört med föregående läsår. Totalt fanns drygt 3 600 registrerade basårsstudenter vid de 26 lärosäten som anordnade basårsutbildning. Andelen kvinnor var 41 procent.

De vanligaste inriktningarna på basåret var mot ingenjörsutbildningar och mot andra tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar. Möjligheten att anordna basårsutbildning med inriktning mot andra utbildningar än naturvetenskapliga och tekniska utnyttjas inte i någon större utsträckning. Övergången till högskolestudier efter avslutad basårsutbildning är alltså hög. Något färre än två tredjedelar av de studenter som påbörjade basåret läsåret 2003/04 fortsatte på en högskoleutbildning året efter.

Flera lärosäten erbjuder numera kortare utbildningar, s.k. basterminer, och några erbjuder baskurser som är integrerade med utbildningsprogram. Orsaken till detta är att studenterna har alltmer varierande förkunskaper.

Reell kompetens

Sedan höstterminen 2003 har sökande kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet.

Enligt rapporten Arbetet med reell kompetens och alternativt urval vid lärosätena år 2005 (Högskoleverket 2006:21 R) har antalet ansökningar avseende bedömning av reell kompetens sjunkit markant från närmare 5 600 ansökningar under 2004 till ca 4 200 ansökningar 2005. Omkring 450 av ansökningarna kom från personer som redan var behöriga.

Av dem som ansökte om bedömning av reell kompetens under 2005 bedömdes knappt 1 600 vara behöriga, vilket innebär att fler sökande som ansökte om bedömning också ansågs behöriga jämfört med tidigare år. Lärosätena framhåller att det fortfarande är oklart för de sökande vad reell kompetens är och att bedömningarna av reell kompetens är resurskrävande.

Lärosätena arbetar med många olika metoder när det gäller bedömning av reell kompetens. Högskolan Dalarna och Malmö högskola har tillämpat metoden när det gäller såväl behörighet som tillgodoräknande av högskolepoäng. Högskolan i Borås och Kungl. Tekniska högskolan har använt diagnostiska prov i svenska och engelska vid bedömningen. Flera lärosäten har tillsatt arbetsgrupper som arbetar med bedömningar av ansökningarna.

Alternativt urval

Bestämmelserna om det alternativa urvalet syftar till att öka lärosätenas frihet och flexibilitet vid urval till grundläggande högskoleutbildning. Inom ramen för bestämmelsen får universitet och högskolor bestämma urvalsgrunder som innefattar vissa förkunskaper eller andra sakliga omständigheter – dvs. som för utbildningen utgör sakliga omständigheter – till högst tio procent av nybörjarplatserna.

Alternativt urval har tillämpats av 13 lärosäten under 2005. Av rapporten Arbetet med reell kompetens och alternativt urval vid lärosätena år 2005 (Högskoleverket 2006:21 R) framgår emellertid att ett relativt litet antal studenter, färre än 500, antagits genom det alternativa urvalet. Högskoleverket bedömer att orsaken till detta kan vara att bestämmelserna är relativt nya och att ett alternativt urval ofta är förenat med ökade kostnader för lärosätena.

Utvärdering av Rekryteringsdelegationen

För att stödja universitet och högskolor i arbetet med att främja och bredda rekryteringen inrättades en rekryteringsdelegation 2002. Delegationen förfogade över 120 miljoner kronor under perioden 2002–2004. Syftet var att på sikt åstadkomma ökad mångfald i högskolan och att minska snedrekryteringen till högre utbildning. I december 2005 fick professorn

Donald Broady i uppdrag att utvärdera det arbete som utförts av Rekryteringsdelegationen. Rapporten Utvärdering av Rekryteringsdelegationen (U2006/5924/UH) redovisades till Utbildnings- och kulturdepartementet i juni 2006. Utvärderingen skulle bl.a. innefatta en värdering av sambandet mellan satsade resurser och uppnådda resultat.

Enligt rapporten lyckades Rekryteringsdelegationen väl i sin ambition att initiera och aktivera arbete med breddad rekrytering vid universitet och högskolor. Delegationen beviljade drygt 100 miljoner kronor till 108 olikartade projekt. Dessa projekt bidrog till att lyfta fram och skänka legitimitet åt frågan om breddad rekrytering. Mer än hälften av dessa projekt finns kvar efter det att medlen från delegationen tagit slut. Projekten och delegationens verksamhet innebar också att breddad rekrytering blev ett tema för många aktiviteter vid landets lärosäten.

När det gäller fortlevnaden av projekten framträder, enligt rapporten, intressanta skillnader mellan projekt med olika huvudmän. De projekt som haft gymnasieskolor som huvudmän har i mycket stor utsträckning levt vidare, vilket bl.a. kan bero på att dessa projekt varit relativt billiga och att gymnasieskolor har mycket att vinna på att samarbeta med landets lärosäten. Dessa samarbeten uppvisar dessutom, enligt rapporten, goda resultat.

Rapporten visar även på att projekt med speciell inriktning haft lättare att leva vidare än andra. Det handlar då exempelvis om språkverkstäder och andra studentstödsprojekt. Av rapporten framgår att detta bl.a. har att göra med att syftet med dessa projekt är att hjälpa de studenter som redan påbörjat en högskoleutbildning att slutföra sin utbildning.

De projekt som mött hårdast motstånd och stött på mest problem är enligt rapporten förberedande utbildningar av olika slag samt antagningsprojekt.

Av rapporten framgår även att det varit påfallande svårt att få fram mätbara uppgifter om rekryteringen från de projektansvariga.

Den viktigaste effekten av Rekryteringsdelegationens verksamhet var, enligt utvärderaren, att skänka mer legitimitet åt arbetet med breddad rekrytering genom att påverka sätt att tänka, tala och skriva, vilket indirekt kan få effekter på den faktiska rekryteringen. Delegationen skapade även med

alla sina projekt en plattform där skilda sätt att arbeta med breddad rekrytering prövades och förutsättningarna klarnade.

Analys

Den sociala snedrekryteringen till högre utbildning måste motverkas. Den högre utbildningen skall inte vara stängd för vissa människor beroende på kön, etnicitet eller någon annan faktor som individen inte själv kan påverka. Den skall vara öppen för dem som har intresse och förutsättningar för sådan utbildning. Lärosätenas redovisningar av arbetet med breddad rekrytering visar att mycket görs för att minska snedrekryteringen till högskolan. Några snabba lösningar finns emellertid inte. Arbetet med att motverka snedrekryteringen måste ses på lång sikt och bygga på ett helhetsgrepp där alla utbildningsnivåer innefattas. En grundförutsättning är högre kvalitet i grund- och gymnasieskolan.

Enligt regeringens mening måste informationen i skola och högskola om utbildningsinriktningar och arbetsmarknadsutsikter inom olika yrken som kräver högre utbildning förbättras. Studie- och yrkesvägledning av hög kvalitet i gymnasieskolan och högskolan bör prioriteras. Det är viktigt inte minst för den som är tveksam inför att ta steget in i högskolan. Regeringen ser också positivt på att många lärosäten använder sig av faddrar och goda förebilder för att stödja rekrytering från icke-traditionellt akademiska miljöer.

Det är även viktigt att öka tillgängligheten till den högre utbildningen, exempelvis via distansutbildning. Det gäller särskilt för människor som av familje- eller arbetsmarknadsskäl inte har möjlighet att flytta till en universitets- eller högskoleort. Regeringen ser därför positivt på att många lärosäten redovisar ett ökat utbud av IT-stödd distansutbildning och att antalet studenter som följer sådan utbildning ökar. Däremot vill regeringen framhålla att utvecklingen av kursutbudet aldrig får ske på bekostnad av den akademiska kvaliteten. Universitet och högskolor bör inte anordna kurser på gymnasial nivå i t.ex. språk. Det är grund- och gymnasieskolans uppgift att ge eleverna grundläggande kunskaper och färdigheter inför högskolestudierna.

Collegieutbildningen har varit ett av flera instrument att få nya grupper att pröva på högskolestudier. Högskoleverket belyser emellertid i sin utvärdering av collegeutbildningen vissa problem som kan leda till behov av justeringar. Ett problem med utbildningen är att många deltagare hoppar av utbildningen när de genomgått den gymnasiala delen av utbildningen och därmed uppnått kraven för behörighet till högskolestudier. Detta har bl.a. resulterat i att delar av lärosätenas ersättning för helårsprestationer avseende högskoledelen i utbildningen har fallit bort. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det kan finnas skäl att se över collegeutbildningen.

De redovisade handlingsplanerna för breddad rekrytering visar på en ökad medvetenhet kring behovet av långsiktiga och medvetna strategier för att minska snedrekryteringen till högskolan. Många handlingsplaner tar också på ett bra sätt avstamp i erfarenheterna av den senaste treårsperiodens rekryteringsarbete.

7.2.3 Kvalitetsgranskning

Den högre utbildningen har expanderat kraftigt under de senaste 15 åren. Nya högskolor har byggts upp, och antalet studenter har fördubblats. Genom denna utbyggnad har betydligt fler människor än tidigare kunnat skaffa sig en högskoleutbildning. Detta är i stora delar en positiv utveckling, men regeringen bedömer att den har skett till priset av en försämrad kvalitet. Högskoleverket har till exempel i sina granskningar av grundutbildningen vid universitet och högskolor pekat på kvalitetsbrister både inom olika ämnesområden och vid olika lärosäten. Även utländska bedömare har i Högskoleverkets utvärderingar konstaterat att svensk grundläggande högskoleutbildning ofta är både kortare och grundare än motsvarande utbildningar i andra länder.

Såsom aviserades i propositionen Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan (prop. 1999/2000:28) gavs Högskoleverket i uppdrag att från och med 2001 och med en periodicitet om sex år genomföra ämnes- och programutvärderingar av samtliga utbildningar för generella examina och yrkesexamina, samt forskarutbildningen. De utvärderingar som Högskoleverket genomfört har fått genomslag i alla delar av högskolesystemet. År 2007

genomförs de sista utvärderingarna i denna period och samtidigt avses en ny period av utvärderingar inledas.

Under de fem första åren har drygt 1 200 utbildningar granskats. Knappt 100 av dessa har haft sådana brister att Högskoleverket har ifrågasatt examensrätten. Hittills har verket inte behövt återkalla någon examensrätt eftersom lärosätena i samtliga fall har vidtagit åtgärder för att åtgärda bristerna. Åtgärder har exempelvis varit att anställa fler forskarutbildade lärare, revidera kursplaner och göra organisatoriska förändringar. I några fall har utbildningen lagts ned av högskolan. Medvetenheten om kvalitetsfrågor har ökat i högskolan och kvalitetsarbetet har blivit mer systematiskt.

Uppföljningar av det nuvarande systemet för utvärdering och kvalitetssäkring har visat att systemet fungerar bra. Erfarenheter från Sverige och andra länder har visat att nya omgångar av utvärderingar som genomförs på samma sätt som tidigare inte ger lika värdefulla bidrag som vid det första tillfället. Därför kan det finnas skäl att inför nästa period göra vissa förändringar av systemet.

Högskoleverket har upprättat ett förslag (U2006/6247/UH) om hur verket skall fortsätta arbetet med den externa kvalitetssäkringen från och med 2007. Förslaget har remitterats av verket till lärosätena. Verket föreslår att fem olika komponenter bör ingå i det nya kvalitetssäkringssystemet:

- granskningar av lärosätenas kvalitetsarbete
- ämnes- och programutvärderingar
- examensrättsprövningar
- tematiska studier
- utmärkelser till framstående utbildningsmiljöer.

Jämfört med det nuvarande kvalitetssäkringssystemet innebär det föreslagna kvalitetssäkringssystemet att större vikt läggs på lärosätenas eget kvalitetsarbete, och att ingående extern kvalitetskontroll sker efter en bedömning av olika kvalitetsindikatorer. Enligt förslaget kommer Högskoleverket vidare att verka för ett ökat inslag av internationell medverkan i de granskningar som genomförs. Ett nytt inslag är också möjligheten att utdela utmärkelser till framstående utbildningsmiljöer.

Kvalitetsarbetet vid universitet och högskolor har bland annat genom Högskoleverkets utvärderingar av ämnen och program utvecklats.

Behovet av återkommande extern utvärdering finns alltså, men enligt Högskoleverket har lärosätena jämfört med tidigare bättre förutsättningar att ta ett större ansvar för kvalitetssäkringen av sin verksamhet. Härigenom kan granskningarna göras enklare och effektivare. En decentralisering av ansvaret för utvärdering förutsätter dock att universitet och högskolor upprätthåller ett systematiskt kvalitetsarbete.

Högskoleverkets utvärderingar av ämnen och program kommer enligt Högskoleverket även fortsättningsvis att vara periodiskt återkommande och heltäckande på såväl lärosätenivå som beträffande ämnen och program på grundnivå, avancerad nivå och på forskarnivå. Men ingående utvärderingar av ämnen och program på institutionsnivå kommer enligt verkets förslag endast att göras i de fall då detta är särskilt motiverat t.ex. då institutionens självvärdering eller nyckeltal om utbildningens förutsättningar eller studenternas resultat, indikerar bristande kvalitet. Högskoleverket avser också att skapa s.k. nationella bilder av utbildning inom olika områden och ämnen för att ge en översiktlig bild av utbildningen och dess kvalitet baserat exempelvis på nyckeltal.

Med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162) och riksdagens beslut i februari (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) och i juni (bet. 2005/06:UbU15, rskr. 2005/06:214) (se avsnitt Internationalisering och en ny utbildnings- och examensstruktur) har ett antal nya examina tillkommit i examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100). Detta innebär att Högskoleverkets arbete med examensrättsprövningar kan förväntas intensifieras under en period.

Högskoleverket bedömer vidare att de tematiska utvärderingar som verket genomför, även skall kunna utföras framgent. Utvärderingarna skall kunna ha olika inriktningar och metoder beroende på vilka frågeställningar som för tillfället är särskilt intressanta i högskolan.

Analys

Regeringen anser att förbättringar av den högre utbildningens kvalitet måste ges högsta prioritet. Kvaliteten i den högre utbildningen skall utvärderas kontinuerligt. Förutom att ge

kunskaper och förmågor är ett centralt syfte med högskoleutbildning att den kan leda till ett i förhållande till utbildningen relevant arbete.

Regeringen anser att de kvalitetsgranskningar som genomförs på såväl nationell som lokal nivå bör kunna ge insikt i om studenterna får arbeten som är relaterade till utbildningen efter avslutad högskoleutbildning och om studenternas kunskaper är adekvata för dessa arbeten. Dessa insikter bör läggas till grund för vidare utveckling av utbildningarna.

Regeringen anser vidare att Högskoleverkets nuvarande uppdrag att kvalitetsgranska lärosätena och enskilda utbildningar bör utvidgas.

7.2.4 Samverkan med det omgivande samhället

Samverkansuppgiften

I regleringsbrevet för universitet och högskolor för 2005 ombearbetades och förtydligades återrapporteringskraven för den uppgift att samverka med det omgivande samhället som anges i högskolelagen (1992:1434). Både Högskoleverket och Riksrevisionen presenterade under 2004 och 2005 var sin utvärdering rörande samverkansuppgiften. Samverkansdelegationen presenterade i sin slutrapport 2005 också en rad förslag rörande universitet och högskolors samverkan med det omgivande samhället. Slutsatser från dessa rapporter redovisades i budgetpropositionen för 2006. Universitet och högskolor skall enligt regleringsbrevet återrapportera sin samverkan med det omgivande samhället nästa gång i samband med årsredovisningen för 2007.

Handlingsplaner för kommersialisering och tekniköverföring

I regleringsbrevet för universitet och högskolor 2006 gavs lärosäten med tekniskt, medicinskt och naturvetenskapligt vetenskapsområde uppdraget att upprätta handlingsplaner för kommersialisering och tekniköverföring i enlighet med vad som anfördes i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289). I propositionen anfördes att handlingsplaner skulle upprättas för att stimulera lärosäten till att

skapa hållbara och professionella strukturer där lärosäten kan bygga upp långsiktiga kontakter med både forskare och yttre aktörer.

Analys

Det är regeringens bedömning att Sverige måste bli bättre på att omsätta högkvalitativ forskning och patent i nya, kunskapsintensiva och växande företag. Det är av stor vikt att drivkrafterna för lärosätena att kommersialisera forskningsresultat ökar.

En ambition med handlingsplanerna för kommersialisering och tekniköverföring är att säkerställa ett systematiskt förhållningssätt till kommersialisering och tekniköverföring. Samtliga berörda lärosäten har inkommit med en handlingsplan. Dessa omfattar i samtliga fall en analys av lärosätets innovationsmiljö. Ett flertal lärosäten har ambitiösa uppföljningsbara mål för sin verksamhet medan andra har valt ett mer reflekterande förhållningssätt. Några lärosäten har gjort enkätundersökningar för att belysa forskarens förhållningssätt till innovation, kommersialisering och kunskapsöverföring. Arbetet med handlingsplaner för kommersialisering och tekniköverföring bidrar till att skapa förbättrade strukturer för innovation och tekniköverföring. Handlingsplanerna bidrar till kvalitetssäkring och verksamhetsutveckling på lärosätetsnivå. I handlingsplanerna framkommer att samverkan med andra aktörer är utbredd, men regeringen menar att samverkan fortsatt bör utvecklas för att i största möjliga mån möjliggöra utnyttjande av befintliga resurser och kompetenser. Det är enligt regeringens bedömning därför också viktigt att handlingsplanerna innehåller konkreta och uppföljningsbara mål.

7.2.5 Jämställdhet

Enligt högskolelagen (1992:1434) skall universitet och högskolor i all sin verksamhet främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Den ojämna könsfördelningen inom grundutbildningen består. Andelen manliga studenter var 39,5 procent läsåret 2004/05. Det är endast inom det konstnärliga området som könsfördelningen är jämn, dvs. inom intervallet 40–60 procent. Särskilt tydlig är den ojämna

könsfördelningen inom teknik-, vård- och omsorgsutbildningar och inom lärarutbildningen. Dessutom har andelen kvinnor bland nybörjare på civilingenjörsutbildningarna de senaste fyra åren sjunkit från 29 till 23 procent.

Könsfördelningen bland nybörjare på forskarutbildningen är jämn och har generellt sett inte påverkats av den minskning av antalet nybörjare som skett de senaste åren. Även sett till antal examina är könsfördelningen jämn inom de flesta ämnesområden, men bland personer med examen från en grundläggande högskoleutbildning om minst fyra år är det en större andel bland männen (14,6 procent) som fortsätter till forskarutbildning än bland kvinnorna (11,6 procent). Högskoleverket har vidare i rapporten Forskarutbildning och forskarkarriär – betydelsen av kön och socialt ursprung (2006:2 R) visat att av dem som doktorerade 1991 lyckades åtta procent av männen, men endast fyra procent av kvinnorna att bli professorer inom en tolvårsperiod.

År 2005 var 17 procent av professorerna kvinnor, vilket innebar en fortsatt ökning av andelen kvinnor. Andelen kvinnor bland såväl lektorer som forskarassistenter fortsatte också att öka och var förra året 36 respektive 41 procent.

För universitetet och högskolor med vetenskapsområde finns av den tidigare regeringen fastställda mål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer under perioden 2005–2008. Beroende på vilken typ av utbildningar som ges vid lärosätet varierar målet mellan 15 och 36 procent. Av 19 lärosäten med sådana mål var det enligt årsredovisningarna 8 som under 2005 nådde det uppsatta målet. Totalt anställdes 319 nya professorer under 2005. Av dessa var 25 procent kvinnor. Om lärosätena under 2005 skulle ha uppfyllt de för perioden 2005–2008 uppställda målen skulle minst 26 procent av de nyanställda professorerna ha varit kvinnor. Även om lärosätena inte nått det uppsatta målet under 2005 har andelen kvinnor bland nyanställda professorer ökat. För perioden 2001–2004 var målet 23 procent och utfallet 20 procent.

Högskolor utan vetenskapsområde har för perioden 2005–2008 givits ett ”strävansmål” att vid anställning av lektorer och professorer andelen kvinnor skall ligga inom intervallet 40–60 procent eller nära sig detta intervall. Femton högskolor av arton med sådant mål

anställde professorer eller lektorer under 2005. Totalt anställde dessa högskolor 25 professorer och 85 lektorer. Av dessa 110 anställda var 48 procent kvinnor. Av högskolorna var det dock endast tre som låg inom målintervallet; fem högskolor anställde en högre andel kvinnor och sju högskolor en lägre andel kvinnor. Flera högskolor anställer endast ett fåtal professorer/lektorer per år. Målet har därför satts för fyraårsperioden 2005–2008. Det är därför också för tidigt att uttala sig om måluppfyllelsen för enskilda högskolor.

Samtliga lärosäten har i uppdrag att redovisa åtgärder för jämnare könsfördelning på ledningsnivå. Utöver hänvisning till ledarskapsutbildningar och behovet av synliggörande av kvinnor lyfter flertalet universitet och högskolor fram medverkan i projektet IDAS (Identification, Development, Advancement, Support) i sin rapportering. IDAS syftar till att få fler kvinnor på höga akademiska poster inom universitet och högskolor i Sverige. Flera lärosäten pekar på IDAS som utgångspunkt för flera regionala och lokala nystartade nätverk.

Av lärosätenas redovisningar framgår att genusperspektiv integreras i ett stort antal utbildningar. De högskolepedagogiska kurserna lyfts fram som viktiga fora för att sprida kunskap om genusperspektiv och könsmedveten pedagogik och i kursutvärderingar efterfrågas hur väl perspektivet är integrerat i utbildningen. Det är särskilt inom humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen som genusperspektiv ingår i utbildningarna, men det förekommer även i utbildningen inom många andra ämnen som t.ex. folkhälsa.

Analys

Kvinnor och män skall ha samma, inte bara formella utan också reella, möjligheter att göra sig gällande i den akademiska världen. All form av diskriminering skall motverkas. Till viss del kan den mycket ojämna könsfördelningen bland de främsta anställningarna inom högskolan förklaras av ojämställda förhållanden i det förflutna. Genom det strikta meriteringssystem som råder inom högskolan lever historiska mönster kvar och påverkar den nuvarande situationen. Men även i dag förekommer diskriminering av kvinnor.

Det finns en rad jämställdhetsbefrämjande åtgärder som bör genomföras och vidareutvecklas. Ökad öppenhet och klarhet när det gäller urval och antagningar skapar förutsättningar att bryta upp invanda mönster. De kriterier utifrån vilka anställningar sker skall vara tydliga. På så sätt motverkas att kompetenta kvinnliga sökande förbigås. De organ som bereder anställningar inom högskolan skall i görligaste mån ha en jämställd representation av kvinnor och män. Det är viktigt att alla löne- och anställningsvillkor bygger på kompetens och attraktivitet på arbetsmarknaden och inte på kön. Det gäller att lärosätena aktivt arbetar med både rekryteringen av studenter av underrepresenterat kön och miljön på utbildningarna för att såväl kvinnliga som manliga studenter skall ha likvärdiga möjligheter att utbilda sig inom det område som intresserar dem.

En stor del av det praktiska jämställdhetsarbetet måste bedrivas på varje arbetsplats inom högskolan. Det är där grunden läggs för jämlika villkor för kvinnor och män i utbildningens och forskningens vardag. För alla högskolor eller enheter inom högskolan borde det vara självklart att ha en formellt utarbetad och aktuell jämställdhetsplan. Där bör särskilt uppmärksammas utformningen av antagningen av doktorander så att kvinnor inte missgynnas. Arbetstider och arbetsformer bör vara anpassade så att både manliga och kvinnliga anställda kan förena yrkes- och familjeliv. Det är också viktigt att ett genusperspektiv anläggs i själva undervisningen.

7.2.6 Möjlighet att kombinera elitidrott och högskolestudier

Svenska idrottare på elitnivå bör kunna bedriva högskolestudier parallellt med sin idrottsutövning. Det är viktigt att en elitidrottare efter sin karriär som aktiv har goda förutsättningar för ett nytt yrkesliv, inte minst med tanke på att de ekonomiska villkoren varierar stort mellan olika idrotter och mellan manliga och kvinnliga idrottsutövare. I syfte att underlätta för elitidrottare att studera vid högskolan har vissa lärosäten, bl.a. Umeå universitet, Mittuniversitetet, Växjö universitet och Malmö högskola, utvecklat samarbeten med Riksidrottsförbundet och olika specialidrottsförbund.

Analys

Högskolestudier i Sverige kännetecknas av stor flexibilitet genom framför allt möjligheterna till en individuell anpassning av studiegången och utbudet av distansstudier. Flexibiliteten är en viktig förutsättning för möjligheten att kombinera elitidrott och högskolestudier.

Regeringen ser positivt på det samarbete som vissa lärosäten har utvecklat med Riksidrottsförbundet och olika specialidrottsförbund. Det är viktigt att erfarenheterna från dessa tas till vara och att en fortsatt utveckling sker av denna typ av samarbeten, som också innebär en viktig profilering av medverkande lärosätens verksamhet.

7.2.7 Uppdrag angående förkortad utbildningstid inom sjuksköterske- och lärarutbildningarna

Hösten 2005 fick Umeå universitet, Linköpings universitet och Malmö högskola i uppdrag att utarbeta konkreta modeller för validering, för tillgodoräknande av kunskaper och yrkeserfarenheter för förkortad utbildningstid inom sjuksköterskeutbildningen och lärarutbildningen med inriktning mot tidigare år och förskola. Resultaten från uppdraget presenterades i mars 2006 i Rapport från utredningen angående förkortad utbildningstid inom sjuksköterske- och lärarutbildningarna (U2006/3221/UH).

Eftersom valideringen måste vara individuell konstateras i rapporten att man måste räkna med stora individuella variationer i valideringens resultat. Detta ger i sin tur krav på individuella utbildningslösningar, vilket ställer stora krav på flexibilitet och tillgänglighet på lärosätena. En student kan behöva ”komma och gå” i den reguljära utbildningen. Utbildningstiden kommer då troligtvis att kunna avkortas i reell studietid om än inte i någon större utsträckning i kalendertid. Den individuella hanteringen innebär också att det krävs goda resurser för antagning och tillgodoräknande grundat på reell kompetens.

Av rapportens redogörelse för den validering och metodutveckling som för närvarande förekommer i lärar- respektive sjuksköterskeutbildningar i Sverige, framgår att det finns mest erfarenhet av detta arbete inom lärarutbild-

ningarna. En förklaring till detta kan enligt rapporten vara att sjuksköterskeyrket är ett legitimationsyrke och därför omgärdas av både formella och informella hinder. Lärarutbildningen är uppbyggd med större valmöjligheter när det gäller inriktningar, specialiseringar etc. Detta gör lärarutbildningen mer tillgänglig än sjuksköterskeutbildningen för att validera kunskaper och kompetens i förhållande till utbildningens krav. Omfattningen av antalet möjliga poäng att tillgodoräkna varierar stort utifrån individernas bakgrund. Inom ramen för lärarutbildningen förekommer tillgodoräknande av upp till ca 40 poäng. Av de få lärosäten som överhuvudtaget har rutiner för tillgodoräknande inom sjuksköterskeutbildningen uppgår antalet poäng till maximalt 7.

Arbetsgruppen konstaterar att deras genomgång av lärosätenas arbete med bedömning av reell kompetens inte ger stöd för någon förenklad modell för hur denna metod kan användas för att generellt avkorta en utbildning. Däremot kan de förslag som redovisas utifrån exemplifierade modeller utvecklas och tillämpas av varje lärosäte och även anpassas till de specifika förutsättningar som gäller för respektive utbildning. Arbetsgruppen bedömer vidare att det är viktigt att information om möjligheter till validering når ut till presumtiva studenter.

Analys

Av rapporten framgår tydligt att lärosätena har betydligt mer kunskap om bedömning av reell kompetens inom lärarutbildningen än inom sjuksköterskeutbildningen. Det framgår också att tillgodoräknande inom ramen för sjuksköterskeutbildningen innebär andra utmaningar jämfört med lärarutbildningen. Regeringens bedömning är att det fortsatt är viktigt att utveckla möjligheterna att tillvarata den reella kompetensen. Rapporten bör kunna bidra till att utveckla högskolans instrument för validering och tillgodoräknande av kunskaper och yrkeserfarenhet för bl.a. undersköterskor och barnskötare. Resultaten bör även kunna ge synergieffekter som kan komma andra utbildningar och yrkeskategorier till del.

7.2.8 Studieavgifter

I januari 2006 överlämnade studieavgiftsutredningen betänkandet Studieavgifter i högskolan (SOU 2006:7). Utredningens huvudsakliga uppgift var att föreslå en ordning som innebär att statliga universitet och högskolor skall ta ut avgifter av studenter från länder utanför EES för grundläggande högskoleutbildning. Vidare skulle också övervägas om det bör finnas möjligheter att ta ut avgifter av doktorander från länder utanför EES för forskarutbildning. I uppdraget ingick även att föreslå hur en bestämmelse om studieavgiftsfrihet för studenter från länder inom EES kan utformas i högskolelagen.

I betänkandet föreslås att utbildning på grundnivå och avancerad nivå för studenter från länder utanför EES skall finansieras genom avgifter som fastställs av varje högskola. Avgifterna skall beräknas så att de – utöver själva utbildningskostnaderna – täcker kostnaderna för stöd och service. Utredningen påpekar att avgiftssystemet inte bör införas isolerat, och nämner ett antal insatser som behöver ingå i en strategi för att avgiftssystemet skall ge önskvärda resultat. Till exempel föreslås att ekonomiskt stöd till avgiftsskyldiga studenter skall ges genom de stipendiesystem som Svenska institutet svarar för. Svenska institutet rekommenderas därför få ytterligare medel för stipendier.

Utredningen är inte beredd att förorda att avgifter skall kunna tas ut av enskilda doktorander. Anledningen är dels att inte komplicera dialogen mellan högskolor och externa forskningsfinansiärer, dels att de flesta doktorander får ersättning av högskolan för att genomgå forskarutbildning vilket gör att det inte finns naturliga förutsättningar för ett avgiftssystem. Däremot anser utredningen att möjligheterna till uppdragsutbildning på forskarnivå bör övervägas.

Betänkandet remissbehandlas för närvarande. Remissvaren skall vara inkomna senast den 27 oktober 2006.

7.2.9 Kompetensförsörjning

Syftet med de statliga myndigheternas kompetensförsörjning är att säkerställa att kompetens finns för att uppnå verksamhetens

mål, på både kort och lång sikt. Myndigheterna redovisar varje år sin kompetensförsörjning i årsredovisningen.

I regleringsbrevet för 2006 angavs att universitet och högskolor särskilt skall redovisa vilka övergripande, långsiktiga mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning avseende kärnkompetens (lärare och forskare) samt vilka mål som gäller för lednings- och stödkompetens. De långsiktiga målen avseende kärnkompetens skall ta hänsyn till bl.a. behovet av forskarutbildade, vetenskaplig och pedagogisk meritering efter doktorexamen samt tydliga karriärvägar och anställningsvillkor.

Redovisningarna ligger till grund för regeringens uppföljning och utvärdering av myndigheternas arbetsgivarpolitik och kompetensförsörjning. Av redovisningarna framgår bl.a. följande.

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2005 var 61 500 personer. Omräknat motsvarar detta 50 600 heltidspersoner vilket utgör drygt en fjärdedel av all statligt anställd personal. Andelen lärare och forskare är närmare 45 procent; en andel som legat relativt konstant de senaste åren. I jämförelse med 2004 har antalet anställda minskat med 3 procent. Minskningen har skett i de flesta anställningskategorier, men antalet professorer och lektorer har ökat något.

Andelen av den forskande och undervisande personalen som har doktorexamen har under de senaste åren kontinuerligt ökat och uppgick 2005 till 55 procent. Andelen av personalen som har utländsk bakgrund är betydligt högre inom högskolesektorn än inom staten som helhet. Genomsnittsåldern för personalen vid universiteten och högskolorna ligger nära genomsnittsåldern vid samtliga statliga myndigheter. Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka för högskolemyndigheterna såväl som för statliga myndigheter totalt.

Kvinnor utgör drygt hälften av alla anställda personer vid universitet och högskolor. Bland den forskande och undervisande personalen fortsätter andelen kvinnor att öka och utgjorde 41 procent 2005, men bland professorerna var andelen endast 17 procent. Lärosätena har generellt ett målmedvetet arbete för att öka andelen kvinnor såväl bland professorer som på ledande befattningar. Detta till trots går utvecklingen tämligen trögt.

För att uppfylla de övergripande och långsiktiga mål som gäller för lärosätenas kompetensförsörjning värnar de bl.a. den egna arbetsmiljön för att kunna rekrytera och behålla kvalificerad personal. Dessa övergripande planer är dock för många lärosäten ännu relativt outvecklade.

De flesta lärosäten beskriver på olika sätt i sin övergripande plan de kommande pensionsavgångarna. Majoriteten av dessa lärosäten ser ingen överhängande fara för den framtida kompetensförsörjningen, även om enskilda ämnen kan få problem. Många lärosäten ser ett strukturellt problem för de nydisputerade. Flera lärosäten arbetar med att skapa bättre karriärvägar efter disputation, bl.a. genom att inrätta fler postdoktorala anställningar. När det gäller övergripande och långsiktiga mål för lednings- och stödkompetens framhåller alla lärosäten på olika sätt behovet av insatser för att förbättra jämställdheten.

Analys

Universiteten och högskolorna har generellt sett en fungerande kompetensförsörjning. Landets lärosäten arbetar på olika sätt aktivt med att uppnå etnisk och kulturell mångfald, en god arbetsmiljö med minskad sjukfrånvaro och ökad jämställdhet. Lärosätena är medvetna om de utmaningar som de kommande pensionsavgångarna ställer på verksamheten samt behovet av jämn könsfördelning inom de olika personalkategorierna.

7.2.10 Finskt språk- och kulturcentrum

Mälardalens högskola anvisades 3 miljoner kronor 2002 för uppbyggnad av ett finskt språk- och kulturcentrum. Centrumet har inriktning mot den sverigefinska populationen, dess kultur och sverigefinskans villkor. Centrumet bedriver också utbildning i finska och ger kurser om Finland. Antalet studerande varierar mellan 30 och 70 beroende på termin. Vidare har initiativ till samarbete tagits mellan finskundervisande institutioner i Sverige och med relevanta institutioner i Finland. I dag finansieras verksamheten genom högskolans anslag.

Regeringen utgår från att verksamheten kommer att fortsätta inom ramen för högskolans reguljära anslag.

7.2.11 Barnkonventionen

Universitet och högskolor har i regleringsbrev för 2004 haft i uppdrag att redogöra för hur lärosätet har arbetat med att införliva kunskap om FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) i utbildningar där sådan kunskap bedöms betydelsefull. Utgångspunkten har varit det arbete och de slutsatser som Högskoleverket redovisar i sin rapport FN:s barnkonvention angår högskolan, Rapport från ett regeringsuppdrag (2003:6 R).

Av lärosätenas redovisningar framgår att barnkonventionen behandlas i ett stort antal olika utbildningar. Särskilt vanligt är att utbildning om konventionen ingår i lärarutbildningarna, och då oftast inom det allmänna utbildningsområdet. Där utgör ofta barnkonventionen en del av den obligatoriska kurslitteraturen och flera universitet och högskolor anger att konventionen ses som ett viktigt styrdokument. Även inom vårdutbildningarna är utbildning om barnkonventionen vanligt förekommande. Utbildning om konventionen förekommer också inom t.ex. humanistiska och samhällsvetenskapliga områden, liksom inom vissa konstnärliga utbildningar.

Analys

Att sprida kunskap om barnkonventionen är ett viktigt inslag i förverkligandet av konventionen i Sverige. Enligt den strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige (prop. 1997/98:182, bet. 1998/99:SoU6, rskr. 1998/99:171) som en enhällig riksdag antagit bör barnkonventionen på olika sätt behandlas i utbildningar för de yrkesgrupper som skall arbeta med barn. Barnkonventionen berör ett stort antal samhällsområden, allt ifrån barnets rätt till kultur till frågor om levnadsstandard och hälsa. Det finns av den anledningen många utbildningar där studenternas kunskap om barnkonventionen kan komma att få betydelse för flickors och pojkers livsmiljö och välbefinnande.

7.2.12 Forskning och forskarutbildning

Den kraftiga ökningen av antalet årligen examinerade som har präglat de senaste femton åren ser ut att ha planat ut. Minskningen av antalet personer som påbörjade forskarutbildning har samtidigt fortsatt. Nybörjarantalet 2005, knappt 2 800 personer, är det lägsta på tio år.

Könsfördelningen bland nybörjarna i forskarutbildning var jämn både 2004 och 2005. Även bland samtliga aktiva doktorander har könsfördelningen blivit jämnare och 2005 var 48 procent kvinnor och 52 procent män. Inom vissa områden är den dock mer ojämn.

Den genomsnittliga nettostudietiden för både kvinnor och män som avlade doktorsexamen 2005 var knappt 4,5 år med en bruttostudietid på omkring sex år. Någon förändring av dessa tider har inte skett under de senaste åren. Under det senaste decenniet har andelen av nybörjarna som tar ut doktorsexamen ökat, och den tid inom vilken det sker minskat. Den summerade examensfrekvensen har enligt Högskoleverket ökat från knappt 70 procent till 85 procent under de senaste tio åren. Andelen nybörjare som tagit ut doktorsexamen inom fyra år har ökat märkbart från 10–12 procent av nybörjarna under 1980-talet och första halvan av 1990-talet till 22 procent 2001.

Huvuddelen av forskarutbildningen bedrivs vid de äldre universiteten. De fyra yngsta universiteten samt högskolorna med vetenskapsområde står tillsammans för ca sju procent av landets forskarutbildning.

Vid lärosätena bedrivs ett aktivt arbete för att utveckla kvaliteten och effektiviteten i forskarutbildningen. Åtgärderna handlar ofta om förstärkt handledning och studieuppföljning, men insatser görs avseende allt från antagningsprocessen till undersökningar bland avnämare och tidigare examinerade.

Analys

Effektiviteten i forskarutbildningen har långsiktigt förbättrats och lärosätena arbetar fortlopande för att förbättra utbildningen, t.ex. genom att följa upp och ta tillvara erfarenheter från tidigare doktorander och avnämare.

7.2.13 Tillgänglighet för funktionshindrade

Enligt förordningen (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av handikappolitiken har uppdrag givits åt universitet och högskolor att under 2005 upprätta och inkomma med handlingsplaner för hur lokaler, verksamhet och information skall bli tillgängliga för personer med funktionshinder.

De flesta universitet och högskolor har vidtagit åtgärder vid nybyggnation och ombyggnad av befintliga lokaler. Inredning och utrustning som behövs för personer med funktionshinder beaktas också i lokalplaneringen. Flera universitet och högskolor har anlitat tillgänglighetskonsulter när det gäller arbetet med fysisk tillgänglighet.

Ett fåtal av lärosätena anser att de i dag har en godtagbar fysisk grundtillgänglighet, men inventeringar av lokaler fortsätter.

Flertalet universitet och högskolor arbetar med att anpassa sina webbplatser enligt Handikappombudsmannens riktlinje eller att på annat sätt göra informationen mer tillgänglig för funktionshindrade.

Arbetet har kommit olika långt. Ett universitet har utvecklat sin hemsida med talsyntes för att göra informationen mer tillgänglig för synskadade studenter, men även för studenter med specifika lässvårigheter/dyslexi.

Ett antal universitet och högskolor har föreläsningar och seminarier riktade till all personal om svensk handikappolitik samt tillgänglighet och bemötande av personer med funktionshinder.

Majoriteten av universitet och högskolor har talbokstillstånd vilket innebär att de kan ladda ned studielitteratur från Talboks- och punktskriftsbiblioteket och överföra talböcker lokalt till CD- eller DVD-skivor till studenterna.

Vid några få lärosäten finns resursrum för studenter med dyslexi eller annan funktionsnedsättning eller t.ex. datorarbetsstationer med specialprogram för studenter med läs- och skrivsvårigheter.

I enstaka fall förekommer också att lärosätena anställer speciell personal som dyslexipedagoger eller specialpedagoger för att stödja studenterna.

Analys

Av de handlingsplaner för ökad tillgänglighet som lärosätena redovisat framgår att de flesta av universiteten och högskolorna följer Handikappombudsmannens riktlinjer för en tillgänglig statsförvaltning. I arbetet med handlingsplanerna ingår målsättningen att lyfta fram funktionshinderperspektivet.

Regeringen bedömer att lärosätenas arbete med handlingsplanen för ökad tillgänglighet för funktionshindrade är ett viktigt arbete som fortsatt bör utvecklas för att främja förbättrade studievillkor för personer med funktionshinder.

7.3 Särskilda frågor

7.3.1 Anslagsberäkningar

Pris- och löneomräkning

Pris- och löneomräkningen är en sammanvägd omräkning som består av tre delar, en lönedel, en hyresdel och en del för övrig förvaltning. Som underlag för omräkningen av lönedelen beräknar Statistiska centralbyrån (SCB) varje år ett arbetskostnadsindex avseende utvecklingen för arbetare och tjänstemän inom tillverkningsindustrin. Omräkningen av hyresdelen görs i två delar. De hyresavtal som inte skall omförhandlas under 2007 dvs. det år som omräkningen avser, genererar en omräkning som motsvarar 70 procent av konsumentprisindex. För de hyresavtal som skall omförhandlas under 2007, dvs. det aktuella året, beräknar Statskontoret ett "hyresindex", som bl.a. baseras på prisutvecklingen på marknaden. Slutligen gör Ekonomistyrningsverket, med hjälp av prisökningstal som fastställts av SCB, omräkning av den del som avser övrig förvaltning.

Pris- och löneomräkningen utgör ett vägt genomsnitt för samtliga anslag till grundutbildning samt till forskning och forskarutbildning och samma omräkning används för samtliga lärosäten. För anslaget 16 25:72 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* begärs uppgifter om fördelning på löner, hyra och övrig förvaltning från berörda landsting. Med dessa uppgifter beräknas ett sammantaget genomsnittligt omräkningstal för samtliga ovan uppräknade anslag. Detta omräkningstal kan sedan komma att justeras uppåt eller nedåt till följd av inträffad retroaktivitet i löne- eller hyresuppräkning från föregående budgetår. Omräkningstalet används sedan som pris- och löneomräkning även för anslagen 16 25:69 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.* samt 16 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Inom högskolesektorn har lärosätenas anslag och anslagsposter för grundutbildning och forskning pris- och löneomräknats med 0,8 procent för budgetåret 2007.

Förändringar av anslag till grundutbildning

I kapitlet Insatser, avsnittet Dimensionering av högre utbildning, redovisas den föreslagna ökningen av antalet högskoleplatser fördelat på lärosäten. I tabell 7.10 framgår de resursförändringar som föreslås för 2007.

Tabell 7.10 Förändring 2007 av anslagen till grundutbildning

Tusental kronor

ANSLAG		KVALITETSFÖRSTÄRKNING	NYA HÖGSKOLEPLATSER	TANDVÅRDSCENTRAL	ERSÄTTNING TILL LANDSTING (LÄKARUTBILDNING)
16 25:17	Uppsala universitet	9 218			3 631
16 25:19	Lunds universitet	13 195	6 763		
16 25:21	Göteborgs universitet	9 364			
16 25:23	Stockholms universitet	9 964			
16 25:25	Umeå universitet	6 260	6 763		3 631
16 25:27	Linköpings universitet	9 672	6 763		3 631
16 25:29	Karolinska institutet	680	4 682	5 274	1 320
16 25:31	Kungl. Tekniska högskolan	10 483			
16 25:33	Luleå tekniska universitet	4 496			
16 25:35	Karlstads universitet	3 891			
16 25:37	Växjö universitet	3 362			
16 25:39	Örebro universitet	4 072			
16 25:41	Mittuniversitetet	3 145			
16 25:43	Blekinge tekniska högskola	1 885			
16 25:45	Malmö högskola	4 586	2 223	5 274	
16 25:47	Högskolan i Kalmar	3 528			
16 25:49	Mälardalens högskola	4 098			
16 25:53	Gymnastik- och idrotthögskolan	30			
16 25:54	Högskolan i Borås	2 258			
16 25:55	Högskolan Dalarna	2 293			
16 25:56	Högskolan på Gotland	1 174			
16 25:57	Högskolan i Gävle	2 888			
16 25:58	Högskolan i Halmstad	2 742			
16 25:59	Högskolan Kristianstad	2 011			
16 25:60	Högskolan i Skövde	2 465			
16 25:61	Högskolan Väst	2 053			
16 25:65	Lärarhögskolan i Stockholm	1 416			
16 25:67	Södertörns högskola	3 170			
16 25:69	Chalmers tekniska högskola AB	8 009			
16 25:69	Stiftelsen Högskolan i Jönköping	3 422			
16 25:69	Stiftelsen Stora Sköndal	121			
16 25:69	Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	25			
16 25:69	Teologiska högskolan, Stockholm	81			
16 25:69	Evangeliska Frikyrkan	55			
Summa		135 833	20 431	10 548	12 213

Förändring av anslag till forskning och forskningsutbildning

För 2007 föreslås att anslagen till forskning och forskarutbildning ökar i enlighet med den forskningspolitiska propositionen Forskning för

ett bättre liv (prop. 2004/05:80). Anslaget till universiteten ökar även med ytterligare 200 miljoner kronor. Vidare ökar vissa universitets anslag med ytterligare 60,5 miljoner kronor med anledning av förstärkningen avseende pensioner till läkare med kombinerad anställning som

lärare. Resursfördelningen 2007 mellan olika vetenskapsområden m.m. framgår under respektive universitets och högskolas anslag för forskning och forskarutbildning.

Tabell 7.11 Förändring av anslagen till forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

ANSLAG	ÖKNING 2007
16 25:18 Uppsala universitet	41 464
16 25:20 Lunds universitet	42 518
16 25:22 Göteborgs universitet	39 503
16 25:24 Stockholms universitet	28 426
16 25:26 Umeå universitet	30 694
16 25:28 Linköpings universitet	21 131
16 25:30 Karolinska institutet	40 137
16 25:32 Kungl. Tekniska högskolan	20 156
16 25:34 Luleå tekniska universitet	6 303
16 25:36 Karlstads universitet	11 690
16 25:38 Växjö universitet	7 485
16 25:40 Örebro universitet	12 130
16 25:42 Mittuniversitetet	3 938
16 25:44 Blekinge tekniska högskola	5 259
16 25:46 Malmö högskola	6 259
16 25:48 Högskolan i Kalmar	5 258
16 25:50 Mälardalens högskola	1 459
16 25:69 Chalmers tekniska högskola AB	11 093
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	10 079
16 25:71 Danshögskolan	139
Dramatiska institutet	139
Gymnastik- och idrotthögskolan	139
Högskolan i Borås	1 639
Högskolan Dalarna	1 639
Högskolan i Gävle	1 639
Högskolan i Halmstad	1 639
Högskolan Kristianstad	1 639
Högskolan i Skövde	1 639
Högskolan Väst	1 639
Konstfack	139
Kungl. Konsthögskolan	138
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	139
Lärarhögskolan i Stockholm	1 639
Operahögskolan i Stockholm	139
Södertörns högskola	1 639
Teaterhögskolan i Stockholm	138
Summa	360 841

Vidare anges i tabell 7.12 planeringsförutsättningar för 2008 på anslagen för forskning

och forskarutbildning för respektive universitet och högskola.

Tabell 7.12 Planeringsförutsättningar 2008

Tusental kronor

ANSLAG	ÖKNING 2008 ENLIGT FORSKNINGS- PROPOSITIONEN
16 25:18 Uppsala universitet	30 408
16 25:20 Lunds universitet	31 407
16 25:22 Göteborgs universitet	26 745
16 25:24 Stockholms universitet	26 245
16 25:26 Umeå universitet	26 245
16 25:28 Linköpings universitet	26 245
16 25:30 Karolinska institutet	21 876
16 25:32 Kungl. Tekniska högskolan	20 226
16 25:34 Luleå tekniska universitet	6 392
16 25:36 Karlstads universitet	4 353
16 25:38 Växjö universitet	7 113
16 25:40 Örebro universitet	2 992
16 25:44 Blekinge tekniska högskola	1 512
16 25:46 Malmö högskola	14
16 25:48 Högskolan i Kalmar	1 512
16 25:50 Mälardalens högskola	9 713
16 25:69 Chalmers tekniska högskola AB	13 073
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	1 763
16 25:71 Högskolan i Borås	2 582
Högskolan Dalarna	2 582
Högskolan i Gävle	2 583
Högskolan i Halmstad	2 583
Högskolan Kristianstad	2 582
Högskolan i Skövde	2 583
Högskolan Väst	2 582
Lärarhögskolan i Stockholm	2 583
Södertörns högskola	2 583
Summa	281 077

Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik, teologi, naturvetenskap, teknik och farmaci har räknats upp med 1,12 procent till följd av den kvalitetsförstärkning som regeringen föreslår i föreliggande proposition. Till detta har samtliga ersättningsbelopp räknats upp med pris- och löneomräkningen på 0,8 procent. Ersättnings-

beloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2007 vara:

Tabell 7.13 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	18 119	17 847
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	45 708	38 946
Vård	49 649	43 002
Odontologiskt	41 058	47 828
Medicinskt	55 481	67 486
Undervisning ¹	32 409	38 169
Övrigt ²	37 505	30 466
Design	132 337	80 629
Konst	187 875	80 659
Musik	114 170	72 188
Opera	272 081	162 762
Teater	263 097	131 045
Media	268 489	215 071
Dans	185 036	102 243
Idrott	96 422	44 621

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet samt övrig verksamhetsförlagd utbildning.

² Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år samt utbildning vid Grafiska institutet/Institutet för högre reklamutbildning vid Stockholms universitet.

7.4 Politikens inriktning

Den högre utbildningen måste ges förutsättningar att vara en utbildning i världsklass. Den högre utbildningens och forskningens frihet skall garanteras. Förutsättningar skall skapas för att utveckla och bibehålla starka, självständiga lärosäten. Studenter och lärosäten skall ges goda förutsättningar för internationellt samarbete och utbyte. Kvalitetsförbättringar i den högre utbildningen ges högsta prioritet. Ökade resurser måste också tillföras forskarutbildningen för att ge förutsättningar för att uppnå en verksamhet med hög kvalitet och trygga villkor. Resurserna till det offentliga forskningssystemet bör ökas för att främja utvecklingen av framstående forskningsmiljöer.

Sverige behöver välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och skapa ekonomisk tillväxt och ökat välstånd. En högre utbildning med internationellt konkurrenskraftig kvalitet är en förutsättning för att åstadkomma detta. Det utgör grunden för framtida forskning och utveckling av hög kvalitet.

Den högre utbildningens inriktning och dimensionering skall utgå från nyfikenhet och kunskapssökande hos den enskilde studenten. Den enskildes personliga drömmar, önskemål och krav bildar grunden för en politik för kunskapsbyggande. Förutsättningar för goda studieresultat ökar till följd av ökad motivation. Personlig utveckling, samhällsengagemang, kritiskt tänkande och bildning hos den enskilde studenten främjas genom den högre utbildningen.

Högskolan skall samverka med det omgivande samhället. Lärosätena bör i högre grad än tidigare vara aktiva medspelare i den regionala utvecklingen. Genom ett nära samspel med näringsliv och offentlig sektor skall lärosätena bidra till att stärka regionernas konkurrenskraft i en alltmer globaliserad ekonomi.

Under avsnittet Insatser har regeringen givit en utförlig beskrivning av områden inom vilka regeringen föreslår eller avser att genomföra insatser för att förverkliga målen för högskolepolitiken. Förbättringar av den högre utbildningens kvalitet har givits högsta prioritet. Förutsättningar ges för att öka lärartätheten och andelen disputerade lärare i grundutbildningen. En ökad internationalisering av den högre utbildningen och den nya utbildnings- och examensstrukturen ökar den svenska högre utbildningens gångbarhet internationellt samt skapar förutsättningar för en kvalitetsutveckling av utbildningen. Den politiska styrningen av universitet och högskolor skall minska. Lärarutbildningen stärks. Åtgärder föreslås för att öka integrationen av invandrade akademiker. Åtgärder vidtas för att förbättra högskolornas förmåga att bistå forskare som vill kommersialisera sina forskningsresultat genom att stärka de holdingbolag som i dag har denna uppgift.

8 Studiestödsverksamhet

Samtliga anslag presenteras under utgiftsområde 15.

skriftsbiblioteket (TPB), Landsorganisationen i Sverige (LO) och Tjänstemännens centralorganisation (TCO). CSN hanterar återbetalningen av studielån.

8.1 Omfattning

Studiestödsverksamheten är så utformad att den skall främja rekryteringen till de utbildningsplatser som finansieras av staten och kommunerna. På så sätt bidrar verksamheten till att förverkliga utbildningspolitiken. Hinder för studier kan övervinnas med ett väl utbyggt studiestödssystem. Det skall vara möjligt att studera utan att begränsas av sina ekonomiska resurser eller av funktionshinder.

Studiestödsverksamheten finansierar i huvudsak studerandes levnadsomkostnader under studietiden. För att möta skilda behov finns olika former av studiestöd. Stöden, som främst består av bidrag och lån, är till stor del generella på så sätt att alla får lika stora belopp.

Utgifterna på statsbudgeten för verksamheten beräknas uppgå till cirka 20 miljarder kronor årligen och utgörs främst av transfereringar i form av bidrag och räntesubventioner.

Studielånen tas upp som lån i Riksgäldskontoret (RGK) och hanteras utanför statsbudgeten.

Cirka 900 000 studerande får någon form av studiestöd årligen och närmare 1,4 miljoner kvinnor och män har en studieskuld, vilket medför en omfattande återbetalningsverksamhet.

Stöden hanteras av Centrala studiestödsnämnden (CSN), Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS), Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus), Specialpedagogiska institutet (SIT), Talboks- och punkt-

8.2 Insatser

8.2.1 Studiehjälp

Syftet med studiehjälpen är att minska betydelsen av ekonomiska, geografiska och sociala hinder för gymnasiala studier. Studiehjälpen består av studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg samt bidrag till dagliga resor för utlandsstuderande gymnasieelever. Studiebidraget lämnas för studier på gymnasial nivå, i regel fr.o.m. kvartalet efter det att den studerande fyllt 16 år, t.o.m. det första kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 20 år. De övriga stöden i studiehjälpen kan lämnas till studerande som är yngre. Studiebidrag och extra tillägg lämnas under tio månader per år och inackorderingstillägg under nio månader. Studiebidraget lämnas för studier som bedrivs på heltid och uppgår till ett i lag fastställt belopp. Fr.o.m. den 1 april 2006 har studiebidraget höjts från 950 till 1 050 kronor per månad. Studiebidraget ligger därmed återigen på samma nivå som barnbidraget.

Hemkommunen har ansvaret för att ge ekonomiskt stöd till elever inom det offentliga skolväsendet som behöver inackordering. Elever vid läroanstalter och utbildningar utanför det offentliga skolväsendet (folkhögskolor, fristående gymnasieskolor, riksinternatskolor m.fl.) som behöver inackordering kan i stället få inackorderingstillägg enligt studiestödslagen.

Beroende på avståndet mellan hemmet och skolan lämnas inackorderingstillägg med lägst 1 190 kronor och högst 2 350 kronor per studiemånad.

Extra tillägg lämnas för elever från inkomstsvaga hushåll. Beroende på familjens ekonomi kan bidrag lämnas med 285, 570 eller 855 kronor per studiemånad.

CSN har under 2005 påbörjat utvecklingen av ett nytt handläggningssystem för studiehjälpen. Mot den bakgrunden har myndigheten inkommit med förslag till vissa förändringar. Bland annat har myndigheten påtalat bristen på fungerade rutiner vid olovlig frånvaro. Den tidigare regeringen lämnade därför ett uppdrag till Statens skolverk att i samråd med CSN informera om skolornas åliggande och stödja skolorna att utforma rutiner vid olovlig frånvaro. Upprepad frånvaro som inte beror på sjukdom eller liknande kan medföra att studiehjälpen dras in. Många gymnasieskolor rapporterade tidigare inte sådan frånvaro till CSN enligt gällande regler. Med anledning av detta har Skolverket framställt tre informationsblad som vänder sig till skolor, elever och föräldrar. Informationsbladen till elever och föräldrar finns på flera språk. Rapporten och informationsbladen har skickats till samtliga gymnasieskolor i september 2005.

Vidare har CSN dels påtalat behov av förändringar i bestämmelserna om under vilka förutsättningar studiebidrag och extra tillägg kan lämnas för en tionde månad, dels behov av förändring i bestämmelserna om det extra tillägget. Den tidigare regeringen har under 2006 fattat beslut om förändringar i dessa regelverk.

8.2.2 Studiemedel

Utbildning är en investering både för individen och för samhället. Därför delas även det ekonomiska ansvaret för finansieringen av studier. Staten lämnar bidrag och subventionerar studielån.

Avsikten med studiemedelssystemet är att alla studerande i studiestödsberättigande utbildning, oavsett utbildningsnivå, i huvudsak skall kunna finansiera sina levnadsomkostnader under studierna. Studiemedelssystemet är ett samlat stöd som omfattar studerande på högskole- och annan eftergymnasial nivå samt vuxna studerande (20 år och äldre) på grundskole- och gymnasienivå. Till den senare gruppen hör

studerande i bl.a. kommunal och statlig vuxenutbildning samt folkhögskolor. Systemet är utformat på så sätt att alla som uppfyller vissa grundläggande villkor har rätt till stödet.

Studiemedel består av en bidragsdel och en lånedel. Bidragsdelen är skattefri och pensionsgrundande. Totalbeloppet är knutet till prisbasbeloppet och uppgår fr.o.m. den 1 juli 2006 till 1 814 kronor per vecka vid heltidsstudier. Det finns två bidragsnivåer: en generell och en högre nivå. Det generella bidraget uppgår till cirka 34,3 procent av totalbeloppet per vecka vid heltidsstudier (623 kronor 2006). Det högre bidraget, som lämnas inom en begränsad resursram för studier främst på grundskole- och gymnasienivå till studerande som är minst 25 år, uppgår till cirka 80,1 procent av totalbeloppet per vecka vid heltidsstudier (1 453 kronor 2006). Studerande som är 25 år eller äldre och som tidigare haft en arbetsinkomst kan få ett tilläggs lån om cirka 400 kronor per vecka.

Sedan studiemedelsreformen 2001 har vissa smärre regeljusteringar gjorts. CSN har haft i uppdrag att följa upp reformen. Fokus för uppdraget var att studera systemets funktion som helhet och att granska effekterna av de nya inslagen i reformen. En rapport lämnades våren 2004. Vidtagna förändringar i systemet har bl.a. skett mot bakgrund av myndighetens förslag.

I propositionen Förstärkning av studiestödet (prop. 2004/05:111) som den tidigare regeringen lämnade till riksdagen under våren 2005 föreslogs ytterligare förändringar i studiestödssystemet. Till grund för propositionen låg ett antal promemorior och skrivelser som utarbetats i Regeringskansliet samt vissa förslag från de myndigheter som administrerar studiestöden. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslagen (bet. 2004/05:UbU14, rskr. 2004/05:309). Förändringen innebär bl.a. att studerande med barn fr.o.m. den 1 januari 2006 kan få ett tilläggsbidrag. Tilläggsbidraget lämnas som ett differentierat stöd beroende på antal barn. För ett barn utgår bidrag med 119 kronor per vecka och för två barn 194 kronor per vecka osv.

Från den 1 juli 2006 har även bestämmelserna kring äldre studerandes rätt till studiestöd förändrats. Förändringen innebär ökade möjligheter för äldre att få studielån och en höjd övre åldersgräns för rätt till studiemedel från 50 till 54 år. Dessutom har ökade möjligheter till undantag från de veckogränser som finns i studiemedelssystemet införts. Vidare har vissa studiestödsbe-

stämmelser anpassats till utvecklingen av EG-rättens bestämmelser och domstolspraxis. Det gäller bosättningskrav vid studier utomlands och återbetalning av studielån för utomlands bosatta enligt äldre bestämmelser. Även vissa förändringar av rättsvårdande karaktär har genomförts, t.ex. beträffande bestämmelser om bedömning av utländsk utbildning vid rätt till studiemedel och ny återbetalningstid vid återbetalning av studielån. Detsamma gäller bestämmelser om efterkontroll av inkomst och bestämmelser om överklagande.

Under 2006 har studiestödssystemet förändrats ytterligare. Fr.o.m. den 1 juli 2006 har beloppsnivån i studiemedlet höjts med 300 kronor per studiemånad vid heltidsstudier. Bidragsdelen har höjts med 100 kronor och lånedelen med 200 kronor.

8.2.3 Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Vid sidan av studiemedelssystemet finns rekryteringsbidraget till vuxenstuderande. Målgruppen för stödet är svårrekryterade personer som är eller riskerar att bli arbetslösa eller som på grund av funktionshinder behöver extra tid för att uppnå studiemålen. Rekryteringsbidraget kan lämnas till personer som är 25 år eller äldre.

Bidraget, som får lämnas under högst 50 veckor, är skattefritt samt pensions- och semesterlönegrundande. Beloppet, som är knutet till prisbasbeloppet, är 1 742 kronor per vecka vid heltidsstudier för 2006. Vissa studerande kan få ett högre bidragsbelopp, som under 2006 uppgår till 2 135 kronor per vecka vid heltidsstudier. Det högre bidragsbeloppet kan utgå till studerande som tidigare haft en arbetsinkomst.

Hemkommunen avgör om en person tillhör målgruppen för bidraget, medan CSN beslutar om bidraget och ansvarar för utbetalning.

Statens skolverk har följt upp reformen och lämnat sin redovisning, Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande 2004, till den tidigare regeringen i november 2005.

CSN fick i regleringsbrevet för 2005 i uppdrag att redovisa sina erfarenheter av rekryteringsbidraget. CSN lämnade sin redovisning i början av 2006.

Riksrevisionen har granskat rekryteringsbidraget och inkommit med en promemoria till

den tidigare regeringen i november 2005. Granskningen har fokuserat på brister när det gäller utbetalningskontrollen och uppföljningen av bidragets rekryterande effekter.

Under andra kalenderhalvåret 2004 och hela 2005 utökades användningen av rekryteringsbidraget. Totalt gavs 6 000 personer möjlighet att under denna tid studera med rekryteringsbidrag under högst 50 veckor inom kommunal vuxenutbildning eller högskola. Bidrag lämnades för studier på halvfart som kombinerades med fortsatt arbete på deltid. Statens skolverk har haft i uppdrag att halvårsvis följa upp även denna satsning och slutrapporten lämnades i maj 2006.

8.2.4 Korttidsstöd

Via uppsökande verksamhet kan kortutbildade rekryteras till studier av mindre omfattning och få bidrag för dessa studier. Avsikten är att skapa intresse och förutsättningar för en fortsatt längre kompetenshöjande utbildning.

Korttidsstöd kan lämnas vid studier dels på grundskole- eller gymnasienivå, dels vid studier om funktionshinder. Vidare kan bidrag lämnas vid studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox). Fr.o.m. den 1 juli 2006 kan korttidsstöd även lämnas för studier i alfabetisering i det samiska språket. Stöd lämnas i form av korttidsbidrag, internatbidrag eller bidrag per dag eller timme till studerande inom särvox. Sibus handhar bidraget i den del det avser studier inom särvox eller studier som rör funktionshinder eller som är särskilt anpassade för studerande med funktionshinder. Sametinget administrerar den del som rör studier i det samiska språket. LO och TCO administrerar stöden i övrigt.

Bidraget vid korttidsstudier och bidraget till studerande inom särvox lämnas per dag eller per timme med ett belopp som är knutet till prisbasbeloppet. År 2006 motsvarar detta 640 respektive 80 kronor. Bidraget är skattefritt. En studerande kan få korttidsbidrag under högst 30 dagar eller 240 timmar per år. Internatbidraget lämnas per dygn med den faktiska kostnaden, dock högst 397 kronor i högst 16 dygn.

Korttidsstödet förstärktes fr.o.m. 2004 med 25 miljoner kronor per år, varav 1,2 miljoner kronor avsåg administration.

8.2.5 Bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (TUFF-ersättning)

Enligt särskilda bestämmelser om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar ger staten bidrag dels till kostnader för anordnande av sådana utbildningar, dels i vissa fall bidrag till föräldrar till barn som använder teckenspråk, s.k. TUFF-ersättning. Teckenspråksutbildning för föräldrar syftar till att ge föräldrarna sådana färdigheter att de på ett funktionellt sätt kan använda teckenspråk i kontakt med sina barn och därmed främja barnens utveckling.

TUFF-ersättning kan lämnas med 75 kronor per timme under vilken deltagaren förlorar arbetsinkomst eller motsvarande på grund av att han eller hon deltar i utbildningen. Dessutom kan resekostnadsersättning lämnas.

8.2.6 Studielitteratur till vissa högskolestuderande

Högskolestuderande med synskada eller annat läshandikapp kan få låna studielitteratur genom Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB). Studielitteratur som inte finns anpassad kan nyproduceras av TPB.

8.2.7 Bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (RG-bidrag)

För att vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan skall kunna få speciellt anpassad utbildning kan ett s.k. RG-bidrag lämnas. Detta bidrag lämnas till elever dels i utbildning för döva eller hörselskadade, dels i utbildning som är speciellt anpassad för svårt rörelsehindrade ungdomar. Bidrag lämnas för resor, kost och logi samt även för sådana särskilda kostnader i samband med studierna som är merkostnader på grund av funktionshindret. Bidraget lämnas för kostnader som inte ersätts på annat sätt, t.ex. genom aktivitetsersättning.

8.2.8 Studielån

Det finns nu tre olika återbetalningssystem i bruk. I varje system finns det särskilda trygghetsregler som under vissa förutsättningar kan

ge möjlighet till bl.a. nedsättning av årsbeloppet och avskrivning av studielån.

Studielånen finansieras sedan 1989 genom upplåning i RGK. Utgifter för räntor och avskrivningar belastar dock statsbudgeten. Staten subventionerar studielånen med 30 procent av räntekostnaden, vilket motsvarar rätten till avdrag för kapitalkostnader i den allmänna deklarationen.

Under 2005 har förslag om regelförenklingar i återbetalningssystemen lagts fram till riksdagen. Förslagen syftade till att öka flexibiliteten i och mellan det nya systemet och de äldre systemen (prop. 2004/05:111). Riksdagen har beslutat i enlighet med förslagen i propositionen (bet. 2004/05:UbU14, rskr. 2004/05:309).

8.2.9 Studiestödsadministration

CSN

Under de senaste åren har en rad åtgärder vidtagits som syftat till att öka CSN:s tillgänglighet, bl.a. har ett servicecenter med närmare 100 anställda i Kiruna inrättats. CSN har vidtagit åtgärder för att förbättra servicen, bl.a. genom organisationsförändring och informationssatsningar till personal på t.ex. arbetsförmedlingar och högskolor som har direktkontakt med studerande. Som ett led i satsningen på den s.k. 24-timmarsmyndigheten bedriver CSN sedan maj 2005 en försöksverksamhet med elektronisk studiemedelsansökan.

Trots resurstillskott och reformer inom studiestödsområdet har CSN haft svårt att klara servicen via telefon under en längre period. Av denna anledning fick CSN i juli 2005 ett regeringsuppdrag att bl.a. skyndsamt förbättra effektiviteten, kvaliteten, tillgängligheten och servicen via telefon. Uppdraget redovisades i myndighetens årsredovisning för 2005.

Den tidigare regeringen har givit CSN i uppdrag att lokalisera verksamhet motsvarande 25 årsarbetstillfällen till Visby och 20 årsarbetstillfällen till Kalmar. Omlokaliseringen skall inledas under 2006 och vara slutförd senast under 2008.

Riksrevisionen har, i sin revision för 2004, bl.a. lämnat iakttagelser beträffande indrivning av återkrav och riktlinjer för hanteringen av återkrav. Mot denna bakgrund uppdrog den tidigare regeringen under sommaren 2005 till CSN att

vidta åtgärder för att öka effektiviteten i hanteringen av återkraven. Myndigheten fick också i uppdrag att analysera och överväga hur verksamheten kan bedrivas förebyggande för att minska antalet återkravsärenden och minska antalet ärenden som lämnas till Kronofogdemyndigheten. Uppdraget har redovisats i myndighetens årsredovisning för 2005.

Till följd av krav i regleringsbrev och kritik från Riksrevisionen startade CSN i början av 2004 ett projekt, Utlandskrav, som syftade till att skapa ett systemstöd för utlandskrav och inkassoverksamhet och att inleda samarbete med ett externt inkassobolag. Systemstödet togs i drift vid årsskiftet 2004/05 och avtal skrevs med Intrum Justitia. 8 000 ärenden skickades mellan februari och november 2005 till Intrum Justitia för inkassoåtgärder. Intrum Justitia hanterar också adressförfrågningar från CSN om utlandsbosatta låntagare vilket avsevärt ökat möjligheten att utlandskraven når sina mottagare.

CSN har redovisat sitt deltagande i ett projekt om ett ökat informationsutbyte mellan arbetslöshetsförsäkringen, socialförsäkringen och studiestödet. Myndigheten har också lämnat en redovisning av regeringsuppdraget att utveckla och förbättra sin analys- och prognosverksamhet.

Den pågående satsningen för att förhindra missbruk av trygghetssystemen innebär bl.a. för CSN:s del att arbetet med att stärka kontrollerna i studiestödssystemet fortsätter. I regleringsbrevet för 2006 har CSN fått i uppdrag att redovisa hur myndighetens arbete med att förhindra missbruk och felaktiga utbetalningar integreras i ärendehantering. CSN:s redovisning av uppdraget inkom i juni 2006.

ÖKS

ÖKS är en fristående rättsvårdande instans som hanterar överklagande om tilldelning av studiestöd och återkrav. Myndigheten skall garantera en hög rättssäkerhet. I jämförelse med CSN hanterar myndigheten betydligt färre ärenden.

8.2.10 Internationella frågor

Ett antal EG-direktiv, bl.a. Europaparlamentets och Europeiska unionens råds direktiv

2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, innehåller bestämmelser som berör studiestödslagstiftningen. Hur direktiven skall genomföras i Sverige har varit föremål för två skilda utredningar. Den tidigare regeringen har i en proposition till riksdagen (prop. 2005/06:77) lämnat förslag på hur de aktuella EG-direktiven skall genomföras i svensk rätt, huvudsakligen genom ändringar i den nya utlänningslagen. Behovet av anpassningar på studiestödsområdet behandlas inte i ovan nämnda proposition.

Ett första steg mot att anpassa studiestödsbestämmelserna till EG-rätten togs i propositionen Förstärkning av studiestödet (prop. 2004/05:111) som lämnades till riksdagen i början av 2005. I propositionen föreslog den tidigare regeringen att reglerna för rätt till svenskt studiestöd för studier utomlands och vissa äldre bestämmelser om återbetalning av studielån anpassas till utvecklingen av EG-rätten och EG-domstolens praxis. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslagen (bet. 2004/05:UbU14, rskr. 2004/05:309).

Ytterligare förslag till anpassning av studiestödsbestämmelserna lämnades i propositionen Anpassningar av studiestödet till vissa EG-direktiv, m.m. (prop. 2005/06:134). Utvecklingen av EG-rätten innebär bland annat att den fria rörligheten för personer underlättas och att principen om likabehandling av sociala förmåner, inklusive studiestöd, utvidgas till vissa nya grupper. Principen innebär i huvudsak att medborgare från andra medlemsländer skall behandlas på samma sätt som värdlandets egna medborgare när det gäller rätt till sociala förmåner. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslagen (bet. 2005/06:UbU21, rskr. 2005/06:305).

En särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå hur EG-direktivet om tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte skall genomföras i Sverige (dir. 2006:4). Direktivet aktualiserar frågan om rätt till likabehandling vad gäller sociala förmåner som t.ex. studiehjälp. Gästforskarutredningen skall redovisa sitt uppdrag senast den 31 oktober 2006.

8.3 Resultatbedömning

8.3.1 Resultat

Tabell 8.1 Antal studiestödstagare och utbetalda belopp, 2003–2005¹

Antal personer/Miljoner kronor/Könsfördelning

	2003	Antal	2004		Antal	2005		Utbetalt bidrag 2005 ²	Utbetalt lån 2005
	Antal		Könsfördelning %			Könsfördelning %			
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		
Studiehjälp	408 722	425 591	49	51	440 381	49	51	3 304	
varav									
Studiehjälp, utland	740	693	72	28	733	<i>i.u.</i>	<i>i.u.</i>	6	
Studiemedel	465 238	467 979	60	40	463 136	60	40	9 187	10 946
varav									
Grundskolenivå	17 197	18 087	69	31	17 994	69	31	379	62
Gymnasienivå	100 263	100 735	62	38	98 075	62	38	1 762	1 189
Eftergymnasial nivå	318 494	320 808	59	41	318 099	59	41	6 589	8 341
Utlandsstudier	29 284	28 349	63	37	28 968	62	38	456	1 354
Studiemedelsräntor och avskrivningar								5 711	
Rekryteringsbidrag	21 388	26 275	72	28	25 196	72	28	1 375	
varav									
Grundskolenivå	4 096	5 103	68	32	5 344	69	31	263	
Grundskole- och gymnasienivå	2 669	3 158	71	29	3 295	71	29	213	
Gymnasienivå	14 623	18 014	73	27	16 557	74	26	899	
Rekryteringsbidrag, särskild satsning		651	94	6	2 289	95	5	62	
Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	1 110	1 310	54	46	1 149	52	48	47	
Studielitteratur	1 111	1 825	<i>i.u.</i>	<i>i.u.</i>	1 903	<i>i.u.</i>	<i>i.u.</i>	31	
Korttidsstöd	11 823	16 907	60	40	21 599	61	39	63	
Vuxenstudiestöd³	16 687	.	.	.	.	.	.	.	
Totalt	926 079	940 538			955 653			19 780	10 946

Källor: CSN, Sibus, SIT, TPB, LO och TCO.

¹ Tabellen visar det bruttoräknade antalet stödtagare per studiestöd. När antalet stödtagare redovisas fördelat per bidrags- eller utbildningsnivå och sedan summeras blir de som fått utbetalningar på fler än en nivå under året dubbelräknade. Beloppen är inklusive avgifter för statlig ålderspension.

² Belopp för studiemedel, rekryteringsbidrag och bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk inkluderar statlig ålderspensionsavgift.

³ Vuxenstudiestöden SVUX, SVUXA, NT-SVUX, UBS och särskilt vuxenstudiestöd vid vissa lärarutbildningar har upphört.

Under 2005 fick cirka 900 000 studerande studiestöd, både för längre utbildningar och för studier av mer begränsad omfattning.

Resultaten för varje studiestöd redovisas per studerandegrupp fördelat på grundskole- och gymnasienivå (t.ex. kommunal vuxenutbildning och folkhögskoleutbildning) respektive eftergymnasial nivå (t.ex. högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning eller motsvarande) samt för låntagare.

Unga studerande på gymnasial nivå i Sverige

De studiestöd som lämnas till unga studerande på gymnasienivå är studiehjälp och bidrag till vissa funktionshindrade elever.

Studiehjälp

Under 2005 lämnades studiehjälp till drygt 440 000 studerande i Sverige, en ökning med drygt tre procent sedan 2004. Av dessa var 51 procent pojkar och 49 procent flickor. Ökningen av antalet studerande som fått studie-

hjälp beror på befolkningsutvecklingen i åldrarna 16–20 år eftersom nästan samtliga studerande som avslutar grundskolan går vidare till gymnasiala studier.

Cirka 9 600 studerande, varav 61 procent flickor och 39 procent pojkar, fick inackorderingstillägg. Detta innebär en ökning med 9 procent jämfört med 2004. Det ökade behovet av inackorderingstillägg kan till stor del förklaras av utbyggnaden av de fristående skolorna.

Det inkomstprövade extra tillägget lämnades till cirka 14 000 studerande. Av dessa var 49 procent flickor och 51 procent pojkar. Antalet studerande som fick extra tillägg minskade med 10 procent jämfört med 2004. Minskningen kan bl.a. förklaras av att inkomstgränserna för bidraget legat fast, medan inkomsterna i samhället generellt har ökat. Av dem som fick extra tillägg återfanns närmare 77 procent i den lägsta inkomstklassen.

Den totala utgiften för studiehjälpen uppgick till drygt tre miljarder kronor under 2005.

Bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (Rg-bidrag)

Rg-bidrag lämnas för kostnader vid viss gymnasieutbildning för döva och hörselskadade elever vid riksgymnasierna i Örebro samt till svårt rörelsehindrade elever i särskilt anpassad utbildning. Under 2005 fick drygt 450 elever sådant bidrag. Av dessa var 46 procent flickor och 54 procent pojkar. Antalet ökade med cirka 50 elever jämfört med 2004. Utgiften för Rg-bidraget uppgick under året till cirka 36 miljoner kronor, vilket är en ökning med 6 miljoner kronor jämfört med tidigare år.

Vuxna studerande på grundläggande och gymnasial nivå i Sverige

Vuxna studerande kan få studiemedel för studier på grundläggande och gymnasial nivå. För att nå svårrekryterade personer med kort utbildning finns rekryteringsbidraget, som kan lämnas i högst 50 veckor. Det finns även studiestöd av mer begränsad omfattning som är avsedda för särskilda behov av utbildning eller studier av mindre omfattning, t.ex. korttidsstöd, och bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.

Studiemedel

Under 2005 fick cirka 18 000 vuxna studerande studiemedel för studier på grundskolenivå. Av dessa var 69 procent kvinnor och 31 procent män. Antalet var i nivå med året innan. Drygt 70 procent av dessa stödtagare fick studiemedel med den högre bidragsnivån, vilket är en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen kan bero på att resursramen räckte till att bevilja alla behöriga sökande det högre bidraget.

98 600 studerande fick studiemedel för studier på gymnasienivå under 2005. Av dessa var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Antalet har minskat med drygt 2 500 personer jämfört med 2004. Ungefär 25 procent av stödtagarna fick studiemedel med den högre bidragsnivån, vilket är en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2004. Minskningen beror på en regeländring som innebar att möjligheten för repetitions- och kompletteringsstuderande att få det högre bidraget togs bort 2004.

Tabell 8.2 Andel studiemedelstagare med det högre bidraget på grundskole- och gymnasienivå, 2003–2005

	2003	2004	2005	Könsfördelning %	
	Andel %	Andel %		Kvinnor	Män
Grundskolenivå	55	62	70	74	62
Gymnasienivå	30	28	25	29	17
Totalt	34	33	32	37	23

Källa: CSN.

En majoritet av de studerande med studiemedel på gymnasienivå läste inom kommunal vuxenutbildning.

Den totala utgiften för studiebidrag till vuxna studerande på grundskole- och gymnasienivå inklusive statlig ålderspensionsavgift har under 2005 uppgått till 2,1 miljarder kronor, varav drygt 40 procent avsåg det högre bidraget.

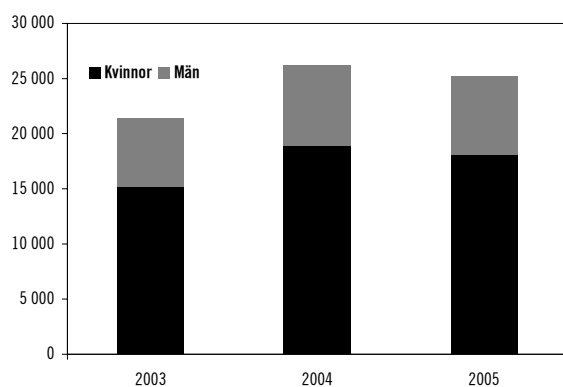
Lånebenägenheten vid studier på grundskole- och gymnasienivå, dvs. antalet personer som tar studielån i förhållande till antalet studerande med studiebidrag, sjönk för fjärde året i följd. Knappt 59 procent av studiemedelstagarna tog lån jämfört med närmare 62 procent 2004. Antalet studerande med studielån som även har tilläggs lån och merkostnads lån minskade. Detta kan antas bero på en ökad medvetenhet hos de studerande att inte skuldsätta sig mer än nödvändigt.

Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Under 2005 fick cirka 25 200 personer rekryteringsbidrag, vilket innebär en minskning med 4 procent jämfört med föregående år. Diagram 8.1 visar antalet kvinnor och män med rekryteringsbidrag 2003-2005. CSN tillämpar en viss övertilldelning av medel till kommunerna för att effektivisera användningen av anslaget. Under 2005 sänktes det övertilldelade beloppet vilket delvis förklarar att antalet studerande med rekryteringsbidrag blev lägre 2005 än året innan.

Av de studerande med rekryteringsbidrag var 73 procent kvinnor och 27 procent män. Könsfördelningen var i stort sett oförändrad jämfört med tidigare år.

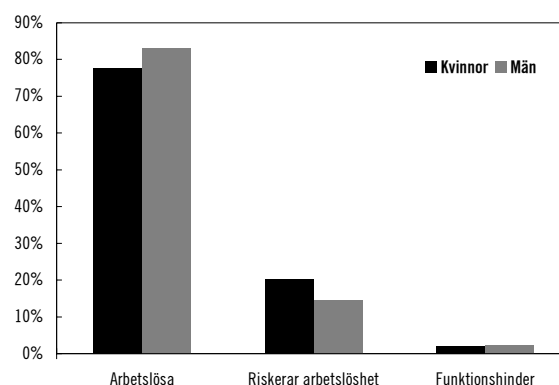
Diagram 8.1 Antal studerande med rekryteringsbidrag, 2003-2005

Källa: CSN.

Rekryteringsbidragets målgrupp är personer som är arbetslösa eller riskerar att bli arbetslösa samt personer som har ett funktionshinder och som behöver längre tid för att uppnå studiemålen. Diagram 8.2 nedan visar hur antalet studerande med rekryteringsbidrag fördelar sig på dessa målgrupper. Av det totala antalet stödtagare har 79 procent (78 procent av kvinnorna och 83 procent av männen) rekryterats från gruppen arbetslösa, 19 procent (20 procent av kvinnorna och 15 procent av männen) från gruppen personer som riskerar arbetslöshet och två procent (av både kvinnorna och männen) från gruppen personer med funktionshinder. De som tillhörde kategorin arbetslösa har ökat med två procentenheter medan de som tillhörde kategorin riskerar arbetslöshet minskat i motsvarande omfattning.

Diagram 8.2 Andel studerande per målgrupp med rekryteringsbidrag, 2005

Källa: CSN.

Av stödtagarna fick 43 procent rekryteringsbidrag med det högre beloppet, vilket är en minskning jämfört med 2004 och 2003 då 48 respektive 53 procent fick det högre bidraget.

De flesta av personerna med rekryteringsbidrag, 71 procent av kvinnorna och 33 procent av männen, studerade på gymnasial nivå.

Skolverkets uppföljning av rekryteringsbidraget visar att 29 procent av männen och 27 procent av kvinnorna som studerade med rekryteringsbidrag under 2004 hade högst nio års grundläggande utbildning. Den största gruppen studerande som fått bidraget är de som hade högst två års gymnasial utbildning. Vidare visar rapporten att cirka 33 procent av stödtagarna var födda utomlands.

Riksrevisionens slutsatser efter sin granskning av rekryteringsbidraget är dels att det finns risk för att det sker felaktiga utbetalningar av bidraget, dels att uppföljningen av bidraget är otillräcklig. Felaktiga utbetalningar av bidraget kan, enligt Riksrevisionen, ha två olika orsaker. Antingen så har uppgifterna som inkommit till CSN varit felaktiga eller så har det uppstått något fel vid CSN:s handläggning av ärendet. Vad gäller uppföljningen av rekryteringsbidraget anser Riksrevisionen att det saknas kunskap om i vilken utsträckning som ett av de grundläggande syftena med stödet, att det skall rekrytera personer till studier, verkligen uppnås.

Den totala utgiften för rekryteringsbidraget under 2005 uppgick till drygt 1,4 miljarder kronor inklusive statlig ålderspensionsavgift.

Den utökade användningen av rekryteringsbidraget, rekryteringsbidrag för kombinationsutbildning, nådde runt 2 300 personer under 2005. Av dessa var 95 procent kvinnor och 5 procent män. Den totala utgiften under 2005 inklusive

statlig ålderspensionsavgift uppgick till 61,1 miljoner kronor, vilket endast motsvarade en liten del av avsatta medel.

I Skolverkets slutrapport om den vidgade användningen av rekryteringsbidraget ges vissa förklaringar till att satsningen inte fick fullt genomslag. I rapporten framgår att kommunerna ansåg att antalet platser inom satsningen var för få för att ha någon effekt på de friställningar som varit aktuella. Vidare ansåg kommunerna att resursinsatsen som krävdes för administration och marknadsföring av bidraget var för stor i förhållande till mängden studieplatser. Ersättningen bedömdes också vara för låg för att locka till studier.

Korttidsstöd

Korttidsstöd kan lämnas vid studier i mindre omfattning dels på grundskole- eller gymnasienivå, dels vid studier om funktionshinder.

Av tabell 8.3 nedan framgår att LO under 2005 har lämnat korttidsstöd till cirka 10 700 personer, varav 60 procent var kvinnor och 40 procent var män. TCO har under året lämnat stöd till cirka 2 600 personer. Av dessa var 74 procent kvinnor och 26 procent män.

Sisus fördelade under 2005 korttidsstöd till cirka 8 250 personer, varav 59 procent kvinnor och 41 procent män. Av dessa studerade omkring 240 personer inom särvox. Jämfört med 2004 har antalet personer som erhållit bidrag via Sisus ökat med 12 procent. Ökningen beror på att den förstärkning av korttidsstödet som genomfördes 2004 fick fullt genomslag under 2005.

Tabell 8.3 Antal studerande med korttidsstöd, 2003–2005

Avrundat till närmaste 10-tal

	2003		2004		2005		2005		
	Totalt	Könsfördelning % Kvinnor Män	Totalt	Könsfördelning % Kvinnor Män	Totalt	Könsfördelning % Kvinnor Män	Totalt	Könsfördelning % Kvinnor Män	
LO	5 200	7 700	57	43	10 710	60	40		
TCO	820	1 850	75	25	2 600	74	26		
Sisus	5 500	7 300	59	41	8 250	59	41		
Totalt	11 520	16 850	60	40	21 560	61	39		

Källor: LO, TCO och Sisus.

Statens utgift för korttidsstöd under 2005 uppgick till cirka 63 miljoner kronor.

Bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (TUFF-ersättning)

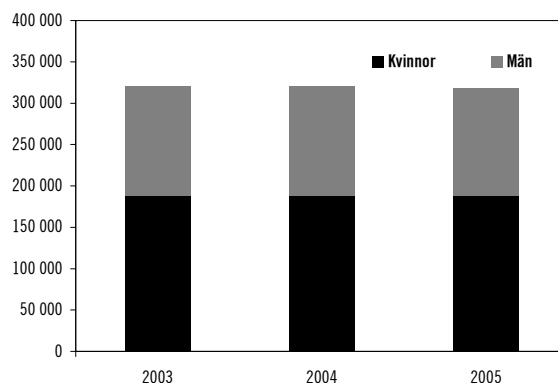
Under 2005 deltog omkring 700 föräldrar i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar. I vissa fall kan föräldrarna få studiestöd för deltagande i sådan utbildning. Under 2005 var det 321 föräldrar, varav hälften kvinnor och hälften män, som fick TUFF-ersättning och den totala utgiften uppgick till totalt knappt 750 000 kronor.

Studerande på eftergymnasial nivå i Sverige

Studiemedel

Under 2005 studerade 318 100 personer i Sverige på eftergymnasial nivå med studiestöd. Av dessa var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Andelen stödtagare som var 30 år eller äldre var 22 procent. Diagram 8.3 nedan visar antalet studerande med studiemedel på eftergymnasial nivå i Sverige sedan 2003. Under 2005 minskade antalet studerande med studiemedel på eftergymnasial nivå med 2 700 personer jämfört med 2004. Nedgången kan delvis förklaras av en anpassning till antalet utbildningsplatser.

Diagram 8.3 Antal studerande på eftergymnasial nivå i Sverige med studiemedel, 2003–2005

Källa: CSN.

De allra flesta studiemedelstagare på eftergymnasial nivå, drygt 90 procent, studerade på en grundläggande högskoleutbildning. Runt 140 studerande fick studiemedel för forskarutbildning och knappt 30 000 studerade vid någon övrig eftergymnasial utbildning, däribland kvalificerad yrkesutbildning. Av studerande med

studiemedel på eftergymnasial nivå studerande en majoritet på heltid.

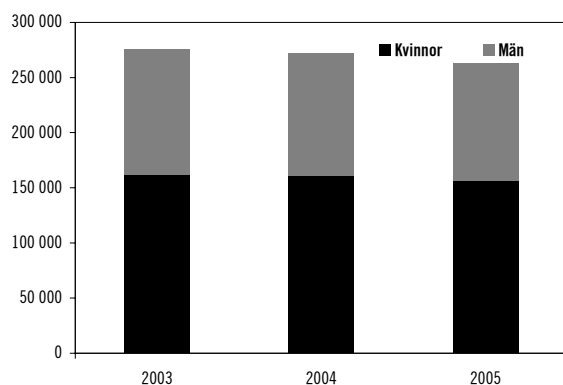
Personer som studerar på eftergymnasial nivå kan få studiemedel med den generella bidragsnivån. Den högre bidragsnivån kan dock lämnas vid vissa speciellt angivna utbildningsprogram. Cirka 1 000 studerande fick det högre bidraget för sådana studier.

Av det totala antalet studerande på universitet och högskola hade 66 procent studiemedel under höstterminen 2005 (lika stor andel män och kvinnor). Inom kvalificerad yrkesutbildning hade 76 procent av det totala antalet studerande studiemedel under 2005 (andelen kvinnor var 78 procent och andelen män 74 procent).

Studielån

Av studiestödstagare på eftergymnasial nivå hade 2005 omkring 156 500 kvinnor och 106 700 män studielån. Kvinnorna uppvisar en något större benägenhet att ta lån än männen – 78,6 procent av kvinnorna och 77,6 procent av männen med studiestöd på eftergymnasial nivå tog studielån under 2005. Den genomsnittliga lånebenägenheten har sjunkit från 81,9 procent 2003 till 78,2 procent 2005.

Diagram 8.4 Antal studerande på eftergymnasial nivå i Sverige med studielån, 2003–2005

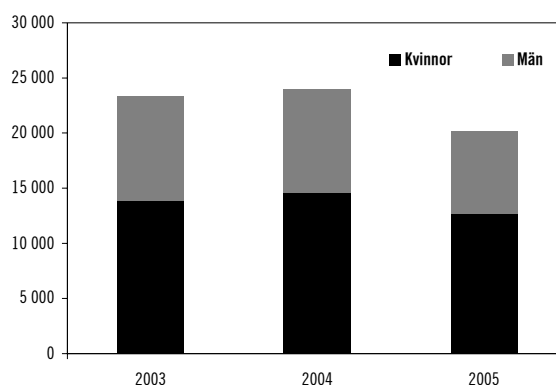

Källa: CSN.

Tillägglån

Under 2005 fick drygt 20 000 personer tillägglån för studier på eftergymnasial nivå. Av dessa var 63 procent kvinnor och 37 procent män. I genomsnitt 7,7 procent av de studerande med studielån på eftergymnasial nivå tog tillägglån under 2005 (8,1 procent av kvinnorna och 7,0 procent av männen). Andelen av de studerande med studielån som även tar tillägglån har under perioden 2003–2005 sjunkit från 8,5 till 7,7 procent.

Diagram 8.5 Antal studerande med tillägglån, eftergymnasial nivå, 2003–2005

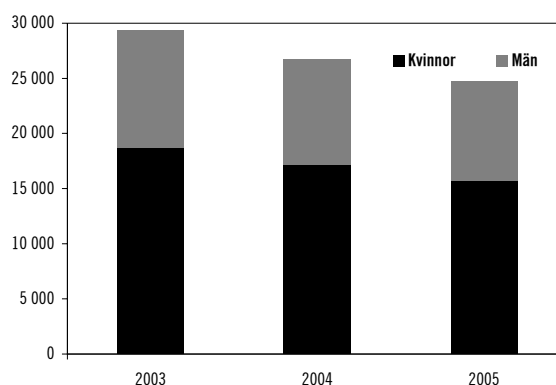

Källa: CSN.

Merkostnadslån

Antalet stödtagare med merkostnadslån för till exempel dubbel bosättning eller resor mellan hemorten och studieorten, minskade 2005 för tredje året i följd. Under året hade omkring 24 800 personer, varav 64 procent kvinnor och 36 procent män, merkostnadslån. I genomsnitt 9,4 procent av de studerande med studielån på eftergymnasial nivå tog merkostnadslån under 2005 (10,1 procent av kvinnorna och 8,4 procent av männen). Andelen av de studerande med studielån som även tar merkostnadslån har under perioden 2003–2005 sjunkit från 10,8 till 9,4 procent.

Diagram 8.6 Antal studerande med merkostnadslån, eftergymnasial nivå, 2003–2005

Källa: CSN.

Studielitteratur till vissa högskolestuderande

Högskolestuderande med synskada eller annat läshandikapp kan få studielitteratur genom talboks- och punktskriftsbiblioteket. Under året fick drygt 1 900 personer studielitteratur på detta sätt, vilket innebär en ökning med cirka

fyra procent. Den genomsnittliga kostnaden per studerande under 2005 var drygt 20 000 kronor.

Den totala utgiften för studielitteratur till vissa högskolestuderande uppgick till drygt 31 miljoner kronor.

Studerande utomlands

Studiehjälp

Studerande under 20 år kan i vissa fall få studiehjälp för gymnasiala studier utomlands. Stödet lämnas normalt inte för sådan utbildning som motsvarar svensk gymnasieskola. Cirka 730 unga studerande fick studiebidrag för studier utomlands under 2005, vilket är en liten uppgång sedan 2004. Av dessa fick cirka 300 personer inackorderingstillägg och ett fåtal personer fick extra tillägg eller ersättning för dagliga resor.

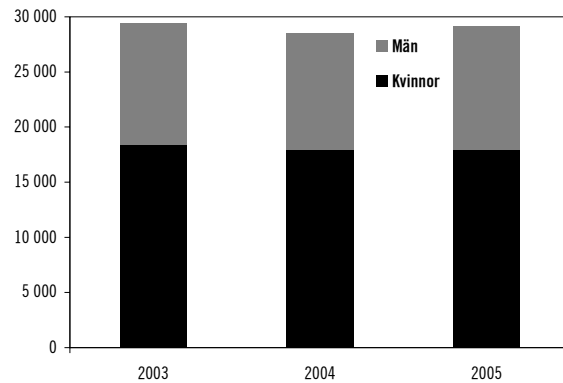
Den totala utgiften för studiehjälp för studier utomlands uppgick till cirka sex miljoner kronor 2005.

Studiemedel

Studiemedel kan lämnas för vissa studier utomlands. Förutom ordinarie bidrag och lån kan även merkostnadslån för bl.a. undervisningsavgifter och resor lämnas. Rätten till studiemedel för studier på gymnasial nivå utanför Norden är mer begränsad än för studier på eftergymnasial nivå.

Under 2005 fick totalt omkring 29 000 personer, varav 62 procent kvinnor och 38 procent män studiemedel för studier utomlands. Detta innebar en ökning med cirka 600 personer (motsvarande två procent) jämfört med 2004.

Diagram 8.7 Antal studerande utomlands med studiemedel, gymnasial och eftergymnasial nivå, 2003–2005

Källa: CSN.

Cirka 5 800 av de utlandsstuderande valde att läsa en icke akademisk språkkurs, vilket är en minskning med cirka 300 personer jämfört med föregående år. Troligen beror minskningen på att fler studerande blivit medvetna om begränsningen av det totala antalet veckor och väljer att inte förbruka veckor på en språkkurs utomlands. Antalet utbytesstuderande med studiemedel var under 2005 cirka 6 900 vilket däremot är en ökning med drygt 100 personer jämfört med 2004. Under förra året fick 676 studerande studiemedel för gymnasiala studier, vilket är en ökning med elva procent jämfört med 2004. Uppgifterna avser endast personer som har studiemedel. Därutöver finns studerande som finansierar sina utlandsstudier på annat sätt, t.ex. genom stipendier.

Det är främst yngre studiemedelstagare som väljer utlandsstudier, 92 procent av de utlandsstuderande är under 30 år, och en majoritet är kvinnor.

Lånebenägenheten vid studier utomlands minskade med två procentenheter mellan 2004 och 2005, från 86 till 84 procent.

Utgiften under 2005 för studiebidrag vid studier utomlands var cirka 8 miljoner kronor för studier på gymnasienivå respektive 375 miljoner kronor för studier på eftergymnasial nivå.

Utländska medborgare

En studerande som inte är svensk medborgare kan under vissa förutsättningar få studiestöd för studier i Sverige.

Vissa EU-medborgare skall i studiestödshänsesende jämföras med svenska medborgare. Det

rör sig om migrerande arbetstagare, egenföretagare och deras familjemedlemmar.

CSN prövade under 2005 drygt 16 500 utländska personers rätt till studiestöd, varav drygt 7 600 prövades för studiemedel, drygt 5 000 för studiehjälp och drygt 3 800 för rekryteringsbidrag.

Av det totala antalet studerande som fick studiemedel utgjorde gruppen utländska medborgare sju procent. Motsvarande siffra för studiehjälpen var tre procent och för rekryteringsbidraget 21 procent.

CSN har i uppdrag att noga följa utvecklingen av antalet studiestöd som lämnats enligt principen om likabehandling av EU-medborgare.

Tabell 8.4 Ärendeutveckling över antal beslut om rätt till studiestöd enligt EG-rätten

Antal bifallsbeslut	2003	2004	2005
Studiehjälp	223	313	228
Studiemedel	206	256	333
Studiemedel utomlands	234	199	203
Rekryteringsbidrag	35	57	85
Totalt	698	825	849

Källa: CSN.

Antalet ansökningar om studiemedel från EU-medborgare under 2005 uppgick till 1 291, vilket är en ökning med 200 ansökningar jämfört med tidigare år. Av inkomna ansökningar avsåg 247 studier utomlands. Ökningen kan till stor del förklaras av att tio länder blev nya medlemmar i EU i maj 2004. Från de nya medlemsstaterna har antalet personer som blivit prövade och beviljade studiemedel enligt EG-rätten ökat med 76 procent under 2005.

Av det totala antalet ansökningar om studiemedel som prövas enligt EG-rätten beviljas drygt 30 procent studiemedel för studier i Sverige. Av de 247 ansökningar som avsåg studiemedel för studier utomlands var andelen bifall hög, 82 procent.

EG-rättsprövningen för rekryteringsbidraget har ökat med 64 procent under 2005 jämfört med året innan, också denna ökning kan förklaras med EU:s nya medlemsländer sedan maj 2004. Av alla som prövats enligt EG-rätten under 2005 har 38 procent beviljats rätt till rekryteringsbidrag.

Reducering av studiestöd p.g.a. inkomst

Reglerna för såväl studiemedel som rekryteringsbidrag medger att den studerande får ha en viss inkomst vid sidan av studiestödet. Om en studerandes inkomst överstiger denna inkomstgräns reduceras studiestödet. I de fall den studerande anmäler en inkomst som överstiger inkomstgränsen i samband med sin ansökan sker reduktionen redan i samband med utbetalning. Om den studerande anmäler en för hög inkomst vid ett senare tillfälle sker reduktionen i form av ett återkrav. I de fall den studerande inte själv anmäler en för hög inkomst sker i stället ett återkrav i samband med att CSN kontrollerar inkomsten gentemot Skatteverkets uppgifter för taxeringsåret.

Under 2005 fick drygt 2,7 procent av studiemedelstagarna studiemedlen reducerade på grund av att de anmält en för hög inkomst i samband med ansökan eller efter det att utbetalning skett. Hur stor andel av de studerande som kommer att få ett återkrav på de under 2005 utbetalda studiemedlen i samband med CSN:s kontroll gentemot Skatteverket är ännu okänt. Under 2004 uppgick andelen till drygt 1,8 procent. Om denna nivå kvarstår för 2005 innebär det att drygt 4,5 procent av studiemedelstagarna får någon form av reduktion eller återkrav på grund av för hög inkomst.

Under samma period fick drygt två procent studerande med rekryteringsbidrag stödet reducerat på grund av att de anmält en för hög inkomst i ansökan eller efter det att utbetalning skett. Antalet studerande med rekryteringsbidrag som fick ett återkrav för 2004 i samband med CSN:s kontroll gentemot Skatteverket uppgick till drygt fyra procent. Om denna nivå kvarstår för 2005 kommer cirka sex procent av de studerande med rekryteringsbidrag att få någon form av reduktion eller återkrav på grund av för hög inkomst.

Låntagare

Det totala antalet låntagare i de tre återbetalningssystemen uppgår till närmare 1,4 miljoner personer. Antalet personer som har mer än ett studielån minskade under 2005 beroende på att många av dem med äldre studielån slutbetalat minst ett av dessa lån. Cirka

240 000 personer har lån i de två senaste återbetalningssystemen och cirka 7 200 personer har lån i alla tre återbetalningssystemen.

Den totala utestående fordran för samtliga låntagare uppgick till drygt 173 miljarder kronor i december 2005, vilket är en ökning med fem miljarder kronor sedan december 2004. Ökningen beror på att nyutlåningen är större än återbetalningen av lån.

En person kan ansöka om att få det debiterade årsbeloppet nedsatt. Vanligen prövas nedsättning efter en särskild ansökan men i de fall en studerande återupptar studier efter att ha blivit återbetalningsskyldig sätter CSN automatiskt ned årsbeloppet. Antalet låntagare som får nedsatt årsbelopp fortsätter att öka. Under 2005 fick omkring 282 800 personer beslut om nedsättning, en ökning med drygt 7 300 personer jämfört med 2004. Ökningen återfinns bland de låntagare som har annuitetslån, och orsakas av att antalet låntagare med den typen av lån av naturliga skäl ökar med tiden. Av de låntagare som fick nedsättning under 2005 var 66 procent kvinnor och 44 procent män.

I slutet av 2005 hade drygt 84 000 personer krav på återbetalning av studiestöd som hamnat hos Kronofogdemyndigheten, en ökning med cirka en procent jämfört med 2004. Den ackumulerade fordran hos Kronofogdemyndigheten uppgick vid årets slut till cirka 884 miljoner kronor. Andelen av alla återbetalningsskyldiga låntagare som hade en skuld hos Kronofogdemyndigheten sjönk från cirka tio till cirka nio procentenheter mellan 2004 och 2005. Andelen av alla återbetalare som får en första skuld hos Kronofogdemyndigheten minskar också.

Cirka 57 500 låntagare är bosatta utomlands och CSN har tidigare haft svårigheter att nå och driva in obetalda avgifter från denna grupp. Under 2005 betalades dock drygt 23 miljoner kronor in till CSN som en följd av projektet Utlandskrav som CSN startade i början av 2004.

Studiesocial verksamhet

CSN:s nuvarande studiesociala verksamhet kan delas in i tre områden: att förmedla försäkringar, att underlätta resor för utlandsstuderande och att administrera CSN-kortet. I regleringsbrevet för 2005 fick CSN i uppgift att utveckla sin roll som studiesocial förvaltningsmyndighet. Under 2005 har myndigheten dock prioriterat att för-

bättra handläggningstider, tillgänglighet och övrig service. Myndigheten planerar att utveckla sin roll som studiesocial myndighet under innevarande år.

Studiestödsadministration

CSN

Utgifterna för CSN:s administration av verksamheten uppgick till 690 miljoner kronor under 2005 vilket innebär en minskning med 14 miljoner kronor jämfört med 2004. Utgiften finansierades med 351 miljoner kronor från anslag 25:79 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* och med 339 miljoner kronor från avgiftsinkomster.

Arbetsmetoder

CSN fortsätter att nyttja tekniska lösningar i administrationen för att öka effektiviteten. På webbplatsen tillhandahålls bl.a. ett antal självservicejänster. Myndigheten samverkar också med s.k. vidareinformatörer för att sprida information om studiestödet.

Ett av målen avseende studiemedelsadministrationen i CSN:s regleringsbrev för 2005 var att andelen maskinella beslut skulle öka, vilket också skett. Andelen maskinella beslut om studiemedel för studier i Sverige ökade något och uppgick till 32 procent. CSN bedriver sedan maj 2005, som ett led i satsningen på service genom den s.k. 24-timmarsmyndigheten, en försöksverksamhet med elektronisk studiemedelsansökan. Av de inkomna elektroniska ansökningarna har 73 procent kunnat behandlas maskinellt. CSN bedömer att andelen maskinella beslut kommer öka ytterligare när elektronisk ansökan blivit etablerad.

Med anledning av det uppdrag om att förbättra återkravshantering som CSN fick under sommaren 2005 har myndigheten bl.a. fastställt nya handläggningsrutiner för återkrav och genomfört utbildningar i dessa rutiner. Effekten av åtgärderna blev att CSN aktiverade fler återkravsärenden under året och målet för 2006 är att samtliga kvarvarande ärenden skall vara aktiverade.

Andelen maskinella beslut om rekryteringsbidrag har minskat från 53 procent under 2004 till 51 procent under 2005. En av orsakerna till detta är att CSN:s handläggningssystem ännu inte kan

hantera de ansökningar där den studerande nått begränsningen på 50 veckor.

Den maskinella ärendehanteringens inom återbetalningsverksamheten är hög och andelen maskinella beslut har generellt sett ökat under 2005, jämfört med föregående år. Inom vissa ärendetyper beslutas 100 procent maskinellt.

Under 2005 har CSN genomfört kvalitetsgranskningar av handläggningen, både inom tilldelnings- och återbetalningsområdet. Granskningsresultaten visar på vissa brister i rättssäkerheten.

Handläggningstid

Handläggningstiden avser både kompletta ärenden och ärendena som fordrar komplettering.

Handläggningstiden för studiemedel vid studier i Sverige har minskat med tre dagar till i genomsnitt 13 dagar under 2005. Den genomsnittliga handläggningstiden för studiemedel vid studier utomlands minskade med fem dagar till 26 dagar under 2005. Andelen ärenden som beslutats inom tre veckor fortsätter att öka. Vad gäller studiemedel vid studier i Sverige beslutades 82 procent av ärendena inom tre veckor vilket är en ökning med fem procentenheter jämfört med 2004. För studiemedel vid studier utomlands var motsvarande siffra 63 procent, en ökning med sju procentenheter.

Studiebidraget i studiehjälpen hanteras helt maskinellt efter uppgift från skolorna, men med nuvarande handläggningssystem är det inte möjligt att redovisa handläggningstiden. Den genomsnittliga handläggningstiden för extra tillägg och inackorderingstillägg för studier i Sverige har förbättrats under 2005.

Andelen ansökningar om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande som hanterades inom tre veckor var 97 procent under 2005, vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med 2004. Samtidigt förbättrades den genomsnittliga handläggningstiden från fyra dagar under 2004 till tre dagar under 2005.

Den genomsnittliga handläggningstiden inom återbetalningsverksamheten har generellt sett varit kortare än inom tilldelningsverksamheten.

Tabell 8.5 CSN:s genomsnittliga handläggningstider, 2003–2005¹

Antal dagar			
Verksamhet	2003	2004	2005
Extra tillägg	25	41	31
Inackorderingstillägg	16	27	12
Studiemedel	17	16	13
Studiemedel, utland	33	31	26
Rekryteringsbidrag	4	4	3

Källa: CSN.

¹ Uppgiften avser den tid som går från det att ärendet kommer in till myndigheten och till dess att beslutet har expedierats (kompletteringstid ingår).

Styckkostnader

Styckkostnaderna inom CSN:s verksamhetsområde har sjunkit under 2005. Minskningen kan fortfarande till viss del förklaras av att utgifterna minskat då lokalkontor avvecklats i samband med omstruktureringen av verksamheten.

Styckkostnaderna inom studiemedelshanteringen har generellt minskat något. Ett ärende avseende studiemedel för studier i Sverige kostade 184 kronor 2005 jämfört med 186 kronor 2004.

Ärenden avseende rekryteringsbidrag har en relativt låg styckkostnad, 102 kronor per ärende. Kostnaden har minskat marginellt jämfört med tidigare år.

Styckkostnader inom återbetalningen var i stort sett oförändrade eller svagt minskande under 2005 jämfört med 2004.

Tillgänglighet och service

Under 2005 har antalet inkomna telefonsamtal ökat med två procent. Andelen samtal där den studerande begärt personlig service var 78 procent, vilket är en ökning med 4 procent. I regleringsbrevet för 2005 sattes som mål att andelen telefonsamtal som besvaras inom tre minuter skulle öka, men under 2005 minskade i stället andelen med 13 procentenheter till 40 procent. De åtgärder som myndigheten har vidtagit med anledning av uppdraget om att förbättra servicen har fått effekt och tillgängligheten har ökat. Åtgärderna resulterade i en positiv utveckling av servicenivån redan under andra halvåret 2005. Under 2006 har effekterna blivit tydligare och servicen har stabiliserats på en hög nivå. Under första kvartalet 2006 besvarades 80 procent av samtalen inom tre minuter. Den genomsnittliga väntetiden under perioden var 1½ minut.

Tabell 8.6 Nyckeltal för CSN:s service och information, 2003–2005*Tusental och procent*

Verksamhet	2003	2004	2005
Antal inkomna samtal	2 057	1 881	1 916
Antal telefonsamtal begär personlig service	1 757	1 495	1 558
- varav antal besvarade telefonsamtal	1 212	1 199	1 222
Andel besvarade samtal inom 3 minuter	40	53	40
Antal besök webbsida	6 300	7 700	8 600
Antal besök webbsvar	2 400	2 900	3 300
Antal besök talsvar	830	821	561

Källa: CSN.

Vidare skulle CSN enligt regleringsbrevet för 2005 öka andelen nöjda kunder. För femte året i rad genomförde därför myndigheten en kundundersökning, för att undersöka hur studerande med studiestöd och låntagare uppfattar servicen. Myndighetens undersökning visade att det övergripande NKI-index (Nöjd-kund-index) sjunkit något. Mest nöjda var studerande på grundskole- och gymnasienivå och minst nöjda var återbetalare.

Besöken på webbplatsen har ökat med 10,5 procent jämfört med 2004 och besöken på webbsvar ökade med 12 procent.

Organisationsstyrning

CSN har under 2005 haft en relativt låg personalomsättning. Av det totala antalet anställda 2005 var 67 procent kvinnor och 33 procent män. Trots medvetna satsningar vid de förhållandevis få externa rekryteringarna har det inte varit möjligt att minska den sneda könsfördelningen. Sjukfrånvaron har ökat något från 3,5 till 4,3 procent.

ÖKS

Under 2005 uppgick kostnaderna för ÖKS verksamhet till drygt 10 miljoner kronor. ÖKS hanterade under året cirka 5 750 ärenden, en minskning med cirka 570 ärenden jämfört med föregående år. Inkomna ärenden till ÖKS minskade under året med 11,5 procent jämfört med 2004.

Överklagandena avsåg främst stödformen studiemedel, dessa utgjorde 77 procent av det totala antalet inkomna ärendena. Överklaganden rörande studiehjälp och rekryteringsbidrag

utgjorde 16 respektive 5 procent av det totala antalet.

Under 2005 har 63 procent av alla ärenden avgjorts inom fem veckor. 99 procent av alla ärenden har avgjorts inom sex månader. Nämnden har bifallit cirka nio procent av ärendena. Nämndens beslut i enskilda ärenden har haft betydelse för regeltillämpning och praxis hos CSN.

Övrig studiestödsadministration

LO, TCO och Sibus som administrerar korttidsstödet har under 2005 uppnått målet om en genomsnittlig handläggningstid på högst tre veckor.

8.3.2 Politikens inriktning

Unga studerande

Antalet unga studerande på gymnasienivå som fått studiehjälp under 2005 ligger på en fortsatt hög nivå. Nästan samtliga studerande som avslutar grundskolan går vidare till gymnasiala studier. Således beror antalet studiehjälpstagare på befolkningsutvecklingen i åldrarna 16–20 år.

Vuxna studerande

Ekonomi är viktig för att studerande skall kunna bedriva sina studier framgångsrikt. Eftersom beloppsnivåerna och inkomstgränserna i studiemedelssystemet är så centrala för de studerande avser regeringen att under mandatperioden se över dessa områden. Regeringen anser att alla studerande på en och samma utbildning skall ha lika finansieringsvillkor och strävar därför efter att all studiefinansiering skall omfattas av ett samordnat och sammanhållet studiestödssystem.

De studerandes studiesociala situation har länge varit eftersatt. Studiemedlen måste samverka bättre med de sociala trygghetssystemen, så att den enskilde har möjlighet att försörja sig och leva ett tryggt liv under studietiden. Samspillet mellan studiestödssystemet, bostadsbidraget, socialförsäkringssystemet, försörjningsstödet och arbetslöshetsförsäkringen behöver därför ses över. Situationen för studerande med barn behöver ges särskild uppmärksamhet. Även studenthälsovården behöver granskas ur ett studiesocialt perspektiv. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning som skall se över de studerandes studiesociala situation.

Ett system för finansiering av studier för vuxna med behov av grundläggande och gymnasial utbildning måste vara enkelt, hållbart och uppfattas som rättvist. Det måste dessutom vara relativt likvärdigt i konstruktion med motsvarande system för studier på högre nivå. Det är inte rättvist att personer som är över 25 år och som redan har gjort sitt inträde på arbetsmarknaden skall gynnas i studiestödssystemet. Regeringen anser därför att rekryteringsbidraget till vuxenstuderande skall avvecklas fr.o.m. den 1 januari 2007. Vuxenstuderande skall i stället

omfattas av det reguljära studiemedelssystemet. Enligt regeringens uppfattning är rekryteringsbidraget ett uttryck för en olycklig sammanblandning av utbildningspolitik och arbetsmarknadspolitik. De studerande som under innevarande år redan beviljats rekryteringsbidrag skall ha möjlighet att fullfölja planerade studier med stödet. Övergångsbestämmelser skall utformas i enlighet med detta. Regeringen avser att snarast återkomma till riksdagen i denna fråga.

Studerande utomlands

Sverige behöver välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och skapa ekonomisk tillväxt. En högre utbildning med en konkurrenskraftig kvalitet och möjlighet till studiefinansiering är en förutsättning för att åstadkomma detta. I jämförelse med andra länder har Sverige en hög andel studerande som förlägger delar eller hela sin utbildning utomlands. Det svenska studiestödssystemet bidrar starkt till denna internationellt sett höga mobilitet.

Återbetalning

Utgångspunkten för återbetalningssystemet är att samtliga låntagare skall återbetala sina skulder. Samtidigt är det viktigt att behålla de omfattande trygghetsregler som gör det möjligt för en låntagare att hantera en bristande betalningsförmåga. Räntan på studielånet subventioneras med 30 procent för att öka likvärdigheten mellan studielån och andra lån.

Återbetalningen sker normalt under en lång tidsperiod och många låntagare har skulder även i tidigare återbetalningssystem. Antalet låntagare är högt och uppgår till cirka 1,4 miljoner personer och de flesta har lån i äldre återbetalningssystem. Därför är det viktigt att systemen ligger fast för en längre tidsperiod eftersom ändringar kan försvåra för låntagare som redan har studieskulder.

Regeringen avser att även fortsättningsvis följa utvecklingen på området eftersom ett stort antal personer berörs av systemet.

Studiestödsadministration

CSN:s handläggning av ärenden har effektiviserats under året med kortare handläggningstider och lägre styckkostnader. Fler beslut har fattats inom tre veckor och andelen ärenden som handläggs maskinellt har ökat. Det förekommer dock fortfarande att handläggningstiden för vissa ärendeslag överstiger tre veckor. Den försöksverksamhet med elektronisk studiemedelsansökan som CSN bedriver sedan maj 2005 har dock fallit väl ut.

Regeringen anser att CSN skall handlägga alla kompletta ansökningar och bevilja studiestöd inom tre veckor från den dag ansökan inkommer till myndigheten. Regeringen utgår från att CSN vidtar åtgärder för att korta handläggningstiderna.

Under andra halvåret 2005 och under 2006 har CSN:s tillgänglighet och service via telefon förbättrats. Regeringen anser att den höga service-nivån via telefon måste upprätthållas.

Rättssäkerheten i handläggningen visar på brister. Regeringen anser att det är mycket viktigt med en hög rättssäkerhet och att arbetet med kvalitet i handläggningen därför måste fortgå.

Regeringen avser att fortsätta arbetet mot att förhindra felaktiga utbetalningar från bl.a. studiestödssystemet.

I 2006 års ekonomiska vårproposition aviserade den tidigare regeringen en förstärkning av CSN:s anslag med 3 miljoner kronor. Förstärkningen avser de ökade administrationskostnader som uppkom vid höjningen av studiebidraget i studiehjälpen. Regeringens bedömning är att förstärkningen även skall täcka administrationskostnader till följd av förslaget om möjlighet till delat barnbidrag och studiehjälp mellan föräldrar som inte lever tillsammans. Vissa engångsförstärkningar har också tillförts myndigheten bl.a. i samband med reformer på högskoleområdet och vid höjningen av beloppen i studiemedelssystemet.

ÖKS har under året uppnått ett bra resultat vad gäller måluppfyllelse avseende handläggningstider och service, även om det är något sämre jämfört med tidigare år. Kraven på rättssäkerhet innebär att myndighetsutövningen skall kännetecknas av förutsägbarhet och likabehandling. Myndighetens beslut skall vara konsekventa och samtidigt ta hänsyn till de personer som berörs. Nämndens verksamhet bidrar enligt

regeringens bedömning till att rättssäkerheten upprätthålls i studiestödssystemet.

Slutsats

Under de senaste åren har antalet studiestödstagare legat fast på en hög nivå. Resultaten av studiestödsverksamheten under 2005 visar att ett stort antal personer kan studera utan att hindras av sina ekonomiska resurser eller av funktionshinder. Verksamheten har därmed i allt väsentligt nått sitt syfte och har bidragit till att fylla de platser som utbildningsväsendet erbjuder och att målen för politikområdet uppnåts.

Verksamheten bör fortsätta i samma omfattning som under innevarande år med undantag för rekryteringsbidraget till vuxenstuderande.

9 Budgetförslag

9.1 Anslag

9.1.1 25:1 Statens skolverk

Tabell 9.25:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor

2005	Utfall	304 772	Anslags- sparande	15 953
2006	Anslag	305 191 ¹	Utgifts- prognos	308 420
2007	Förslag	356 926		
2008	Beräknat	512 893 ²		
2009	Beräknat	523 812 ³		

¹Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

²Motsvarar 504 460 tkr i 2007 års prisnivå.

³Motsvarar 504 460 tkr i 2007 års prisnivå.

Statens skolverk (Skolverket) är sektorsmyndighet för det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Skolverket skall bidra till målpuppfyllelsen inom politikområdet genom sina instruktionsenliga uppgifter, bl.a. att genom utbildningsinspektion granska kvaliteten i skolväsendet, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och vuxnas lärande.

Inom Skolverket finns även en särskild funktion, barn- och elevombudet för likabehandling, som har till uppgift att tillvarata barnets och elevens rätt i mål om skadestånd enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Regeringens överväganden

Skolverkets uppgifter är sedan den 1 mars 2003 koncentrerade främst på kvalitetskontroll genom uppföljning, utvärdering, utbildningsinspektion samt utveckling av styrdokument.

Prioriteringen av inspektionsuppdraget gör utbildningsinspektionen till den dominerande verksamheten. 44 kommuner och närmare 1 000 skolor inspekterades under 2005, vilket är i nivå med det nu gällande målet att alla kommuner och skolor skall inspekteras vart sjätte år. En effektutvärdering gjord av Ekonomistyrningsverket visar att de inspekterade kommunerna och skolorna upplever att inspektionen inriktar sig på rätt områden och att den genomförs på ett bra sätt. Inspektionens viktigaste effekter bedöms vara att den påverkar det egna förbättrings- och utvecklingsarbetet i en positiv riktning.

Skolverket arbetar även med tillsyn bl.a. på grundval av anmälningar från elever eller föräldrar. För att effektivisera handläggningen av enskilda ärenden där det förekommit uppgifter om grava missförhållanden har myndigheten inrättat en särskild funktion som snabbt kan komma ut och genomföra tillsyn.

Skolverket har de senaste åren gett ut ett antal stödmaterial i serien Allmänna råd och kommentarer, bl.a. gällande kvalitet i förskolan, individuella utvecklingsplaner samt likvärdig bedömning och betygssättning.

Skolverket har genomfört en omorganisering av sin verksamhet i syfte att öka effektiviteten och säkerställa den interna kvalitetssäkringen. Inom myndigheten pågår även ett fortlöpande arbete med att förbättra den ekonomiska styrningen och administrationen. 2005 års revisions-

berättelse var utan anmärkning och ekonomi-administrationen gavs betyget AA av Ekonomistyrningsverket.

Den 1 april 2006 inrättades en särskild funktion, barn- och elevombudet för likabehandling, inom Skolverket och verkets instruktion ändrades med anledning av detta. Ombudet har till uppgift att utföra Skolverkets uppgifter enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever när det gäller att tillvarata barns och elevers enskilda rätt. Ombudet skall bedriva sitt arbete självständigt i förhållande till myndighetens övriga verksamhet. Ombudet skall i sitt tillsynsarbete beakta Skolverkets övriga tillsyn och förväntas ha ett nära samarbete med de delar av verket som har detta ansvar. Tre miljoner kronor har tillförts anslaget genom tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition. Från 2007 ökas anslaget med motsvarande belopp genom minskning av anslag 25:4 *Specialpedagogiska institutet*. En miljon kronor per år överförs 2007–2009 till utgiftsområde 4, anslag 4:5 *Sveriges domstolar* som kompensation för ökad belastning på domstolarna i samband med införandet av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Från anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* överförs 50 miljoner kronor avseende nationella prov.

Vidare avser regeringen att tillföra 150 miljoner kronor från 2008 för främst utökad utbildningsinspektion.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 356 926 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:1 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	302 191	302 191	302 191
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 735	7 833	14 433
Beslut	2 000	152 033	155 270
Överföring till/från andra anslag	50 000	50 836	51 918
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	356 926	512 893	523 812

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.2 25:2 Myndigheten för skolutveckling

Tabell 9.25:2 Anslagsutveckling för Myndigheten för skolutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	96 373		1 237
2006	95 711 ¹		96 258
2007	Förslag	97 536	
2008	Beräknat	99 206 ²	
2009	Beräknat	101 321 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 97 536 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 97 536 tkr i 2007 års prisnivå.

Myndigheten för skolutveckling har i uppgift att stödja den lokala verksamhetsutvecklingen i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola och vuxenutbildning i syfte att uppnå ökad måluppfyllelse och likvärdighet i utbildningen. Stödet ges i form av generella utvecklingsinsatser med fokus på nationellt prioriterade områden och i form av riktat utvecklingsstöd främst genom att stödja kvalitetsutvecklingsarbete och utveckling av lärande och lärmiljöer. Myndigheten skall även främja kompetensutveckling av personal samt svara för den statliga rektorsutbildningen m.m.

Regeringens överväganden

Myndigheten för skolutveckling har en roll när det gäller att stimulera den lokala utvecklingen inom förskoleverksamheten, skolbarns-

omsorgen, förskoleklassen, skolan och insatser för vuxnas lärande. Myndigheten har sedan den inrättades i mars 2003 utvecklat sin verksamhet för att möta målgruppernas olika behov av stöd i sitt utvecklingsarbete.

Myndigheten skall prioritera insatser som leder till ökad måluppfyllelse i skolan.

2005 års revisionsberättelse var utan anmärkning och ekonomiadministrationen gavs betyget AA av Ekonomistyrningsverket, dvs. det högsta betyget i skalan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 97 536 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	95 711	95 711	95 711
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 825	3 495	5 610
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	97 536	99 206	101 321

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.3 25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tabell 9.25:3 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2005	Utfall	265 522		Anslags-sparande	21 356
2006	Anslag	445 876 ¹		Utgifts-prognos	454 429
2007	Förslag	1 138 511			
2008	Beräknat	1 498 752 ²			
2009	Beräknat	1 684 052 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 463 985 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 606 481 tkr i 2007 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att främja utveckling av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola och vuxenutbildning. Anslaget finansierar främst insatser som Myndigheten för

skolutveckling vidtar för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola och vuxenutbildning. Stödet avser såväl verksamheter med kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för statlig rektorsutbildning och annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet samt för administration, uppföljning och utvärdering av vissa uppdrag.

Anslagssparandet från 2005 förklaras av att vissa utgifter förskjutits till innevarande år. Detta förklarar att utgiftsprognosen för 2006 överstiger anvisat anslag.

Regeringens överväganden

För lärares kvalificerade fortbildning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning utökas anslaget med 350 miljoner kronor. Satsningen på lärares kvalificerade fortbildning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning avser regeringen att förstärka från 2008 så att dessa insatser beräknas omfatta 750 miljoner kronor och 950 miljoner kronor 2009. Regeringen avser att utforma satsningen så att den beräknas omfatta 700 miljoner kronor läsåret 2007/08.

För fortbildning av obehöriga lärare och validering ökar anslaget med 60 miljoner kronor.

För implementering av forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning ökar anslaget med 10 miljoner kronor.

Anslaget utökas vidare med 121 miljoner kronor 2007 för utredning och ev. implementering av nya mål och betygskriterier, för utveckling och implementering av kontrollstationer och likvärdiga betyg, för utredning om gymnasieskolan och för satsningar på funktionshindrade elever, inklusive återupprättande av Eke- och Hällsboskolan till statliga specialskolor. De i stycket nämnda insatserna beräknas 2008 omfatta 180 miljoner kronor. Ökningen hänförs i första hand till insatser för funktionshindrade elever.

För att ytterligare förstärka resurserna till arbetet med skolor i segregerade områden ökas anslaget med 155 miljoner kronor 2007.

För att förbättra måluppfyllelsen i de skolor med låg måluppfyllelse och/eller med hög andel elever med utländsk bakgrund får skolhuvudmän

möjlighet att söka statsbidrag för att anställa främst lärare. Kommunal medfinansiering krävs enligt uppdraget. Anslaget ökas av den anledningen med 150 miljoner kronor. Vidare ökar anslaget med 15 miljoner kronor för bidrag till sommarskolor.

En förbättrad studie- och yrkesvägledning är en prioriterad satsning för att elever skall kunna göra väl underbyggda val i förhållande till arbetsmarknadens efterfrågan. Anslaget har ökat med 10 miljoner kronor.

För vardera året 2007 och 2008 ökar anslaget med 50 miljoner kronor för att få till stånd en utökad samverkan mellan skola, polis, socialtjänst samt barn- och ungdomspsykiatri. Kommunal medfinansiering förväntas enligt uppdraget.

I syfte att öka kunskaperna om skillnaderna mellan flickors och pojkars inlärning och finna åtgärder som förbättrar pojkars resultat ökas anslaget med 10 miljoner kronor för år 2007.

För utvecklingsinsatser inom yrkesutbildningsområdet utökas anslaget med 20 miljoner kronor. Vidare utökas anslaget med 5 miljoner kronor för uppbyggnad av regionala yrkesutbildningscentrum.

Från 2007 överförs 50 miljoner kronor till anslag 25:1 *Statens skolverk* avseende nationella prov. Dessutom har verksamheten Lexin och därmed 3 miljoner kronor flyttats till anslaget 28:13 *Institutet för språk- och folkminnen*.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 138 511 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:3 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	379 876	379 876	379 876
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 305	12 405	21 807
Beslut	808 330	1 160 729	1 337 927
Överföring till/från andra anslag	-53 000	-54 259	-55 559
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 138 511	1 498 752	1 684 052

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.4 25:4 Specialpedagogiska institutet

Tabell 9.25:4 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska institutet

Tusental kronor				
2005	Utfall	327 541	Anslags-sparande	20 518
2006	Anslag	364 920 ¹	Utgifts-prognos	367 354
2007	Förslag	367 117		
2008	Beräknat	373 156 ²		
2009	Beräknat	381 077 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 367 117 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 367 117 tkr i 2007 års prisnivå

Specialpedagogiska institutet är en rikstäckande myndighet för statens samlade stöd i specialpedagogiska frågor rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder.

Institutets uppgift är att ge specialpedagogiskt stöd till kommuner och andra huvudmän som ansvarar för förskoleverksamhet, skola, skolbarnsomsorg, vuxenutbildning och fristående skolor som står under statlig tillsyn. I uppdraget ingår att sprida information och kunskap inom det specialpedagogiska området samt att initiera och medverka i utvecklingsarbete inom området. Därutöver har institutet genom ett läromedelsråd i uppdrag att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder.

För budgetåret 2005 redovisas ett anslagssparande på 20 518 000 kronor. Anslagssparandet kan bl.a. förklaras med minskande lokalkostnader samt omorganisation, t.ex. när det gäller läromedelsproduktion.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	27 293	195 600	-168 307
Prognos 2006	0	19 000	145 400	-26 400
Budget 2007	0	15 000	130 200	-115 200

Intäkterna avser dels ersättning från kommunerna för elever vid Resurscenter syn Örebro samt Resurscenter tal och språk, dels intäkter från läromedelsförsörjningen. Dessa intäkter får

disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis skall täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter skall finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder skall ha tillgång till anpassade läromedel så att möjligheterna att utbilda sig blir så likvärdiga som möjligt jämfört med andra barn, ungdomar och vuxenstudier i samhället. Regeringen anser det därför vara ändamålsenligt att ansvaret för det statliga läromedelsåtagandet finns hos läromedelsrådet, som förutsätts arbeta på ett flexibelt sätt i nära samverkan med andra aktörer på området liksom den kommersiella marknaden. Anslaget får användas för att initialt finansiera utveckling och produktion av läromedel i nuvarande form och för att stimulera till att produktionen successivt förs över till den kommersiella marknaden.

Därutöver ingår i läromedelsrådets funktion fastställande av behovsanalyser, prioritering av behov, beslutande om resursfördelning samt framtagande av strategier för samverkan med förlag. Regeringen förutsätter att läromedelsförsörjningen för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder på detta sätt kontinuerligt förbättras.

Anslaget minskas med 3 miljoner kronor för att finansiera det nyinrättade barn- och elevombudet. Anslag 25:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp.

Riksrevisionen har inga anmärkningar på myndighetens årsredovisning.

Ekonomistyrningsverket har gett institutet högsta EA-värdet AA.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 367 117 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:4 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	367 920	367 920	367 920
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 197	8 285	16 271
Beslut	-3 000	-3 049	-3 114
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	367 117	373 156	381 077

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Läromedelsrådet är i behov av att kunna lämna förhandsbesked till förlag på den kommersiella marknaden. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2007, för ramanslaget 25:4 *Specialpedagogiska institutet* besluta om bidrag inklusive gjorda åtaganden som medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2008 och högst 6 000 000 kronor under 2009.

Tabell 9.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	0	3 915	6 615	8 115	
Nya åtaganden	3 915	6 000	6 500		
Infriade åtaganden	0	3 300	5 000	7 000	6 000
Utestående åtaganden	3 915	6 615	8 115		
Erhållet/förslaget bemyndigande		13 000	13 000		

9.1.5 25:5 Specialskolemyndigheten

Tabell 9.25:5 Anslagsutveckling för Specialskolemyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	243 945	4 692	
2006	Anslag	254 429 ¹	251 451
2007	Förslag	256 683	
2008	Beräknat	260 939 ²	
2009	Beräknat	266 462 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FIU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 256 683 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 256 683 tkr i 2007 års prisnivå.

Utbildningen i specialskolan har som mål att ge barn och ungdomar som är döva, dövblindfödda eller hörselskadade en till varje elevs förutsättningar anpassad utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan eller för berörda elever i särskolan. Förutsättningen för elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling är att de erbjuds en teckenspråkig miljö.

Myndigheten består av sex skolenheter, varav fem är regionala specialskolor för döva och hörselskadade elever och en är en nationell specialskola för döva och hörselskadade med utvecklingsstörning samt för dövblindfödda elever.

För budgetåret 2005 redovisas ett anslagssparande på 4 692 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.5 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	107 294	351 239	-243 945
Prognos 2006	0	106 000	362 000	-256 000
Budget 2007	0	108 000	367 500	-259 500

Avgifterna utgörs av ersättning från kommunerna för elever i specialskola. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Prognosen utgår från regeringens beslut (SKOLFS 2006:2) om att avgifterna för elever i värdkommunerna, dvs. de kommuner där verksamheten är belägen, skall uppgå till 35 500 kronor per elev och år och att avgiften för elever från andra kommuner skall uppgå till 103 700 kronor per elev och år. Avgifterna utsätts för prövning årligen.

Det ekonomiska målet är att intäkterna från Specialskolemyndighetens verksamhet delvis skall täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsinkomster skall finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Specialskolemyndigheten har under verksamhetsåret genomfört fortsatta verksamhetsanpassningar för att få en budget i balans. Bakgrunden är ett minskat elevantal p.g.a. demografiska förändringar. Myndigheten bedömer att arbetet varit framgångsrikt och verksamhetsårets kostnader och intäkter är i balans. Vidare har myndigheten aktivt arbetat med den individuella utvecklingsplanen (IUP), utvecklingen av skolornas tvåspråkiga miljö samt skolornas arbete med att vara en tydlig samverkanspartner regio-

nalt och nationellt. Utvärderingar visar att såväl elever som vårdnadshavare är nöjda med verksamheten.

Den tidigare regeringen gav Specialskolemyndigheten flera uppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2006 som rör kvaliteten inom utbildningen. Exempelvis fick Specialskolemyndigheten i samråd med Statens skolverk i uppdrag att analysera och redovisa eventuella skillnader i måluppfyllelse mellan specialskolans elever och elever som är döva eller hörselskadade men deltar i annan skolform. Bättre komparativ statistik kring målgruppens måluppfyllelse behövs och det är till gagn för såväl elever och för skolornas personal.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 256 683 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	254 429	254 429	254 429
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 254	6 510	12 033
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	256 683	260 939	266 462

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.6 25:6 Särskilda insatser på skolområdet

Tabell 9.25:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser på skolområdet

Tusental kronor

År	Utfall	278 898	Anslags-sparande	4 678
2005	Utfall	278 898	Anslags-sparande	4 678
2006	Anslag	295 388 ¹	Utgifts-prognos	291 192
2007	Förslag	301 739		
2008	Beräknat	312 568 ²		
2009	Beräknat	324 094 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 301 739 tkr i 2007 års prishnivå.

³ Motsvarar 301 739 tkr i 2007 års prishnivå.

Under detta anslag beräknar regeringen medel för i huvudsak:

- bidrag till kommuner för samordnade regionala utbildningsinsatser för elever med funktionshinder och samordnade utbildningsinsatser avseende särskild undervisning på sjukhus m.m. enligt förordningen (1991:931) om statsbidrag till särskilda insatser på skolområdet,
- ett elevbaserat tilläggsbidrag till Göteborgs, Kristianstads, Stockholms och Umeå kommuner för speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever (Rh) från hela landet,
- bidrag till Örebro kommun enligt avtal mellan staten och kommunen om viss statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro för döva och hörselskadade elever (RGD/RGH) och
- särskilda statsbidrag enligt avtal mellan staten och Sörmlands landsting samt Örebro kommun om bidrag till kostnader för viss riksrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever.

Regeringens överväganden

Specialpedagogiska institutet fick i regleringsbrev för år 2006 i uppdrag att senast den 1 juni 2006 redovisa fördelningen av bidrag per skolform som har gjorts i enlighet med dels förordningen (1991:931) om statsbidrag till särskilda insatser på skolområdet, dels riktlinjerna för anslaget 25:6 Särskilda insatser på skolområdet. Enligt uppdraget skulle institutet även redovisa hur användningen av bidragen skulle kunna utvecklas och effektiviseras.

Den 1 juni inkom Specialpedagogiska institutet med en redovisning av hur bidragen har fördelats mellan olika skolformer. Efter anhållan från institutet om ett förlängt uppdrag vad avser bedömningen av bidragens ändamålsenlighet och hur institutets användning av bidragen skulle kunna utvecklas och effektiviseras, har regeringen beslutat att institutet senast den 1 juni 2007 skall redovisa detta.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 301 739 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:6 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	295 388	295 388	295 388
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 351	17 180	28 706
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	301 739	312 568	324 094

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.7 25:7 Sameskolstyrelsen

Tabell 9.25:7 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

		Tusental kronor		
2005	Utfall	32 230	Anslags-sparande	3 113
2006	Anslag	33 246 ¹	Utgifts-prognos	36 453
2007	Förslag	26 026		
2008	Beräknat	26 474 ²		
2009	Beräknat	27 039 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 26 026 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 026 tkr i 2007 års prisnivå.

Sameskolstyrelsen är styrelse för sameskolorna och integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola. Sameskolstyrelsen skall främja och utveckla samisk undervisning och bör även informera om sameskolan och samisk undervisning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom.

Andamålet med anslaget är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sex sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola i nio kommuner. Utbildningen skall för sameskolan motsvara utbildningen t.o.m. årskurs 6 i grundskolan och för den integrerade samiska undervisningen t.o.m. årskurs 9 i grundskolan.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter inom förskoleklass, förskola och fritidshem för samiska barn.

Måluppfyllelsen i sameskolan bedöms vara god.

Anslagssparandet för 2005 är ställt till regeringens disposition med avsikt att användas till att täcka delar av det ackumulerade underskottet i den avgiftsbelagda verksamheten.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:7 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	7 577	10 061	12 855	-2 794
Prognos 2006	6 980	11 690	13 690	-2 000
Budget 2007	7 372	13 487	15 487	-2 000

De intäkter som Sameskolstyrelsen får disponera avser främst ersättning från kommuner för samisk förskola och fritidshem som Sameskolstyrelsen bedriver efter avtal med kommuner. Det ekonomiska målet är full kostnadstäckning för dessa verksamheter. Den ersättning som Sameskolstyrelsen erhåller från kommunerna medger inte full kostnadstäckning.

Riksrevisionen ansåg i sin granskning av Sameskolstyrelsens årsredovisning för 2004 att ett ställningstagande borde göras till kostnadsfördelning och underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten med förskola och fritidshem. Den tidigare regeringen uppdrog därför i regleringsbrevet för 2005 till Sameskolstyrelsen att i samarbete med Ekonomistyrningsverket utarbeta riktlinjer för kostnadsredovisning av de gemensamma kostnaderna för verksamhetsgrenen Samisk förskola och fritidshem samt förslag till avgifter för dessa verksamheter från kommunerna till Sameskolstyrelsen. Detta uppdrag är nu redovisat.

Regeringens överväganden

Elevantalet vid sameskolorna är i stort sett oförändrat medan antalet barn i förskolan ökat kraftigt under de tre senaste åren. För att fortsätta utveckla sameskolan som en särskild skolform för samerna som nationell minoritet är det angeläget med fortsatta insatser för att säkra både lärarförsörjning och läromedel för undervisningen i sameskolan. En särskild satsning sker under år 2006 på utveckling och produktion av

läromedel i den sydsamiska språkvarieteteten i samarbete mellan Sameskolstyrelsen och Myndigheten för skolutveckling.

Mot bakgrund av vad som redovisats i uppdraget från Sameskolstyrelsen i samarbete med Ekonomistyrningsverket rörande de ekonomiska förutsättningarna för den avgiftsfinansierade verksamheten föreslår regeringen följande.

I syfte att förenkla administrationen för Sameskolstyrelsen anser regeringen att regleringsbrevet för Sameskolstyrelsen bör ändras så att nuvarande tre verksamhetsgrenar, som till stor del är integrerade med varandra, slås samman till en verksamhetsgren.

Vidare bör det ekonomiska målet för verksamheten Samisk förskola och fritidshem ändras så att full kostnadstäckning inte längre måste gälla. Avgifterna skall endast behöva bidra till att täcka myndighetens kostnader.

En större enhetlighet bör eftersträvas i kommunernas avgifter till Sameskolstyrelsen för samisk förskola och fritidshem. Regeringen avser att uppdra åt Ekonomistyrningsverket att i samråd med Sameskolstyrelsen och berörda kommuner utarbeta förslag till hur avgifterna bör regleras i förordning.

Regeringen anser vidare att villkoren för Sameskolstyrelsens skolverksamhet (årskurs 1–6) bör ändras så att ersättningen från hemkommunerna kommer att disponeras av Sameskolstyrelsen i stället för, som för närvarande, tillföras inkomsttitel (staten). Samtidigt minskas anslaget. Genom förändringen ökar Sameskolstyrelsens handlingsutrymme och ansvar för sin ekonomi samt möjligheter till verksamhetsutveckling.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 026 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	33 246	33 246	33 246
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	280	857	1 585
Beslut	-7 500	-7 629	-7 792
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 026	26 474	27 039

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.8 25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Tabell 9.25:8 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	3 659 541		1 394
2006	Anslag	3 660 000 ¹		3 660 000
2007	Förslag	3 660 000		
2008	Beräknat	3 660 000		
2009	Beräknat	3 660 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FIU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

Under anslaget bekostas statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt det statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder som skall lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Under anslaget bekostas även Skolverkets kostnader för arbete med administration av rekvisitioner från kommunerna samt den uppföljning av reformens olika delar för vilken Skolverket skall ansvara. Kompensationen till kommunerna för de övriga delarna av reformen om maxtaxa och allmän förskola ges genom det generella statsbidraget under utgiftsområde 25, anslag 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning*. För den allmänna förskolan är kompensationen 1 200 miljoner kronor, för förskoleverksamhet för barn till arbetslösa och föräldralediga 300 respektive 200 miljoner kronor. Olika beräkningar om de ekonomiska effekterna av maxtaxan och den allmänna förskolans införande har redovisats. I budgetpropositionen för 2005

(prop. 2004/05:1) gjorde regeringen bedömningen att eventuella ekonomiska effekter har beaktats inom ramen för de ekonomiska tillskott till kommunerna som föreslogs i budgetpropositionen för 2005.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 660 000 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:8 Härledning av anslagsnivån 2006–2008

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 660 000	3 660 000	3 660 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2004 (bet. 200/05:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.9 25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tabell 9.25:9 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	134 364		-3 564
2006	Anslag	139 461 ¹		137 591
2007	Förslag	142 459		
2008	Beräknat	146 379 ²		
2009	Beräknat	150 384 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 142 459 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 142 459 tkr i 2007 års prisnivå.

Under detta anslag beräknar regeringen medel för i huvudsak:

- särskilt verksamhetsstöd till bl.a. vissa rikskryterande gymnasiala utbildningar och

förberedande dansutbildningar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Piteå,

- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève, särskilt statsbidrag till Göteborgs och Stockholms kommuner för IB-utbildning samt för IB-utbildning vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket,
- ersättning till kommun och landsting för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- bidrag till riksinternatskolor enligt avtal mellan staten och respektive riksinternatskola,
- statsbidrag till internationella grund- och gymnasieskolor,
- statsbidrag enligt förordningen (1996:565) om statsbidrag till kostnader för utlandsvenska elevers skolgång i Sverige samt
- statsbidrag till utbildning för barn till beskickningsmedlemmar.

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever.

Regeringens överväganden

Utbildning för barn till beskickningsmedlemmar m.m.

Regeringen bedömer att barn till beskickningsmedlemmar som inte anses som bosatta i Sverige, dvs. som enligt 5 § folkbokföringslagen (1991:481) inte skall folkbokföras i Sverige, bör ha rätt till viss utbildning och annan verksamhet. Barn till beskickningsmedlemmar som kommer från länder inom EU, länder som omfattas av EES eller från Schweiz har redan i dag rätt till utbildning m.m. med stöd av EG-rätten. Övriga barn till beskickningsmedlemmar har inte någon rätt till utbildning.

Regeringen har för avsikt att i förordning införa bestämmelser om att dessa barn skall tas emot i det offentliga skolväsendet och i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Barn till beskickningsmedlemmar som har rätt till utbildning m.m. med stöd av EG-rätten skall därvid tas emot i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola och motsvarande skolformer på samma villkor som barn och ungdomar som är bosatta i landet. Barn till beskick-

ningsmedlemmar från andra länder skall tas emot i utbildning som motsvarar skolplikten på samma villkor som barn som är bosatta i landet.

Regeringen avser att införa ett statsbidrag för att kompensera för de merkostnader som dessa förslag medför. Statsbidrag till utbildning utgår då för beskickningsmedlemmars barn som inte är folkbokförda i Sverige. Däremot utgår inte längre statsbidrag för elever som är folkbokförda eller på annan grund har rätt till utbildning. Denna elevgrupp skall fullt ut vara kommunernas ansvar. Enligt regeringens bedömning bör kostnaderna för beskickningsmedlemmars barns rätt till utbildning finansieras genom en omprioritering inom anslaget, motsvarande det bidrag som fram till den 1 juli 2007 lämnas till internationella skolor. Förändringen avses gälla fr.o.m. den 1 juli 2007.

Nordiska elever

Från anslaget utbetalas bidrag till en kommun för elever från annat nordiskt land, som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som kommunen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land. Läsåret 2005/06 lämnades bidrag för totalt 280 elever. Antalet elever för vilka ersättning utgår har successivt ökat. Skolverket har i ett uppdrag redovisat utvecklingen och lämnat förslag på förändringar. Vissa av förslagen kräver beredning inom Regeringskansliet.

Särskilt verksamhetsstöd

Elva kommuner fick verksamhetsstöd för utbildningar med särskild inriktning under 2005. Skolverket har haft i uppdrag att se över systemet med verksamhetsstöd och har lämnat förslag på förändringar. Förändringar av verksamhetsstödet bereds vidare inom Regeringskansliet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 142 459 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	139 461	139 461	139 461
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 998	6 918	10 923
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	142 459	146 379	150 384

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.10 25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 9.25:10 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	79 193		23 079
2006	Anslag	95 533 ¹	Utgifts-prognos	89 061
2007	Förslag	97 587		
2008	Beräknat	99 668 ²		
2009	Beräknat	101 841 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FIU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 97 587 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 97 587 tkr i 2007 års prisnivå.

Bidragsbestämmelserna finns i förordningen (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Enligt bestämmelserna lämnas statsbidrag till huvudmannen för en svensk utlandsskola, distansundervisning, kompletterande svensk undervisning och undervisning vid utländsk skola (internationell skola). Anslaget finansierar även lönekostnader m.m. som tillkommer nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna, samt utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet.

Anslagssparandet från 2005 har dragits in.

Regeringens överväganden

Det fanns 26 svenska utlandsskolor läsåret 2005/06 som bedrev undervisning på grundskolenivå och vid 19 av dessa fanns även elever i för-

skoleklass och vid 6 undervisning på gymnasienivå. Totalt deltog 673 statsbidragsberättigade elever i undervisning vid svenska utlandsskolor. I den kompletterande svenska undervisningen deltog 3 593 elever. I distansundervisning deltog 57 elever. Andelen statsbidragsberättigade elever har minskat något i jämförelse med föregående läsår, från 83 procent till 82 procent i grundskolan medan andelen däremot sjunkit från 35 procent till 30 procent i gymnasieskolan. Antalet elever i grundskolan fortsätter att sjunka.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 97 587 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:10 Härledning av anslagsnivån 2006–2008

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	95 533	95 533	95 533
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 054	4 135	6 308
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	97 587	99 668	101 841

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2004 (bet. 200/05:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2005 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.11 25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande

Tabell 9.25:11 Anslagsutveckling för Nationellt centrum för flexibelt lärande

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2005	Utfall	89 829	Anslags-sparande	2 383
2006	Anslag	100 151 ¹	Utgifts-prognos	100 683
2007	Förslag	100 917		
2008	Beräknat	102 726 ²		
2009	Beräknat	104 989 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 100 917 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 100 917 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar:

- verksamheten vid myndigheten Nationellt centrum för flexibelt lärande,

- utgifter för utvecklingsprojekt inom folkbildningen och kommunernas vuxenutbildning,
- utgifter för utvecklingen av Folkbildningsnätet, och
- utgifter för utvecklingen av läromedel för vuxenstudier med teckenspråk som första språk.

Anslagssparande 2005 har uppstått på grund av att förväntade utgifter under hösten 2005 realiserats först under våren 2006.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Nationellt centrum för flexibelt lärande tillhandahåller bl.a. avgiftsbelagd utbildning främst till kommuner och privata arbetsgivare, är värmyndighet för Valideringsdelegationen och kontaktmyndighet för det nordiska nätverket för vuxnas lärande. Myndigheten främjar också flexibelt lärande genom att delta i utvecklingsprojekt hos vissa statliga myndigheter.

Tabell 9.25:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	17 061	15 772	3 215
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2006	19 000	19 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2007	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis skall bedrivas i samma omfattning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 100 917 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:11 Härlledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	100 151	100 151	100 151
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	766	2 575	4 838
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	100 917	102 726	104 989

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.12 25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning

Tabell 9.25:12 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	154 030	22 418	
2006	Anslag	154 902 ¹		155 062
2007	Förslag	309 763		
2008	Beräknat	317 115 ²		
2009	Beräknat	324 475 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 310 110 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 310 443 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar:

- statsbidrag till kompletterande utbildningar enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar,
- statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning för sådan kommunal påbyggnadsutbildning som 2005 överförts till statligt ansvar,
- särskilt verksamhetsstöd till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet,
- utveckling av svenskundervisning för invandrare,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet,

- särskilt verksamhetsstöd till riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd,
- särskilt verksamhetsstöd till ett nationellt kompetenscentrum för vuxnas lärande,
- särskilt verksamhetsstöd till nationella informationsinsatser om vuxenutbildning,
- särskilt stöd till vuxenutbildning,
- utgifter för vidareutveckling av samhällsinformationen till nyanlända invandrare, och
- försöksverksamhet och utvecklingsarbete inom vuxenutbildningsområdet.

Anslagssparandet från 2005 har uppstått till följd av åtgärder för att undvika överskridanden av utgiftstaket som vidtogs under 2004 och 2005. Drygt 20 miljoner kronor har bortförts genom indragning.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning.

Anslaget ökas med 5 miljoner kronor 2007 och beräknas öka med 5 miljoner kronor 2008 och 2009 med anledning av ett förslag i propositionen Vissa frågor om vuxnas lärande, m.m. (prop. 2005/06:148) om en fortsatt satsning på kompetensutveckling av lärare inom svenskundervisning för invandrare.

I folkbildningspropositionen Lära, växa, förändra (prop. 2005/06:192) bedömdes att det bör prövas om statens stöd till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet kan kanaliseras direkt till idrotten. Med anledning därav skall utgifter för denna verksamhet inte längre finansieras från anslaget 25:1 *Bidrag till folkbildningen*, utgiftsområde 17 utan skall finansieras från detta anslag och anslaget ökas därför med 140 miljoner kronor.

Vidare skall anslaget 25:77 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* förstärkas med 1 miljon kronor med anledning av det nya utbildningsprogrammet som under kommande programperiod får en utökad budget. För att bidra till finansieringen av förstärkningen skall detta anslag minskas med samma belopp.

Övriga förändringar avser huvudsakligen en återföring av resurser som överförts till utgiftsområde 17 under 2005 och 2006 för att förstärka ungdomspolitikerna.

Vid beräkningen av anslaget har hänsyn tagits till att 680 000 kronor förs 2007 och 340 000 kronor avses föras 2008 till anslaget 1:14 *E-legitimationer* utgiftsområde 2 Samhälls-ekonomi och finansförvaltning, avseende den tidigare regeringens treåriga program för att stimulera en ökad användning av e-legitimationer.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 309 763 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:12 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	161 902	161 902	161 902
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 480	7 216	10 955
Beslut	3 320	3 750	4 181
Överföring till/från andra anslag	141 061	144 248	147 438
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	309 763	317 115	324 475

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.13 25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Tabell 9.25:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	17 927	Anslags-sparande	526
2005	Utfall	17 927	Anslags-sparande	526
2006	Anslag	22 218 ¹	Utgifts-prognos	22 340
2007	Förslag	25 927		
2008	Beräknat	23 278 ²		
2009	Beräknat	23 772 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 900 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 899 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar verksamheten vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Myndighetens uppgifter är bl.a. att:

- besluta om statsbidrag eller särskilda medel enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning till utbildningsanordnare som kan anordna kvalificerad yrkesutbildning,

- ha ett övergripande nationellt planeringsansvar och lämna förslag om de ekonomiska ramarna för den kvalificerade yrkesutbildningen,
- följa upp den kvalificerade yrkesutbildningen och säkerställa dess kvalitet,
- främja utvecklingen av den kvalificerade yrkesutbildningen, och
- informera och sprida kunskap om den kvalificerade yrkesutbildningen.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning.

Utgifterna ökar från och med 2007 då administrationskostnader för stöd till vissa kommunala påbyggnadsutbildningar, som överförts till statligt kostnadsansvar 2005 och som tidigare finansierats från anslaget 25:16 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar*, skall finansieras från detta anslag. Med anledning av detta ökas anslaget med 3 500 000 kronor. Utgifterna beräknas minska när administrationskostnaderna för den tillfälliga platsökningen under 2006–2009, som aviserats i 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) upphör.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 25 927 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:13 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	22 218	22 218	22 218
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	209	579	1 064
Beslut		-3 078	-3 143
Överföring till/från andra anslag	3 500	3 558	3 634
Övrigt		1	0
Förslag/beräknat anslag	25 927	23 278	23 772

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.14 25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Tabell 9.25:14 Anslagsutveckling för Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	783 147	Anslags-sparande	40 034
2005	Utfall	783 147	Anslags-sparande	40 034
2006	Anslag	1 118 381 ¹	Utgifts-prognos	1 015 881
2007	Förslag	1 139 596		
2008	Beräknat	1 126 215		
2009	Beräknat	1 154 667		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar:

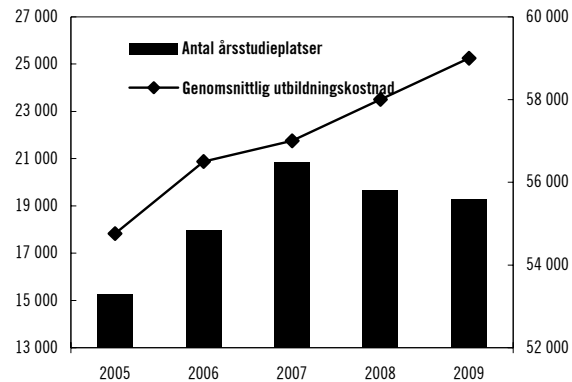
- statligt stöd och kostnader för personskadeförsäkring samt ansvarsförsäkring under lärandet i arbete (LIA) för studerande enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning, och
- statsbidrag enligt förordningen (2004:167) om statligt stöd till försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Anslagssparandet från 2005 på drygt 40 miljoner kronor har uppstått för att beviljat stöd till kvalificerad yrkesutbildning inte helt utnyttjats av utbildningsanordnarna. Det uppkomna anslagssparandet från 2005 har bortförts genom

indragning. Även 2006 förväntas utgiften bli lägre än anvisade medel av samma skäl.

Den viktigaste utgiftsstyrande faktorn är hur stor del av planerade utbildningsplatser som realiserats hos utbildningsanordnarna.

Diagram 9.1 Antal årsstudieplatser och genomsnittlig utbildningskostnad, utfall 2005 och prognos 2006–2009

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 238 837 000 kronor under 2008 och högst 561 163 000 kronor under perioden 2009–2012.

Tabell 9.25:14 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	1 318 258	1 320 660	1 661 160		
Nya åtaganden	899 980	1 197 227	1 203 667		
Infriade åtaganden	897 578	856 727	1 204 919	1 238 837	561 163
Utestående åtaganden	1 320 660	1 661 160	1 659 908		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 150 000	2 178 720	1 800 000		

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning. Utgifterna beräknas minska med drygt 60 miljoner kronor 2008 och med ytterligare 30 miljoner kronor 2009 till följd av att den tillfälliga platsökningen under 2006–2009, som aviserats i 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) stegvis upphör.

Vidare beräknas utgifterna öka då utgifter för vissa kommunala påbyggnadsutbildningar, som överförts till statligt kostnadsansvar 2005 och som tidigare finansierats från anslaget 25:16 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar*, överförs till detta anslag i tilläggsbudget. Med anledning av detta ökas anslaget med 184 212 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 139 596 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:14 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	929 362	929 362	929 362
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-60 000	-90 000
Övriga makroekonomiska förutsättningar	26 022	72 582	131 034
Volym			
Överföring till/från andra anslag	184 212	184 212	184 212
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 139 596	1 126 156	1 154 608

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.15 25:15 Valideringsdelegationen

Tabell 9.25:15 Anslagsutveckling för Valideringsdelegationen

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	14 619		7 544
2006	Anslag	18 390 ¹	18 019
2007	Förslag	18 499	
2008	Beräknat	0	
2009	Beräknat	0	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar verksamheten vid Valideringsdelegationen.

Delegationen har till uppgift att i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens:

- främja kvalitet, legitimitet och likvärdighet,
- bedriva och stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer,
- stärka och främja ett regionalt samarbete,
- informera, och
- utforma förslag om vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att säkerställa en verksamhet med validering.

Anslagssparandet från 2005 har uppstått till följd av åtgärder för att undvika överskridanden av utgiftstaket som vidtogs under 2004 och 2005. Drygt 7 miljoner kronor har bortförts genom indragning.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning och bedömer att verksamheten även 2007 skall bedrivas i samma omfattning. Delegationens uppdrag upphör vid utgången av 2007.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 18 499 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:15 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	18 390	18 390	18 390
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	109	493	944
Beslut		-18 883	-19 334
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	18 499	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.16 25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar

Tabell 9.25:16 Anslagsutveckling för Utveckling av påbyggnadsutbildningar

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	109 450		14 800
2006	Anslag	109 109 ¹	Utgifts-prognos	107 170
2007	Förslag	107 151		
2008	Beräknat	107 184		
2009	Beräknat	107 225		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar statligt stöd och administrationskostnader hänförliga till hanteringen av stödet inklusive Statens skolverks egna personalkostnader för vissa kommunala påbyggnadsutbildningar som överförts till statligt kostnadsansvar i form av viss statligt finansierad påbyggnadsutbildning och kompletterande utbildning. Stödet utbetalas enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar och förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. Detta anslag skall finnas under en övergångsperiod tills en slutlig avstämning sker mellan överförda belopp och överförd utbildningskapacitet.

Tidigare finansierades också statligt stöd för vissa kommunala påbyggnadsutbildningar som överförts till statligt kostnadsansvar i form av kvalificerad yrkesutbildning, högskoleutbildning och folkhögskoleutbildning från detta anslag. I tilläggsbudget föreslås att utgifter för stöd till kvalificerad yrkesutbildning från och med 2006 finansieras från anslaget 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning*. Utgifter för högskoleutbildning skall från och med 2007 finansieras från anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*, utgiftsområde 23.

Anslagssparandet från 2005 på drygt 14 miljoner kronor har huvudsakligen uppstått för att beviljat statligt stöd till kvalificerad yrkesutbildning inte helt utnyttjats av utbildningsanordnarna. Det uppkomna anslagssparandet har bortförts genom indragning.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 6 Vuxenutbildning.

Anslaget minskas med drygt 190 miljoner kronor från och med 2007 på grund av att vissa verksamhetskostnader skall finansieras från andra anslag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 107 151 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:16 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	298 128	298 128	298 128
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-190 977	-190 944	-190 903
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 151	107 184	107 225

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.17 25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	1 177 444		0
2006	Anslag	1 200 693 ¹	Utgifts-prognos	1 179 355
2007	Förslag	1 223 989		
2008	Beräknat	1 246 480 ²		
2009	Beräknat	1 274 695 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 223 989 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 223 989 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.25:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	724	803	-79
Prognos 2006	0	750	750	0
Budget 2007	0	800	800	0

Tabell 9.25:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	234 060	237 332	-3 272
(varav tjänsteexport)	43 068	43 931	-863
Prognos 2006	238 000	243 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	45 000	45 000	0
Budget 2007	242 700	247 700	-5 000
(varav tjänsteexport)	45 000	45 000	0

Regeringens överväganden*Resultatinformation*

Uppsala universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsprestationer motsvarande 46,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet har därför utnyttjat tidigare uppkommet anslags-sparande om 40,1 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:17 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	800	963	1 220	327
Sjuksköterskeexamen	610	592	670	184
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	605	639	635	193
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	320	105
Lärarexamen med inriktning mot senare år	1 280	1 001	1 375	320

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet uppnått målet att utbilda minst 5 000 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har ökat 2005 i förhållande till 2004.

Universitetets enskilda särskilda åtagande har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget ökar med 4 450 000 kronor efter en bedömning av universitetets rekryterings-möjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:17 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 212 362
<i>Särskilda åtaganden</i>	
– nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 671
– internationell lärarfortbildning	7 816
– sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 140
Summa	1 223 989

Tabell 9.25:17 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 200 693	1 200 693	1 200 693
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 628	31 867	59 767
Beslut	13 668	13 919	14 234
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 223 989	1 246 480	1 274 695

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.18 25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	1 178 834		7 116
2006	Anslag 1 208 652 ¹		1 208 652
2007	Förslag 1 286 995		
2008	Beräknat 1 341 052 ²		
2009	Beräknat 1 371 408 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 316 854 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 316 854 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:18 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMRÅDE	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Humanistisk- sambällsvetenskapligt	438	513	440	95
Medicinskt	448	544	450	128
Naturvetenskapligt ¹	445	590	450	150

¹ Examinationsmålet för naturvetenskapligt vetenskapsområde inkluderar målet för tekniskt vetenskapsområde.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Uppsala universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:18 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	375	259	54 %	47 %
– härv licentiatnybörjare	7	12	57 %	42 %
Aktiva (ht) ¹	2 397	2 185	47 %	48 %
Doktorsexamina	372	367	45 %	47 %
Licentiatexamen	124	116	47 %	46 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 472, varav 16 procent var kvinnor och 84 procent var män.

Tabell 9.25:18 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	24 %	26 %	27 %	37	30%

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-sambällsvetenskapligt* med 12 797 000 kronor, *Medicinskt* med 15 317 000 kronor, varav 7 571 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor

och *Naturvetenskapligt* med 13 350 000 kronor. Vidare föreslås anslagsposten *Naturvetenskapligt* öka med 3 200 000 kronor för att förstärka universitetets informationsservice vid jordskalv m.m.

Anslaget föreslås vidare öka med 24 000 000 kronor genom att universitetet övertar ansvaret för verksamheten vid ett nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor (NKC). Motsvarande minskning föreslås på utgiftsområde 9, anslaget 18:1 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.*

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:18 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	375 273
Medicinskt	234 730
Naturvetenskapligt ¹	394 681
Kollegiet för samhällsforskning (SCASSS)	15 286
Ersättning för lokalhyror m.m.	243 025
Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor	24 000
Summa	1 286 995

¹ I anslagsposten naturvetenskapligt vetenskapsområde ingår medel för teknisk forskning och forskarutbildning.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:18 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 208 652	1 208 652	1 208 652
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 679	32 066	60 151
Beslut	68 664	100 334	102 605
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 286 995	1 341 052	1 371 408

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.19 25:19 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	1 477 188	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	1 601 215 ¹	Utgifts-prognos	1 572 760
2007	Förslag	1 628 680		
2008	Beräknat	1 658 607 ²		
2009	Beräknat	1 696 151 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 628 680 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 628 680 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	1 741	1 952	2 087	-135
Prognos 2006	1 873	2 100	2 100	0
Budget 2007	1 962	2 200	2 200	0

Tabell 9.25:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	229 712	222 054	7 658
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	235 000	235 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	240 000	240 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Lunds universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 49,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:19 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen och arkitektexamen	2 510	2 603	2 800	829
Sjuksköterskeexamen	570	605	680	174
Lärarexamen med inriktning mot senare år	90	105	90	9

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet uppnått målet att utbilda minst 7 600 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Universitetet gav inte någon yrkeslärarutbildning under 2005.

Universitetets särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att anslagsposten trafikflygarutbildning minskas med 5 348 000 kronor.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:19 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 603 744
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- nationellt resurscentrum i fysik	1 210
- trafikflygarutbildning	21 587
- omhändertagande av arkeologiska fynd	2 139
Summa	1 628 680

Tabell 9.25:19 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 601 215	1 601 215	1 601 215
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	12 855	42 514	79 721
Beslut	19 958	20 325	20 785
Överföring till/från andra anslag	-5 348	-5 446	-5 570
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 628 680	1 658 607	1 696 151

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.20 25:20 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	1 197 029	Anslags-sparande	7 226
2006	Anslag	1 227 032 ¹	Utgifts-prognos	1 227 032
2007	Förslag	1 279 376		
2008	Beräknat	1 334 291 ²		
2009	Beräknat	1 364 495 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 310 216 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 310 216 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet

examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:20 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	371	520	450	101,5
Medicinskt	414	520	480	152,5
Naturvetenskapligt	294	351	320	63
Tekniskt	440	482	450	142

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Lunds universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:20 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	443	327	50 %	49 %
– härav licentiatnybörjare	34	22	50 %	50 %
Aktiva (ht) ¹	3 063	2 799	46 %	46 %
Doktorsexamina	460	442	42 %	43 %
Licentiatexamen	91	112	30 %	30 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 572, varav 14 procent var kvinnor och 86 procent var män.

Tabell 9.25:20 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		KVINNOR
Nya professorer	20 %	17 %	26 %	49	29 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 10 413 000 kronor, *Medicinskt* med 15 893 000 kronor, varav

9 187 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor, *Naturvetenskapligt* med 8 694 000 kronor, *Tekniskt* med 7 341 000 kronor och *Konstnärligt utvecklingsarbete* med 178 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:20 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor	
VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	317 535
Medicinskt	213 674
Naturvetenskapligt	265 119
Tekniskt	223 848
Konstnärligt utvecklingsarbete	5 436
Ersättning för lokalhyror m.m.	253 764
Summa	1 279 376

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningar med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:20 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor	2007	2008	2009
	Anvisat 2006¹	1 227 032	1 227 032
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 826	32 553	61 065
Beslut	42 518	74 706	76 397
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 279 376	1 334 291	1 364 495

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.21 25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	Utfall	1 439 744		0
2006	Anslag	1 568 728 ¹		1 540 850
2007	Förslag	1 601 874		
2008	Beräknat	1 631 308 ²		
2009	Beräknat	1 668 235 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 601 874 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 601 874 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	2 441	2 713	-272
Prognos 2006	0	2 250	2 450	-200
Budget 2007	0	2 300	2 450	-150

Tabell 9.25:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	281 326	278 247	3 079
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	270 000	280 000	-10 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	275 000	280 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Göteborgs universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 112,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:21 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjukvårdskärläkarexamen	515	604	650	185
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härvav med inriktning mot förskola/förskoleklass	1 115	1 226	1 270	374
Lärarexamen med inriktning mot senare år	–	–	740	172
Lärarexamen med inriktning mot senare år	1 660	1 503	1 660	374

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet inte uppnått målet att utbilda minst 4 450 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Universitetets särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet ökar 4 626 000 kronor till fortsatt utbyggnad av utbildning som överförs från Hantverksskolan i Mariestad, Dacapo. Utbildningen beräknas då vara fullt utbyggd, vilket innebär att resurser motsvarande totalt 100 helårsstudenter har tillförts universitetet.

Regeringen föreslår vidare att takbeloppet ökar med 6 555 000 kronor för att en

konservatorsutbildning av hög internationell kvalitet skall kunna bedrivas vid universitetet.

Övriga förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:21 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 598 353
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i matematik	3 521
Summa	1 601 874

Tabell 9.25:21 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 568 728	1 568 728	1 568 728
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	12 600	41 657	78 110
Beslut	15 920	16 213	16 580
Överföring till/från andra anslag	4 626	4 711	4 818
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 601 874	1 631 308	1 668 235

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.22 25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	975 136	Anslags-sparande	5 886
2006	Anslag	997 049 ¹	Utgifts-prognos	997 049
2007	Förslag	1 044 536		
2008	Beräknat	1 090 474 ²		
2009	Beräknat	1 115 158 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 070 798 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 070 798 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:22 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	372	498	420	114
Medicinskt	450	432	430	123
Naturvetenskapligt	220	241	220	57

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Göteborgs universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:22 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	355	312	59 %	57 %
– härav licentiatnybörjare	41	45	63 %	73 %
Aktiva (ht) ¹	2 269	1 987	57 %	57 %
Doktorsexamina	285	292	57 %	55 %
Licentiatexamina	67	64	49 %	61 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 433, varav 21 procent var kvinnor och 79 procent var män.

Tabell 9.25:22 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	28 %	22 %	28 %	33	27 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 11 942 000 kronor, *Medicinskt* med 19 624 000 kronor, varav 11 143 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor, *Naturvetenskapligt* med 7 110 000 kronor, *Sekretariatet för genusforskning* med 500 000 kronor och *Konstnärligt utvecklingsarbete* med 327 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:22 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	322 520
Medicinskt	240 179
Naturvetenskapligt	192 017
Sekretariatet för genusforskning	7 033
Konstnärligt utvecklingsarbete	8 838
Botaniska trädgården	5 639
Ersättning för lokalhyror m.m.	268 310
Summa	1 044 536

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:22 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	997 049	997 049	997 049
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 984	26 451	49 619
Beslut	39 503	66 974	68 490
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 044 536	1 090 474	1 115 158

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.23 25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	916 654	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	1 028 803 ¹	Utgifts-prognos	1 010 520
2007	Förslag	1 047 039		
2008	Beräknat	1 066 279 ²		
2009	Beräknat	1 090 414 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 047 039 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 047 039 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2005	0	3 946	4 626	-680
Prognos 2006	0	3 811	4 327	-516
Budget 2007	0	3 887	4 414	-526

Tabell 9.25:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt–kostnad)
Utfall 2005	185 000	182 900	2 100
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	189 600	187 700	1 900
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	196 000	194 200	1 800
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Stockholms universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 10,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 3 800 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetets särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:23 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 007 821
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- nationellt resurscentrum i kemi	1 205
- stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	26 250
- Tolk- och översättarinstitutet	11 341
- studenters kostnader för deltagande i kurser i Nordens språk och litteratur	422
Summa	1 047 039

Tabell 9.25:23 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 028 803	1 028 803	1 028 803
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 272	27 329	51 234
Beslut	9 964	10 147	10 377
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 047 039	1 066 279	1 090 414

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.24 25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	997 254	6 020	
2006	Anslag 1 024 184 ¹		1 024 184
2007	Förslag 1 057 435		
2008	Beräknat 1 103 111 ²		
2009	Beräknat 1 128 081 ³		

¹ Inklusivt tillägsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tillägsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 083 206 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 083 206 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning. Anslaget täcker även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:24 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOmrÅDE	MÅL		UTFALL	
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	447	587	550	134,5
Naturvetenskapligt	453	474	455	112,5

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Stockholms universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:24 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	298	271	56 %	55 %
– härvärd licentiatnybörjare	24	29	50 %	66 %
Aktiva (ht) ¹	1 862	1 821	54 %	55 %
Doktorsexamina	281	240	53 %	48 %
Licentiatexamen	90	102	48 %	57 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 351, varav 20 procent var kvinnor och 80 procent var män.

Tabell 9.25:24 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	30 %	24 %	30 %	33	42 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 13 818 000 kronor och *Naturvetenskapligt* med 14 608 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:24 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSOmrÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	390 664
Naturvetenskapligt	412 996
Internationella meteorologiska institutet	2 053
Ersättning för lokalhyror m.m.	251 722
Summa	1 057 435

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:24 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 020 834	1 020 834	1 020 834
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 175	27 083	50 804
Beslut	28 426	55 193	56 443
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 057 435	1 103 111	1 128 081

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.25 25:25 Umeå universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2005	Utfall	1 047 133	63 123
2006	Anslag	1 085 988 ¹	Utgifts- prognos 1 057 415
2007	Förslag	1 107 722	
2008	Beräknat	1 128 076 ²	
2009	Beräknat	1 153 611 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 1 107 722 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 107 722 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	777	1 010	-233
Prognos 2006	0	573	573	0
Budget 2007	0	583	583	0

Tabell 9.25:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2005	186	196	-10
(varav tjänsteexport)	4	6	-2
Prognos 2006	185	190	-5
(varav tjänsteexport)	4	5	-1
Budget 2007	190	195	-5
(varav tjänsteexport)	4	4	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Umeå universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 26,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet har därför utnyttjat 26,2 miljoner kronor av tidigare uppkommet anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett återstående anslagssparande om 63,1 miljoner kronor. I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:25 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	400	528	500	180
Sjuksköterskeexamen	565	572	680	226
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	670	932	715	365
	–	–	250	49
Lärarexamen med inriktning mot senare år	1 365	1 477	1 430	290

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet inte uppnått målet att utbilda minst 4 050 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive

tidigare grundskolläroexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasieläroexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Universitetets särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:25 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 089 013
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	10 292
- utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 241
- bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 176
Summa	1 107 722

Tabell 9.25:25 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 085 988	1 085 988	1 085 988
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 710	28 825	54 060
Beslut	13 024	13 263	13 564
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 107 722	1 128 076	1 153 611

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10, rskr. 2005/06:370). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.26 25:26 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	683 285	Anslags-sparande	4 124
2006	Anslag	701 427 ¹	Utgifts-prognos	701 427
2007	Förslag	737 738		
2008	Beräknat	777 539 ²		
2009	Beräknat	795 139 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 763 509 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 763 509 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:26 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	160	203	210	59
Medicinskt	225	248	225	71
Naturvetenskapligt ¹	140	183	180	39

¹ Examinationsmålet för naturvetenskapligt vetenskapsområde inkluderar målet för tekniskt vetenskapsområde.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Umeå universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:26 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	204	163	51 %	49 %
– härav licentiatnybörjare	15	17	33 %	47 %
Aktiva (ht) ¹	1 253	1 104	53 %	52 %
Doktorsexamina	166	156	51 %	52 %
Licentiatexamen	30	46	63 %	37 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 243 varav 20 procent var kvinnor och 80 procent var män.

Tabell 9.25:26 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	28 %	34 %	34 %	17	24 %

Resursfördelning 2006

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 7 486 000 kronor, *Medicinskt* med 16 761 000 kronor, varav 9 867 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor, *Naturvetenskapligt* med 6 412 000 kronor och *Konstnärligt utvecklingsarbete* med 35 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.25:26 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	222 592
Medicinskt	214 880
Naturvetenskapligt ¹	190 669
Konstnärligt utvecklingsarbete	1 035
Ersättning för lokalhyror m.m.	108 562
Summa	737 738

¹ I anslagsposten naturvetenskapligt vetenskapsområde ingår medel för teknisk forskning och forskarutbildning.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:26 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	701 427	701 427	701 427
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	5 617	18 609	34 907
Beslut	30 694	57 503	58 805
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	737 738	777 539	795 139

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.27 25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2005	Utfall	1 116 517		0
2006	Anslag	1 186 040 ¹	Utgifts-prognos	1 164 963
2007	Förslag	1 211 993		
2008	Beräknat	1 234 264 ²		
2009	Beräknat	1 262 202 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.² Motsvarar 1 211 993 tkr i 2007 års prisnivå.³ Motsvarar 1 211 993 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2005	0	735	894	-159
Prognos 2006	0	735	735	0
Budget 2007	0	735	735	0

Tabell 9.25:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2005	127 879	127 552	327
(varav tjänsteexport)	6 440	6 405	35
Prognos 2006	132 000	132 000	0
(varav tjänsteexport)	6 500	6 500	0
Budget 2007	137 000	137 000	0
(varav tjänsteexport)	6 500	6 500	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Linköpings universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 13,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:27 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	2 340	2 446	2 810	757
Sjuksköterskeexamen	715	683	890	245
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	750	839	250	238
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	250	78
Lärarexamen med inriktning mot senare år	905	1 007	905	303

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 7 700 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasilärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har ökat 2005 i förhållande till 2004.

Universitetets särskilda åtagande har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:27 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 210 329
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i teknik	1 664
Summa	1 211 993

Tabell 9.25:27 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 186 040	1 186 040	1 186 040
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 517	31 486	59 045
Beslut	16 436	16 738	17 117
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 211 993	1 234 264	1 262 202

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.28 25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:28 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	475 218		2 869
2006	Anslag 488 961 ¹		488 961
2007	Förslag 514 008		
2008	Beräknat 549 698 ²		
2009	Beräknat 562 140 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 539 779 tkr i 2007 års prishnivå.

³ Motsvarar 539 779 tkr i 2007 års prishnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:28 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	108	149	160	40
Medicinskt	175	217	200	50,5
Tekniskt	297	315	310	92

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Linköpings universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:28 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	187	198	41 %	48 %
– härav licentiatnybörjare	43	61	28 %	36 %
Aktiva (ht) ¹	1 329	1 277	42 %	44 %
Doktorsexamina	130	168	44 %	40 %
Licentiatexamina	87	96	25 %	28 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Höskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 264, varav 15 procent var kvinnor och 85 procent var män.

Tabell 9.25:28 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	ANTAL	ANDEL KVINNOR
Nya professorer	26 %	19 %	27 %	26	23%

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 4 346 000 kronor, *Medicinskt* med 9 520 000 kronor, varav 5 359 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av

kombinationsanställda läkares pensionsvillkor och *Tekniskt* med 7 265 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:28 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

VETENSKAPSOMRÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt ¹	110 420
Medicinskt	111 084
Tekniskt	184 597
Ersättning för lokalhyror m.m.	107 907
Summa	514 008

¹ Inklusiv Tema.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökning med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:28 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	488 961	488 961	488 961
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 916	12 972	24 334
Beslut	21 131	47 764	48 845
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	514 008	549 698	562 140

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.29 25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.25:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor				
2005	Utfall	557 528	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	586 293 ¹	Utgifts-prognos	575 874
2007	Förslag	615 565		
2008	Beräknat	626 876 ²		
2009	Beräknat	641 066 ³		

¹ Inklusiv tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 615 565 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 615 565 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för Karolinska institutet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	5 451			
Prognos 2006	5 000			
Budget 2007	5 000			

Tabell 9.25:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	438 586	439 354	-768
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	460 000	460 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	483 000	483 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Karolinska institutet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 38,8 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:29 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjuksköterskeexamen	1 120	1 076	1 340	429

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning. Karolinska institutets särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet ökas 2 663 000 kronor för utbildning i medicinsk fotvård och med 9 270 000 kronor efter en bedömning av Karolinska institutets rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökar med 2 000 000 kronor för att förstärka ersättningen för prov efter läkares allmäntjänstgöring.

Övriga förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:29 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	533 219
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- tandvårdscentral	78 180
- prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 166
Summa	615 565

Tabell 9.25:29 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	586 293	586 293	586 293
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 703	15 563	29 186
Beslut	21 906	22 309	22 813
Överföring till/från andra anslag	2 663	2 712	2 773
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	615 565	626 876	641 066

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.30 25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	763 869		4 611
2006	Anslag	783 715 ¹	Utgifts-prognos	783 715
2007	Förslag	830 128		
2008	Beräknat	867 258 ²		
2009	Beräknat	886 889 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 851 609 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 851 609 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:30 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Medicinskt	1 006	1 260	1 000	380,5

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Karolinska institutet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:30 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	441	434	59 %	61 %
– härav licentiatnybörjare	184	115	61 %	63 %
Aktiva (ht) ¹	2 168	2 224	61 %	61 %
Doktorsexamina	362	376	62 %	57 %
Licentiatexamina	62	56	63 %	77 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 308, varav 17 procent var kvinnor och 83 procent var män.

Tabell 9.25:30 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	27 %	21 %	30 %	25	20 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposten *Medicinskt vetenskapsområde* med 40 137 000 kronor, varav 17 353 000 kronor utgör kompensation för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:30 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Medicinskt	556 543
Ersättning för lokalhyror m.m.	273 585
Summa	830 128

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:30 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	783 715	783 715	783 715
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 276	20 793	39 003
Beslut	40 137	62 751	64 171
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	830 128	867 258	886 889

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.31 25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 9.25:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	883 042	96 225	
2006	941 851 ¹		911 772
2007	Förslag	959 886	
2008	Beräknat	977 525 ²	
2009	Beräknat	999 651 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 959 886 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 959 886 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för Kungl. Tekniska högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 6 930 000 kronor dragits in genom regeringsbeslut den 20 december 2005.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.25:31 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	118 364	119 614	-1 250
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	118 100	118 100	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	118 000	118 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden*Resultatinformation*

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 96,2 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:31 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen och arkitektexamen	5 230	4 928	5 000	1221

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Kungl. Tekniska högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.25:31 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	959 886
Summa	959 886

Tabell 9.25:31 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	941 851	941 851	941 851
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 552	24 998	46 882
Beslut	10 483	10 676	10 917
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	959 886	977 525	999 651

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.32 25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning**Tabell 9.25:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan**

Tusental kronor

2005	Utfall	655 666	Anslags- sparande	3 958
2006	Anslag	673 224 ¹	Utgifts- prognos	673 224
2007	Förslag	698 772		
2008	Beräknat	731 838 ²		
2009	Beräknat	748 403 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 718 633 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 718 633 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning. Anslaget täcker även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:32 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Tekniskt	828	965	830	257

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Kungl. Tekniska högskolan redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:32 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	291	238	29 %	28 %
– härav licentiatnybörjare	173	127	33 %	32 %
Aktiva (ht) ¹	1 715	1 590	27 %	29 %
Doktorsexamina	225	224	22 %	25 %
Licentiatexamen	195	177	25 %	27 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 242, varav 7 procent var kvinnor och 93 procent var män.

Tabell 9.25:32 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	13 %	8 %	15 %	28	4 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposten *Tekniskt vetenskapsområde* med 20 156 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:32 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSOMRÅDE M.M.	
Tekniskt	459 879
Ersättning för lokalhyror m.m.	238 893
Summa	698 772

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:32 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	673 224	673 224	673 224
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	5 392	17 861	33 504
Beslut	20 156	40 752	41 675
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	698 772	731 838	748 403

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.33 25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	565 322		18 525
2006	Anslag	619 077 ¹	551 375
2007	Förslag	612 389	
2008	Beräknat	623 642 ²	
2009	Beräknat	637 759 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 612 389 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 612 389 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de

särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	659	755	-95
Prognos 2006	0	659	659	0
Budget 2007	0	671	671	0

Tabell 9.25:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	101 865	101 867	-2
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	103 000	103 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	115 000	115 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 0,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet har därför utnyttjat 0,9 miljoner kronor av tidigare uppkommet anslags-sparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett återstående anslagssparande om 18,5 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:33 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	1 645	1 646	1 645	360
Sjuksköterskeexamen	330	299	400	140
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	555	480	565	93
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	200	17
Lärarexamen med inriktning mot senare år	280	361	320	139

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning. För 2005 har universitetet i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 3 350 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte uppnåtts. Under 2005 examinerades ingen yrkeslärare.

Universitetets särskilda åtaganden har fullgjorts

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 1 317 000 kronor för övertagande av scenografutbildning.

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget minskar med 17 500 000 kronor efter en bedömning av universitetets rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Övriga förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:33 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	587 154
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	18 994
- utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 241
Summa	612 389

Tabell 9.25:33 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	619 077	619 077	619 077
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 971	16 438	30 824
Beslut	-13 004	-13 243	-13 543
Överföring till/från andra anslag	1 345	1 370	1 401
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	612 389	623 642	637 759

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.34 25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utfall
2005	Utfall	250 575	1 470
2006	Anslag	259 073 ¹	Utgifts-prognos 259 073
2007	Förslag	267 453	
2008	Beräknat	278 759 ²	
2009	Beräknat	285 070 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 273 730 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 273 730 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:34 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	14	34	35	14
Tekniskt	250	228	250	68

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Luleå tekniska universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:34 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	86	74	34 %	47 %
– härav licentiatnybörjare	69	59	32 %	47 %
Aktiva (ht) ¹	521	503	34 %	39 %
Doktorsexamina	65	50	29 %	34 %
Licentiatsexamina	84	96	27 %	29 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 89, varav 7 procent var kvinnor och 93 procent var män.

Tabell 9.25:34 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	15 %	8 %	15 %	17	12 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 923 000 kronor, *Tekniskt* med 5 348 000 kronor och *Konstnärligt utvecklingsarbete* med 32 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:34 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSRÅDE M.M.

Humanistisk-samhällsvetenskapligt	31 997
Tekniskt	185 301
Konstnärligt utvecklingsarbete	1 095
Ersättning för lokalhyror m.m.	49 060
Summa	267 453

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:34 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	259 073	259 073	259 073
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 077	6 876	12 896
Beslut	6 303	12 811	13 101
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	267 453	278 759	285 070

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.35 25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	451 910	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	520 068 ¹	Utgifts-prognos	453 927
2007	Förslag	520 642		
2008	Beräknat	530 209 ²		
2009	Beräknat	542 211 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 520 642 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 520 642 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	440	440	0
Prognos 2006	0	320	320	0
Budget 2007	0	600	600	0

Tabell 9.25:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	48 582	49 607	-1 025
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	48 000	51 000	-3 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	55 000	56 000	-1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Karlstads universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,0 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:35 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	–	–	35	14
Sjuksköterskeexamen	355	411	435	116
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härvärd med inriktning mot förskola/förskoleklass	670	740	750	350
Lärarexamen med inriktning mot senare år	–	–	410	242
Lärarexamen med inriktning mot senare år	925	815	875	225

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet inte uppnått målet att utbilda minst 2 030 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetet har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet läraryrkesexamina (inklusive tidigare grundskolläraryrkesexamina med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasieläraryrkesexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har i det närmaste uppnåtts. Under 2005 examinerades inga yrkeslärare.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget minskar med 7 500 000 kronor efter en bedömning av universitetets rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:35 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	520 642
Summa	520 642

Tabell 9.25:35 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	520 068	520 068	520 068
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 183	13 816	25 901
Beslut	-3 609	-3 675	-3 759
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	520 642	530 209	542 211

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.36 25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:36 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	151 305	Anslags- sparande	883
2006	Anslag	154 726 ¹	Utgifts- prognos	154 726
2007	Förslag	167 656		
2008	Beräknat	175 090 ²		
2009	Beräknat	179 053 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 171 930 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 171 930 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:36 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSRÅDE	MÅL		UTFALL	
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	30	36	60	14
Tekniskt ¹	20	17	20	13

¹ I anslagsposten tekniskt vetenskapsområde ingår medel för naturvetenskaplig forskning och forskarutbildning.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Karlstads universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:36 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	31	44	65 %	52 %
– härav licentiatnybörjare	7	12	71 %	42 %
Aktiva (ht) ¹	232	223	52 %	52 %
Doktorsexamina	19	27	58 %	41 %
Licentiatexamen	20	12	40 %	17 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstudier som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 45, varav 23 procent var kvinnor och 77 procent var män.

Tabell 9.25:36 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		KVINNOR
Nya professorer	24 %	35 %	33 %	5	20 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 4 910 000 kronor, *Tekniskt* med 5 611 000 kronor och *Övriga forskningsmedel* med 1 169 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:36 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSRÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	70 417
Tekniskt ¹	80 475
Övriga forskningsmedel	16 764
Summa	167 656

¹ I anslagsposten tekniskt vetenskapsområde ingår medel för naturvetenskaplig forskning och forskarutbildning.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:36 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	154 726	154 726	154 726
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 240	4 106	7 701
Beslut	11 690	16 258	16 626
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	167 656	175 090	179 053

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.37 25:37 Växjö universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Växjö universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	386 380		0
2006	Anslag	440 149 ¹	432 327
2007	Förslag	447 053	
2008	Beräknat	455 268 ²	
2009	Beräknat	465 573 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 447 053 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 447 053 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	558	502	56
Prognos 2006	0	500	500	0
Budget 2007	0	550	550	0

Tabell 9.25:37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	77 126	70 289	6 838
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	80 000	78 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	82 000	82 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Växjö universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för antalet examina för perioden 2005–2008.

Tabell 9.25:37 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	230	243	375	127
Läroexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	450	484	500	249
	–	–	250	41
Läroexamen med inriktning mot senare år	585	540	550	175

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Universitetet har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet läroexamina (inklusive tidigare grundskolläroexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasieläroexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Vid Växjö universitet examinerades inga yrkeslärare under 2005.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:37 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	447 053
Summa	447 053

Tabell 9.25:37 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	440 149	440 149	440 149
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 542	11 695	21 923
Beslut	3 362	3 424	3 501
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	447 053	455 268	465 573

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.38 25:38 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:38 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Växjö universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	142 387	859	
2006	Anslag 145 676 ¹		145 676
2007	Förslag 154 327		
2008	Beräknat 164 276 ²		
2009	Beräknat 167 994 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 161 312 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 161 312 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:38 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL	UTFALL	Mål	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	30	30	100	16

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Växjö universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:38 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	22	39	64 %	62 %
– härav licentiatnybörjare	6	9	50 %	56 %
Aktiva (ht) ¹	216	223	56 %	57 %
Doktorsexamina	17	21	29 %	43 %
Licentiatexamina	15	12	33 %	58 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 42, varav 23 procent var kvinnor och 77 procent var män.

Tabell 9.25:38 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		KVINNOR
Nya professorer	27 %	23 %	30 %	11	18 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande; *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 6 737 000 kronor och *Övriga forskningsmedel* med 749 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:38 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSOMRÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	101 202
Övriga forskningsmedel	53 125
Summa	154 327

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av

kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:38 Härledning av anslagsnivån 2007-2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	145 676	145 676	145 676
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 166	3 864	7 249
Beslut	7 485	14 736	15 069
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	154 327	164 276	167 994

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.39 25:39 Örebro universitet: Grundutbildning

Tabell 9.25:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utfall
2005	531 039	0	
2006	588 130 ¹	Utgifts-prognos	577 678
2007	Förslag	596 928	
2008	Beräknat	607 897 ²	
2009	Beräknat	621 657 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 596 928 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 596 928 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för universitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	852	900	-48
Prognos 2006	0	840	890	-50
Budget 2007	0	840	890	-50

Tabell 9.25:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	22 152	21 564	588
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	21 500	21 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	22 500	22 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Örebro universitet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 33,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:39 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	520	502	690	189
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	410	427	420	121
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	240	3
Lärarexamen med inriktning mot senare år	560	686	575	120

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Universitetet har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärorexamen med inriktning mot årskurserna 4-9 och gymnasielärorexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Universitetets särskilda åtagande har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:39 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	593 257
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 369
- nätverksadministration och utveckling av skolläroutbildning	302
Summa	596 928

Tabell 9.25:39 Härledning av anslagsnivån 2007-2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	588 130	588 130	588 130
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 726	15 620	29 286
Beslut	4 072	4 147	4 241
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	596 928	607 897	621 657

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.40 25:40 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:40 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

2005	Utfall	158 636	Anslags-sparande	958
2006	Anslag	162 268 ¹	Utgifts-prognos	162 268
2007	Förslag	175 697		
2008	Beräknat	181 917 ²		
2009	Beräknat	186 035 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 178 635 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 178 635 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001-2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005-2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:40 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	40	54	90	9

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Örebro universitet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:40 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	67	41	48 %	51 %
– härav licentiatnybörjare	8	10	50 %	50 %
Aktiva (ht) ¹	354	346	52 %	53 %
Doktorsexamina	32	21	41 %	62 %
Licentiatexamina	13	10	31 %	70 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 56, varav 29 procent var kvinnor och 71 procent var män.

Tabell 9.25:40 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		KVINNOR
Nya professorer	24 %	27 %	36 %	4	25 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 10 917 000 kronor och *Övriga forskningsmedel* med 1 213 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:40 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSOMRÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	107 636
Övriga forskningsmedel	68 061
Summa	175 697

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:40 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	162 268	162 268	162 268
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 299	4 304	8 075
Beslut	12 130	15 345	15 692
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	175 697	181 917	186 035

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.41 25:41 Mittuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 9.25:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

2005	Utfall	479 823	Anslags-sparande	1 135
2006	Anslag	521 053 ¹	Utgifts-prognos	466 516
2007	Förslag	510 968		
2008	Beräknat	520 357 ²		
2009	Beräknat	532 136 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.² Motsvarar 510 968 tkr i 2007 års prispnivå.³ Motsvarar 510 968 tkr i 2007 års prispnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för Mittuniversitetet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	444	444	0
Prognos 2006	0	450	450	0
Budget 2007	0	475	475	0

Tabell 9.25:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	9 286	8 938	348
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	6 213	6 213	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	7 500	7 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Mittuniversitetet har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 13,1 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet har därför utnyttjat 13,1 miljoner kronor av tidigare uppkommet anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett återstående anslagssparande om 1,1 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:41 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Civilingenjörsexamen	–	–	20	1
Sjuksköterskeexamen	740	750	840	225
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	430	574	440	145
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass			220	39
Lärarexamen med inriktning mot senare år	210	229	240	99

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har universitetet inte uppnått målet att utbilda minst 1 910 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Universitetet har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att

minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasie-lärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte heller uppnåtts. Universitetet har inte erbjudit utbildning till yrkeslärare under 2005.

Universitetets särskilda åtagande har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget minskar med 28 000 000 kronor efter en bedömning av universitetets rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:41 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	510 968
Summa	510 968

Tabell 9.25:41 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	521 053	521 053	521 053
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 186	13 837	25 945
Beslut	-14 271	-14 533	-14 862
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	510 968	520 357	532 136

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.42 25:42 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:42 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	162 427	Anslags-sparande	799
2005	Utfall	162 427	Anslags-sparande	799
2006	Anslag	165 524 ¹	Utgifts-prognos	165 524
2007	Förslag	170 796		
2008	Beräknat	173 935 ²		
2009	Beräknat	177 871 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 170 796 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 170 796 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:42 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSRÅDE	MÅL		UTFALL	
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	–	–	5	0
Naturvetenskapligt ¹	–	5	20	6

¹ Examinationsmålet för naturvetenskapligt vetenskapsområde inkluderar målet för tekniskt vetenskapsområde.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Mittuniversitetet redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:42 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	17	41	35 %	49 %
– härav licentiatnybörjare	12	7	0 %	57 %
Aktiva (ht) ¹	68	110	38 %	40 %
Doktorsexamina	1	2	100 %	50 %
Licentiatexamina	8	8	13 %	50 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 37, varav 12 procent var kvinnor och 88 procent var män.

Tabell 9.25:42 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	18 %	9 %	22 %	5	40 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna på anslagsposterna ökar enligt följande: *Humanistisk-samhällsvetenskapligt* med 1 632 000 kronor, *Naturvetenskapligt* med 1 912 000 kronor och *Övriga forskningsmedel* med 394 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:42 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSRÅDE M.M.	
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	70 239
Naturvetenskapligt ¹	82 255
Övriga forskningsmedel	18 302
Summa	170 796

¹ I anslagsposten naturvetenskapligt vetenskapsområde ingår medel för teknisk forskning och forskarutbildning.

Planeringsföresättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:42 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	165 524	165 524	165 524
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 334	4 400	8 246
Beslut	3 938	4 010	4 101
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	170 796	173 935	177 871

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.43 25:43 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 9.25:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	2007	2008	2009
2005	Utfall	200 413	Anslags-sparande	22 600
2006	Anslag	208 779 ¹	Utgifts-prognos	220 786
2007	Förslag	222 419		
2008	Beräknat	226 506 ²		
2009	Beräknat	231 633 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 222 419 tkr i 2007 års prishnivå.

³ Motsvarar 222 419 tkr i 2007 års prishnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 2 307 000 kronor dragits in genom regeringsbeslut den 20 december 2005.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	189	198	-9
Prognos 2006	0	200	200	0
Budget 2007	0	200	200	0

Tabell 9.25:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	18 069	18 069	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	23 800	23 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	24 000	24 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 22,6 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:43 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	–	–	30	11
Sjuksköterskeexamen	380	379	450	122

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan uppnått målet att utbilda minst 1 890 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet

avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik.

Resursfördelning 2007

Regeringen förslår att anslaget ökar med 10 080 000 kronor till följd av återförda platser.

Övriga förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:43 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	222 419
Summa	222 419

Tabell 9.25:43 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	208 779	208 779	208 779
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 673	5 540	10 391
Beslut	1 885	1 920	1 963
Överföring till/från andra anslag	10 082	10 267	10 500
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	222 419	226 506	231 633

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.44 25:44 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:44 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

2005	Utfall	63 572	Anslags-sparande	384
2006	Anslag	67 194 ¹	Utgifts-prognos	67 194
2007	Förslag	72 992		
2008	Beräknat	75 845 ²		
2009	Beräknat	77 562 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 74 477 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 74 477 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:44 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Tekniskt	19	26	60	14,5

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Blekinge tekniska högskola redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:44 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	9	15	44 %	27 %
– härav licentiatnybörjare	5	1	20 %	0 %
Aktiva (ht) ¹	88	79	24 %	25 %
Doktorsexamina	6	10	17 %	20 %
Licentiatsexamina	15	14	33 %	14 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 22, varav 23 procent var kvinnor och 77 procent var män.

Tabell 9.25:44 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	18 %	0 %	26 %	2	100

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposterna *Tekniskt* med 4 733 000 kronor och till *Övriga forskningsmedel* med 526 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:44 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor	
VETENSKAPSSOMRÅDE M.M.	
Tekniskt	56 165
Övriga forskningsmedel	16 827
Summa	72 992

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:44 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	67 194	67 194	67 194
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	539	1 784	3 345
Beslut	5 259	6 868	7 023
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	72 992	75 845	77 562

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.45 25:45 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 9.25:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor				
2005	Utfall	681 047	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	771 377 ¹	Utgifts-prognos	746 148
2007	Förslag	789 666		
2008	Beräknat	804 176 ²		
2009	Beräknat	822 379 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 789 666 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 789 666 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 9.25:45 Offentligrättslig verksamhet: Patientavgifter

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	1 361	10 270	10 264	6
Prognos 2006	1 500	10 500	10 500	0
Budget 2007	1 500	10 700	10 700	0

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	61 476	52 988	8 494
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	68 456	68 456	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	71 500	71 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Malmö högskola har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 24 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 34,7 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:45 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjuksköterskeexamen	480	510	635	186
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	1 595	1 514	1 600	632
	–		800	147
Lärarexamen med inriktning mot senare år	1 510	1 315	1 440	256

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 2 420 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med

inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte heller uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:45 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	729 251
<i>Särskilt åtagande</i>	
- tandvårdscentral	60 415
Summa	789 666

Tabell 9.25:45 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	771 377	771 377	771 377
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 205	20 493	38 417
Beslut	12 084	12 306	12 585
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	789 666	804 176	822 379

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.46 25:46 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:46 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Slagslag	Antal	Antal	Antal
2005	Utfall	74 543	Anslags-sparande	450
2006	Anslag	78 396 ¹	Utgifts-prognos	78 396
2007	Förslag	85 284		
2008	Beräknat	86 866 ²		
2009	Beräknat	88 832 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 85 298 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 85 298 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för år 2005.

Tabell 9.25:46 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL		UTFALL	
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Medicinskt	25	22	25	6

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Malmö högskola redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:46 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	15	6	67 %	83 %
– härav licentiatnybörjare	5	1	80 %	100 %
Aktiva (ht) ¹	64	57	61 %	67 %
Doktorsexamina	6	6	33 %	33 %
Licentiatexamen	0	2	–	100 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 40, varav 29 procent var kvinnor och 71 procent var män.

Tabell 9.25:46 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	34 %	30 %	40 %	4	50 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposten *Medicinskt* med 2 504 000 kronor och till *Övriga forskningsmedel* med 3 755 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:46 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSORMÅDE M.M.	
Medicinskt	47 848
Övriga forskningsmedel	37 436
Summa	85 284

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:46 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	78 396	78 396	78 396
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	629	2 082	3 903
Beslut	6 259	6 388	6 533
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	85 284	86 866	88 832

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.47 25:47 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning

Tabell 9.25:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Kalmar

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utfall
2005	383 073		0
2006	Anslag 439 641 ¹	Utgifts-prognos	431 828
2007	Förslag 446 708		
2008	Beräknat 454 917 ²		
2009	Beräknat 465 213 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 446 708 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 446 708 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	613	630	-17
Prognos 2006	0	600	600	0
Budget 2007	0	600	600	0

Tabell 9.25:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	55 366	55 210	156
(varav tjänsteexport)	23 151	23 026	125
Prognos 2006	50 000	50 000	0
(varav tjänsteexport)	22 600	22 600	0
Budget 2007	55 000	55 000	0
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan i Kalmar har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande en miljon kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:47 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	235	218	345	102
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	405	394	420	148
	–	–	230	–
Lärarexamen med inriktning mot senare år	265	277	265	73

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 2 260 helårs-

studenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har ökat 2005 i förhållande till 2004.

Högskolans särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:47 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	433 692
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- fortbildning av journalister	9 066
- utrustning till sjöbefälsutbildningen	3 950
Summa	446 708

Tabell 9.25:47 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	439 641	439 641	439 641
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 539	11 683	21 898
Beslut	3 528	3 593	3 674
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	446 708	454 917	465 213

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.48 25:48 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:48 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Kalmar

Tusental kronor

2005	Utfall	64 506	Anslags-sparande	389
2006	Anslag	68 147 ¹	Utgifts-prognos	68 147
2007	Förslag	73 952		
2008	Beräknat	76 823 ²		
2009	Beräknat	78 562 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 75 437 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 75 437 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:48 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Naturvetenskapligt	6	15	40	11

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Högskolan i Kalmar redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:48 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	20	17	70 %	65 %
– härav licentiatnybörjare	1	4	0 %	50 %
Aktiva (ht) ¹	83	85	55 %	56 %
Doktorsexamina	4	11	25 %	45 %
Licentiatsexamina	0	0	–	–

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 32, varav 19 procent var kvinnor och 81 procent var män.

Tabell 9.25:48 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	21 %	17 %	24 %	3	33 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposterna *Naturvetenskapligt* med 4 732 000 kronor och *Övriga forskningsmedel* med 526 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:48 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSOMRÅDE M.M.	
Naturvetenskapligt	61 710
Övriga forskningsmedel	12 242
Summa	73 952

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet *Särskilda frågor*, avsnittet *Anslagsberäkningar*.

Tabell 9.25:48 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	68 147	68 147	68 147
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	547	1 810	3 393
Beslut	5 258	6 867	7 022
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	73 952	76 823	78 562

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.49 25:49 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 9.25:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

2005	Utfall	525 762	Anslags-sparande	2 268
2006	Anslag	560 197 ¹	Utgifts-prognos	525 694
2007	Förslag	568 791		
2008	Beräknat	579 242 ²		
2009	Beräknat	592 354 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 568 791 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 568 791 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	701	701	0
Prognos 2006	0	770	770	0
Budget 2007	0	770	770	0

Tabell 9.25:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	24 524	25 494	-970
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	25 500	27 500	-2 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	25 500	27 000	-1 500
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Mälardalens högskola har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 8,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför utnyttjat 8,2 miljoner kronor av tidigare uppkommet anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett återstående anslagssparande om 2,3 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:49 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Civilingenjörsexamen	–	–	260	67
Sjuksköterskeexamen	1 010	1 033	1 050	295
Läroexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	110	2
Läroexamen med inriktning mot senare år	210	174	300	102

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 2 980 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet läroexamina (inklusive tidigare grundskolläroexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasieläroexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har inte heller uppnåtts. Högskolan gav inte någon yrkesläroexamen under 2005.

Högskolans särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:49 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	565 245
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Idélab	3 546
Summa	568 791

Tabell 9.25:49 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	560 197	560 197	560 197
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 496	14 872	27 889
Beslut	4 098	4 173	4 268
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	568 791	579 242	592 354

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.50 25:50 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.25:50 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor			
2005	Utfall	45 769	Anslags-sparande 276
2006	Anslag	49 015 ¹	Utgifts-prognos 49 015
2007	Förslag	50 868	
2008	Beräknat	61 516 ²	
2009	Beräknat	62 908 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 60 406 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 60 406 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och forskarutbildning.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:50 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSRÅDE	MÅL		UTFALL	
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Tekniskt	–	23	100	12,5

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Mälardalens högskola redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:50 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	26	13	42 %	31 %
– härav licentiatnybörjare	8	3	0 %	0 %
Aktiva (ht) ¹	140	144	28 %	28 %
Doktorsexamina	3	10	0 %	0 %
Licentiatexamina	24	13	17 %	8 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid universitetet 2005 till 41, varav 6 procent var kvinnor och 94 procent var män.

Tabell 9.25:50 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER 2005	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL KVINNOR
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		
Nya professorer	15 %	13 %	23 %	11	0 %

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att resurserna ökar till anslagsposterna *Tekniskt* med 1 313 000 kronor

och till *Övriga forskningsmedel* med 146 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:50 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

VETENSKAPSRÅDE M.M.	
Tekniskt	36 734
Övriga forskningsmedel	14 134
Summa	50 868

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:50 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	49 015	49 015	49 015
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	394	1 302	2 440
Beslut	1 459	11 199	11 452
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 868	61 516	62 908

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.51 25:51 Danshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.25:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Danshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Antal	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	35 123		0
2006	Anslag	47 243 ¹		46 403
2007	Förslag	47 625		
2008	Beräknat	48 500 ²		
2009	Beräknat	49 598 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 47 625 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 625 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	106	106	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	60	60	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	60	60	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Danshögskolan har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Högskolans särskilda åtaganden har fullgjorts. Vid Danshögskolan har 1 professor och 4 lektorer anställts under 2005. Av dessa var 1 kvinna och 4 män.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:51 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	45 334
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalkostnader	1 151
- lokalisering av nycirkusutbildningen	1 140
Summa	47 625

Tabell 9.25:51 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	47 243	47 243	47 243
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	382	1 257	2 355
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 625	48 500	49 598

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.52 25:52 Dramatiska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.25:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dramatiska institutet

Tusental kronor

2005	Utfall	76 505	Anslags- sparande	0
2006	Anslag	78 092 ¹	Utgifts- prognos	76 704
2007	Förslag	78 717		
2008	Beräknat	80 164 ²		
2009	Beräknat	81 978 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 78 717 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 78 717 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för Dramatiska institutet.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 9.25:52 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	5 118	-5 103	15
(varav tjänsteexport)	4 747	-4 747	0
Prognos 2006	4 800	-4 800	0
(varav tjänsteexport)	4 000	-4 000	0
Budget 2007	4 500	-4 500	0
(varav tjänsteexport)	4 000	-4 000	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Dramatiska institutet har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 2,0 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstår 1,8 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid högskolan har ingen professor men en lektor, en kvinna, anställts under 2005.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:52 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	77 146
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 571
Summa	78 717

Tabell 9.25:52 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	78 092	78 092	78 092
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	625	2 072	3 886
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	78 717	80 164	81 978

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.53 25:53 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.25:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

2005	Utfall	44 776	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	45 716 ¹	Utgifts-prognos	44 904
2007	Förslag	48 230		
2008	Beräknat	49 116 ²		
2009	Beräknat	50 228 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 48 230 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 48 230 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.25:53 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	5 293	5 803	-510
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	5 800	5 250	550
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	8 150	8 150	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden*Resultatinformation*

Gymnastik- och idrotthögskolan har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 4,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:53 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Lärarexamen med inriktning mot senare år	160	156	160	40

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning. Det särskilda åtagandet har fullgjorts.

Vid högskolan har inga professorer och inga lektorer anställt under 2005.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget ökar med 2 118 000 kronor efter en bedömning av högskolans rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:53 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	48 230
Summa	48 230

Tabell 9.25:53 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	45 716	45 716	45 716
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	366	1 213	2 275
Beslut	2 148	2 187	2 237
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	48 230	49 116	50 228

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.54 25:54 Högskolan i Borås: Grundutbildning**Tabell 9.25:54 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås**

Tusental kronor

2005	Utfall	334 061	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	377 685 ¹	Utgifts-prognos	370 973
2007	Förslag	382 981		
2008	Beräknat	390 019 ²		
2009	Beräknat	398 846 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 382 981 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 382 981 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:54 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	290	290	0
Prognos 2006	0	290	340	-50
Budget 2007	0	290	340	-50

Tabell 9.25:54 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	9 581	9 689	-108
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	10 979	10 800	179
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	11 500	11 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan i Borås har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 14,1 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 18,4 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:54 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	480	499	620	197
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härv med inriktning mot förskola/förskoleklass	470	591	470	154
	–	–	235	54
Lärarexamen med inriktning mot senare år	–	13	140	10

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 1 440 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har också uppnåtts. Högskolan har inte erbjudit utbildning till yrkeslärare under 2005.

Högskolans särskilda åtagande har fullgjorts. Vid högskolan har inga professorer men två lektorer anställts under 2005. Av dessa var en kvinna och en man.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:54 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	382 981
Summa	382 981

Tabell 9.25:54 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	377 685	377 685	377 685
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 038	10 034	18 810
Beslut	2 258	2 299	2 352
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	382 981	390 019	398 846

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.55 25:55 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 9.25:55 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

År	Utfall	299 868	Anslags- sparande	35 285
2005	Utfall	299 868	Anslags- sparande	35 285
2006	Anslag	357 695 ¹	Utgifts- prognos	332 081
2007	Förslag	360 362		
2008	Beräknat	366 983 ²		
2009	Beräknat	375 290 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 360 362 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 360 362 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 3 201 000 kronor dragits in genom regeringsbeslut den 20 december 2005

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:55 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	369	314	55
Prognos 2006	0	391	393	-2
Budget 2007	0	400	400	0

Tabell 9.25:55 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	8 662	8 228	434
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	8 764	8 764	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	8 800	8 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 35,3 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:55 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	355	352	400	121
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	235	297	400 100	167 72
Lärarexamen med inriktning mot senare år	530	571	500	188

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Högskolan har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har också uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Högskolans särskilda åtagande har fullgjorts. Vid högskolan har 1 professor och 11 lektorer anstälts under 2005. Av dessa var 7 kvinnor och 5 män.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget minskar med 2 500 000 kronor efter en bedömning av högskolans rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:55 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	360 362
Summa	360 362

Tabell 9.25:55 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	357 695	357 695	357 695
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 874	9 499	17 811
Beslut	-207	-211	-216
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	360 362	366 983	375 290

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.56 25:56 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

Tabell 9.25:56 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2005	Utfall	97 050		Anslags-sparande	0
2006	Anslag	114 972 ¹		Utgifts-prognos	112 579
2007	Förslag	117 073			
2008	Beräknat	119 224 ²			
2009	Beräknat	121 923 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 117 073 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 117 073 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:56 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	87	97	187	-3
Prognos 2006	83	93	185	-9
Budget 2007	83	93	185	-9

Tabell 9.25:56 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	3 002	3 002	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	1 530	1 500	30
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	2 000	2 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 13,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför utnyttjat tidigare uppkommet anslagssparande om 5,1 miljoner kronor. För 2005 har högskolan uppnått målet att utbilda minst 760 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Vid högskolan har 2 professorer och 5 lektorer anställt under 2005, inga kvinnor.

Revisionens iakttagelser

Högskolan på Gotland fick för budgetåret 2005 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse (dnr 32-2005-0681) framgår att

”Tillgångsposten upplupna bidragsintäkter är redovisad till ett för högt belopp om 865 405 kronor, vilket har till följd att årets kapitalförändring är för högt redovisad med motsvarande belopp.

Skuldposten skulder till andra myndigheter är redovisad till ett för högt belopp om 2 639 254 kronor, vilket har till följd att årets kapital-

förändring är för lågt redovisad med motsvarande belopp.

Sammantaget har ovannämnda brister i redovisningen medfört att årets kapitalförändring (resultatet) är för lågt redovisad med 1 773 849 kronor.”

Högskolan på Gotland har i skrivelse (dnr A 31-2006/95) med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse redogjort för att ”högskolan har i samråd med Riksrevisionens företrädare rättat nämnda fel i redovisningen.” Vidare kan konstateras att högskolan, ”efter beslut om förändringar i organisationen för verksamhetsstödet, inlett rekrytering av ekonomichef och viss ytterligare kompetens för att kvalitetssäkra det ekonomiadministrativa arbetet.”

Regeringen förutsätter att Högskolan på Gotland med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse vidtar sådana åtgärder att den interna styrningen och kontrollen uppfyller vedertagna kriterier och därmed kan bedömas fungera tillfredställande

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:56 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	117 073
Summa	117 073

Tabell 9.25:56 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	114 972	114 972	114 972
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	927	3 056	5 729
Beslut	1 174	1 196	1 223
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	117 073	119 224	121 923

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.57 25:57 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

Tabell 9.25:57 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

År	Utfall	334 567	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	376 458 ¹	Utgifts-prognos	369 768
2007	Förslag	386 638		
2008	Beräknat	393 743 ²		
2009	Beräknat	402 655 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 386 638 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 386 638 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:57 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	442	700	-258
Prognos 2006	0	420	420	0
Budget 2007	0	430	430	0

Tabell 9.25:57 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	10 680	11 369	-689
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	15 000	15 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 1,5 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 14,7 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:57 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	475	516	510	143
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	520	533	550	102
	–	–	240	49
Lärarexamen med inriktning mot senare år	190	149	340	82

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan uppnått målet att utbilda minst 1 900 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskolläraryxamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Antalet examinerade yrkeslärare har ökat 2005 i förhållande till 2004.

Vid högskolan har ingen professor men 4 lektorer anställts under 2005. Av dessa var 3 kvinnor och 1 man.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet ökar med 4 210 000 kronor för utbildningar som leder till yrkesexamen.

Övriga förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor finns beskrivet i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:57 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	386 638
Summa	386 638

Tabell 9.25:57 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	376 458	376 458	376 458
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 026	9 999	18 747
Beslut	7 154	7 285	7 450
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	386 638	393 743	402 655

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.58 25:58 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 9.25:58 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor				
2005	Utfall	261 026	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	297 080 ¹	Utgifts-prognos	291 801
2007	Förslag	302 210		
2008	Beräknat	307 763 ²		
2009	Beräknat	314 729 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 302 210 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 302 210 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:58 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005		361	417	-56
Prognos 2006		300	300	0
Budget 2007		300	300	0

Tabell 9.25:58 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005 (varav tjänsteexport)	8 480	7 748	732
Prognos 2006 (varav tjänsteexport)	8 500	8 500	0
Budget 2007 (varav tjänsteexport)	8 000	8000	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 9,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:58 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	340	364	395	147
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	65 30	– –
Lärarexamen med inriktning mot senare år	195	224	325	94

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan uppnått målet att utbilda minst 1 515 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts.

Högskolan har inga professorer men 11 lektorer har anställts under 2005. Av dessa var 6 kvinnor och 5 män.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:58 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	302 210
Summa	302 210

Tabell 9.25:58 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	297 080	297 080	297 080
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 388	7 890	14 794
Beslut	2 742	2 792	2 856
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	302 210	307 763	314 729

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.59 25:59 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning

Tabell 9.25:59 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad

Tusental kronor

År	Utfall	2005	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	316 664 ¹	Utgifts-prognos	304 239
2007	Förslag	321 217		
2008	Beräknat	327 119 ²		
2009	Beräknat	334 524 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 321 217 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 321 217 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:59 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	255	261	-6
Prognos 2006	0	240	245	-5
Budget 2007	0	240	245	-5

Tabell 9.25:59 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	24 493	24 003	490
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	20 208	19 804	404
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	22 000	21 560	440
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:59 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	490	489	600	153
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	835	711	930	271
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	480	106
Lärarexamen med inriktning mot senare år	350	310	450	24

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 1 020 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts.

Högskolan gav inte någon yrkeslärarutbildning under 2005.

Vid högskolan har ingen professor men en lektor, en man, anställts under 2005.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:59 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	321 217
Summa	321 217

Tabell 9.25:59 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	316 664	316 664	316 664
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 542	8 407	15 765
Beslut	2 011	2 048	2 094
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	321 217	327 119	334 524

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.60 25:60 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tabell 9.25:60 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde

Tusental kronor

År	Utfall	2005	Anslags-sparande	2006
2005	Utfall	247 254		0
2006	Anslag	290 212 ¹	Utgifts-prognos	285 055
2007	Förslag	295 013		
2008	Beräknat	300 434 ²		
2009	Beräknat	307 235 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 295 013 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 295 013 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:60 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	0	712	769	-57
Prognos 2006	0	800	800	0
Budget 2007	0	850	850	0

Tabell 9.25:60 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	10 904	10 899	-143
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	5 093	4 950	143
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	6 000	6 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 12,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:60 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	695	674	700	217
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	90 10	51 31
Lärarexamen med inriktning mot senare år	–	–	110	24

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 1 665 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasialärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har också uppnåtts. Under 2005 examinerades en yrkeslärare.

Vid högskolan har 1 professor och 12 lektorer anställt under 2005. Av dessa var 31 procent kvinnor och 69 procent män.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:60 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	295 013
Summa	295 013

Tabell 9.25:60 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	290 212	290 212	290 212
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 336	7 712	14 456
Beslut	2 465	2 510	2 567
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	295 013	300 434	307 235

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.61 25:61 Högskolan Väst: Grundutbildning

Tabell 9.25:61 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor				
2005	Utfall	246 684	Anslags- sparande	0
2006	Anslag	284 957 ¹	Utgifts- prognos	254 820
2007	Förslag	289 305		
2008	Beräknat	294 621 ²		
2009	Beräknat	301 290 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 289 305 tkr i 2007 års prinsnivå.

³ Motsvarar 289 305 tkr i 2007 års prinsnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:61 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	405	2 702	3 107	0
Prognos 2006	437	2 762	3 199	0
Budget 2007	450	2 800	3 250	0

Tabell 9.25:61 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	8 225	7 711	514
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	6 787	6 787	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	7 750	7 750	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Högskolan Väst har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 7,6 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 6,8 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:61 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen	470	493	620	202
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	285	184	290	76
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	290	76
Lärarexamen med inriktning mot senare år	–	–	–	8

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 1 165 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Högskolan har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamina med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av

antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har uppnåtts. Högskolan gav inte någon yrkeslärarutbildning under 2005.

Högskolans särskilda åtagande har fullgjorts.

Vid högskolan har 4 professorer och 9 lektorer anställts under 2005. Av dessa var 31 procent kvinnor och 69 procent män.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:61 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	287 114
Särskilt åtagande	
- utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 191
Summa	289 305

Tabell 9.25:61 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	284 957	284 957	284 957
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	2 292	7 571	14 192
Beslut	2 056	2 094	2 141
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	289 305	294 621	301 290

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.62 25:62 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 9.25:62 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack

Tusental kronor				
2005	Utfall	119 399	Anslags- sparande	0
2006	Anslag	121 887 ¹	Utgifts- prognos	119 721
2007	Förslag	122 863		
2008	Beräknat	125 120 ²		
2009	Beräknat	127 952 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 122 863 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 122 863 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:62 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	3 252	3 236	16
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	5 800	5 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	7 400	7 400	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Konstfack har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 4,8 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:62 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Lärarexamen med inriktning mot senare år	120	135	90	20

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Vid högskolan har 3 professorer, alla kvinnor, och ingen lektor anställts under 2005.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:62 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	121 712
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 151
Summa	122 863

Tabell 9.25:62 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	121 887	121 887	121 887
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	976	3 233	6 065
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	122 863	125 120	127 952

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.63 25:63 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.25:63 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	54 622	Anslags-sparande	0
2005	Utfall	54 622	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	55 749 ¹	Utgifts-prognos	54 758
2007	Förslag	56 196		
2008	Beräknat	57 229 ²		
2009	Beräknat	58 524 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 56 196 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 196 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagandet som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 3,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Högskolans särskilda åtaganden har fullgjorts. Vid högskolan har 3 professorer och ingen lektor anställts under 2005. Av dessa var alla kvinnor.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.25:63 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	55 006
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalkostnader	1 151
- stipendier	39
Summa	56 196

Tabell 9.25:63 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	55 749	55 749	55 749
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	447	1 480	2 775
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	56 196	57 229	58 524

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.64 25:64 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.25:64 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	124 913	Anslags-sparande	0
2005	Utfall	124 913	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	127 387 ¹	Utgifts-prognos	125 123
2007	Förslag	128 407		
2008	Beräknat	130 766 ²		
2009	Beräknat	133 726 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 128 407 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 128 407 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:64 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	3 251	3 003	248
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	3 250	3 250	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	5 000	5 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Kungl. Musikhögskolan har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 0,1 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:64 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Läroexamen med inriktning mot senare år ¹	115	45	50	8

¹ I målet för 2001–2004 ingick även kategorin övriga med musikpedagogisk examen. Dessa är exkluderade i redovisningen av utfallet och i målet för 2005–2008.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Vid högskolan har 3 professorer och 4 lektorer anstälts under 2005. Av dessa var 2 kvinnor och 5 män. Högskolans särskilda åtaganden har nåtts.

Revisionens iakttagelser

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH) fick för budgetåret 2005 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse (dnr 32-2005-0603) framgår att "KMH överträtt avgiftsförordningen (1992:191) 3 § eftersom KMH bedrivit sådan verksamhet som kräver tillstånd av regeringen utan att detta inhämtats. Förhållandet som avser KMH:s café-verksamhet påpekades även i revisions-

berättelsen för räkenskapsåret 2004. KMH skrev 2005-06-21 till regeringen och begärde tillstånd för att ta upp och disponera avgifter för café-verksamheten.

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har i skrivelse (dnr 06/39) med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse påtalat att regeringen den 23 mars beviljat Kungl. Musikhögskolan i Stockholm att få ta ut och disponera avgifter för caféverksamheten t.o.m. den 30 juni 2009. Vidare framgår av Kungl. Musikhögskolan i Stockholms skrivelse att högskolan med anledning av revisionsrapporten för 2005 avser att påskynda arbetet med att bringa Kungl. Musikhögskolan i Stockholms studiedokumentation och anslagsavräkning i bättre överensstämmelse med nu gällande bestämmelser.

Regeringen förutsätter att Kungl. Musikhögskolan i Stockholm med anledning av Riksrevisionens revisionsrapport vidtar sådana åtgärder att den interna styrningen och kontrollen uppfyller vedertagna kriterier och därmed kan bedömas fungera tillfredställande.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.25:64 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	105 266
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition samt medel för ombesörjande av utbetalning av bidrag till Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)	3 490
- utvecklingsmedel	16 927
- lokalkostnader	2 724
Summa	128 407

Tabell 9.25:64 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	127 387	127 387	127 387
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 020	3 379	6 339
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	128 407	130 766	133 726

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.65 25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.25:65 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lärarhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	Utfall
2005	401 468			0
2006	428 762 ¹			421 142
2007	Förslag	441 802		
2008	Beräknat	449 920 ²		
2009	Beräknat	460 105 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 441 802 tkr i 2007 års prislivå.

³ Motsvarar 441 802 tkr i 2007 års prislivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:65 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	52 513	50 356	2 157
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	70 500	70 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	66 000	66 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Lärarhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 12,2 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 26,6 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:65 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	Mål 2005-2008	UTFALL 2005
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	1 895	2 642	2 385	1 054
– härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	–	1 200	993
Lärarexamen med inriktning mot senare år	2 190	1 961	2 000	550

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan inte uppnått målet att utbilda minst 700 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Högskolan har inte uppnått målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskollärarexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasielärarexamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik. Antalet examinerade

yrkeslärare har inte ökat 2005 i förhållande till 2004.

Högskolans särskilda åtaganden har fullgjorts. Vid högskolan har 1 professorer och 5 lektorer anställts under 2005, varav 4 kvinnor och en man.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att takbeloppet under anslaget ökar med 8 183 000 för breddat och fördjupat samarbete i lärarutbildningen mellan lärarhögskolan och vissa andra högskolor.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:65 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	411 312
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Breddat och fördjupat samarbete inom lärarutbildningen mellan Lärarhögskolan i Stockholm, Idrotts- och gymnasiehögskolan, Konstfack och Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	16 365
- utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 095
- rekryteringsinsatser för lärarstudenter med utländsk bakgrund och annat modersmål än svenska	718
- nationellt centrum för svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare	3 129
Summa	433 619

Tabell 9.25:65 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	428 762	428 762	428 762
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 441	11 383	21 346
Beslut	9 599	9 775	9 997
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	441 802	449 920	460 105

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.66 25:66 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.25:66 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

2005	Utfall	16 849	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	17 182 ¹	Utgifts-prognos	16 877
2007	Förslag	17 320		
2008	Beräknat	17 638 ²		
2009	Beräknat	18 038 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 17 320 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 320 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Högskolans särskilda åtagande har fullgjorts.

Vid högskolan har inte några professorer eller lektorer anställts under 2005.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:66 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	16 169
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 151
Summa	17 320

Tabell 9.25:66 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	17 182	17 182	17 182
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	138	456	856
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 320	17 638	18 038

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.67 25:67 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 9.25:67 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Utfall	2005	Anslags-sparande	0
2005	Utfall	251 382		
2006	Anslag	311 404 ¹	Utgifts-prognos	291 785
2007	Förslag	317 084		
2008	Beräknat	322 911 ²		
2009	Beräknat	330 220 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 317 084 tkr i 2007 års prishnivå.

³ Motsvarar 317 084 tkr i 2007 års prishnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:67 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	11 044	11 900	-856
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	8 000	7 000	1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	10 000	10 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Södertörns högskola har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 4,0 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för antalet examina för perioden 2005–2008.

Tabell 9.25:67 Mål för antalet examina i grundutbildningen

EXAMEN	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	UTFALL 2005
Lärarexamen med inriktning mot senare år	190	163	250	45

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har högskolan uppnått målet att utbilda minst 1 000 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik. Högskolan har inte uppnått målet att minst en tredjedel av antalet lärarexamina (inklusive tidigare grundskolläraryxamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasieläraryxamen) skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik. Vid Södertörns högskola examinerades inga yrkeslärare under 2005.

Vid högskolan har 6 professorer och 16 lektorer anstälts under 2005. Av dessa var 64 procent kvinnor och 36 procent män.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:67 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	317 084
Summa	317 084

Tabell 9.25:67 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	311 404	311 404	311 404
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 510	8 279	15 515
Beslut	3 170	3 228	3 301
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	317 084	322 911	330 220

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.68 25:68 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.25:68 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Teaterhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	2005	Anslags-sparande	0
2005	Utfall	27 116		
2006	Anslag	27 665 ¹	Utgifts-prognos	27 173
2007	Förslag	27 887		
2008	Beräknat	28 400 ²		
2009	Beräknat	29 043 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 27 887 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 27 887 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som skall gälla för högskolan.

Från och med den 1 juli 2007 avser ersättningen utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.25:68 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	324	324	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	500	500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	500	500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Teaterhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Vid högskolan har inga nya professorer eller lektorer anställt under året.

Resursfördelning 2007

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor beskrivs i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.25:68 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	26 736
<i>Särskilt åtagande</i>	
– lokalkostnader	1 151
Summa	27 887

Tabell 9.25:68 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	27 665	27 665	27 665
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	222	735	1 378
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	27 887	28 400	29 043

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.69 25:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tabell 9.25:69 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Belopp	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2005	Utfall	1 892 426		128 062
2006	Anslag	2 133 517 ¹		2 062 681
2007	Förslag	2 170 994		
2008	Beräknat	2 225 723 ²		
2009	Beräknat	2 279 228 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 2 185 562 tkr i 2007 års prishnivå.

³ Motsvarar 2 185 562 tkr i 2007 års prishnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för den högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av bl.a. avtal som staten ingått med utbildningsanordnarna och i vissa fall särskilda regeringsbeslut.

Av anslagssparandet har 49 887 000 kronor dragits in genom regeringsbeslut den 20 december 2005.

De examina som enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda anges i förordningen (1993:956) om tillstånd att utfärda vissa examina.

Anslagsposterna 1–3 avser från och med den 1 juli 2007 ersättning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Anslagsposterna 4–7 samt 13 avser från och med den 1 juli 2007 ersättning för utbildning på grundnivå.

Anslagsposterna 8–12 avser från och med den 1 juli 2007 ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.25:69 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	BELOPP
1. Chalmers tekniska högskola AB	
- Grundläggande högskoleutbildning	709 487
- Forskning och forskarutbildning	432 834
2. Handelshögskolan i Stockholm	54 978
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	
- Grundläggande högskoleutbildning	447 066
- Forskning och forskarutbildning	50 687
4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)	6 381
5. Evangeliska Frikyrkan	2 908
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	2 235
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)	10 286
8. Ericastiftelsen	6 326
9. Stiftelsen Stora Sköndal	21 035
10. Ersta Diakonisällskap	36 233
11. Stiftelsen Rödakorshemmet	41 276
12. Sophiahemmet, Ideell förening	31 563
13. Beckmans skola AB	26 195
14. Mervärdesskattestodnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	291 504
Summa	2 170 994

1. Chalmers tekniska högskola AB

Resultatinformation, grundläggande högskoleutbildning

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2005 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 6,9 miljoner kronor.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Chalmers tekniska högskola AB

EXAMEN	MÅL ¹	UTFALL	MÅL ¹	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Civilingenjörsexamen och arkitektexamen	3 570	3 360	3 570	1 021

¹ Enligt avtal mellan staten och Chalmers tekniska högskola AB

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Chalmers har inte uppnått målet att 2005 i förhållande till 2004 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat- och magisterexamen med inriktning mot teknik.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resultatinformation, forskning och forskarutbildning

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSOMRÅDE	MÅL ¹	UTFALL	MÅL ¹	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Tekniskt	590	665	590	185

¹ Enligt avtal mellan staten och Chalmers tekniska högskola AB.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Chalmers tekniska högskola AB redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:69 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL	ANTAL	ANDEL KVINNOR	
	2004	2005	2004	2005
Doktorandnybörjare	149	168	32 %	29 %
– härav licentiatnybörjare	52	35	38 %	29 %
Aktiva (ht) ¹	1 076	1 012	28 %	29 %
Doktorsexamina	179	161	21 %	29 %
Licentiatexamen	158	180	30 %	28 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid Chalmers 2005 till 150, varav 8 procent var kvinnor och 92 procent var män.

Tabell 9.25:69 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER	
	MÅL	UTFALL	MÅL	ANTAL	ANDEL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008		KVINNOR
Nya professorer	15 %	10 %	15 %	6	0 %

Resurser för 2007

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Chalmers tekniska högskola AB för budgetåret 2007 beräknas för

- grundutbildning till 709 487 000 kronor, varav 707 793 000 kronor utgörs av takbeloppet. För det särskilda åtagandet har beräknats 1 693 000 kronor som bidrag till utrustning till sjöbefälsutbildningen,
- forskning och forskarutbildning till 432 834 000 kronor.

Regeringen föreslår att resurser för forskning och forskarutbildning ökar med 11 092 000 kronor.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningar med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Resultatinformation

Handelshögskolan i Stockholm redovisar 1 422 helårsstudenter för 2005, vilket är 101 fler än för 2004. Högskolan redovisar 24 avlagda doktorexamina för 2005, vilket är 10 fler än för 2004 och 9 avlagda licentiatexamen vilket är 5 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar att det högsta belopp som kan utgå till Handelshögskolan i Stockholm för grundutbildning, bibliotek, studiestöd i forskarutbildning och för avlagda doktorsexamina är

54 978 000 kronor. I detta belopp föreslås en ökning med 3 000 000 kronor i förhållande till föregående års budget för att kompensera högskolan enligt gällande avtal.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Resultatinformation, grundläggande högskoleutbildning

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2005 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 13,0 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målen för antalet examina under den perioden samt fastställda mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping

EXAMEN	MÅL ¹ 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL ¹ 2005-2008	UTFALL 2005
Sjuksköterskeexamen och röntgensjuksköterskeexamen ²	660	725	760	220
Läroexamen med inriktning mot tidigare år – härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	705	759	710	294
Läroexamen med inriktning mot senare år	–	–	320	100
Läroexamen med inriktning mot senare år	305	299	315	82

¹ Enligt avtal mellan staten och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

² Inklusivt utfall 2001 avseende Hälsohögskolan i Jönköping.

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

För 2005 har Stiftelsen Högskolan i Jönköping i det närmaste uppnått målet att utbilda minst 1 950 helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har uppnått målet att 2004 i förhållande till 2003 öka antalet avlagda examina inom högskoleingenjörsutbildningen tillsammans med antalet avlagda högskole-, kandidat och magisterexamen med inriktning mot teknik. Målet att minst en tredjedel av antalet läroexamen (inklusive tidigare grundskolläroexamen med inriktning mot årskurserna 4–9 och gymnasialäroexamen)

skall ha en inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik har också uppnåtts.

Resultatinformation, forskning och forskarutbildning

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i forskarutbildningen

VETENSKAPSORMÅDE	MÅL ¹ 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL ¹ 2005-2008	UTFALL ¹ 2005
Humanistisk-samhällsvetenskapligt	22	18	35	6

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Några resultat för forskarutbildningen vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 9.25:69 Resultat för forskarutbildningen

	ANTAL 2004	ANTAL 2005	ANDEL KVINNOR	
			2004	2005
Doktorandnybörjare	6	2	83 %	100 %
– härav licentiatnybörjare	0	0	–	–
Aktiva (ht) ¹	66	59	55 %	59 %
Doktorsexamina	5	2	20 %	50 %
Licentiatexamen	0	1	–	0 %

Källa: SCB

¹ Som aktiva räknas de forskarstuderande som har en aktivitetsgrad på minst 1 procent.

Regeringen har fastställt mål för andelen kvinnor bland nya professorer för perioderna 2001–2004 och 2005–2008. Mål jämte utfall för perioden 2001–2004 framgår av följande tabell. Enligt Högskoleverket (NU-databasen) uppgick det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) vid högskolan 2005 till 31, varav 12 procent var kvinnor och 88 procent män.

Tabell 9.25:69 Nya professorer

	ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER			NYA PROFESSORER	
	MÅL 2001-2004	UTFALL 2001-2004	MÅL 2005-2008	ANTAL	ANDEL KVINNOR
Nya professorer	18 %	39 %	28 %	3	67 %

Resursfördelning 2007

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Stiftelsen Högskolan i Jönköping för budgetåret 2007 beräknas för

- grundutbildning till 447 066 000 kronor, som i sin helhet utgör takbelopp,
- forskning och forskarutbildning till 50 687 000 kronor.

Regeringen föreslår att resurser för forskning och forskarutbildning ökar med 10 079 000 kronor.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna med anledning av den forskningspolitiska propositionen av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)*Resultatinformation*

Teologiska Högskolan, Stockholm redovisar 224 helårsstudenter för 2005, vilket är 8 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm till 6 381 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan*Resultatinformation*

Evangeliska Frikyrkan redovisar för Örebro Teologiska Högskola 140 helårsstudenter för 2005, vilket är 14 färre än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola till 2 908 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen*Resultatinformation*

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen redovisar för Johannelunds teologiska högskola 78 helårsstudenter för 2005, vilket är 4 mer än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola till 2 235 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)*Resultatinformation*

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut redovisar 76 helårsstudenter för 2005, vilket är 7 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut till 10 286 000 kronor.

8. Ericastiftelsen*Resultatinformation*

Ericastiftelsen redovisar 37 helårsstudenter inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn- och ungdomar för 2005, vilket är 4 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Ericastiftelsen till 6 326 000 kronor.

9. Stiftelsen Stora Sköndal*Resultatinformation*

Stiftelsen Stora Sköndal och Ersta Diakonisällskap (se anslagspost 10) redovisar för Ersta Sköndal högskola 880 helårsstudenter för 2005 vilket är 16 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Stiftelsen Stora Sköndal till 21 035 000 kronor.

10. Ersta Diakonisällskap*Resultatinformation*

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för antalet examina för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Ersta Sköndal högskola

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjuksköterskeexamen	320	274	505	101

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Ersta Diakonisällskap till 36 233 000 kronor. Anslagsposten föreslås därmed öka med 1 160 000 kronor efter en bedömning av högskolans rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor finns beskrivet i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

11. Stiftelsen Rödakorshemmet

Resultatinformation

Stiftelsen Rödakorshemmet redovisar för Röda Korsets Högskola 397 helårsstudenter för 2005, vilket är 23 färre än 2004.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för antalet examina för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Röda Korsets Högskola

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjuksköterskeexamen	430	417	510	110

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till stiftelsen Rödakorshemmet till 41 276 000 kronor. Anslagsposten föreslås därmed öka med 1 160 000 kronor efter en bedömning av högskolans rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor finns beskrivet i

kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

12. Sophiahemmet, Ideell förening

Resultatinformation

Sophiahemmet, Ideell förening redovisar för Sophiahemmet Högskola 324 helårsstudenter för 2005, vilket är 8 fler än för 2004.

I tabellen nedan anges utfallet för perioden 2001–2004 i förhållande till målet för antalet examina under den perioden samt fastställt mål för antalet examina för perioden 2005–2008 och utfallet för 2005.

Tabell 9.25:69 Mål för antalet examina i grundutbildningen vid Sophiahemmet Högskola

EXAMEN	MÅL	UTFALL	MÅL	UTFALL
	2001-2004	2001-2004	2005-2008	2005
Sjuksköterskeexamen	310	326	375	96

Ytterligare kommentarer finns i kapitlet Resultatbedömning, avsnittet Resultat inom grundutbildning och forskarutbildning.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening till 31 563 000 kronor. Anslagsposten föreslås därmed öka med 1 160 000 kronor efter en bedömning av högskolans rekryteringsmöjligheter till grundutbildningen.

Förändringar på anslag till grundutbildning vid universitet och högskolor finns beskrivet i kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

13. Beckmans skola AB

Resultatinformation

Beckmans skola AB redovisar 121 helårsstudenter för 2005, vilket är 2 fler än för 2004.

Resurser för 2007

Regeringen beräknar bidraget till Beckmans skola AB till 26 195 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har beräknats mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt avtalen skall staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader, som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga högskolor och universitet.

Budgetåret 2005 anvisade staten 322 miljoner kronor avseende ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2005 var 179 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2006 att uppgå till cirka 185 miljoner kronor. Det högsta belopp som kan utgå för ändamålet beräknas för 2006 till 319,2 miljoner kronor.

Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping har enligt avtal motsvarande skyldighet, som gäller för statliga lärosätena enligt förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt, att inbetala 8 procent av erhållna bidrag.

Tabell 9.25:69 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	2 133 517	2 133 517	2 133 517
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	17 112	56 630	106 206
Beslut	20 365	35 575	39 504
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 170 994	2 225 723	2 279 228

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.70 25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 9.25:70 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2005	Utfall	263 583	Anslags-sparande	44 355
2006	Anslag	559 010 ¹	Utgifts-prognos	551 002
2007	Förslag	417 635		
2008	Beräknat	675 825 ²		
2009	Beräknat	1 024 620 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 663 630 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 983 862 tkr i 2007 års prisnivå.

Under detta anslag har medel beräknats för verksamhet inom högskoleområdet för vilken medel inte har ställts till förfogande under annat anslag. Under anslaget beräknas även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris samt bidrag till Sveriges förenade studentkårer.

Av anslagssparandet har 16 007 000 kronor dragits in genom regeringsbeslut den 16 december 2004.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden**Tabell 9.25:70 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden**

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Utestående åtaganden vid årets början	1 356	1 353	3 000	3 000	
Nya åtaganden	1 353	3 000	3 000		
Infriade åtaganden	1 356	1 353	3 000	3 000	0
Utestående åtaganden vid årets slut	1 353	3 000	3 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	3 000	3 000	3 000		

Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför för läsåret 2006/07 bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om bidrag, som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2008.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.25:70 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	BELOPP
1 Svenska studenthemmet i Paris	1 676
2 Bidrag till Sveriges förenade studentkårer	220
3 Informationsinsatser i utlandet	3 024
4 Svenskundervisning i utlandet	4 536
5 Vissa stipendier	806
6 Statliga ålderspensionsavgifter	27 081
7 Stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram	1 450
8 Kompletterande utbildning för lärare med utländsk examen	24 600
9 Linnéjubileet	10 000
10 Europeiskt presidieåtagande	252
11 Mälardalens högskola	400
12 Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola	300
13 Matematiksatsning	10 000
14 Särskild utbildning för lärare i yrkesämnen	45 000
15 Södertörns högskola	2 583
16 Kompletterande utbildning för jurister med utländsk examen	1 508
17 Insatser för rekrytering av akademiker till lärarutbildningen	13 720
18 Högre praktisk förvaltningsutbildning	8 400
19 Holdingbolag	15 000
20 Högskolan på Gotland	20 000
21 Uppbyggnad minoritetsspråk	3 000
22 Kvalitetssatsningar inom den grundläggande högskoleutbildningen	120 084
23 Regeringens disposition	103 995
Summa	417 635

Resursfördelning för 2007

Regeringen föreslår att till anslaget förs 120 miljoner kronor från vissa lärosätens grundutbildningsanslag avseende tidigare

planerad dimensioneringsökning samt 28 miljoner kronor från anslaget 25:41 *Mittuniversitetet: Grundutbildning*, 16 miljoner kronor från anslaget 25:69 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.*, 4 miljoner kronor från anslaget 25:73 *Högskoleverket* och att anslaget tillförs resurser med anledning av förslagen inom integrationsområdet som redovisades i den ekonomiska vårpropositionen för 2006 uppgående till drygt 34,5 miljoner kronor. Vidare återförs 5 348 000 kronor från anslaget 25:19 *Lunds universitet: Grundutbildning* för trafikflygarutbildningen.

Från anslaget föreslås att 60,5 miljoner kronor förs till anslag för forskning och forskarutbildning vid lärosäten som bedriver läkarutbildning för att finansiera ökade pensionskostnader för kombinationsanställda läkare. Vidare förs 3,2 miljoner kronor från anslaget till anslaget 25:18 *Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning* för seismologisk information. Från anslaget överförs medel till anslaget 25:21 *Göteborgs universitet: Grundutbildning* med 4,6 miljoner kronor för att finansiera Hantverksskolan i Mariestad, Dacapo samt ytterligare 6,6 miljoner kronor som avser en kvalitetsförstärkning av konservatorutbildningen. Från anslaget förs 2,7 miljoner kronor till anslaget 25:29 *Karolinska institutet: Grundutbildning* för utbildning i medicinsk fotvård. Från anslaget förs drygt 10 miljoner kronor till anslaget 25:43 *Blekinge tekniska högskola* för återförande av platser. Vidare förs 4,2 miljoner kronor till anslaget 25:57 *Högskolan i Gävle: Grundutbildning* för viss utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen. Från anslaget förs 1 miljon kronor till anslaget 25:77 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

3. Informationsinsatser i utlandet

Medel under anslagsposten disponeras av Svenska institutet för information om och presentation av svensk högre utbildning i utlandet, inklusive drift, underhåll och utveckling av den elektroniska informationsportalen med information om svensk högre utbildning till utländska studenter samt verksamheten i samrådsorganet för nationell samordning av informations- och marknadsföringsinsatser i utlandet.

4. Svenskundervisning i utlandet

Medel under anslagsposten disponeras av Svenska institutet och avser åtgärder som främjar undervisning i svenska och om svenska förhållanden på högskolenivå i utlandet. Härav utgör 500 000 kronor ett årligt bidrag till kostnader för en professur i svenska språket vid universitetet i Tartu. Bidraget avses att lämnas under en treårsperiod med början den 1 januari 2006.

5. Vissa stipendier

Medel under anslagsposten disponeras av Svenska institutet och avser stipendier för studier vid College of Europe samt insatser i samband med program för student- och lärarmobilitet benämnt North2north inom ramen för Arktiska rådets universitetssamarbete UArctic. Regeringen bedömer att de två utbytesprogrammen kommer att utnyttja ungefär hälften vardera av medelstillelningen.

6. Statliga ålderspensionsavgifter

Resurser för ökade utgifter för utbildningsbidrag för forskarstuderande med anledning av ålderspensionsreformen finns beräknade under anslagsposten.

7. Stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram

Fortsatt stöd med 1 129 000 kronor har beräknats för Tempus, EU:s samarbetsprogram med Central- och Östeuropa inom högre utbildning.

Under anslagsposten har 107 000 kronor beräknats för stöd till utveckling av projektansökningar samt till spridning av resultat inom EU:s utbildningsprogram Leonardo da Vinci, där universitet och högskolor medverkar.

Vidare har 214 000 kronor beräknats för att delfinansiera universitets och högskolors kostnader för intensivkurser i svenska språket för Erasmusstudenter, s.k. Erasmus Intensive Language Courses (EILC). EILC är en

permanent aktivitet inom ramen för EU:s utbildningsprogram Sokrates.

Medlen disponeras av Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

8. Kompletterande utbildning för lärare med utländsk examen

Under anslagsposten disponerar Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Örebro universitet, Lärarhögskolan i Stockholm och Malmö högskola särskilda medel för kompletterande utbildning för lärare med utländsk examen.

9. Linnéjubileet

Linnéjubileet har en stor potential att kunna ge positiva effekter inom allt från turism och Sverige-bilden utomlands till ett ökat intresse hos unga för naturvetenskaplig utbildning och forskning. Vetenskapsrådet disponerar anslagsposten för att rådet skall ansvara för den nationella samordningen inför Linnéjubileet 2007.

10. Europeiskt presidieåtagande

Under anslagsposten disponerar Karlstads universitet medel för ett europeiskt presidieåtagande som planeras pågå under perioden 2006–2009.

11. Mälardalens högskola

Under anslagsposten disponerar Mälardalens högskola medel för att förstärka forskningsprofilen Hälsa – Arbete – Velfärd med pedagogik med inriktning mot arbetslivets pedagogik.

12. Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola

Under anslagsposten disponerar Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola tillsammans 300 000 kronor i bidrag till

planering och genomförande av en internationell konferens om hållbar utveckling våren 2008.

Utbildningens och forskningens centrala roller för hållbar utveckling lyftes fram redan 1992 i Agenda 21. Ett FN-toppmöte i Johannesburg 2002 resulterade bl.a. i en genomförandeplan för hållbar utveckling som också understryker behovet av utbildning och forskning för hållbar utveckling. Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola var 2004 medarrangörer av en konferens om hållbar utveckling och har därefter varit värdar för fyra uppföljande workshops kring ämnet utbildning för hållbar utveckling kopplat till utbildningssystemets olika delar. Resultatet av detta arbete skall fungera som underlag inför en kommande internationell konferens om hållbar utveckling våren 2008.

14. Särskild utbildning för lärare i yrkesämnen

Under anslaget disponerar ett antal lärosäten medel för särskild lärarutbildning enligt förordningen (2005:568) om särskild utbildning för lärare i yrkesämnen.

16. Kompletterande utbildning för jurister med utländsk examen

Under anslagsposten disponerar Stockholms universitet och Göteborgs universitet särskilda medel för att anordna kompletterande utbildning för jurister med utländsk examen.

18. Högre praktisk förvaltningsutbildning

Under anslagsposten disponerar Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Malmö högskola särskilda medel för en fortsatt satsning på Högre praktisk förvaltningsutbildning.

20. Högskolan på Gotland

Under anslagsposten disponerar högskolan särskilda medel för att utveckla utbildningsprogram med en koppling till arbetsmarknadens krav. Vidare kan en utveckling ske av utbildningar särskilt inriktade mot Östersjöområdet.

21. Uppbyggnad minoritetsspråk

Under anslagsposten finns uppfört resurser som regeringen avser att senare fördela till lärosäten som skall bidra till uppbyggnad av utbildning i romani och jiddisch.

Tabell 9.25:70 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	559 010	559 010	559 010
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 558	14 914	27 905
Beslut	-137 999	109 980	445 968
Överföring till/från andra anslag	-7 934	-8 080	-8 263
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	417 635	675 825	1 024 620

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.71 25:71 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tabell 9.25:71 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	353 558		2 086
2006	Anslag	371 249 ¹	Utgifts-prognos	364 651
2007	Förslag	390 089		
2008	Beräknat	420 503 ²		
2009	Beräknat	430 019 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 412 913 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 412 913 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning – inklusive ersättning för lokalhyror och kostnader för inredning och utrustning – som är förenad med forskning vid högskolor som inte har vetenskapsområden samt för konstnärligt utvecklingsarbete vid de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande:

Tabell 9.25:71 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	BELOPP
1 Danshögskolan	4 003
2 Dramatiska institutet	3 855
3 Gymnastik- och idrottshögskolan	22 618
4 Högskolan i Borås	35 457
5 Högskolan Dalarna	40 755
6 Högskolan på Gotland	17 055
7 Högskolan i Gävle	68 880
8 Högskolan i Halmstad	39 669
9 Högskolan Kristianstad	31 281
10 Högskolan i Skövde	27 453
11 Högskolan Väst	26 163
12 Konstfack	4 806
13 Kungl. Konsthögskolan	2 789
14 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	4 891
15 Lärarhögskolan i Stockholm	30 921
16 Operahögskolan i Stockholm	3 235
17 Södertörns högskola	22 781
18 Teaterhögskolan i Stockholm	3 477
Summa	390 089

Resursfördelning för 2007

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 15 861 000 kronor som överförs från anslaget 26:11 Särskilda utgifter för forskningsändamål. Medlen avser en förstärkning vid dessa högskolor i enlighet med den forskningspolitiska propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80).

I anslagsposten Gymnastik- och idrottshögskolan ingår medel till Centrum för idrottsforskning med 6 337 384 kronor.

Planeringsförutsättningar

För 2008 framgår ökningarna av kapitlet Särskilda frågor, avsnittet Anslagsberäkningar.

Tabell 9.25:71 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	371 249	371 249	371 249
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 979	9 855	18 480
Beslut	15 861	39 395	40 287
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	390 089	420 503	430 019

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.72 25:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 9.25:72 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

2005	Utfall	1 934 671	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	1 986 092 ¹	Utgifts-prognos	1 986 092
2007	Förslag	2 014 568		
2008	Beräknat	2 051 586 ²		
2009	Beräknat	2 098 025 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 2 014 568 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 014 568 tkr i 2007 års prisnivå.

Från anslaget utgår ersättning till vissa landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården har den 30 respektive den 31 augusti 2004 slutits mellan svenska staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting. Vidare har ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slutits den 13 juni 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landsting.

Resursfördelning 2007

I anslaget ingår ytterligare närmare 12,6 miljoner kronor till följd av att regeringen föreslår en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och vid Karolinska institutet med en total utbyggnad om 185 helårsstudenter vid de fyra lärosätena.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.25:72 Medicinsk utbildning och forskning

Tusental kronor

Uppsala universitet	233 457
Lunds universitet	365 265
Göteborgs universitet	379 745
Umeå universitet	213 801
Linköpings universitet	164 355
Karolinska institutet	527 585
Uppdrag att utveckla klinisk utbildning och forskning	17 131

Tabell 9.25:72 Odontologisk utbildning och forskning

Tusental kronor

Göteborgs universitet	60 708
Umeå universitet	52 521

Dimensionering

Med utgångspunkt i den av regeringen föreslagna utbyggnaden av läkarutbildningen bör följande dimensionering gälla.

Tabell 9.25:72 Dimensionering av läkarutbildningen

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2007	2008	2009
Uppsala universitet	781	791	801
Lunds universitet	964	974	984
Göteborgs universitet	842	852	862
Umeå universitet	778	788	798
Linköpings universitet	641	651	661
Karolinska institutet	1 504	1 518	1 532

Tabell 9.25:72 Dimensionering av tandläkarutbildningen

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2007	2008	2009
Göteborgs universitet	300	300	300
Umeå universitet	225	225	225

Tabell 9.25:72 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 986 092	1 986 092	1 986 092
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	15 908	52 695	98 845
Beslut	12 568	12 799	13 089
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 014 568	2 051 586	2 098 025

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.73 25:73 Högskoleverket

Tabell 9.25:73 Anslagsutveckling för Högskoleverket

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	184 281		6 598
2006	Anslag	157 817 ¹		157 160
2007	Förslag	165 087		
2008	Beräknat	167 995 ²		
2009	Beräknat	171 588 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 165 087 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 165 087 tkr i 2007 års prisnivå.

Högskoleverkets uppgift är bl.a. att genom uppföljningar och utvärderingar bidra till att förbättra och förnya den högre utbildningen och forskningen vid universitet och högskolor. Högskoleverket svarar för tillsynen över högskolans verksamhet i syfte att öka rättssäkerheten i högskolan. Verket har också som uppgift att på uppdrag av regeringen genomföra utredningar och utvärderingar som grund för regeringens ställningstagande i olika frågor. Verket har dessutom ansvar för statistik om verksamheten vid universitet och högskolor.

Anslaget finansierar myndighetens verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Högskoleverket avser högskoleprovet som delvis finansieras genom att en del av den avgift

deltagarna i högskoleprovet får betala används för att täcka kostnaderna för verksamheten vid verket.

Tabell 9.25:73 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

UPPDRAGSVERKSAMHET	INTÄKTER	KOSTNADER	RESULTAT (INTÄKT-KOSTNAD)
UTFALL 2005	14 800	14 400	400
PROGNOS 2006	13 000	14 100	-1 100
BUDGET 2007	13 000	14 100	-1 100

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Regeringen har på politikområdesnivån i tillämpliga delar redovisat Högskoleverkets insatser och uppnådda resultat vad avser verksamhetsområdet Utbildning och universitetsforskning.

Högskoleverkets främsta uppgift är att granska kvaliteten i högskolans verksamhet och att främja kvalitetsutvecklingen. Utvärderingar av såväl grundutbildningen som forskarutbildningen vid universitet och högskolor har bidragit till att kvaliteten har förbättrats. Under 2005 har 214 utvärderingar inom tolv olika ämnen/program genomförts. Genom dessa utvärderingar har nu samtliga språkutbildningar granskats. En del av utvärderingarna har föranlett allvarlig kritik i form av ifrågasättande av examensrätten. Utvärderingarna leder i allmänhet till att lärosätena vidtar olika konkreta åtgärder.

Högskoleverket följer den nationella och internationella utvecklingen inom området kvalitetsgranskning och ingår i såväl nordiska som europeiska nätverk. Arbetet med att utveckla metoderna för utvärdering fortsätter.

Syftet med tillsynsverksamheten är att öka rättssäkerheten för den enskilda genom att påpeka och diskutera brister och problem med det berörda lärosätet. Antalet tillsynsärenden har ökat något i förhållande till tidigare år. Verket informerar om sin tillsynsverksamhet dels genom sin hemsida, dels genom nyhetsbrevet Studenträtt. Vidare anordnar verket utbildning om tillsyn för lärosätenas jurister.

Inom ramen för tillsynsuppgiften har två lärosätesbesök genomförts och uppföljning av tidigare års besök har gjorts.

Revisionens iakttagelser

Högskoleverket fick för budgetåret 2005 en revisionsberättelse utan invändningar.

Regeringens bedömning

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Högskoleverket ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Resursfördelning 2007

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 6 000 000 kronor till följd av vissa uppdrag.

Tabell 9.25:73 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	157 817	157 817	157 817
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 270	4 072	7 535
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	6 000	6 106	6 236
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	165 087	167 995	171 588

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.74 25:74 Verket för högskoleservice**Tabell 9.25:74 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice**

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2005	Utfall	14 140		0
2006	Anslag	15 786 ¹		14 523
2007	Förslag	16 923		
2008	Beräknat	17 245 ²		
2009	Beräknat	17 617 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 16 923 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 923 tkr i 2007 års prisnivå.

Verket för högskoleservice ansvarar för den samordnade antagningen till grundläggande högskoleutbildning på uppdrag av universitet

och högskolor. Vidare är verket systemförvaltare för studieadministrativa IT-system. Verket för högskoleservice ansvarar bl.a. för den tekniska förvaltningen av Ladok-systemet på uppdrag av universitet och högskolor. Utöver detta biträder verket universitet, högskolor och andra myndigheter vid upphandling.

Anslaget finansierar utgifter för antagningsverksamheten och bedömningar av utländska gymnasiebetyg.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten upphandling är att intäkterna skall täcka samtliga kostnader (full kostnadstäckning). För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som skall täckas av avgiften. Utgifter som inte finansieras med avgiftsinkomster skall finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten med anledning av driften av studiedokumentations-systemet Ladok är att intäkterna skall täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 9.25:74 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

UPPDRAGSVERKSAMHET	INTÄKTER	KOSTNADER	RESULTAT (INTÄKT-KOSTNAD)
UTFALL 2005			
Upphandling	26 291	-24 767	1 524
Antagning och systemförvaltning	79 601	-76 730	2 871
Studiedokumentationssystemet Ladok och systemförvaltning	21 204	-19 526	1 678
PROGNOS 2006			
Uppdragsverksamhet	178 494	-175 321	3 173
BUDGET 2007			
Uppdragsverksamhet	187 383	-191 771	-4 388

Regeringens överväganden*Resultatinformation*

Den samordnade antagningen till höstterminen 2005 och vårterminen 2006 har genomförts inom uppsatta tids- och kostnadsramar. De sökande använder sig i ökad omfattning av anmälan via webb när det gäller att anmäla sig till programmen. Under 2005 anmälde sig drygt 60 procent av de sökande via webben, jämfört med 56 procent året innan. Totalt anmälde sig

151 164 sökande via verket, vilket är ca 1 000 färre än året innan.

Antalet ärenden avseende bedömning av utländska gymnasiebetyg har ökat under de senaste åren. Den genomsnittliga handläggningstiden för dessa ökade något 2005 i förhållande till 2004. I samband med den ekonomiska vårpropositionen för 2006 tilldelades Verket för högskoleservice på tilläggsbudget en miljon kronor i förstärkta anslag för att i ökad utsträckning kunna göra bedömningar av utländska gymnasiebetyg för personer utanför antagningsprocessen.

Verket för högskoleservice har sedan 2000 haft i uppdrag att i samarbete med universitet och högskolor utveckla ett nytt flexibelt antagningssystem för såväl samordnad som lokal antagning (s.k. NyA-projektet). Utvecklingskostnaderna för NyA-projektet skall rymmas inom verkets samt universitetens och högskolornas befintliga medel. Antagningssystemet användes för första gången i begränsad utsträckning vid antagningen till program som startade vårterminen 2006. Inför antagningen till vårterminen 2006 lades också anmälningsfunktionen och informationen om antagningsregler över på webbplatsen Studera.nu, vilken verket administrerar i samarbete med Högskoleverket. Verket för högskoleservice planerar att använda det nya antagningssystemet (NyA) fullt ut inför antagningen till vårterminen 2007 och då skall NyA även omfatta antagning till kurser.

Beträffande Verkets för högskoleservice upphandlingsverksamhet ligger antalet upphandlingsuppdrag som har ett upphandlingsvärde över EU:s tröskelvärde i nivå med föregående år. Det totala upphandlingsvärdet har dock ökat med ca 8 procent till nästan 300 miljoner kronor. Universitet och högskolors upphandling stod för ca 60 miljoner kronor av upphandlingsvärdet.

Verket för högskoleservice genomförde tre ramavtalsupphandlingar under 2005. Verkets kunder avropar i ökad utsträckning från statliga ramavtal som tecknats av verket, vilket innebär färre upphandlingsuppdrag totalt.

Resursfördelning 2007

Tabell 9.25:74 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	14 786	14 786	14 786
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	137	421	749
Beslut	2 000	2 038	2 082
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	16 923	17 245	17 617

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.75 25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.

Tabell 9.25:75 Anslagsutveckling för Centrala studiestödsnämnden m.m.

Tusental kronor				
2005	Utfall	368 295	Anslags-sparande	119 295
2006	Anslag	397 045 ¹	Utgifts-prognos	398 000
2007	Förslag	396 466		
2008	Beräknat	403 619 ²		
2009	Beräknat	412 242 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 396 466 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 396 466 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar utgifter för administration av olika studiestöd och administration av lån till hemutrustning för flyktingar. Anslaget finansierar delvis också Centrala studiestödsnämndens (CSN) studiesociala verksamhet. Vidare finansierar anslaget utgifter för administration av bidrag vid korttidsstudier.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.25:75 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005		338 900		
Prognos 2006		345 200		
Budget 2007		341 600		

De offentligrättsliga avgifterna inom studiestöds- och hemutrustningsverksamheten får disponeras av myndigheten och skall bidra till verksamhetens finansiering. Inbetalda avgifter redovisas därför mot anslaget 25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 8 Studiestödsverksamhet och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis skall bedrivas i samma omfattning.

Regeringen avser att med anledning av den beslutade omlokaliseringen av vissa befattningar till Gotland noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska situation, så att verksamheterna långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet. Regeringen avser vidare att under 2007, som tidigare aviserats, fortsätta att kompensera flertalet myndigheter för den engångspremie som en särskild pensionsersättning medför.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 396 466 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:75 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	393 045	393 045	393 045
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 421	10 574	19 197
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	396 466	403 619	412 242

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.76 25:76 Överklagandenämnden för studiestöd**Tabell 9.25:76 Anslagsutveckling för Överklagandenämnden för studiestöd**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	9 924	1 022	
2006	12 205 ¹		11 988
2007	Förslag	12 266	
2008	Beräknat	12 459 ²	
2009	Beräknat	12 723 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 266 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 266 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar utgifter för kansliets verksamhet, arvoden och andra ersättningar till nämndens ledamöter.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten i avsnitt 8 Studiestödsverksamhet och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis skall bedrivas i samma omfattning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 12 266 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25:76 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	12 205	12 205	12 205
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	61	254	518
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	12 266	12 459	12 723

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.77 25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tabell 9.25.77 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tusental kronor

2005	Utfall	46 503	Anslags-sparande	-556
2006	Anslag	43 867 ¹	Utgifts-prognos	42 541
2007	Förslag	45 360		
2008	Beräknat	46 393 ²		
2009	Beräknat	47 603 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 45 360 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 45 360 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Myndigheten ansvarar för stöd till de aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Verksamheten omfattar framför allt olika EU-program samt vissa nordiska och nationella stipendier för främjande av internationellt samarbete.

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som Programkontoret ansvarar för bidrar till att stärka kvalitet och öppenhet i det svenska utbildningssystemet. Insatser bör dock göras för ökat deltagande inom vissa delar av programmen och då framför allt student- och lärarmobiliteten inom Erasmus, antalet fortbildningsstipendier inom Comenius samt utvecklingsprojekt inom Grundtvig, EU:s program för vuxnas lärande.

Mot bakgrund av EU:s kommande utbildningsprogram för livslångt lärande 2007-2013 tillsatte regeringen en särskild utredare (dir. 2005:42) med uppdrag att lämna förslag på hur verksamheten vid programkontoret skulle organiseras effektivt och bidra till att öka svenskt deltagande i EU:s utbildningsprogram. Regeringen bereder för närvarande utredningens förslag, bl.a. avseende ansvarsfördelning mellan myndigheter för olika delar av EU:s nya utbildningsprogram samt ansvaret för andra internationella verksamheter inom utbildningsområdet. Regeringen avser att förstärka myndigheten i samband med starten av det nya

utbildningsprogrammet som under kommande programperiod får en årligen utökad budget.

Omlokalisering av sexton tjänster till Gotland, varav tio finansieras av Sida, kommer att innebära vissa omställningskostnader samt vissa utökade kostnader till följd av etablering på två orter. Regeringen avser att med anledning av den beslutade omlokaliseringen noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska situation, så att verksamheterna långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet. Regeringen avser vidare att under 2007, som tidigare aviserats, fortsätta att kompensera flertalet myndigheter för den engångspremie som en särskild pensionsersättning medför.

Riksrevisionen har för verksamhetsåret 2005 lämnat en revisionsberättelse utan anmärkningar och ekonomistyrningen gavs betyget AA av Ekonomistyrningsverket, dvs. det högsta betyget i skalan.

Med anledning av satsningen inför det nya EU-programmet föreslås anslaget 25:77 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* ökas med 2 miljoner kronor. Finansieringen föreslås ske genom att anslagen 25:12 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildningen* och 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas med 1 miljon kronor vardera. Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 45 360 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25.77 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	43 867	43 867	43 867
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-507	480	1 637
Beslut	2 000	2 046	2 099
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	45 360	46 393	47 603

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.78 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Tabell 9.25:78 Anslagsutveckling för Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Tusental kronor

2005	Utfall	31 587	Anslags-sparande	249
2006	Anslag	73 291 ¹	Utgifts-prognos	71 703
2007	Förslag	63 855		
2008	Beräknat	65 137 ²		
2009	Beräknat	66 549 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 63 855 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 63 855 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar 2006 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning. Före den 15 januari 2006 benämndes anslaget

Tabell 9.25:78 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	2005	2006	2007	2008	2009–
Ingående åtagande			15 990	29 980	
Nya åtagande		18 855	25 990		
Infriade åtagande		2 865	12 000	23 990	32 990
Utestående åtagande		15 990	29 980		
Bemyndiganderam		36 000	44 000		

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet. Myndigheten fick då vidgade uppgifter och ändamålet för anslaget utökades till att även omfatta stöd till breddad rekrytering av studenter och stöd till pedagogisk utveckling.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:78 *Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kronor efter 2007.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet har under 2005 stött universitet och högskolor i deras marknadsföring, administration och utveckling av utbildningsutbudet inom IT-stödd distansutbildning. Myndigheten ansvarar för ett register över den IT-stödda distansutbildningen som universitet och högskolor anmäler till myndigheten.

Myndighetens insatser har framförallt koncentrerats till att stödja arbetet med kvaliteten i utbildningsutbudet inom IT-stödd distansutbildning. Vidare har myndigheten intensifierat samverkan kring biblioteks- och informationsförsörjningsfrågor med Kungl. biblioteket, Statens kulturråd och Nationellt centrum för flexibelt lärande. Samarbetet kring standardisering av utbildningsinformation tillsammans med Högskoleverket, Skolverket och Myndigheten för skolutveckling har fortsatt att utvecklas.

Revisionens iakttagelser

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning fick för budgetåret 2005 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse (dnr 32-2005-0649) framgår att Myndigheten för Sveriges nätuniversitet ”har överskridit sina befogenheter genom att besluta om bidrag för 2006–2007 utan att ha tilldelats något särskilt bemyndigande i enlighet med 20 § anslagsförordning (1996:1189).”

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning har i skrivelse (dnr 230-13-06) med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse framfört att den inte har något att invända mot anmärkningen samt att man vidtagit åtgärder med anledning av det inträffade.

Regeringen har i samband med den ekonomiska vårpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:100 bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) framställt om en bemyndiganderam på högst 36 000 000 kronor. Med detta hanteras de framtida åtagande som inte finansieras inom ramen av tilldelade medel på anslaget under 2006.

Resursfördelning

Tabell 9.25:78 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	73 291	73 291	73 291
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	653	2 137	3 772
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-10 089	-10 291	-10 514
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	63 855	65 137	66 549

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.79 25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tabell 9.25:79 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tusental kronor				
2005	Utfall	25 332	Anslags-sparande	17 999
2006	Anslag	31 947 ¹	Utgifts-prognos	27 573
2007	Förslag	32 225		
2008	Beräknat	32 934 ²		
2009	Beräknat	33 719 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 32 225 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 32 225 tkr i 2007 års prisnivå.

Kostnader för Sverige medlemskap i Unesco m.m. avser till största delen Sveriges medlemsavgift i Unesco. Utbetalning görs i euro och USD. Anslaget finansierar även avgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt eventuella avgifter som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet. I anslaget täcks också kostnader för Svenska unescorådet samt bevakning av Unescos verksamhet i Paris.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten samt eventuella valutaförändringar.

Från och med 2004 har Sveriges avgift till Unesco minskat. Detta framför allt med anledning av USA:s återinträde i organisationen. Anslaget sänktes därför i budgetpropositionen för 2004 med 3 000 000 kronor, vilket även gjordes i budgetpropositionen för 2006. Detta i syfte att anpassa anslaget till avgifterna. För 2007 beräknas anslaget till 32 225 000 kronor.

Tabell 9.25.79 Härledning av anslagsnivån 2007-2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	31 947	31 947	31 947
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	278	987	1 772
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	32 225	32 934	33 719

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.80 25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 9.25.80 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	9 005		4 148
2006	Anslag	11 635 ¹	Utgifts-prognos	10 608
2007	Förslag	11 736		
2008	Beräknat	11 941 ²		
2009	Beräknat	12 197 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 11 736 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 11 736 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget används dels för utveckling av system som skall leda till effektiviseringar och kostnadsminskningar i myndigheternas verksamhet eller av system som ger ökad tillgång till information nationellt och internationellt dels för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Från anslaget finansieras även vissa andra övergripande verksamheter av tillfällig

art. I nu gällande ansvarsfördelning för officiell statistik inom Utbildnings- och kulturdepartementets område finansieras den officiella skolstatistiken via anslag till Statens skolverk och högskolestatistiken via anslag till Högskoleverket. Centrala studiestödsnämnden ansvarar för officiell statistik som avser studiestöd. Den officiella statistiken som gäller utbildningsväsendet som helhet finansieras via anslag till Statistiska centralbyrån (SCB). Från detta anslag finansieras särskilda överblickspublikationer och gemensam utbildningsstatistik samt annan internationell jämförande statistik. Fr.o.m. 1998 delfinansieras SCB:s verksamhet med långsiktiga prognoser och analyser vad gäller utbildning och arbetsmarknad från detta anslag. Inom anslaget finansieras även de årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Under 2005 har delar av medlen fördelats genom särskilda regeringsbeslut. Bl.a. har medel fördelats som delfinansiering av Baltic 21-sekretariatet. SCB har fått medel för att tillsammans med Vetenskapsrådet utveckla statistiken om forskning och utveckling.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Under 2006 har anslagsmedel om 680 000 kronor dragits in för att finansiera e-legitimation (jfr prop. 2005/06:100 s.166).

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har större delen av medlen avsatts för den årliga utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES. Vidare har vissa medel fördelats till myndigheten Internationella programkontoret inom utbildningsområdet i samband med lanseringen av EU:s nya utbildningsprogram för livslångt lärande 2007–2013. För det fortsatta förberedelsearbetet med de nya utbildningsprogrammen och för särskilda informationsinsatser beräknas vissa medel även för nästa år.

Genom särskilt regeringsbeslut har medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet. Vidare har särskilda medel fördelats till SCB för genomförande av en enkät rörande studenternas levnadssituation. Undersökningen

är en del i ett europeiskt samarbete inom ramen för Bolognaprocessen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 11 736 000 kronor för budgetåret 2007.

Tabell 9.25 80 Härledning av anslagsnivån 2007–2009

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	11 635	11 635	11 635
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	101	306	562
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 736	11 941	12 197

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning

10 Forskningspolitik

10.1 Omfattning

Politikområdet omfattar anslag till nationell och internationell forskning samt till forskningens infrastruktur i form av bibliotek, arkiv, datanät och etikprövning.

Inom politikområdet finns de forsknings- och utvecklingsfinansierande myndigheterna Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Forskningsrådet för arbetsliv och

socialvetenskap, Vetenskapsrådet och Verket för innovationssystem samt ett anslag för rymdforskning. Andra myndigheter som ingår i politikområdet är Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekreteriatet, Kungl. biblioteket och Statens ljud- och bildarkiv. Vidare ingår Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

10.2 Utgiftsutveckling

Tabell 10.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
<i>Anslag inom utgiftsområde 16</i>						
26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinfo.	2 507,4	2 763,5	2 714,9	3 022,0	3 629,2	3 708,1
26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	103,5	106,7	106,5	107,6	109,4	111,8
26:3 Rymdforskning	152,9	161,9	161,5	168,3	171,8	175,8
26:4 Institutet för rymdfysik	44,2	45,0	44,2	45,3	46,0	47,0
26:5 Kungl. biblioteket	230,7	242,6	241,6	241,4	245,7	251,0
26:6 Polarforskningssekreteriatet	30,1	25,5	26,0	25,8	26,3	26,9
26:7 Sunet	39,4	39,8	39,1	40,2	41,1	42,0
26:8 Centrala etikprövningsnämnden	3,6	4,2	4,1	4,2	4,3	4,4
26:9 Regionala etikprövningsnämnder	25,9	41,1	37,6	41,5	42,1	42,8
26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	112,4	108,3	104,3	112,7	115,9	118,5
2006 16 26:7 Främjande och analys av forsknings- och utvecklingsarbetet inom EU m.m.	12,9	15,4	18,8	-	-	-
Totalt för utgiftsområde 16	3 263,0	3 554,1	3 498,7	3 809,0	4 431,9	4 528,3

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Miljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
<i>Anslag inom utgiftsområde 9</i>						
26:1 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Förvaltning	21,1	23,5	23,6	23,5	23,9	24,4
26:2 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning	286,3	295,4	295,7	319,0	345,5	353,0
Totalt för utgiftsområde 9	307,4	318,9	319,2	342,5	369,4	377,4
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
26:1 Statens ljud- och bildarkiv	40,1	56,2	48,7	56,7	47,4	48,4
Totalt för utgiftsområde 17	40,1	56,2	48,7	56,7	47,4	48,4
<i>Anslag inom utgiftsområde 20</i>						
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader	44,8	42,9	43,3	43,0	43,7	44,7
26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	308,2	321,8	320,1	354,1	405,9	414,6
Totalt för utgiftsområde 20	353,0	364,7	363,4	397,2	449,7	459,3
<i>Anslag inom utgiftsområde 23</i>						
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	234,4	251,7	252,9	278,4	326,0	333,7
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Totalt för utgiftsområde 23	235,6	252,9	254,1	279,6	327,2	334,9
<i>Anslag inom utgiftsområde 24</i>						
26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	112,6	117,7	116,8	132,3	134,4	137,3
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 148,3	1 375,8	1 353,9	1 405,0	1 737,0	1 776,6
Totalt för utgiftsområde 24	1 260,8	1 493,5	1 470,7	1 537,3	1 871,5	1 913,9
Totalt för politikområde Forskningspolitik	5 460,0	6 040,4	5 954,9	6 422,2	7 497,0	7 662,2

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

10.3 Mål

Målet för forskningspolitiken är att Sverige skall vara en ledande forskningsnation, där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet.

Ovanstående mål är beslutat av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99 och bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål. I den mån regeringen bedömer att indelning i politikområden eller mål för dessa bör ändras återkommer regeringen vid ett senare tillfälle.

10.4 Insatser inom politikområdet

10.4.1 Forskning och utveckling

Forsknings- och utvecklingsstöd

Staten har ett särskilt ansvar för att stödja grundforskning. Detta sker bl. a. genom de anslag som fördelas av Vetenskapsrådet. Rådets huvuduppgift är att fördela medel till den forskning som har högst vetenskaplig kvalitet och som bäst främjar svensk grundforskning.

Staten finansierar också grund- och tillämpad forskning till stöd för olika samhällssektorer genom bidrag som fördelas efter kvalitetsbedömning. Detta sker bl.a. genom de anslag

som fördelas till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS). Formas har till uppgift att främja såväl grundforskning som behovsstyrd forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande medan FAS har till uppgift att främja forskning om arbetsliv, välfärd och folkhälsa.

Delar av de statliga forskningsmedlen avsätts till finansiering av behovsmotiverad forskning och till insatser för att utveckla innovationssystem. Verket för innovationssystem (Vinnova) har till uppgift att verka inom detta område.

Största delen av forskningsrådets forskningsstöd fördelas efter ansökan från forskarna själva. Huvudkriteriet för urval av forskningsstöd är vetenskaplig kvalitet. Formas och FAS har också att ta hänsyn till samhällsrelevansen inom sina respektive områden. Av Vinnovas medel fördelas omkring hälften till projekt som formulerats av innovationssystemrelaterade grupper och resterande medel går till projekt huvudsakligen initierade av forskarna själva. Vinnovas satsningar är behovsmotiverade och myndigheten kräver i regel medfinansiering från andra finansiärer och/eller egeninsatser av de aktörer som ingår i projekten.

I beredningsarbetet använder sig forskningsråden av sakkunniga experter organiserade i beredningsgrupper som är underställda styrelserna i forskningsråden eller de olika ämnesråden/kommittén i Vetenskapsrådet. Sammantaget är en stor mängd forskare, både från Sverige och från andra länder, engagerade i processerna. I de flesta av Formas och FAS beredningsgrupper ingår dessutom personer som representerar olika avnämningarnas intressen vid sidan av kvalificerade forskare. Vid Vinnova finns programråd med externa experter som granskar ansökningarna utifrån vetenskaplig kvalitet och tillväxtrelevans.

Under 2005 ökade medlen till Vetenskapsrådet för forskning inom medicin och teknikvetenskap med 10 miljoner kronor till vardera området, till Formas för forskning om miljö och hållbar utveckling med 10 miljoner kronor samt till Vinnova med 20 miljoner kronor främst för stöd till teknisk forskning (prop. 2005/06:80).

Vetenskapsrådet fördelade 2005 omkring 2 450 miljoner kronor i forskningsstöd, Formas 530 miljoner kronor, FAS 260 miljoner kronor och Vinnova 1 100 miljoner kronor.

Starka forskningsmiljöer

Forskningsråden finansierar huvudsakligen forskning som utförs vid universitet och högskolor. Råden deltar därmed indirekt i prioritering och profilering av lärosätenas forskningsverksamhet. Under 2005 tillkom ett nytt verktyg för forskningsfinansiering, starka forskningsmiljöer (prop. 2004/05:80). Det är högskolorna, och inte enskilda forskargrupper, som kan ansöka om starka forskningsmiljöer. Under 2005 utlyste Vetenskapsrådet, Formas, FAS och Vinnova för första gången stöd till starka forskningsmiljöer i enlighet med 2005 års forskningspolitiska proposition, (prop. 2004/05:80). Satsningen på starka forskningsmiljöer inleds 2006 och omfattar, fullt utbyggd 2008, 300 miljoner kronor årligen.

Under 2005 beviljade Vetenskapsrådet och Formas stöd till starka forskningsmiljöer efter den utlysning som myndigheterna gjorde på eget initiativ 2004. Vinnova utlyste medel för Vinn Excellence Centres inom transport- och arbetslivsområdet. Våren 2006 gjorde FAS en kompletterande utlysning av starka forskningsmiljöer inom äldreområdet.

Mång- och tvärvetenskap

Vetenskapsrådet har under året genomfört en analys i syfte att bedöma omfattningen av tvär- och mångvetenskapliga ansökningar till rådet. Analysen avsåg även skillnader i beviljningsgrad mellan ansökningar med sådan ansats och ansökningar med inomvetenskaplig ansats.

Formas har under året avsatt särskilda medel för ämnesövergripande projektansökningar för att stimulera forskningssamverkan över disciplingränserna.

FAS arbetar med att stimulera mång- och tvärvetenskapliga forskningsansatser genom särskilt programstöd och centrumbildningar.

Forskning och samverkan med näringslivet

Vinnova har i uppdrag att verka för att industriforskningsinstitutens roll i innovationssystemet utvecklas. Som ett led i detta arbete inledde Vinnova under 2005, i samverkan med Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) och Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen), en sexårig satsning på Institute Excellence Center. Syftet är att stärka kopplingarna mellan institut och lärosäten samt att förnya forskningen vid instituten.

I syfte att stärka svensk bilindustris konkurrenskraft avsattes medel i 2005 års forsk-

ningspolitiska proposition (prop. 2004/05:80) för FoU-program inom produktionsteknik och fordons-IT. Vinnova har startat FoU-program inom dessa områden. Den statliga insatsen uppgår till 430 miljoner kronor under 2005–2008 och industrin bidrar med minst motsvarande belopp.

Nydisputerade forskare

Forskningsråden skall ge goda förutsättningar för nydisputerade forskare att fortsätta forskarkarriären genom sina insatser. Vinnova skall öka sina insatser för fortsatt karriär i högskola, institut, näringsliv eller som egna företagare.

Vetenskapsrådet stöder nydisputerade forskare både genom projektbidrag och särskilda stödformer. Under 2005 utlystes anställningar som forskarassistent, postdoktorsstipendier samt nationella postdoktorsanställningar inom Vetenskapsrådets alla ansvarsområden.

Formas utlyser postdoktorsstipendier som riktar sig till nydisputerade forskare. Stipendierna ger möjlighet för dessa forskare att vistas vid utländskt universitet eller forskningsinstitut. I vissa fall kan även svenskt universitet eller forskningsinstitut komma ifråga.

För att stödja nydisputerade forskare har FAS sedan 2004 postdoktorsbidrag, som syftar till att ge nydisputerade forskare möjlighet att fortsätta sina forskarkarriärer. FAS har fattat beslut om att fortsätta satsningen till 2007, då en utvärdering skall göras.

Vinnova genomförde under 2005 inga särskilda satsningar på nydisputerade forskare.

Genusforskning och genusperspektiv

Vetenskapsrådet har i uppdrag att stödja genusforskning och verkar tillsammans med Formas, FAS och Vinnova för att genusperspektivet får genomslag i forskningen. För detta ändamål avsätter Vetenskapsrådet minst 10 miljoner kronor per år. Vetenskapsrådet har en särskild genuskommitté som arbetar för att öka genusforskningens vetenskapliga status samt att genus skall vara ett viktigt perspektiv inom andra discipliner.

De övriga råden och Vinnova tar upp genusperspektivet i sina anvisningar till sökande och beaktar att ansökningarna innehåller ett genusperspektiv när så bedöms möjligt. Vinnova utlyste under året ett program inom innovationssystem och jämställdhet.

Jämställdhet

De tre råden har intensifierat sitt arbete för jämställdhet för att nå en jämnare könsfördelning inom den egna beredningsorganisationen och vid fördelningen av forskningsstöd. Vetenskapsrådet, Formas och FAS skall årligen revidera en strategi för inre och yttre jämställdhetsarbete. Strategierna redovisas första gången i november 2006. Även Vinnova har i uppgift att aktivt arbeta för jämställdhet.

Rymdforskning

Årligen har mer än 200 miljoner kronor avsatts för rymdforskning genom Rymdstyrelsen och Institutet för rymdfysik. Genom anslaget till Rymdstyrelsen finansieras avgiften till den europeiska rymdorganisationen ESA:s obligatoriska forskningsprogram samt bidrag till svensk rymdforskning.

Vid Kiruna rymd- och miljöcampus knyts forskning i rymdfysik vid Institutet för rymdfysik till undervisningen i rymdfysik och rymdteknik vid Luleå tekniska universitet och Umeå universitet.

Medelhavsinstitut

Forskningen om bl.a. de klassiska vetenskaperna främjas genom basbidrag till forskningsinstitutet i Rom, Aten och Istanbul. Institutet fördelar stipendier och driver gästhem för forskare. Institutet fungerar dessutom som en kulturell länk mellan Sverige och respektive land.

Institutet för framtidsstudier

Institutet för Framtidsstudier bedriver framtidsstudier i syfte att stimulera till diskussion om framtida hot och möjligheter i samhällutvecklingen.

Utbildningsvetenskaplig forskning

Efter remissbehandling bereds nu inom Regeringskansliet betänkandet Stödet till utbildningsvetenskaplig forskning (SOU 2005:31).

Internationellt forskningssamarbete

Internationellt forskningssamarbete inom Norden, EU och övriga världen förekommer i merparten av de program som de tre forskningsråden och Vinnova finansierar.

Staten finansierar svenskt deltagande i ett flertal olika internationella, främst europeiska, forskningsorganisationer och samarbeten, såsom European Science Foundation och ERA-net.

Vetenskapsrådet är vidare engagerat i en rad olika internationella organisationer som tillhandahåller forskningsinfrastruktur (se vidare avsnitt om Forskningens infrastruktur).

Organisationen kring information, rådgivning och analys av forskningssamarbetet inom EU har nyligen genomgått betydande förändringar. I 2005 års forskningspolitiska proposition (prop. 2004/05:80) bedömdes att EU/FoU-rådet bör avvecklas och att dess verksamhet bör överföras till Vinnova. Vinnova fick under 2005 i uppdrag att vidta de åtgärder som behövdes för att inordna verksamheten vid EU/FoU-rådet som ett sekretariat i Vinnova. Verksamheten vid EU/FoU-rådet upphörde planenligt vid årsskiftet 2005/06 och bedrivs nu av Vinnova under beteckningen Europaprogrammen.

Imego AB

Institutet för mikroelektronik i Göteborg, Imego AB, bedriver uppdragsforskning på mikroelektronikbaserade system och skall utifrån dessa kunskaper utveckla nya produkter och processer. Riksdagen har bemyndigat regeringen att avyttra delar av eller hela aktieinnehavet i Imego AB (prop. 2004/05:80). Arbetet pågår inom Regeringskansliet för att finna en effektiv samordning av forskningen vid Imego AB med motsvarande verksamheter vid universitet, högskolor och andra forskningsinstitut.

Forskningsforum

Forskningsforum är administrativt placerad vid Vetenskapsrådet och dess verksamhet regleras i förordningen (2000:1199) med instruktion för Vetenskapsrådet. I instruktionen anges bl.a. att Forskningsforum skall vara ett samarbetsorgan för övergripande frågor om förhållandet mellan forskning och samhälle och för samverkan mellan dem som finansierar forskning.

Verksamheten utvärderades hösten 2003. I utvärderingsrapporten konstateras att Forskningsforum endast i begränsad omfattning uppnått målen med verksamheten. Utvärderaren pekar på en rad orsaker till detta, såsom organisatorisk hemvist, överlappande uppdrag och att det finns ett stort antal aktörer med liknande inriktning. Utredaren föreslår därför att Forskningsforum i sin nuvarande form bör upphöra. Utredarens synpunkter delas i allt väsentligt av ordföranden och ledamöterna i Forskningsforums styrelse.

Mot bakgrund av utvärderingsrapporten och synpunkterna från forumets ledamöter avser regeringen att avveckla Forskningsforum i samband med att ledamöternas förordnanden upphör vid årsskiftet 2006/07.

Strategi och analys av forskning och forskningspolitik

De forskningsfinansierande myndigheterna skall genomföra analyser och utvärderingar för att utveckla sin verksamhet. Utöver detta har Vetenskapsrådet ett särskilt ansvar för att genomföra mer övergripande analyser av svensk forskning och forskningspolitik. Vinnova skall särskilt genomföra framtidsstudier, analyser och effektstudier i syfte att säkerställa att de offentliga insatserna för FoU och innovation främjar effektiva innovationssystem och hållbar tillväxt i Sverige.

Vetenskapsrådet har, som ovan nämnts, genomfört en analys av tvärvetenskaplig forskning, en studie av kvalitet mätt genom bibliometri på artiklar som ingår i doktorsavhandlingar jämfört med övriga publicerade vetenskapliga artiklar, samt en analys av genusvetenskapliga projektansökningar. Myndigheten har vidare samarbetat med Statistiska centralbyrån (SCB) kring forskningsstatistik. En utvärdering av kvartärgeologi och en utvärdering av vårdvetenskap genomfördes också under 2005. Den utbildningsvetenskapliga kommittén har låtit utvärdera sina satsningar på didaktisk forskning.

Formas har under 2004 och 2005 genomfört utvärderingar av byggforskning, forskningsprogrammet Det sunda huset, forskning inom växtförädling samt av forskningsinstitutet Skogforsk och Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI).

Under 2005 har FAS genomfört en översikt av svensk forskning om utsatta flickor och pojkar samt en utvärdering av svensk hälsoekonomisk forskning. I januari 2006 redovisade FAS den tredje årsrapporten om elöverkänslighet.

Vinnova har tagit fram en ny verksamhetsplan för perioden 2006–2010. Planen har sin utgångspunkt i 2005 års forskningspolitiska proposition (prop. 2004/05:80) men är även präglad bl.a. av de satsningar som görs på FoU på europeisk nivå. I övrigt har Vinnovas analysarbete under året i hög utsträckning varit kopplat till de av

den föregående regeringen initierade branschsamtal. En strategi inom säkerhetsforskningsområdet har tagits fram och analyser relaterade till EU-program har gjorts.

Vinnova deltar aktivt tillsammans med andra aktörer i nationellt och internationellt arbete med indikatorer och statistik om innovation. Under 2005 har Vinnova deltagit i revisionsarbetet av Oslo-manualen, som är den OECD/Eurostat-publikation som är vägledande för merparten av de internationella innovationsstudier som genomförs.

Forskningsinformation och kunskapsöverföring

Vetenskapsrådet har ett nationellt ansvar för övergripande information om forskning och forskningsresultat. Vetenskapsrådets nationella uppdrag kompletterar övriga aktörers roll i spridningen av forskningsinformation. Målet är att underlätta spridningen av forskning och forskningsresultat samt väcka intresse för forskning i samhällets alla delar.

De tre forskningsråden arbetar aktivt med att sprida information genom olika kanaler såsom den nationella webbplatsen www.forskning.se, seminarier och konferenser samt böcker och skrifter. Bland annat deltog råden under 2005 i det treåriga pilotprojektet Vetenskapslandet i SVT:s Kunskapskanalen.

Samordningsuppdraget för 300-årsfirandet av Carl von Linnés födelse har prioriterats av Vetenskapsrådet eftersom jubileet är ett unikt tillfälle att lyfta fram svensk forskning och stimulera intresset för utbildning och vetenskap.

Den behovsmotiverade forskningen vid Vinnova förutsätter en dialog med företrädare, både offentliga och privata, för de behov som styr forskningen. Kunskapsöverföringen till dessa aktörer och övriga intresserade sker dels genom riktade aktiviteter inom de olika program och verktyg som Vinnova finansierar, dels genom publikationer, webbaktiviteter samt konferenser och seminarier.

10.4.2 Forskningens infrastruktur

Internationella anläggningar

Infrastruktur för forskning och avancerad utrustning har fått stor uppmärksamhet i flera

länder och inom EU. Särskilt inom medicinsk, naturvetenskaplig och teknisk forskning, men även inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, finns ett behov av infrastruktur. Mycket stora anläggningar är alltför dyra för att ett enskilt land skall kunna finansiera och driva dem utan att samarbeta med andra länder. Flera, huvudsakligen europeiska, länder har därför valt att genom avtal dela på kostnaderna för konstruktion och drift av ett antal sådana anläggningar. Ett exempel på en stor anläggning av angivet slag är den europeiska kärnforskningsorganisationen, CERN, som bildades 1953 och som är ett av de första större projekten i Europa efter andra världskriget.

Staten finansierar, via Vetenskapsrådet och Rymdstyrelsen, svenskt deltagande i ett flertal av dessa anläggningar. Under 2005 avsatte de två myndigheterna ca 273 respektive ca 92 miljoner kronor för detta ändamål 2005. Det är sammantaget en kostnadsökning på närmare 22 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket främst beror på valutakursernas fluktuationer.

I EU:s sjätte ramprogram finns särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning.

Vetenskapsrådet har en särskild kommitté för infrastruktur, som gör övergripande bedömningar av svensk forsknings behov av olika typer av infrastruktur och deltar som svensk kontaktmyndighet i 13 internationella anläggningar för forskning och högre utbildning. Rådet deltar även i projekteringen av två nya internationella anläggningar under tyskt värdskap: FAIR i Darmstadt och XFEL i Hamburg.

En beredning pågår inom regeringskansliet om ett eventuellt svenskt värdskap för European Spallation Source (ESS), som kommer att bli världens största neutronkälla för forskning inom bl.a. fysik, kemi och strukturbologi.

Forskningsbibliotek och arkiv

Lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument syftar till en effektiv informationsförsörjning för forskningen genom ökad tillgänglighet till svenskt tryck, ljud och rörliga bilder.

Kungl. biblioteket (KB) och Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) samlar in, bevarar och tillhandahåller material i enlighet med lagen och utgör en del av svensk forsknings infrastruktur.

SLBA har tilldelats medel för att föra över insamlat analogt material från public service-sändningar till digitalt format (prop. 2004/05:80). Förberedelsearbetet påbörjades i december 2005 tillsammans med Utbildningsradion AB, Sveriges television AB och länsstyrelsen i Västernorrlands län. Verksamheten med placering i Ånge startade i augusti 2006. Parallellt pågår ett utvecklingsarbete vid SLBA för att få en automatiserad och mer effektiv överföring av analogt material till digitalt format.

KB:s insatser för flexibel utbildning och s.k. Open Access, vetenskaplig publicering i digitala nätverk, har krävt omfattande utrednings- och utvecklingsinsatser under året. Därigenom har KB ökat sina kontakter med bl.a. Vetenskapsrådet och Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Stiftelsen Svenska barnboksinstitutet är ett forskningsbibliotek och informationscentrum som främjar svensk barn- och ungdomslitteratur nationellt och internationellt.

Universitetsdatabanätet

Universitetsdatabanätet SUNET ger de svenska lärosätena tillgång till ett databanät med gigabitkapacitet. Via SUNET har forskare även tillgång till de amerikanska forskningsnäten och det europeiska höghastighetsnätet Géant. Géant kommer även att ge förbindelse till de asiatiska forskningsnäten.

Planering och genomförande av svenska polarforskningsexpeditioner

Polarforskningssekreteriatet ansvarar för planering och genomförande av svenska forskningsexpeditioner till polarområdena i samråd med Vetenskapsrådet, som har det övergripande ansvaret för polarforskning. Under 2005 genomfördes den stora internationella expeditionen Beringia 2005. Expeditionen genomfördes i samarbete med bl.a. amerikanska National Science Foundation och forskningsfartyget Healy. Vidare genomförde sekretariatet bl.a. en flygburen expedition till Dronning Maud Land.

Etikprövning av forskning

När forskning som avser människor genomförs behövs ett starkt skydd för den enskilda människan. Det behövs också en prövning av forskning för att tillse att den bedrivs med respekt för människovärdet. Detta åstadkoms genom etikprövning av forskning vid sex regionala etikprövningsnämnder samt Centrala etikprövningsnämnden. Etikprövningen beaktar mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, samtidigt som hänsyn tas till intresset av att ny kunskap kan utvecklas genom forskning.

Betänkandet Etikprövningslagstiftningen – vissa ändringsförslag (SOU 2005:78) överlämnades i september 2005. I betänkandet lämnas en rad förslag, bl.a. om viss utvidgning av tillämpningsområdet för lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen), om en förändrad ordning för förordnande av ledamöter och ersättare till etikprövningsnämnderna, om nämndernas rutiner för handläggning av ärenden, om forskning som inbegriper äggdonation samt om en förändrad definition av etikprövningslagens forskningsbegrepp. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

10.4.3 Insatser utanför politikområdet

Sverige har under större delen av 1990-talet varit ett av de länder som investerat mest resurser i forskning och utveckling (FoU) räknat som andel av BNP. Den största andelen av FoU-verksamheten utförs och finansieras i företagssektorn. Svenskt näringsliv är, i internationell jämförelse, mycket FoU-intensivt, men en viss nedgång har skett under senare år. Även den offentliga forskningsfinansieringen är i internationell jämförelse stor i förhållande till BNP.

Den offentligt finansierade forskningen utförs till största delen vid universitet och högskolor. De fem största universiteten: Lunds universitet, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Karolinska institutet utför forskning motsvarande mer än hälften av de totala intäkterna för forskning vid de svenska lärosätena. I genomsnitt finansieras forskningen vid de svenska lärosätena till ca 45 procent av direkta statsanslag. Av de övriga medlen kommer drygt 70 procent från offentliga finansörer, vilket innebär att ca 80 procent av

lärosätenas resurser för forskning utgörs av offentliga medel. Utöver forskningsråden och Vinnova är även myndigheter inom andra politikområden finansierare av forskning. Några exempel är de svenska försvarsmyndigheterna, Rymdstyrelsen, Sida, Vägverket, Banverket, Statens energimyndighet och Naturvårdsverket.

Även forskningsstiftelserna, se nedan, är finansierare av forskning och finansierar omkring fem procent av universitetens och högskolornas intäkter för forskning. Omkring tio procent av forskningen vid universitet och högskolor finansieras av icke-vinstdrivande fonder och stiftelser medan svenska företag står för fem procent. Utländska finansierare, bl.a. EU, utländska icke-vinstdrivande stiftelser och företag, har ökat något sedan den senaste mätningen och finansierar sex procent av forskningsverksamheten vid de svenska lärosätena.

Det finns även några myndigheter som själva utför forskning, bl.a. Totalförsvarets forskningsinstitut.

Industriforskningsinstitut

Industriforskningsinstitutet, som drivs i aktiebolagsform är utförare av industriellt inriktad forskning. Institutet ägs gemensamt av staten och näringslivet.

Det statliga ägandet utövas genom Ireco Holding AB som är delägare i institutet och som ägs till 55 procent av staten och till 45 procent av Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen).

Under perioden 2003–2005 har Ireco Holding AB genomfört en omstrukturering av industriforskningsinstitutet och skapat större, färre och internationellt mer konkurrenskraftiga institut. Omstruktureringen har lett till bildandet av fyra institutgrupper. Ireco är delägare i tre av dessa och den fjärde ägs av Sveriges provnings- och forskningsinstitut AB, som är ett av staten helägt bolag.

Under 2005 omsatte industriforskningsinstitutet inom Ireco-gruppen ca en miljard kronor. Av denna bidrog staten med ca 30 procent genom direkta medel och projektbidrag. Internationella organ och samarbeten, i huvudsak EU, bidrog med ytterligare ca 14 procent. För övrig omsättning svarade näringslivet genom uppdrag och beställningar.

Forskningsstiftelserna

Under 2005 finansierade de sju största forskningsstiftelserna, som bildades av löntagarfondsmedel, forskning för 1 400 miljoner kronor, vilket var ca 100 miljoner kronor mer än 2004. Stiftelserna beräknas fördela ca 1 700 miljoner kronor 2006. I tabellen nedan redovisas forskningsstiftelsernas finansiering av forskning 2004–2006. Riksbankens jubileumsfond fördelade forskningsstöd ur den kulturvetenskapliga donationen motsvarande 139 miljoner kronor under 2005.

Tabell 10.1 Forskningsstiftelsernas finansiering av forskning

Stiftelse	2004	2005	2006
SSF	557	605	850
KK	210	284	289
Mistra	200	192	210
Värdal	35	42	49
STINT	106	75	75
Östersjöstift.	164	187	191
IIIEE	21	17	14
Summa	1 293	1402	1678

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) finansierar forskning främst inom naturvetenskap, teknikvetenskap och medicin. Under året fattades beslut om att inrätta 18 strategiska forskningscentra och två nya program med fokus på postdoktorer. Stiftelsen har vidare genomfört utvärderingar av sin verksamhet i syfte att ta fram underlag till en ny strategi.

KK-stiftelsen har ett brett uppdrag att stärka Sveriges konkurrenskraft, t.ex. genom att stödja forskning vid nya universitet och vid högskolor. Detta gjordes under 2005 genom att KK-stiftelsen fördelade medel till forskningsprojekt vid nya lärosäten. Stiftelsen har också stött omstruktureringen av Ireco-gruppen. Vidare inleddes en satsning på kunskapscentra vid institutet tillsammans med bl.a. Vinnova och SSF.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) finansierar ett tjugotal större forskningsprogram och utlyste under 2005 två nya program. Det ena av dem, programmet handel och miljö, syftar till att få den internationella handeln att bidra till hållbar utveckling. Det andra programmet syftar till att hitta vägar för att påverka människors beteenden och därmed sätta stopp för överutnyttjande av naturresurser.

Mistra utlyser även idéstöd som komplement till sina större forskningsprogram.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) har gjort vissa justeringar i utlysningen till Institutional Grants Programme (IGP). Stiftelsen har beslutat att öka insatserna för internationalisering utöver bidrag och stipendier. Detta skall ske i samarbete med andra organisationer och under året har man bl.a. i samarbete med Sveriges universitets- och högskoleförbund bjudit in en delegation japanska universitetsrektorer. Stiftelsen tog vidare initiativ till den svensk-kinesiska vetenskapsvecka som hölls i Peking i oktober 2005.

Styrelsen för stiftelsen för vård- och allergiforskning (Vårdal) beslöt 2003 att fördela ca 50 miljoner kronor per år tills kapitalet är förbrukat. Verksamheten beräknas med denna strategi kunna fortgå till omkring 2012–2014. Under 2005 har styrelsen beslutat att utöver traditionellt forskningsstöd till projekt och program också främja den praktiska användningen av kunskaperna och forskningsresultaten inom hälso- och sjukvården samt omsorgen. Flera av satsningarna genomförs i samarbete med andra aktörer som Vinnova och Sveriges kommuner och landsting.

Stiftelsen för forskning inom områden med anknytning till Östersjöregionen och Östeuropa (Östersjöstiftelsen) har till uppgift att stödja forskning och utbildning vid Södertörns högskola. Forskningen som stöds återfinns framför allt inom humaniora och samhällsvetenskap. Andra projekt inkluderar uppbyggnaden av forskarskolan Baltic and East European Graduate School. Under 2005 startades Centrum för Östersjö- och Östeuropaforskning.

Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi finansierar basverksamheten vid Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE).

Medlen från Riksbankens jubileumsfonds kulturvetenskapliga donation gick främst till fortsättningsstöd, infrastruktursatsningar inom humaniora och samhällsvetenskap samt till ett nyligen inrättat postdoktorsprogram inom utrikes- och säkerhetspolitik.

Innovationsbron AB

Den 18 februari 2005 tecknade de sju teknikbrostiftelserna, Stiftelsen Industrifonden och staten ett aktieägaravtal som innebär att ett nationellt holdingbolag, Innovationsbron AB, bildades. Verksamheten bedrivs nu huvudsakligen i sju regionala dotterbolag till vilka de sju teknikbrostiftelserna fört över sin verksamhet.

Syftet med satsningen är att öka kommersialiseringen av den forskning som äger rum vid universitet, högskolor och inom näringslivet. Förslaget innebär att flera olika aktörer samlas, både på nationell och på regional nivå, för att uppnå ett gemensamt mål. Genom bildandet av koncernen förväntas en förbättrad samordning och samverkan mellan de ingående parterna uppnås. Innovationsbron AB har övertagit Vinnovas nationella inkubatorprogram för att på så sätt ytterligare öka samverkan i innovationssystemet.

10.5 Resultatredovisning

10.5.1 Övergripande forskningspolitik

Mål

Målet för forskningspolitiken är att Sverige skall vara en ledande forskningsnation, där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet.

Ovanstående mål är beslutat av riksdagen (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99 och bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål. I den mån regeringen bedömer att indelning i politikområden eller mål för dessa bör ändras återkommer regeringen vid ett senare tillfälle.

Resultat

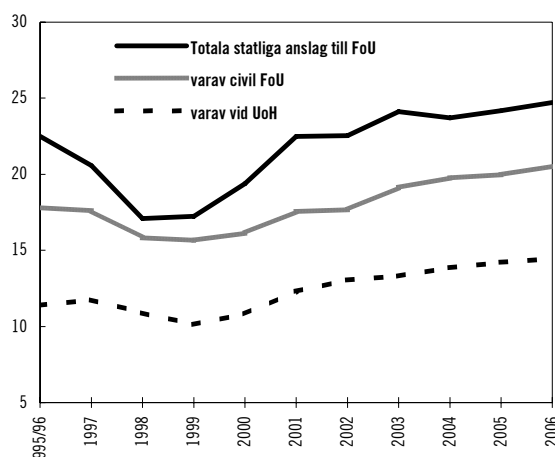
År 2004 avsatte staten och näringslivet sammantaget ca 3,7 procent av BNP för FoU varav ca 25 procent av detta är statliga medel. Detta gör Sverige till ett av de länder som avsätter störst andel av BNP för FoU. Endast Israel avsätter större sammanlagda resurser för FoU som andel av BNP, ca 4,9 procent.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. År 2003 avsatte näringslivet motsvarande ca 2,95 procent av BNP för FoU, dock har huvuddelen av dessa satsningar skett inom några få stora företag. År 2001 motsvarade avsättningarna ca 3,2 procent av BNP. Minskningen har fortsatt och enligt en översiktlig undersökning av SCB uppgick avsättningarna 2004 till knappt 2,8 procent.

År 2006 beräknas staten avsätta 24,7 miljarder kronor för FoU. Därutöver uppskattas de offentliga forskningsstiftelserna tillföra ca 1,7 miljarder kronor till FoU. Vid mitten av 1990-talet minskade de offentliga anslagen för FoU kraftigt men har ökat sedan 1999. År 2006 är anslagen något högre än vid inledningen av 1990-talet, men under 1991 till 2001 har antalet årsarbetskrafter vid universitet och högskolor (UoH) ökat med mer än 30 procent.

Näringslivets höga avsättningar för FoU avspeglas bl.a. i att antalet uttagna patent i Sverige är bland de högsta i världen, dock har antalet svenska patentansökningar under 2000 till 2005 minskat med närmare 80 procent inom sektorerna el, kommunikation och datorer, med drygt 35 procent inom bilindustrin samt med drygt 40 procent inom läkemedelssektorn. Antalet triadiska patent, dvs. de patent som är sökta vid patentverken i såväl Europa som Japan och USA, var 2001 högst för Schweiz (ca 120 triadiska patent per miljon invånare) följt av Finland (98), Japan (89) och Sverige (88).

Diagram 10.1 Offentliga anslag till FoU 1995/96-2006, miljarder kronor

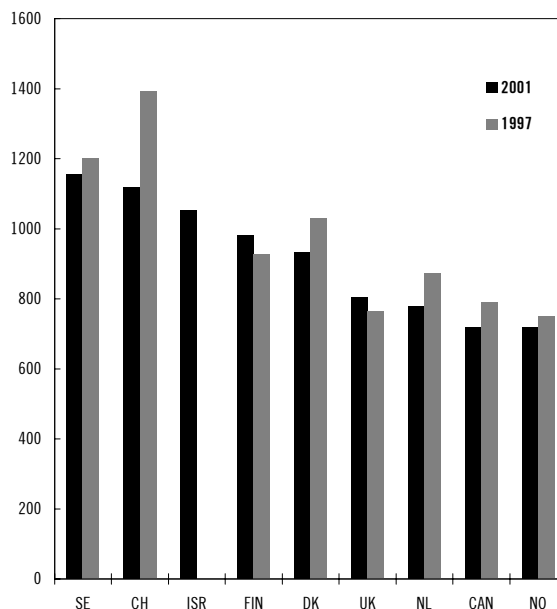

Källa: SCB Statliga anslag till Forskning och utveckling 2006

Sverige är det land som per capita publicerar flest vetenskapliga artiklar i internationellt erkända tidskrifter. Merparten av artiklarna hör till de

medicinska och naturvetenskapliga områdena. Sverige och Schweiz har under de senaste 20 åren legat i topp avseende antalet publikationer.

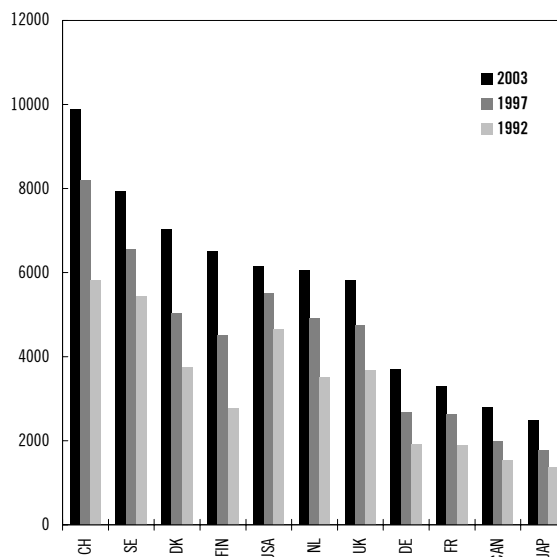
Diagram 10.2 Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare 2001 och 1997

Källa: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2001 och 2005

Avseende synlighet mätt som antalet citeringar av vetenskapliga artiklar hamnar Sverige på andra plats efter Schweiz.

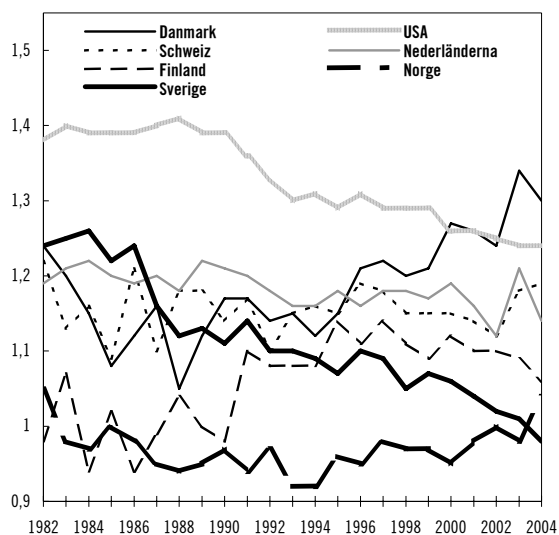
Diagram 10.3 Antal citeringar per miljon invånare 2003, 1997 och 1992

Källa: Science and Engineering Indicators 2006, National Science Foundation

Även avseende kvalitet mätt som antalet citat per artikel jämfört med medelcitatet för området (Crown indikatorer), tillhör svensk forskning den grupp av länder som är mest framträdande i världen, även om positionen i jämförelse med övriga länder i denna grupp har försvagats något under perioden. Huvuddelen av denna försvagning beror på en minskning av antalet citat inom det medicinska området.

Diagram 10.4 Antal citeringar per vetenskaplig artikel

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

Det internationella medelvärdet är 1,00 (Crown indikatorer). Om ett land ligger på 1,0, dvs. på det internationella medelvärdet, så måste landets artiklar i genomsnitt citeras 20 % mer för att öka till 1,2 och 40 % mer för att nå 1,4 o.s.v.

10.5.2 Forskning och utveckling

Mål

Målet för verksamhetsområdet Forskning och utveckling är att den statliga organisationen för forskningsfinansiering skall vara ett effektivt verktyg för att främja de forskningspolitiska målsättningarna, stärka det svenska systemet för FoU samt öka forskningens bidrag till Sveriges internationella konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling.

Ovanstående mål är beslutat av den tidigare regeringen och kommer eventuellt att ändras. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

Forsknings- och utvecklingsstöd

Ansökningarna om forskningsstöd till Vetenskapsrådet ökade med 20 procent till 6 300 ansökningar från 2004 till 2005. Inom humaniora och samhällsvetenskap var ökningen som störst och motsvarade 60 procent. Beviljningsgraden varierade från 9 procent av ansökningarna inom humaniora och samhällsvetenskap till 26 procent inom natur- och teknikvetenskap samt inom medicin. De stora skillnaderna i beviljningsgrad beror delvis på att de olika ämnesråden och kommittéerna har valt olika strategier i förhållande till storleken på de beviljade beloppen. Inom medicin beviljades ca 30 procent av det sökta beloppet medan ca 83 procent beviljades inom humaniora och samhällsvetenskap. Vetenskapsrådet strävar efter att höja bidragsnivån inom alla områden, men konstaterar att det är en svår avvägning mellan att bevilja tillräckligt stora bidrag och att samtidigt behålla bredden i forskningen. Ämnesrådet för medicin använde det under 2005 höjda anslaget om 10 miljoner kronor för medicinsk forskning till att öka anslagens storlek till de projekt som rankades högst i bedömningen.

Vetenskapsrådet redovisar sedan 2004 andelen beviljade ansökningar som året innan inte hade bidrag från rådet. I genomsnitt var det 54 procent nya bidragstagare 2005, med en stor variation mellan de olika ämnesområdena. Minst andel nya bidragstagare var det inom natur- och teknikvetenskap samt medicin, med något under 50 procent. Störst andel nya bidragstagare var det inom humaniora och samhällsvetenskap med 90 procent samt inom utbildningsvetenskap med 83 procent.

Antalet ansökningar om forskningsstöd till Formas ökade med 10 procent och totalt behandlades ca 1 500 ansökningar inom ramen för den ordinarie utlysningen, varav ca 250 eller 16 procent beviljades. Särskilda utlysningar gjordes under 2004–2005 inom områdena klimat, marin miljö, miljötoxikologi, livsmedel, byggd miljö, rennäringsforskning, trädgårdsforskning, växtförädling och ekologisk produktion. En gemensam utlysning om byggande och samhällsplanering har också skett med Byggsektorns Innovationscentrum (BIC). En extra utlysning ägde dessutom rum med anledning av stormen Gudrun.

Till FAS inkom ca 800 projektskisser vid 2005 års ansökningsomgång, en ökning med 20 procent jämfört med föregående år. Av dessa beviljades drygt 100 stöd. Beviljandegraden varierade mellan 12 till 15 procent för de olika huvudområdena. Av FAS forskningsstöd fördelades ca 60 procent till samhällsvetenskapliga ämnen, drygt en tredjedel till medicinska ämnen och resterande del till humaniora, teologi, juridik, teknik och naturvetenskap. Jämfört med tidigare år ökade söktrycket inom det samhällsvetenskapliga området betydligt i förhållande till det medicinska området. År 2005 var andelen ansökningar från det samhällsvetenskapliga området 53 procent jämfört med 38 procent från det medicinska området. År 2003 var motsvarande siffror 46 respektive 51 procent.

FAS fördelar även programstöd inom forskningsområden som av FAS bedöms särskilt angelägna. Programstöd söks i konkurrens efter särskild utlysning. Under 2005 fattade FAS beslut om programstöd inom interventionsforskning, arbetsutbud och arbetskraftsförsörjning och barns levnadsvillkor. Rådet finansierar sammanlagt 40 programstöd till en summa av knappt 50 miljoner kronor per år.

Vinnovas mest omfattande stödform är program för forskning, utveckling och demonstration. Under 2005 har en fokusering skett mot de stora sektorerna informations- och kommunikationsteknik, tjänster och IT-utveckling, bioteknik, produktframtagning och material, transport samt arbetslivsutveckling. Området Arbetsliv har under 2005 fått en ökad betydelse, både avseende direkta satsningar och genom satsningar som integreras i övriga områden, främst produktframtagning och material. Vinnova tillämpar i ökad utsträckning ett flerstegsförfarande för ansökningar vid utlysningar. Beviljandegraden var 30 procent för den fullständiga ansökningsomgången under 2005.

Vinnova beslutade om ca 400 nya projekt under 2005, vilket innebär att en dryg fjärdedel av verksamheten blev föremål för omprövning och nya beslut.

Forskningsstödet från Vetenskapsrådet fördelades till 95 procent till universitet och högskolor. Lunds universitet fick mest medel följt av Uppsala universitet och Karolinska institutet.

Av Formas beslutade medel fördelades drygt 90 procent till universitet, högskolor och

institut. Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) är den största bidragstagaren.

Av FAS beviljade forskningsstöd fördelades 92 procent till universitet och högskolor. Av dessa fick Karolinska Institutet och Stockholms universitet mest resurser. Bland övriga bidragsmottagare var Arbetslivsinstitutet den största mottagaren.

Av de medel som Vinnova utbetalade har forskare och andra aktörer vid universitet och högskola mottagit 35 procent, industriforskningsinstitut 26 procent, företag 30 procent och övriga mottagare 9 procent. En stor del av de medel som har företag som mottagare avser indirekt finansiering vid universitet och högskolor. Företagen tar på sig ett projektledarskap och företagen och lärosätena samordnar sig i gemensamma satsningar.

Starka forskningsmiljöer

Vetenskapsrådet och Formas beslutade under 2005 om sin satsning på starka forskningsmiljöer. Intresset från forskarsamhället var stort och Formas tilldelade fem forskargrupper vardera fem miljoner kronor per år under fem år, medan Vetenskapsrådet å sin sida beviljade totalt 44 miljoner kronor per år i fem år. Vinnova beslutade om fyra s.k. Vinn Excellence Centers inom transport- och arbetslivsområdet.

Vidare presenterade Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova i juni 2006 de miljöer som får medel inom ramen för den nya satsningen på starka forskningsmiljöer (prop. 2004/05:80). Vetenskapsrådet och Formas fattade gemensamt beslut om 20 miljöer som kommer att få mellan fem och tio miljoner kronor årligen under en tioårsperiod (s.k. Linnéstöd). Vinnova beslutade om 15 centrumbildningar (Vinn Excellence Centres) som fokuseras mot såväl grundforskning som tillämpad forskning. Centrumen skall verka för att ny kunskap och ny teknik leder till nya produkter, processer och tjänster. Varje centrum stöds med upp till 70 miljoner kronor under en tioårsperiod.

Under hösten 2006 presenterade Vetenskapsrådet och Vinnova de fyra miljöer som har fått medel inom ramen för de båda myndigheternas gemensamma utlysning (s.k. Berzelii-centra). Vetenskapsrådet och Vinnova stöder varje miljö med upp till 100 miljoner kronor under en tioårsperiod.

FAS avser att fatta beslut om finansiering till starka forskningsmiljöer, FAS-centra, inom sina ämnesområden i februari 2007.

Mång- och tvärvetenskap

Den rapport om mång- och tvärvetenskaplig forskning som Vetenskapsrådet genomförde och presenterade 2005 visade bl.a. att tvärvetenskaplig forskning ökar och att rådets beredningssystem inte missgynnar ansökningar om forskningsstöd med ett tvärvetenskapligt angreppssätt. Inom ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap har man noterat att tvärvetenskaplig forskning ofta initieras av de mest framstående forskarna och man avser att under de kommande åren genomföra frontforskningskonferenser i syfte att främja korsbefruktning mellan olika discipliner.

Formas satsning på mång- och tvärvetenskaplig forskning ökade med 30 procent och omfattade 58 miljoner kronor 2005.

Omkring 29 procent av de projekt som FAS finansierade under 2005 var av mång- eller tvärvetenskaplig karaktär.

Nydisputerade forskare

Vetenskapsrådet finansierade mot slutet av 2005 ca 330 forskarassistentanställningar, vilket motsvarar omkring en tredjedel av alla sådana anställningar. Av dessa beviljades ca 100 under året. Söktrycket på Vetenskapsrådet för forskarassistenttjänster, postdoktorsstipendier samt nationella postdoktorsanställningar inom alla ansvarsområden var mycket högt. I genomsnitt beviljades knappt tio procent av ansökningarna under 2005.

Bland de projekt som beviljades medel av Formas under 2005 hade vart fjärde projekt en forskare som disputerat under de senaste fem åren som huvudsökande. I drygt hälften av alla projekt som beviljats ingår finansiering av doktorander. Formas finansierade ca 20 postdoktorsstipendier under 2005, vilket var en fördubbling jämfört med tidigare år. Intresset för denna stödform är stort och totalt inkom ca 100 ansökningar.

Under 2005 mottog FAS ca 80 ansökningar om stöd till yngre forskare genom postdoktorbidrag, att jämföras med ca 190 året dessförinnan. Av dessa beviljades 14 finansiering. Många yngre forskare får även finansiering genom att ingå i de forskargrupper som tilldelats programstöd och projektbidrag.

Vinnovas projektfinansiering bidrog till att omkring ca 100 doktorer examinerades och ca 260 nydisputerade forskare deltog i Vinnova-projekt under året.

Genusforskning och genusperspektiv

I en utvärdering som Vetenskapsrådets genuskommitté har presenterat påvisades brister i såväl ämnesrådets som Vetenskapsrådets interna hantering av genusrelaterade ansökningar. Vidare visade utvärderingen att många genusrelaterade projekt från ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap beviljats medel. En utvärdering har initierats för ämnesrådet i medicin.

Vetenskapsrådets utlysning 2005, som byggde på en konferens om den sexualiserade människan, berör flera av ämnesråden inom Vetenskapsrådet och under 2006 får fem projekt stöd. Som ett resultat av den ökade satsningen på genusforskning om ytterligare 12 miljoner kronor, kommer Vetenskapsrådet att satsa på särskilda s.k. Centers of Gender Excellence.

Trots att Formas särskilt välkomnat forskning med genusperspektiv inom sin forskning är antalet sökande fortfarande lågt.

FAS har under året stött ca 60 projekt med uttalad genusprofil med sammanlagt 47 miljoner kronor.

Vinnova genomförde under 2005 en särskild utlysning, Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet, med syfte att bl.a. lägga ett genusperspektiv på insatser som finansieras inom andra program. Detta syfte bedöms ha uppnåtts fullt ut i ett projekt, medan det delvis nåddes i två andra projekt.

Jämställdhet

Vetenskapsrådet konstaterar att kvinnor haft en lägre beviljningsgrad än män när det gäller postdoktorala stipendier och postdoktorsanställningar. Rådet ser därför över olika sätt att säkerställa könsneutrala bedömningar och etablera procedurer som kan öka jämställdheten inom rådets verksamhetsområde.

Av ansökningarna till Formas kom 32 procent från kvinnor och 68 procent från män 2005, vilket var samma fördelning som 2004. Av antalet beviljade projekt hade 34 procent kvinnliga huvudsökande och 66 procent manliga huvudsökande 2005, vilket var ett par procentenheter högre för kvinnor och ett par procentenheter lägre för män jämfört med 2004.

Av ansökningarna till FAS var drygt 40 procent av de sökande kvinnor och knappt

60 procent män. Kvinnornas beviljandegrad var 34 procent och männens 66 procent, vilket var i princip samma beviljandegrad som 2004.

Vinnovas intention är att öka andelen projektledare som är kvinnor i de projekt som finansieras av Vinnova. Under 2005 var fördelningen 27 procent kvinnor och 73 procent män, samma fördelning som 2004. Andelen kvinnliga projektledare varierade kraftigt mellan sektorerna. Den var högst inom arbetslivsområdet och lägst inom de IT-relaterade områdena.

Forskningsrådets arbete för ökad jämställdhet har resulterat i att andelen kvinnor respektive män inom de tre rådens och Vinnovas beredningsgrupper, programkommittéer och programråd ligger inom 40/60-intervallet, utom inom ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap inom Vetenskapsrådet, där 72 procent var män och 28 procent kvinnor under 2005. Andelen ordföranden som är kvinnor inom Vinnovas programråd har ökat till 37 procent. Detta är en betydande ökning från 2002, då andelen kvinnor som var ordföranden var 24 procent. Jämfört med 2004 är det dock en minskning med fem procentenheter.

Rymdforskning

Avgiften till den europeiska rymdorganisationen ESA:s forskningsprogram uppgick till ca 92 miljoner kronor 2005 och finansieras genom Rymdstyrelsen. Genom deltagande i ESA möjliggörs att mer än 170 svenska forskare deltar i ESA:s samarbeten. Den nationella rymdforskningen finansierades av Rymdstyrelsen med ca 42 miljoner kronor 2005. På grund av valutaförändringar har avgiften till ESA:s obligatoriska vetenskapsprogram under flera år ökat kraftigt och därmed har myndighetens stöd till svensk rymdforskning minskat.

Institutet för rymdfysik publicerade ca 100 artiklar i sakkunniggranskade tidskrifter under 2005. Utöver vetenskapliga arbeten gör institutet även instrument för rymdsatelliter och deltar genom detta arbete i ESA:s samarbeten om expeditioner till andra planeter. Forskningsresultaten av detta arbete är långsiktigt.

Medelhavsinstitutet

Svenska institutet i Rom har prioriterat kursundervisning, seminarier och annan verksamhet som stärker återväxten inom de vetenskapliga områdena som institutet främst arbetar med. Flera externfinansierade projekt har kommit igång och Pompejiprojektet fortsätter planenligt.

Forskningen vid Svenska institutet i Athen har prioriterat arkeologiskt fältarbete och publicering av detta.

Svenska forskningsinstitutet i Istanbul konstaterar att ett samarbete med Svenska generalkonsulatet i Turkiet utvecklats väl. Forskningsinstitutets programverksamhet drivs allt mer med externa medel och den egna programverksamheten har minskat.

Institutet för Framtidsstudier

Institutet för Framtidsstudiers femte forskningsprogram, Framtidens samhälle, sträcker sig över perioden 2005–2008. Programmet ska bidra med fördjupad kunskap om Sveriges samhällsinstitutioner utifrån befolkningsutveckling och andra strukturförändringar. Internationella jämförelser kommer att ges ökat fokus i och med programsatsningen. Institutets internationella kontakter har fortsatt att fördjupas under 2005, bl.a. via fler uppdrag på europeisk nivå.

Institutets seminarier Framtidsfokus, där forskare och allmänhet diskuterar aktuella samhällsfrågor, var mycket välbesökta. Några seminarier gjordes tillgängliga genom SVT24:s utsändningar.

Internationellt forskningssamarbete

Forskningsråden samt övriga myndigheter inom politikområdet har under året aktivt deltagit i internationellt forskningssamarbete. I övrigt har samarbetet i forskningsfrågor främst bedrivits inom ramen för EU, OECD och Nordforsk.

I december 2005 tecknade Sverige ett samarbetsavtal med Indien inom vetenskap och teknik. Förhandlingar med USA resulterade i ett liknande avtal i slutet av juni 2006. Sverige har nu bilaterala forskningsavtal med fem länder: Japan, Sydafrika, Kina, Indien och USA. Under året arrangerades det tredje blandkommissionsmötet med Japan som främst syftade till att fördjupa samarbetet inom informations- och bioteknik.

EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling löper under tiden 2002–2006. Sveriges bidrag från forskningsprogrammet uppgick till och med januari 2006 till 433 miljoner euro, vilket motsvarar 4,5 procent av den budget som hittills utbetalats i sjätte ramprogrammet. Motsvarande siffra för Danmark är 2,3 procent och för Finland 2,1 procent. Sverige deltar i ca 8 procent av de beviljade projekten. Sveriges deltagande är störst inom bioteknik och medicin.

Diskussionerna om EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling 2007–2013

har intensifierats. Beslut om ramprogrammet förväntas under hösten 2006.

I arbetet med ramprogrammen har särskilda arbetsgrupper med experter från de tre forskningsråden och Vinnova samt andra myndigheter, universitet och högskolor bidragit till att identifiera svenska prioriteringar.

Strategi och analys av forskning och forskningspolitik

Vetenskapsrådet genomförde under 2005 en rad analyser. Den publikationsdatabas som införskaffades 2003 har använts i detta arbete. En analys av tvärvetenskaplig forskning visade bl.a. att tvärvetenskap är växande och att rådets beredningssystem inte missgynnar ansökningar om forskningsstöd med ett tvärvetenskapligt angreppssätt. Med hjälp av bibliometri har kvaliteten på artiklar som ingår i doktorsavhandlingar jämförts med kvaliteten på övriga vetenskapliga publicerade artiklar. Studien visar att inga nämnvärda kvalitetsskillnader har kunnat påvisas. Uppföljningarna av användarnas och bedömningsgruppernas uppfattning om ansökningsprocessen och ansökningssystemen används till att kontinuerligt utveckla verksamheten.

I en utvärdering av utbildningsvetenskapliga kommitténs satsningar på ämnesdidaktisk forskning inom ämnena matematik, naturvetenskap och svenska framkom att forskningen har direkt relevans för lärare och lärarutbildare. Kommitténs satsningar har varit värdefulla i sig, eftersom ämnesdidaktiska projekt ofta har svårt att hävda sig i konkurrensen om medel inom själva ämnet eller om medel för allmän pedagogik. Få av de finansierade projekten involverar dock internationella forskningskontakter. Utbildningsvetenskapliga kommittén avser därför att dels uppmärksamma svenska forskare verksamma inom det utbildningsvetenskapliga området på möjligheterna att forska utomlands, dels stimulera till internationell publicering. Samtidigt undersöker Vetenskapsrådet publiceringsstrukturen för att utveckla metoder för att särskilja ämnesdidaktisk forskning från andra forskningsområden.

I en utvärdering av Vetenskapsrådets genuskommitté om hur ämnesråden hanterar genusrelaterade forskningsansökningar inom humaniora och samhällsvetenskap påvisas vissa brister. Vetenskapsrådet skall även se över hanteringen

av genusrelaterade forskningsansökningar inom det medicinska området.

Formas granskning av forskningen inom växtförädling har legat till grund för ett fortsatt åtagande från berörda finansärer och ett nytt avtal har träffats mellan Formas och Stiftelsen Lantbruksforskning för gemensam finansiering av forskning inom växtförädling. Avtalet löper under en treårsperiod, 2006–2008, och omfattar totalt 36 miljoner kronor. Vidare har Formas under året redovisat dels ett nationellt program för skogssektorsforskning, dels kunskapsöversikter över forskningen om biologisk mångfald samt forskning om hållbar rennäring och övrig samerelaterad forskning.

FAS utvärdering av svensk hälsoekonomisk forskning visar att Sverige är internationellt framstående på området med en hög vetenskaplig produktion. I juni 2006 beslutade FAS styrelse att utlysa två programstöd inom det hälsoekonomiska området.

Vinnova avslutade under 2005 den tredje utvärderingsomgången av kompetenscentrumprogrammet genom en utvärdering av Centrum för kretskonstruktion (CCCD) vid Lunds universitet. Utvärderingen ligger till grund för Vinnovas beslut om centrets fortsatta inriktning. Vidare har en första utvärdering av det generiska programmet kunskapsplattform för IKT-användning genomförts, med syfte att ge underlag för beslut om storlek och inriktning för kommande utlysningar av programmet.

Forskningsinformation och kunskapsöverföring

Samverkan med andra aktörer är centralt i de tre rådens arbete med forskningskommunikation. Råden samverkar bl.a. genom Vetenskapslandet i SVT:s Kunskapskanalen, som genom webben i genomsnitt har haft 2 000 unika besökare per månad.

Vidare samverkar råden om den nationella webbportalen, www.forskning.se, där antalet unika besökare var ca 117 000 under november 2005 jämfört med ca 35 000 under samma månad året innan. Ett 70-tal organisationer, varav 10 internationella, kom under 2005 in med förfrågningar till Vetenskapsrådet om samarbete inom portalen.

På Vetenskapsrådets hemsida var besöksantalet ca 350 000 under 2005, vilket var ungefär samma antal som 2004. Mediatjänsten expertsvar

hade mer än 4 500 användare, en ökning med ca 700 jämfört med 2004. Genom olika internationella samarbetsavtal har svenska forskningsnyheter fått en halv miljon nya besökare världen över. Under 2004 tillkom ca 100 000 nya besökare.

Rådets arrangemang om och popularisering av forskning såsom Designåret, Fysikåret, Bok- och biblioteksmässan och Vetenskapsfestivalen har varit välbesökta och rönt stor uppmärksamhet bl. a. i media.

Formas webbplats har blivit en allt viktigare informationskanal. Antalet besökare fördubblades till 480 000 besök under 2005 jämfört med 2004. Antalet arrangerade seminarier och konferenser ökade jämfört med 2004.

FAS hemsida har fått en allt större betydelse i rådets informationsarbete. Under 2005 hade hemsidan 255 000 besök, vilket var en ökning med 50 000 besök jämfört med 2004. Informationsbladet *Forskning och resultat* kommer ut fyra gånger per år och har en upplaga på 6 000 exemplar. FAS Nyhetsbrev vänder sig främst till forskarsamhället och har en upplaga på drygt 3 000 exemplar.

Antalet besök på Vinnovas hemsida var ca 190 000 under 2005, vilket var en ökning med ca 20 000 jämfört med 2004.

Kunskapsöverföring är inbyggt som ett element i Vinnovas FoU-projekt genom att aktörer från utförare, kravställare och användare deltar i projekt. Kunskapsöverföring kan således ses som en integrerad del i Vinnovas arbete och en nödvändig förutsättning för att nå resultat. Under 2005 har bl.a. ett kortfattat nyhetsbrev börjat ges ut. Dessutom har ett engelskspråkigt magasin tagits fram. Mätningar av förekomsten i media visar att Vinnovas synlighet nästan fördubblats 2005 jämfört med 2004.

10.5.3 Forskningens infrastruktur

Mål

Målet för verksamhetsområdet forskningens infrastruktur är en effektiv infrastruktur som ger goda förutsättningar för forskning.

Ovanstående mål är delvis omformulerat sedan föregående års regeringsbeslut om regleringsbrev inom verksamhetsområdet och således ännu inte beslutat av den tidigare regeringen. Eventuellt avser regeringen att återkomma med

förslag till ändringar av målet. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till det i regeringsbeslutet formulerade målet.

Resultat

Internationella anläggningar

Svenska forskare använder i hög utsträckning internationella anläggningar och den svenska andelen av användningen är vid flertalet anläggningar avsevärt högre än den svenska andelen av finansieringen. Det vetenskapliga utbytet är genomgående gott. Däremot är ofta andelen svensk personal vid anläggningarna liten i relation till Sveriges storlek. Vidare är svenska företags deltagande i anläggningarnas upphandling av varor och tjänster låg.

Kostnaderna för medlemskap i de internationella anläggningarna har ökat kraftigt under flera år. De forskningsfinansierande myndigheterna redovisar att de måste avsätta en allt större andel av sina anslag för att delta i arbetet vid anläggningarna.

Forskningsbibliotek och arkiv

Allt fler programbolag levererar sina sändningar som datafiler till Statens ljud- och bildarkiv (SLBA). Myndighetens pilotprojekt gör att man idag kan bevara de digitala filerna med hög grad av automatik. Detta innebär en stor förändring i förutsättningarna för bevarande och tillhandahållande av insamlat material.

SLBA har under året intensifierat sitt arbete för att placera myndigheten i bredare forskningssammanhang. Arkivet har bl.a. arrangerat forskarseminarier och en ny tjänst har införts i syfte att öka kännedomen om myndighetens verksamhet i forskarvärlden.

Kungl. biblioteket (KB) har under året fortsatt att arbeta med avtalsreglerade leveranser av digitalt distansöverfört material. KB fastställer också standarder och utarbetar automatiserade rutiner för insamling av digitalt publicerat material och arbetar aktivt med digitalisering som verktyg för bevarande. Vidare gör KB bibliotekskatalogers information tillgängliga på Internet som ett kvalitets säkrat komplement till söktjänster som t.ex. Google.

KB har under året intensifierat arbetet med att förstärka säkerheten vid myndigheten. Tillträde till magasinerna, flöden av material inom KB, lokalernas säkerhetsstatus och risken för manipulering av kortkataloger har studerats.

Samarbetet inom ramen för ABM-centrum (arkiv, bibliotek och museer) fortsätter. Riksarkivet och SLBA anslöt sig under året till det sekretariat som inrättats vid KB.

Svenska barnboksinstitutet (SBI) har under året samlat in hela den svenska produktionen av barn- och ungdomsböcker. Institutets vetenskapliga skriftserie, Barnboken, utgavs i fem titlar under året. SBI:s forskning om svenska barntidningar har under året lett till en artikel i institutets skriftserie samt en bibliografisk översikt av svenska barn- och ungdomstidningar under 1766–1900.

Universitetsdatanätet

Vetenskapsrådet arbetar nu med en fortsatt utbyggnad av SUNET:s kapacitet genom upphandling av ett svartfibernet, Optosunet, som har högre överföringskapacitet än det nuvarande nätet. Det går med denna konstruktion även att ge enskilda forskare med extra stora behov möjlighet att separat köpa ytterligare bandbredd.

Planering och genomförande av svenska polarforskningsexpeditioner

Den internationella expeditionen till Beringia, i vilken över 200 personer deltog i 26 olika forskningsprojekt uppdelat på tre olika etapper under sommaren 2005, var både logistiskt och forskningsmässigt framgångsrik. Expeditionen till Beringia är den mest omfattande som sekretariatet planerat och genomfört. Fokus för expeditionen var ekologiska frågor i Arktis där forskningsprojekt inom främst geologisk och ekologisk historia, ekologi och evolution samt förändringar i klimat och ekosystem dominerade.

Inom Antarktisverksamheten genomfördes, liksom under föregående säsong, en flygburen expedition till Dronning Maud Land. Där utfördes studier av permafrost kring stationerna Wasa och Svea, liksom fortsatt övervakning av rörelser i jordskorpan inom geodesiprojektet. Vidare utfördes atmosfäriska undersökningar i samarbete med tyska och holländska forskare.

Etikprövning av forskning

Under 2005 avgjorde de regionala etikprövningsnämnderna sammanlagt ca 3 500 ärenden. Detta är en ökning med 30 procent jämfört med nämndernas första år då de avgjorde knappt 2 700 ärenden. Liksom under det första verksamhetsåret dominerar ansökningar inom det medicinska området. Inom de avdelningar som prövar ansökningar inom medicin behandlas tio gånger fler ansökningar jämfört med de avdelningar som behandlar ärenden inom övrig forskning. Antalet överklaganden ligger förhållandevis stabilt jämfört med nämndernas första år. Den genomsnittliga handläggningstiden ligger kring 25 dagar och den maximala handläggningstiden har endast i enstaka fall överskridits.

Femtio ärenden har inkommit till Centrala etikprövningsnämnden under 2005, vilket är något fler än under nämndens första verksamhetsår. Liksom under det första året dominerar överklagandena, medan sex ärenden överlämnades från de regionala etikprövningsnämnderna. Handläggningstiden var i genomsnitt 22 dagar.

Centrala etikprövningsnämnden har haft begränsad tillsynsverksamhet under 2005. Endast två tillsynsärenden inkom under året och inget av dem föranledde någon åtgärd. Nämnden har inte initierat något eget tillsynsarbete, men har haft kontakter med andra myndigheter för att klargöra gränsdragningsproblematik i de olika myndigheternas tillsynsansvar.

10.6 Analys och slutsatser

10.6.1 Forskning och utveckling

Forsknings- och utvecklingsstöd

Forskningsrådets betydelse i forskningssystemet har successivt utökats. I och med satsningen på starka forskningsmiljöer har råden och Vinnova fått en tydligare roll i lärosätenas arbete med prioritering och kraftsamling för att stödja världsledande forskningsmiljöer.

Allt fler externa finansiärer utöver forskningsråden har anammat en projektbaserad finansiering av forskning inom, för varje finansiär, specifika områden. Staten har ett särskilt ansvar för att finansiera grundforskning inom alla

områden. För att bevara en bred forskningsbas i Sverige med goda möjligheter för nydisputerade forskare att meritera sig är Vetenskapsrådets uppdrag att bedriva forskningsfinansiering efter strikt kvalitetskontroll inom breda ämnesområden mycket viktig. Regeringen anser att Vetenskapsrådet lyckas väl med att beakta balansen mellan beviljningsgrad och bidragsstorlek med avseende på effekterna på forskningens kvalitet, möjligheterna för unga forskare att meritera sig samt bredden i forskningsfinansieringen. Regeringen konstaterar att Vetenskapsrådet fortfarande har ett högt ansökningstryck.

I den forskningspolitiska propositionen från den tidigare regeringen aviserades en utvärdering av organisationen för forskningsfinansiering. Resultaten från denna utvärdering tillsammans med resultaten från utvärderingar av satsningarna på starka forskningsmiljöer och den pågående utredningen om resurstilldelningssystemet för forskningsfinansiering (dir. 2006:29) kommer sammantaget att utgöra en bred grund för framtida beslut om inriktningen på forskningspolitiken. Regeringen vill dock redan nu understryka vikten av en utveckling av långsiktiga större forskningsbidrag till framstående forsknings- och innovationsmiljöer med hög internationell konkurrenskraft.

Regeringen ser mycket positivt på det fördjupade och intensifierade jämställdhetsarbete som Vetenskapsrådet har påbörjat. Regeringen kommer att fortsätta följa och ta del av rådets insatser, analyser och strategier inom området.

Regeringen ser även positivt på Vetenskapsrådets egna arbete med utvärderingar om genusperspektiv inom ämnesrådets och utbildningsvetenskapliga kommitténs områden och verksamhet.

Vetenskapsrådet arbetar på ett ändamålsenligt sätt med att utveckla sin verksamhet i syfte att ge en bättre service både till de forskare som ansöker om forskningsstöd och de forskare som deltar i bedömningsprocessen.

Regeringen anser att Formas har en viktig funktion som huvudfinansiär för forskning till stöd för ett hållbart nyttjande av naturresurserna. Forskningsrådet har på ett utmärkt sätt utvecklat nationellt samarbete med andra organisationer och spelar en framträdande roll i flera internationella sammanhang.

FAS uppfyller väl de krav och mål som finns uppsatta för verksamheten. Rådet har en väl fungerande organisation för bedömning och

urval av forskningsansökningar. Det är dock viktigt att FAS fortsätter att analysera skillnaden i beviljningsgrad mellan män och kvinnor. Regeringen ser positivt på de gemensamma utlysningar och aktiviteter som FAS har genomfört med andra forskningsfinansiärer och aktörer. Resultaten av den forskning som FAS stöder inom sitt ansvarsområde spelar en viktig roll för kunskapsutveckling inom en stor del av samhället och är av stor betydelse för statens och kommunernas avvägningar och satsningar.

Regeringen bedömer att Vinnova under den gångna perioden ytterligare ökat sin ställning som en viktig samverkanspartner i forsknings-sammanhang både för universitet och högskola, industriforskningsinstitut och näringsliv, vilket är positivt.

Vinnovas intention att samla satsningarna inom färre men bredare områden och att gå mot färre projekt bedöms positivt.

Vinnova har under 2005 bidragit till industriforskningsinstitutens utveckling bl.a. genom programmet Institute Excellence Centers. Regeringen ser stärkandet av institutens ställning som en viktig fråga som Vinnova även i framtiden skall bidra till i hög utsträckning.

Inom den tekniska forskningen, som är Vinnovas huvudsakliga verksamhetsfält, har andelen forskare, programrådsdeltagare och programrådsordförande som är kvinnor successivt ökat. Under 2005 har dock andelen programrådsdeltagare och programrådsordförande som är kvinnor minskat jämfört med 2004. Det är viktigt att Vinnova kraftfullt verkar för att den negativa utvecklingen bryts och även i övrigt verkar för en ökad jämställdhet och för att genusperspektivet får ett ökat genomslag i forskningen.

Rymdforskning

Rymdstyrelsen har på ett framgångsrikt sätt möjliggjort svenska forskares samarbeten med andra rymdforskare i Europa.

Genom att verksamheten runt Institutet för rymdforskning i Kiruna utökats finns i framtiden större potential att attrahera externa medel än vad som sker i nuläget.

Medelhavsinstitut

De tre medelhavsinstituterna i Rom, Aten och Istanbul spelar en viktig roll för forskningen inom sina områden. Instituterna är en viktig infrastruktur och brobyggare för svenska forskares tillgång till material, grävningstillstånd och

underlättande av kontakter i respektive land. Regeringen ser positivt på de gemensamma steg instituten tar för ett ökat samarbete med varandra. Regeringen ser med tillfredsställelse på det samarbete som forskningsinstitutet i Istanbul har med Svenska generalkonsulatet i Turkiet.

Institutet för framtidsstudier

Regeringen bedömer att verksamheten vid Institutet för Framtidsstudier bidrar till en bred debatt om långsiktiga samhällsfrågor.

Internationellt forskningssamarbete

Regeringen anser att det finns goda förutsättningar för att Sveriges fem bilaterala forskningsavtal kommer att ge positiva effekter på internationaliseringen av Sveriges forskningssamarbete.

Regeringen ser positivt på rådets och Vinnovas internationella engagemang. Det är dock viktigt att ett sådant engagemang utgår från en samlad analys av vilka samarbeten som är av störst betydelse för att uppnå målen för verksamheten, då engagemangen ofta är resurskrävande. Genom EU/FoU-rådets integration i Vinnova bör såväl Vinnovas som övriga svenska aktörers möjlighet till framgångsrikt samarbete inom EU stärkas. Regeringen avser att följa utvecklingen.

Strategi och analys av forskning och forskningspolitik

Det är angeläget att Vetenskapsrådet fortsätter att operationalisera sina mål. Det är viktigt att rådet fortlöpande bedömer sin målpåfyllelse och redovisar hur man med utgångspunkt i detta arbetar med den strategiska utvecklingen av verksamheten. Det arbete som har inletts med en fördjupad analys av den tvärvetenskapliga forskningens ställning, liksom av jämställdhetsarbetet, är mycket lovvärt. Regeringen vill särskilt understryka behovet av att rådet utökar analyser och bedömningar av såväl den egna verksamheten i förhållande till omvärldsförändringar som av viktiga forskningspolitiska frågeställningar. Detta är särskilt angeläget mot bakgrund av att rådets roll i forskningsfinansieringssystemet blir alltmer framträdande genom att dess resurser för forskningsfinansiering ökar väsentligt under kommande år.

Erfarenheterna från Formas genomförda utvärderingar är ett viktigt underlag för rådets

fortsatta strategiska planering. Formas bör i tillämpliga delar utgå ifrån de forskningsprogram och forskningsstrategier som rådet utarbetat.

FAS har utvecklat en god metodik och vana vid utvärderingar och kartläggning av forskning.

Vad gäller Vinnovas analysarbete bedömer regeringen att myndigheten inte fullt ut nått målet och att en utökad satsning på utvärderingar och effektanalyser måste genomföras. Myndighetens FoU-resurser har utökats betydligt de senaste åren och kommer att öka ytterligare framöver genom riksdagens beslut om 2005 års forskningspolitiska proposition (prop. 2004/05:80).

Forskningsinformation och kunskapsöverföring

Vetenskapsrådets uppdrag inom forskningsinformation är omfattande. Rådet bör dock i större utsträckning beakta utförda informationsinsatserns verkan inom de målgrupper som man avser vända sig till. I samband med att Forskningsforum upphör vill regeringen poängtera vikten av att en öppen dialog kring vetenskap fortlöpande sker inom samhällets alla olika delar. Vetenskapsrådet har i detta sammanhang ett stort ansvar.

Informationsverksamheten vid Formas är en viktig del av rådets uppgifter och har ökat under de senaste åren. Ökningen gäller särskilt informationen via Internet.

FAS arbetar på ett aktivt sätt för att sprida forskningsresultat och skapa kontakter mellan forskare och praktiker. De metodprojekt som FAS startade 2004 som stöd för forskarnas eget informationsarbete ses som lyckat.

Vinnova har under 2005 ökat sin synlighet som en viktig aktör inom forskningspolitiken samt bidragit till en kunskapsspridning om den behovsmotiverade forskningen samt om innovationssystem. Regeringen bedömer därmed att Vinnova har uppnått det uppsatta målet för denna verksamhet.

10.6.2 Forskningens infrastruktur

Regeringen vill starkt understryka betydelsen av det arbete som Vetenskapsrådet bedriver om infrastruktur för forskning. Det är ett nödvändigt underlag för en långsiktig framgångsrik svensk forskningsstrategi.

Regeringen bedömer att Vetenskapsrådet bör öka sitt arbete med att sprida kunskap bland forskare, teknisk personal och administratörer om lediga tjänster vid de internationella anläggningarna. Vetenskapsrådet bör också aktivt sprida information till företag som kan fungera som leverantörer av utrustning och tjänster då de stora forskningsanläggningarna gör upphandlingar.

Regeringen bedömer att SLBA når god måluppfyllelse. Material samlas in till nästan 100 procent. Vidare agerar myndigheten aktivt i mötet med de krav som den tekniska utvecklingen ställer på verksamheten.

KB:s verksamhet är mycket bred och befinner sig i en teknisk övergångsperiod. Jämte det tryckta materialet ökar det digitalt producerade och distribuerade materialet i volym. Regeringen menar att det är angeläget att KB fortsätter att arbeta aktivt med de krav som utvecklingen ställer på myndighetens organisation och verksamhet.

Regeringen värdesätter Stiftelsen Svenska barnboksinstitutets forskningsfrämjande insatser.

Vetenskapsrådet har genom universitetsdatanätet SUNET uppfyllt målet att svenska universitet och högskolor skall ges tillgång till datakommunikation av hög kapacitet och erbjudas tjänster inom datakommunikation som svarar mot deras efterfrågan.

Regeringen bedömer att Polarforskningssekretariatet genom åren har tillskaffat sig stor empirisk kunskap i att planera och genomföra stora internationella polarexpeditioner.

Regeringens sammanfattande bedömning är att såväl de regionala etikprövningsnämnderna som Centrala etikprövningsnämnden i princip har uppfyllt sina mål.

10.7 Revisionens iakttagelser

För myndigheterna inom politikområdet, förutom för Institutet för rymdfysik, har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser utan invändningar. Invändningen i revisionsberättelsen för Institutet för rymdfysik beror på att institutet har tagit ut avgifter och andra ersättningar som överstiger fem procent av de totala kostnaderna under en tidsperiod längre än två år utan att ha begärt regeringens tillstånd för detta. Regeringen

följer upp att institutet fortsättningsvis följer de ekonomiadministrativa reglerna.

Riksrevisionen har påtalat att Vetenskapsrådet för anslaget 46:1 Allmänna val och demokrati, utgiftsområde 1 Rikets styrelse har beslutat om bidrag för perioden 2007–2008 utan regeringens bemyndigande. Regeringen föreslår i denna proposition samt på tilläggsbudget i samband med denna proposition att Vetenskapsrådet ges ett bemyndigande för åren 2007–2009 respektive 2008–2010. Se volym 2, Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

10.8 Politikens inriktning

Att satsa på forskning är att investera i framtida välfärd. Svensk forskning håller världsklass inom många områden. Vetenskaplig kvalitet mäts ofta genom hur ofta de vetenskapliga artiklarna citeras. Sverige tillhör den grupp av länder vars forskning citeras mest i världen. Att så kommer att vara fallet även i framtiden är dock inte något som kan tas för givet. Redan nu kan man se en viss nedgång av antalet citeringar, framför allt inom det medicinska området.

De statliga resurserna till lärosätenas forskning och forskarutbildning har urholkats under en rad år. Detta är allvarligt, eftersom kvaliteten på grundforskningen och forskarutbildningen äventyras. Det finns tecken på att svensk forsknings världsledande position har försvagats under den senaste femtonårsperioden. Dessutom är svenskt näringslivs FoU-satsningar starkt koncentrerade till ett fåtal stora, internationella företag, som har FoU-förlagd till många olika delar av världen. Även om internationaliseringen har medfört många utländska finansieringskällor för FoU är den sammantagna trenden att FoU-finansieringen i näringslivet är minskande. Detta avspeglas bl.a. i en sjunkande trend vad gäller antalet nya svenska patentansökningar. För Sveriges framtida konkurrenskraft är det därför angeläget att staten tar ett ökat ansvar för forskningsfinansieringen.

Regeringen avser därför att genomföra en rad insatser under mandatperioden för att stärka svensk forskning.

Regeringen föreslår i denna proposition att resurserna stärks med 200 miljoner kronor 2007. För 2007 fördelas medlen direkt till universiteten

genom en höjning av de direkta anslagen för forskning och forskarutbildning (se vidare under politikområdet Utbildningspolitik).

Vidare förstärks forskningsresurserna ytterligare med sammanlagt 700 miljoner kronor 2008 och 2009.

Regeringen avser att ta bort den s.k. högskolemomsen på externa forskningsbidrag under mandatperioden. Denna åtgärd utgör en kraftfull resursförstärkning för forskning vid universitet och högskolor.

Regeringen har dessutom ambitionen att under mandatperioden utreda frågan om avdragsrätt för donationer till forskning.

Sverige behöver självständiga lärosäten. Det är forskarna som fritt ska kunna välja frågeställningar och forskningsprojekt. Ett viktigt led i detta är att lärosätena själva skall ha det avgörande inflytandet över vilka som utses till ledamöter i styrelserna och att rektor skall kunna vara ordförande i styrelsen. Även forskningsrådets och forskningsstiftelsernas självständiga ställning behöver säkras. Regeringen avser att se över dessa frågor.

De statliga resurserna för forskning skall fördelas på ett sätt som gynnar forskning av hög kvalitet, oavsett vid vilket lärosäte forskningen sker. Regeringen eftersträvar därför ett system för att fördela forskningsresurser till lärosätena som tar sin utgångspunkt dels i den vetenskapliga kvaliteten på den forskning som utförs vid lärosätet, dels i lärosätets strategi för den framtida utvecklingen av forskningen.

Vetenskaplig framgång gynnar inte enbart de enskilda forskarna utan kommer hela nationen till del. För att skapa konkurrenskraftiga forskningsmiljöer visar internationell erfarenhet att det behövs en kritisk massa av forskare. Det är därför angeläget att den forskning som finansieras är av hög kvalitet och att de bästa forskarmiljöerna premieras.

År 2001 inrättades de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Formas och FAS samt myndigheten Vinnova. Den nya statliga organisationen för forskningsfinansiering spelar en viktig roll för att bevara en bred forskningsbas av hög kvalitet i Sverige. Regeringen avser att initiera en utvärdering av denna organisation. Resultatet av utvärderingen tillsammans med resultatet från den pågående utredningen om högskolans resursfördelningssystem för forskning och forskarutbildning (dir. 2006:29) kommer att vara ett brett underlag för rege-

ringens fortsatta ställningstaganden om den framtida forskningspolitiken.

En satsning på världsledande forskning kräver långsiktighet, förmåga att prioritera och frihet från statlig detaljstyrning. Medel måste satsas på ledande forskningsmiljöer som kan konkurrera med de bästa miljöerna i världen. För Vetenskapsrådet är det särskilt angeläget med långsiktiga satsningar på konkurrenskraftiga internationella forskningsmiljöer. Genom sina nätverk av aktiva forskare och sin kännedom om svenska styrkeområden inom sina respektive ansvarsområden kan forskningsråden och Vinnova medverka till att resurser fördelas på ett kvalitetssäkrat sätt till de områden och de miljöer som är världsledande, eller har störst potential att bli det i framtiden. Framstående forskning inom medicin och teknik är en viktig grund för Sveriges tillväxtpotentialer och dessa områden bör prioriteras.

Samtidigt som fri grundforskning utan krav på konkret avkastning i form av t.ex. produkter tillförsäkras kontinuerligt stöd måste det säkerställas att forskning i högre utsträckning resulterar i företagande och arbetstillfällen. Sverige behöver bli bättre på att omsätta resultaten från den offentligt finansierade forskningen. Regeringen menar att högskolornas förmåga att bistå forskare som vill kommersialisera sina forskningsresultat behöver förbättras, bl.a. genom att stärka lärosätenas holdingbolag.

Det finns också ett behov av att stärka den forskning som sker vid landets industriforskningsinstitut. Sverige avviker från jämförbara länder genom att denna sektor är förhållandevis liten, med mycket låg grad av statlig basfinansiering.

Det europeiska forskningssamarbetet är av stor betydelse för att utveckla forskning av hög kvalitet. Det är angeläget att de europeiska konkurrensfördelarna tas till vara och att EU:s forskningsresurser prioriteras till stora internationella projekt som inte ett enskilt land kan driva av egen kraft. Det europeiska forskningsrådets ställning är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen avser att verka för att forskningsrådet både tilldelas adekvata resurser från EU samt ges goda möjligheter att fritt fördela forskningsresurser till grundforskning av högsta kvalitet.

Regeringen avser att inrätta ett Globaliseringsråd med uppgift att ta fram underlag för en allsidig belysning av de stora internationella

frågeställningarna. Rådet skall också stimulera samhällsdebatten kring de förändringar som globaliseringen ställer Sverige inför. Arbetet i rådet ska präglas av ett engagemang för Sverige som ligger bortom partipolitikens ibland snäva, konfliktorienterade och kortsiktiga hållning.

Sverige står inför stora framtidsutmaningar. Globaliseringen leder till en allt mer hårdnande konkurrens. Den demografiska utvecklingen innebär att allt fler behöver vård och omsorg samtidigt som en mindre andel av befolkningen kommer att vara i en arbetsför ålder. Att bibehålla och utveckla välfärdssystemen under dessa förutsättningar är en av utmaningarna som Sverige står inför. Sverige bör ha en modern och flexibel arbetsmarknad som tryggar jobb och ger förutsättningar för nya jobb. Väl fungerande utbildnings- och forskningssystem spelar en central roll för ett lands tillväxt och förmåga att lösa de utmaningar nationen ställs inför. En befolkning med förståelse och förmåga att ta till sig nya teknologier är en viktig förutsättning för

tillväxt och välfärd. För att konkret kunna arbeta med dessa frågor där alla perspektiv är viktiga, behöver rådet ha en bred representation från olika delar av samhället. Förutom företrädare från regeringen kommer även representanter från vetenskapssamhället att ingå, tillsammans med företrädare från statsförvaltning, näringsliv, kultursektor och fackförbund. Globaliseringsrådet kommer att ledas av Utbildnings- och forskningsministern. Rådets arbete kommer att vara långsiktigt.

Utbildnings- och forskningsministern kommer dessutom att leda regeringens Forskningsberedning. Forskningsberedningen är ett rådgivande organ åt regeringen i forskningspolitiska frågor. Forskningsberedningen kommer även att kunna fungera som ett stöd och en samarbetspartner till Globaliseringsrådet under ministrernas ledning. Forskningsberedningen skall även fortsättningsvis bestå av företrädare för olika delar av forskarvärlden och näringslivet.

10.9 Budgetförslag

10.9.1 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 10.26.1 Anslagsutveckling Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	2 507 385		1 521
2006	Anslag	2 763 498 ¹	Utgifts-prognos	2 714 881
2007	Förslag	3 022 040		
2008	Beräknat	3 629 200 ²		
2009	Beräknat	3 708 143 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 3 562 682 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 562 682 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget avser stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget nyttjas även för internationellt forsknings-samarbete samt för utvärderingar, berednings-arbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga eftersom rådet åtar sig att under flera år betala ansvarigt lärosätets amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Dessutom svarar Vetenskapsrådet för långsiktiga internationella åtaganden gentemot internationella forskningsorganisationer.

Vetenskapsrådet bör därför för budgetåret 2007 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 fatta beslut, som inklusive tidigare åtaganden, medför utgifter om högst 3 010 000 000 kronor under 2008, högst 1 905 000 000 kronor under 2009, högst 1 060 000 000 kronor under 2010, högst 255 000 000 kronor under 2011 och högst 70 000 000 under 2012.

Tabell. 10.26.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	4 577 275	4 982 532	5 650 000	6 250 000	
Nya åtaganden	2 709 365	3 048 861	3 310 000		
Infriade åtaganden	-2 304 108	-2 381 393	-2 710 000	-1 740 000	-1 200 000
Utestående åtaganden	4 982 532	5 650 000	6 250 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 100 000	5 700 000	6 300 000		

Regeringens överväganden

Anslaget tillförs 229 500 000 kronor 2007, som fördelas enligt följande; 60 miljoner kronor för medicinsk forskning och 25 miljoner kronor för teknikvetenskaplig forskning. Vidare tillförs anslaget 73 miljoner kronor för starka forskningsmiljöer, 30 miljoner kronor för forskningens infrastruktur, 12 miljoner kronor för satsningar på meriteringsanställningar, 12 miljoner kronor för forskarskolor, 10 miljoner kronor för forskning till stöd för miljö och hållbar utveckling samt 7,5 miljoner kronor för genusforskning (prop. 2004/05:80). Vidare tillförs anslaget 5 000 000 kronor 2007 för forskning inom folkbildningsområdet (prop. 2005/06:192).

Ytterligare 551 500 000 kronor beräknas tillföras anslaget 2008 (prop. 2004/05:80).

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.1 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	2 763 498	2 763 498	2 763 498
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	24 042	75 383	137 135
Beslut	234 500	790 319	807 510
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 022 040	3 629 200	3 708 143

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 3 022 040 000 kronor anvisas under anslaget 26:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 3 629 200 000 kronor respektive 3 708 143 000 kronor.

10.9.2 26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 10.26.2 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor				
2005	Utfall	103 518	Anslags-sparande	951
2006	Anslag	106 698 ¹	Utgifts-prognos	106 522
2007	Förslag	107 621		
2008	Beräknat	109 441 ²		
2009	Beräknat	111 772 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 107 621 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 107 621 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget avser förvaltningskostnader för Vetenskapsrådet.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	106 698	106 698	106 698
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	923	2 743	5 074
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 621	109 441	111 772

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 107 621 000 kronor anvisas under anslaget 26:2 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 109 441 000 kronor respektive 111 772 000 kronor.

10.9.3 26:3 Rymdforskning

Tabell 10.26.3 Anslagsutveckling Rymdforskning

Tusental kronor

2005	Utfall	152 917	Anslags- sparande	25
2006	Anslag	161 899 ¹	Utgifts- prognos	161 479
2007	Förslag	168 308		
2008	Beräknat	171 807 ²		
2009	Beräknat	175 808 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 168 308 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 168 308 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget utnyttjas för den obligatoriska avgiften till ESA:s vetenskapliga program, för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftsbidraget till Eorange samt för projektstöd till svenska forskare för deltagande i nationell och internationell grundforskning inom rymdområdet. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom ESA fastställs också för flera år i taget. Resursnivån för perioden 2006–2010 beslutades i december 2005. Det nu ingångna Eorange-avtalet löper till 2010.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 besluta om bidrag, som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter om högst 130 000 000 kronor under 2008, högst 130 000 000 kronor under 2009, högst 100 000 000 kronor under 2010, högst 100 000 000 kronor under 2011 och högst 40 000 000 kronor under 2012.

Tabell 10.26.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	318 000	611 000	504 000	400 000	301 000
Nya åtaganden	545 000	30 000	20 000		
Infriade åtaganden	-130 000	-137 000	-124 000	-119 000	-116 000
Utestående åtaganden	611 000	504 000	400 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	900 000	800 000	500 000		

Regeringens överväganden

Anslaget tillförs 5 000 000 kronor 2007 för rymdforskning (prop. 2004/05:80).

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.3 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:3 Rymdforskning

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	161 899	161 899	161 899
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 409	4 804	8 686
Beslut	5 000	5 104	5 223
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	168 308	171 807	175 808

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 168 308 000 kronor anvisas under anslaget 26:3 *Rymdforskning* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 171 807 000 kronor respektive 175 808 000 kronor.

10.9.4 26:4 Institutet för rymdfysik

Tabell 10.26.4 Anslagsutveckling Institutet för rymdfysik

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Övrigt
2005	Utfall	44 156		0
2006	Anslag	45 043 ¹	Utgifts-prognos	44 243
2007	Förslag	45 310		
2008	Beräknat	46 044 ²		
2009	Beräknat	47 021 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 45 310 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 45 310 tkr i 2007 års prisnivå.

Institutet för rymdfysik (IRF) bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.4 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:4 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	45 043	45 043	45 043
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	267	1 001	1 978
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	45 310	46 044	47 021

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 45 310 000 kronor anvisas under anslaget 26:4 *Institutet för rymdfysik* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 46 044 000 kronor respektive 47 021 000 kronor.

10.9.5 26:5 Kungl. biblioteket

Tabell 10.26.5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Övrigt
2005	Utfall	230 683		4 287
2006	Anslag	242 646 ¹	Utgifts-prognos	241 628
2007	Förslag	241 403		
2008	Beräknat	245 730 ²		
2009	Beräknat	250 985 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 241 403 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 241 403 tkr i 2007 års prisnivå.

Kungl. biblioteket (KB) är Sveriges nationalbibliotek. KB samlar in, bevarar och tillhandahåller det svenska tryckta ordet och förvärvar viss utländsk litteratur om Sverige. Myndighetens uppgifter baseras på lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. KB ansvarar även för samverkan mellan forskningsbibliotek.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande. Under 2006 tillfördes anslaget tillfälligt en resursförstärkning på 3 miljoner kronor för utvecklingsarbete.

Tabell 10.26.5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:5 Kungl. biblioteket

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	242 646	242 646	242 646
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 779	6 160	11 481
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-3 022	-3 076	-3 142
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	241 403	245 730	250 985

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 241 403 000 kronor anvisas under anslaget 26:5 *Kungl. biblioteket* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 245 730 000 kronor respektive 250 985 000 kronor.

10.9.6 26:6 Polarforskningssekretariatet

Tabell 10.26.6 Anslagsutveckling Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor				
2005	Utfall	30 140	Anslags-sparande	420
2006	Anslag	25 526 ¹	Utgifts-prognos	26 029
2007	Förslag	25 766		
2008	Beräknat	26 294 ²		
2009	Beräknat	26 865 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 25 766 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 766 tkr i 2007 års prisnivå.

Polarforskningssekretariatet främjar svensk polarforskning genom att delta i planeringen av vetenskapliga expeditioner till Arktis och Antarktis samt svarar för den logistik och utrustning som krävs för expeditionerna. Sekretariatet är också ansvarig myndighet för prövning av tillstånd för vistelse i Antarktis och

tillsynsutövning över svensk verksamhet i Antarktis. Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utefter dessa förutsättningar.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets uppgifter är huvudsakligen inriktade på planering och genomförande av vetenskapliga expeditioner. Expeditionerna kräver lång planerings- och förberedelsestid och de större expeditionerna är så kostsamma att de inte kan finansieras inom ramen för det årliga anslaget. Detta hanteras genom att myndigheten under de år då expeditionsverksamheten är av liten omfattning sparar anslagsmedel som sedan förbrukas då en större expedition genomförs. Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.6 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:6 Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	25 526	25 526	25 526
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	240	768	1 339
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	25 766	26 294	26 865

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 25 766 000 kronor anvisas under anslaget 26:6 *Polarforskningssekretariatet* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 26 294 000 kronor respektive 26 865 000 kronor.

10.9.7 26:7 Sunet

Tabell 10.26.7 Anslagsutveckling Sunet

Tusental kronor				
2005	Utfall	39 409	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	39 805 ¹	Utgifts-prognos	39 098
2007	Förslag	40 151		
2008	Beräknat	41 072 ²		
2009	Beräknat	41 976 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 40 151 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 151 tkr i 2007 års prisnivå.

SUNET (Swedish University Computer Network) är ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman i första hand universitet och högskolor, men också vissa folkbibliotek och läns museer. SUNET finansieras genom detta anslag samt genom avgifter från högskolor och universitet. Avgifterna skall täcka de kostnader som inte täcks av anslaget. Anslaget disponeras av Vetenskapsrådet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.26.7 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor				
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	
Utfall 2005	116 092	155 501	-39 409	
(varav tjänsteexport)	-	-	-	
Prognos 2006	121 096	160 901	-39 805	
(varav tjänsteexport)	-	-	-	
Budget 2007	114 849	155 000	-40 151	
(varav tjänsteexport)	-	-	-	

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:7 Sunet

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	39 805	39 805	39 805
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	346	1 267	2 171
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	40 151	41 072	41 976

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 40 151 000 kronor anvisas under anslaget 26:7 Sunet för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 41 072 000 kronor respektive 41 976 000 kronor.

10.9.8 26:8 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 10.26.8 Anslagsutveckling Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor				
2005	Utfall	3 568	Anslags-sparande	2 270
2006	Anslag	4 204 ¹	Utgifts-prognos	4 129
2007	Förslag	4 239		
2008	Beräknat	4 333 ²		
2009	Beräknat	4 428 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 4 239 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 239 tkr i 2007 års prisnivå.

Centrala etikprövningsnämnden är en myndighet som prövar överklagande av beslut som fattats av de sex regionala nämnderna för etikprövning av forskning som rör människor. Nämnden utövar dessutom tillsyn över efterlevnaden av lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor samt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Regeringens överväganden

Organisationen för etikprövning av forskning som avser människor startade sin verksamhet

den 1 januari 2004. Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.8 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:8 Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	4 204	4 204	4 204
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	35	129	224
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 239	4 333	4 428

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 4 239 000 kronor anvisas under anslaget 26:8 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 4 333 000 kronor respektive 4 428 000 kronor.

10.9.9 26:9 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 10.26.9 Anslagsutveckling Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor				
2005	Utfall	25 899	Anslags-sparande	14 562
2006	Anslag	41 088 ¹	Utgifts-prognos	37 609
2007	Förslag	41 466		
2008	Beräknat	42 077 ²		
2009	Beräknat	42 758 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 41 466 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 41 466 tkr i 2007 års prisnivå.

De regionala etikprövningsnämnderna är sex myndigheter som fattar beslut avseende etikprövning av forskning som rör människor.

Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.26.9 Avgiftsfinansierad verksamhet för de Regionala etikprövningsnämnderna

Tusental kronor			
Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Kostnader	Resultat
Utfall 2005	20 496	25 389	-4 893
Prognos 2006	21 508	30 000	-8 492
Budget 2007	40 000	40 000	0

Regeringens överväganden

Myndigheterna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet skall avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2007 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till 40 miljoner kronor. Eftersom verksamheten ännu är förhållandevis ny finns en osäkerhet i beräkningen av anslagsförbrukningen och avgiftsintäkterna. Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande.

Tabell 10.26.9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:9 Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor		2007	2008	2009
Anvisat 2006¹		41 088	41 088	41 088
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²		378	989	1 670
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag		41 466	42 077	42 758

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 41 466 000 kronor anvisas under anslaget 26:9 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 42 077 000 kronor respektive 42 758 000 kronor.

10.9.10 26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 10.26.10 Anslagsutveckling Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifter
2005		112 422		733
2006	Anslag	108 316 ¹	Utgifts-prognos	104 316
2007	Förslag	112 671		
2008	Beräknat	115 897 ²		
2009	Beräknat	118 497 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 113 313 tkr i 2007 års prishå.

³ Motsvarar 113 313 tkr i 2007 års prishå.

Anslaget avser medel till forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2007–2009 beräknats enligt följande. År 2007 återförs 3 miljoner kronor till anslaget. Dessa medel överfördes

tillfälligt till anslaget 26.5 Kungl. biblioteket under 2006 för utvecklingsarbete.

Tabell 10.26.10 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	108 316	108 316	108 316
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	942	3 431	5 938
Beslut	391	1 059	1 083
Överföring till/från andra anslag	3 022	3 091	3 160
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	112 671	115 897	118 497

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 112 671 000 kronor anvisas under anslaget 26:10 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 115 897 000 kronor respektive 118 497 000 kronor.